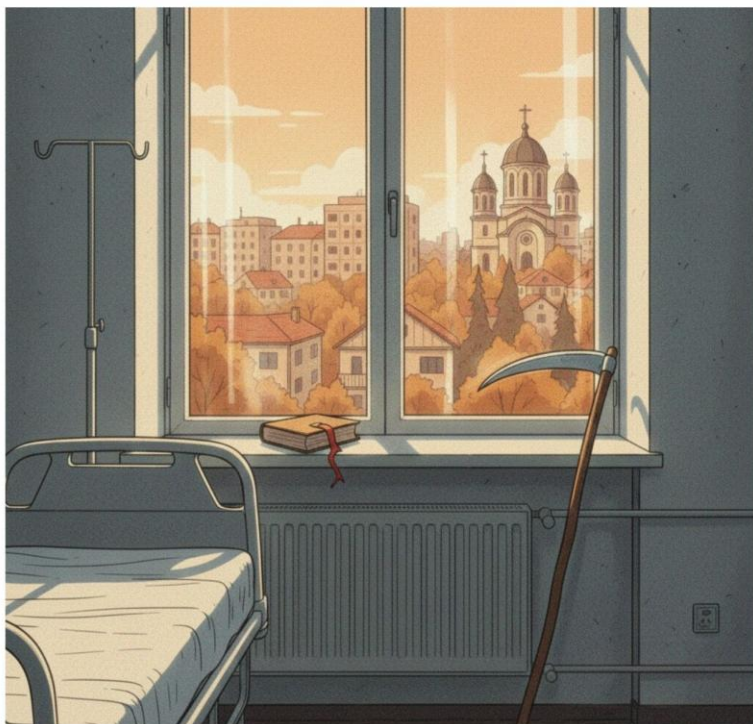

Bruno Ștefan

Moartea
ascultă povești

Bruno Ștefan

Moartea ascultă povești

EDITURA **Bibliotheca** Târgoviște

N. Radian, KB 2/3, Târgoviște, 130062

Tel: 0761 136 921; 0724 636 300

e-mail: biblioth@gmail.com • www.bibliotheca.ro

Editor: Mihai Stan

Redactor – Georgeta Adam

Coperta – Editura Bibliotheca, după o idee a autorului

Tehnoredactare – Loredan Marcu

Tipar – Alexandru Ancuța

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȘTEFAN, BRUNO

Moartea ascultă povești / Bruno Ștefan. – Târgoviște :

Bibliotheca, 2026

ISBN 978-606-772-900-9

821.135.1

Colecția **Proză contemporană**

coordonată de Mihai Stan

Copyright © 2026

Editura **Bibliotheca**

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

Editurii **Bibliotheca** & Bruno Ștefan

Bruno Ștefan

MOARTEA ASCULTĂ POVEȘTI

Editura ***Bibliotheca***

Târgoviște, 2026

Bruno Ștefan este născut în 1969 la Galați. A absolvit Facultatea de Sociologie și Asistență Socială a Universității din București în 1993 și a susținut doctoratul în sociologie la aceeași universitate în 2005. Din 1993 până în prezent este profesor la Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București, în cadrul Departamentului de Formare pentru Cariera Didactică și Științe Socio-Umane. A lucrat la Centrul Independent de Studii Sociale și Sondaje (CIS) din cadrul Grupului pentru Dialog Social (GDS) din 1991 până în 1999, fiind director adjunct în anii 1994–1999. A fondat Biroul de Cercetări Sociale (BCS) în 1999 ca organizație neguvernamentală de studiere a fenomenelor sociale, coordonând peste 400 sondaje, studii și cercetări psiho-sociale. Este membru al Asociației Sociologilor din România din 1990.

Este autor al volumelor *Mediul penitenciar românesc. Cultură și civilizație carcerală* (Ed. Institutul European, 2006), *New Europe, Old Jails* (Ed. InterAcademic Press, SUA, 2009), *Secuiei și românii. Evoluția unei neînțelegeri* (Ed. InterAcademic Press, SUA, 2009). A coordonat volumele *Dimensiunile urii interetnice în Secuime* (Ed. BCS, 2001), *Atitudini și valori în administrația publică locală* (Ed. BCS, 2001) și *Organizațiile sindicale și dilemele tranziției* (Ed. BCS, 2001). Este coautor al cărților *Emotional architecture 3* (Ed. MNAC, 2010), *Idolii forului. De ce o clasă de mijloc a spiritului este de preferat „elitei” intelectualilor publici* (Ed. Corint, 2010), *Comunicare și comportament organizațional* (Ed. Printech, 2010), *Teoreticienii ai organizațiilor și managementului. Dicționar și creștomație* (Ed. Politehnica Press, 2011). A publicat două volume de povestiri: *Coincidențe bizare* (Ed. BCS, 2000) și *Cocalarul și vinul sfințit* (Ed. Agaton, 2014).

A publicat zeci de articole în revistele de specialitate, dar și în ziarele și revistele centrale și a participat la sute de emisiuni televizate în care a comentat ca sociolog fenomenele și evenimentele social-politice.

Cuprins

Ficați schimbați	7
Ioane, Ioane	37
Alegeri pe lumea cealaltă	48
Dicționarul nenăscuților	58
Copilul „caleștii”	73
Povestea cerșetorului afgan	92
Moartea ascultă povești	96
Povestea profanatoarei de morminte	103
Cocalarul și vinul sfințit	113
Peștera celor veșnic osândiți.....	122
Sfântul neștiut.....	142
Șerpoaica	154
Fiica partidului	174
Măicuța Ana	198
Athosul neamului meu.....	204
Ultimele minute ale unui kamikaze.....	251
Părintele Vichentie	255
Plânsul unui politician	279
O dragoste neobișnuită	282
Cronica unei minciuni minore	287
Ochelarii	302
Pantofii	304
Pătlăgica	310
Iubirea din copilărie.....	322
Zodia vibratoarelor	333

Ficați schimbați

Pe vremea când Nicolae Ceaușescu era la apogeul carierei lui politice și își construia uriașul palat numit pe atunci Casa Poporului, când, pentru a-și realiza numeroasele construcții de fabrici, uzine și blocuri sărăcise populația care era nevoită să stea ore întregi la cozi pentru a cumpăra tacâmuri de pui, unt, lapte și pâine pe cartelă, când generația decreteilor – a celor născuți în urma decretului 770 din octombrie 1966 de interzicere a avorturilor – ajungea la maturitate și cei mai ambițioși se zbăteau să intre la facultate în condițiile unei concurențe acerbe și ale unor examene severe, doi tineri foarte deosebiți ca personalitate, formare intelectuală și apartenență familială s-au nimerit să fie colegi la facultatea de istorie a Universității din București. Pavel provenea dintr-o familie de intelectuali din Brăila, tatăl fiind inginer constructor, iar mama profesoară de muzică la un liceu, o femeie cu origini evreiești pe care dorea să le ascundă atât datorită unor persoane controversate din neam, cât și ca urmare a naționalismului agresiv al regimului comunist. Alexandru venea dintr-un sat din apropierea orașului Giurgiu, dintr-o familie de țărani care scăpase de sărăcia accentuată a acelor ani prin faptul că tatăl său era șofer la gospodăria de partid și se ocupa cu aprovizionarea elitei bucureștene cu produse alimentare ce nu se găseau în magazinele obișnuite, reușind să aducă acasă carne, zahăr, portocale sau alte alimente greu de

obținut pe căi obișnuite. Intrarea celor doi la facultatea de istorie nu s-a datorat unor opțiuni întâmplătoare sau făcute rapid, ci în urma unor preocupări intelectuale care îi acaparaseră cu mult timp în urmă. Pavel era pasionat de istoria antică universală, ascultase în familie istoria poporului evreu, era fascinat de civilizația greacă, după ce-l citise pe Homer în primul an de liceu și de măreția imperiului roman, după ce-l citise pe Theodor Mommsen. Visa să scrie și el ceva la fel de monumental și, dezgustat de amatorismul sau superficialitatea unor istorici români, era convins că va scrie o lucrare care să-l consacre pe plan internațional. Când venea la București cu părinții, care aveau diverse treburi la autoritățile centrale, se refugia în biblioteci citind tot ce găsea despre Ramses, David, Cezar sau Pericle. Alexandru s-a îndrăgostit de istorie după ce a fost chemat să sape la un șantier arheologic din apropierea casei, unde erau ruinele vechii cetăți San Giorgio, în care se găsiseră un manuscris pe care directorul muzeului de istorie îl numea *Codex Valachorum* și care era ținut secret de regimul comunist de la București, dar despre care tinerii istorici vorbeau că ar conține informații referitoare la populația aflată la nord de Dunăre care se bătea cu trupele imperiale bizantine, fiind ajutată de dragoni și de urși, făpturi uriașe și sălbatice pe care le îmblânzise cu ajutorul unor practici magice și împotriva cărora genovezii aduseseră moaștele unor mari sfinți creștini. Istoria evului mediu timpuriu românesc se contura în mintea tânărului Alexandru după ce asista la discuțiile arheologilor altfel decât așa cum era cea oficială din manualele școlare și din cărțile găsite la biblioteca județeană. I-ar fi plăcut să-și petreacă timpul în arhive, descifrând astfel de manuscrise rare, dar nu

credea că poate ajunge să-și împlinească acest ideal, căci cei mai mulți absolvenți de istorie ajungeau să meargă la munci agricole, să predea elevilor și alte discipline, precum lucrul manual sau învățământ politico-ideologic.

Cei doi tineri erau diferiți și prin constituția fizică, Pavel fiind mai înalt, dar mai firav, cu brațe lungi și mâini subțiri, ca de pianist, brunet, cu un păr negru bogat și ondulat, pe când Alexandru era puțin mai mic, mai îndesat, musculos, cu palme mari, obișnuite cu sapa și cu munca la câmp, cu un păr blond și rar, tuns scurt datorită unui început de chelie pe care nu încerca s-o ascundă. Pavel era mai timid, mai interiorizat, afișând un zâmbet discret, pe când Alexandru era mai extrovertit, râdea zgomotos, cu o ușoară batjocură la adresa unora, o persiflare ce venea din dorința de a-și evidenția personalitatea, pasiunile și valorile.

Cei doi s-au observat din primele luni de facultate, dar s-au ignorat reciproc, negăsind între ei niciun fel de compatibilitate. Aflați la începutul unui drum studentesc, ambii își căutau colegi cu care să rezoneze, cu aceleași preocupări intelectuale, din medii de proveniență asemănătoare sau cu pasiuni comune pentru feluritele moduri de petrecere a vieții studentești. Se simțea un dispreț între anturajele celor doi tineri și, pentru a nu degenera în certuri inutile, se evitau reciproc, dar se bârfeau așa cum studenții obișnuiau să vorbească despre alții cu aere de superioritate, cu batjocorirea unor apucături ale vreunui din grupul celălalt. Cei doi însă se ignorau reciproc și credeau că se vor ignora până la sfârșitul facultății, când soarta îi va duce pe alte drumuri pe fiecare. Nici evenimentele sângeroase ale căderii regimului Ceaușescu nu i-a apropiat, deși emoția trăită

atunci părea că s-a întins în tot mediul universitar, făcându-i să participe la manifestații ca un singur corp și o singură minte. Au mers la manifestații atunci, ca și la mineriadele și grevele care au urmat, în locuri diferite și, deși au făcut fapte eroice, nu și-au luat certificate de revoluționari și nici nu au solicitat ulterior vreun fel de beneficii.

*

S-a întâmplat însă ca în ultimul an de facultate să participe la balul bobocilor de la Academia de Științe Economice, o universitate dominată de fete, care li se păreau mai dezinvolve și mai frumoase decât colegele din universitatea lor. Stând unul lângă altul, au început să comenteze despre frumusețea și talentele fetelor care urcau pe scenă.

– Cască ochii la fata asta! – îi spunea Alexandru. Nu-i așa că-i frumoasă foc?

Fata era micuță, subțirică, cu sâni mici, feciorelnici, parcă abia înmuguriți, brunetă, cu un păr scurt, dar cu niște ochi foarte veseli și jucăuși. Lui Pavel i-ar fi plăcut să aibă niște șolduri mai voluptoase și un piept mai mare, dar trebuia să recunoască că avea ceva care-l impresiona și-i umplea sufletul de un fior amețitor, ceva zvelt și armonios în ținută și provocator în atitudine.

– Să o invităm la dans, să vedem care o cucerește – îi propuse Alexandru.

– De ce nu? replică în șoaptă Pavel. Dacă este și deșteaptă pe cât e de frumoasă, vom spune că a meritat să venim la petrecerea asta.

Faptul că Pavel îi găsea numai calități fetei îl făcea pe Alexandru să cadă într-o admirație și mai mare față de ea. Îi plăceau cerceii care-i scoteau în evidență obrajii înroșiți de un fard bine aplicat și mai ales ochii mari, puțin accentuați de un rimel ce se pierdea la coada lor făcând-o să aibă pe vino-ncoa'. Îi plăcea bluza care-i puneă în valoare talia subțire și felul ei sprinten de a se mișca, era în extaz după modul în care râdea cu gura larg deschisă, arătându-și dinții albi și gropițele din obraji.

Pavel a dansat prima oară cu ea și a încercat să-i facă curte, dar Alexandru i-o smulgea imediat din brațe când începea următoarea melodie și așa au petrecut cu ea câteva ore, luându-se la întrecere care o va cuceri primul. Fetei îi plăcea nespus rivalitatea dintre ei, era încântată de manierele lor, de lipsa lor de vulgaritate, de timiditatea mascată printr-o îndrăzneală stângace și o vorbărie prețioasă despre pasiunile și speranțele lor și își dorea ca relația cu ei să nu se termine în acea seară, de aceea a acceptat să meargă la întâlnirile pe care fiecare i le-a propus pentru zilele următoare.

Au fost multe lucruri care-au făcut-o pe fată să-i acorde lui Alexandru mai multe șanse la inima ei: poate că proveniența dintr-o familie modestă ca a ei a contat un pic; poate că ambiția și planurile lui de viitor au făcut-o să își vadă lângă el o viață mai sigură; poate că și diferența mai mică de înălțime a făcut-o să-l prefere în locul lunganului de Pavel; sigur, firea deschisă, veselă și prietenoasă a lui Alexandru a fost mai seducătoare decât stilul taciturn și introvertit al lui Pavel. Alegerea n-a fost ușoară pentru fată, căci renunțarea la Pavel a fost dificilă pe măsură ce-l cunoștea mai bine. O seduceau relațiile pe care i le deschidea lumea lui evreiască, îi plăceau calmul

și seriozitatea lui și intuia că a moștenit talentele muzicale ale mamei, de care-i vorbea cu multă admirație. Dacă ar fi durat mai mult acea perioadă de curtare, poate că l-ar fi preferat pe Pavel, dar gelozia l-a făcut pe Alexandru să fie mai rapid și să o ceară în căsătorie, forțându-i astfel alegerea.

Cei doi nu și-au mai vorbit unul altuia din seara în care au cunoscut-o pe fată. De fapt, nici înainte nu și-au vorbit, așa că menținerea unei distanțe între ei a fost naturală. Pavel n-a fost invitat la nunta lor și a dispărut o vreme din atenția noului cuplu. A terminat facultatea cu o lucrare de licență despre evreii din vremea lui Moise în izvoarele egiptene, a devenit preparator la universitate și a început o carieră academică în domeniul istoriei antice universale, participând la multe campanii arheologice în Grecia, Egipt, Israel și Siria și conferențiind la numeroase universități străine.

Alexandru și-a urmat și el pasiunile, scriind o lucrare de licență despre populația nord-dunăreană după retragerea aureliană în documentele grecești și romane, s-a angajat la Arhivele Statului și a început o muncă de punere în valoare a unor acte, cărți și scrisori ale călătorilor străini ce au cunoscut zona intitulată ulterior Valahia sau Țara Românească. Citind sute de documente, a văzut că multe menționau practicile și ritualurile magice ale unor țigani, ciobani, măcelari, moașe sau călăi, iar curiozitatea l-a făcut să studieze mai atent familiile care s-au ocupat în trecut de magie, rețelele lor sociale, cazurile neobișnuite despre care scriau boierii sau cronicile unor domnitori. A citit că faimosul alchimist și medic elvețian Paracelsus a petrecut, la începutul secolului al XVI-lea, o perioadă în comunitățile

de țigani de lângă curtea voievodală de la Târgoviște, inițiindu-se în magie și practici oculte, în crearea unor leacuri, medicamente și otrăvuri, în licori și minerale ce aveau puterea de a vindeca, a omorî, a întineri sau a îmbătrâni, în invocarea unor puteri supranaturale pentru a controla mințile, pentru mutarea trupurilor instantaneu în alte locuri, pentru sporirea puterii, pentru îmblânzirea unor animale sălbatice și pentru alte minuni. A aflat că unele cărți ale lui Paracelsus Teofrast Bombast von Hohenheim, necunoscute în alte țări, fuseseră găsite de ofițeri ai serviciilor secrete și ele au stat la baza înființării Departamentului Zero al Securității, o organizație secretă ce aduna parapsihologi, vrăjitori, magicieni, dar și medici, chimiști sau filosofi. A căpătat acces la arhivele acestui departament și i-a cunoscut personal pe mulți din cei care s-au ocupat cu practicile oculte la ordinul direct al dictatorului comunist și al Elenei Ceaușescu. A aflat informații inedite despre implicarea lor în evenimentele din decembrie 1989, despre bătăliile oculte duse atunci cu vrăjitori și parapsihologi aflați în slujba altor țări, despre trădările unora dintre angajații Departamentului Zero, despre risipirea lor ulterioară prin diverse locuri din țară și din străinătate. Și-a propus să scrie o carte despre mărturiile lor și a petrecut mulți ani mergând în casele unora, participând la ritualuri și experimente ieșite din comun, aflând despre vindecări miraculoase și crime neobișnuite, inițiindu-se în ghicit și în folosirea unor pietre și substanțe obținute din plante și organe umane sau animale.

*

Într-una din zile, după ce asistase la întinerirea miraculoasă a unui câine bătrân la scurt timp după ce mâncase o bucată de carne înmuiată într-o substanță făcută din placentă umană, creier de pisică, sânge de cal, tinctură de nuc și câteva minerale, Alexandru a vrut să testeze asupra lui efectele acestei licori, repezindu-se să ia o linguriță din flaconul aflat la îndemână, deși i se spusese să nu se atingă de el. La început nu a văzut decât că burta i se retrage, că gușa îi dispare și grăsimea i se topește de pe burtă și de pe fund, apoi a început să-i piară nevoia de a mânca și în câteva zile a slăbit zece kilograme. Era încântat de transformarea lui, i se părea că a căpătat mai multă energie și poftă de viață, că mintea i-a devenit mai profundă, capabilă să priceapă cu ușurință lucruri pe care înainte nu le înțelegea. O stare de efervescență intelectuală a pus stăpânire pe el și a terminat în scurtă vreme cartea la care lucra de mai mulți ani. A avut parte de un succes editorial cum rar au cunoscut alți istorici, fiind premiată de Academia Română și tradusă rapid în 16 limbi. Romanele publicate cu pseudonim despre acțiunile ofițerilor din Departamentul Zero au stârnit vie dezbateri în lumea intelectuală, mulți întrebându-se cine este misteriosul autor ce lansează atâtea teorii ale conspirației și scrie despre misiunile incredibile ale spionilor români pe plan internațional.

După o vreme a început să se simtă rău și analizele medicale i-au arătat că fusese infectat cu virusii hepatitei B și C. Doctorul i-a spus că probabil licoarea îngurgitată a găzduit cele două tulpini de virusi, care i-au intrat în sânge și i-au afectat ficatul. A înțeles astfel că Paracelsus a avut dreptate când a scris că „totul este otravă; nu există

nimic neotrăvitor. Numai doza face ca otrava să nu aibă efectul toxic”. Un călugăr i-a spus că boala lui este o pedeapsă divină, deoarece Dumnezeu a interzis magia și vrăjitoria, că i-a dat astfel un semn că e cazul să se întoarcă la credința creștină în care a fost botezat și pe care a ignorat-o până atunci. Discuția cu călugărul l-a tulburat mult și a început să citească Biblia și alte cărți religioase. Așa s-a apropiat de Biserică, participând în fiecare duminică la slujbele religioase, cunoscând duhovnici, preoți și profesori de teologie care l-au făcut să înțeleagă sensurile profunde ale celor scrise în cărțile sfinte. A devenit un mistic într-o vreme dominată de un spirit științific ateu, retrăgându-se uneori în pădurea de la Comana unde s-au pustnicit veacuri îndelungate călugări înduhovniciți, despre care citise în diverse documente. Era atent la tot ce mânca, spăla mult fructele, nu mai consuma deloc carne și alcool și încerca să-și țină ciroza sub control.

Dar boala înainta încet-încet, făcându-l tot mai obosit, având frecvente dureri abdominale și articulare, greață și un icter accentuat. Doctorii i-au recomandat un tratament din 3 în 3 zile cu interferon și ribavirină timp de un an, dar în primele 24 de ore după administrarea lor avea mereu febră și frisoane care-l zguduiau din tot corpul, palpitații, dureri musculare, insomnii, diaree, mâncărimi, o irascibilitate greu de stăpânit, halucinații și gânduri suicidale. Tot anul a fost incapabil să lucreze, să se concentreze și să aibă o viață normală, dar tratamentul nu a avut succes. A făcut apoi transfuzii de sânge, dar și ele s-au dovedit ineficace. Slăbise alte 20 de kilograme, se deplasa tot mai greu, obosea rapid și nu mai putea scrie nimic, dar se ruga lui Dumnezeu și Fecioarei Maria

fără încetare, cu lacrimi și cu o fervoare religioasă de care nu credea că e capabil. A vrut să facă un pelerinaj pe Muntele Athos pentru a-i mulțumi lui Hristos și Maicii Domnului și a mers sprijinit de doi prieteni de la o mănăstire la alta, închinându-se la icoanele și moaștele sfinte cu mult patos, convins că zilele lui se apropie de sfârșit și că nu poate muri fără a primi iertarea pentru păcatele pasiunilor lui pentru vrăjitorie. La mănăstirea Pantocrator i s-a părut că Maica Domnului îi zâmbește tainic din icoană și îl încurajează să aibă încredere, căci va avea grijă de el. Parcă a prins aripi atunci, a căpătat o energie neobișnuită și a ieșit din biserică fericit. I se părea că zboară, totul era frumos în jur, primăvara făcea ca natura să înflorească și în sufletul lui totul renăștea cu o bucurie pe care nu o mai cunoscuse de multă vreme. S-a întors în țară hotărât să conferențieze despre dragostea Maicii Domnului și despre minunea trăită, pentru a-i întări pe numeroșii bolnavi pe care-i întâlnise în spitale, deprimați, apatici sau resemnați cu dezastrele făcute de boli în viețile lor.

Vreme de un an a mers din spital în spital prin toate saloanele, vorbind cu pacienții și cu familiile lor, dăruindu-le icoane, metanii, cruciulițe și cărțile unor sfinți, îndemnându-i să se spovedească și să își curețe sufletul pentru a-i face loc Duhului Sfânt în el. S-a împrietenit cu mulți medici, iar unii din ei i-au spus după analize amănunțite că această revenire a energiei este o falsă însănătoșire, că boala lui a intrat într-o altă fază mai gravă, dar cu simptome mai puțin vizibile și i-au recomandat să se înscrie pe listele Ministerului Sănătății pentru efectuarea unui transplant hepatic.

Operațiile de transplant hepatic se făceau de foarte puțin timp în România și în alte țări europene, erau rare, doar 20–30 pe an, datorită numărului mic de donatori și unor tehnologii ce abia fuseseră descoperite. Alexandru era al 6.715-lea pacient înscris pe lista de transplant și șansele să poată face operația erau infime. Doctorii i-au spus că mai are puțin de trăit și, într-adevăr, ciroza lui hepatică intrase într-o fază terminală, devenind galben-pământiu la față, slab și cu o energie din ce în ce mai scăzută.

*

La înmormântarea unui profesor din facultate l-a reîntâlnit pe Pavel și au stat de vorbă ca vechi colegi, depănând amintiri din studenție și povestind fiecare despre drumurile pe care au mers în viață. Alexandru îi observase sporadic evoluția în carieră, dar nu se aștepta ca Pavel să-i cunoască destul de bine lucrările științifice și să știe că el este autorul celebrelor romane de spionaj și magie. Privindu-l mai atent, Pavel i-a văzut paloarea feței și i s-a părut că moartea e foarte aproape de Alexandru, încât l-a întrebat despre starea lui de sănătate. Așa a aflat despre resemnarea lui în fața morții datorită imposibilității efectuării unui transplant. Neștiind cum îl poate ajuta și dorind să schimbe subiectul, a început să-i povestească despre cercetările lui arheologice din Afganistan, Siria și Israel, realizate în zone aflate în conflict și despre pasiunile lui pentru alpinism și motociclism. Pavel exploda de sănătate, era bronzat în plină iarnă, avea un corp athletic și părea că timpul nu

lăsase nicio urmă a îmbătrânirii asupra lui. S-au despărțit convinși fiecare că e ultima dată când se vor mai vedea.

În noaptea ce a urmat, Pavel s-a trezit zguduît parcă de un coșmar. L-a văzut pe Alexandru murind și s-a simțit vinovat că nu a făcut nimic ca să-l salveze. A început să se gândească ce cunoscuți l-ar putea ajuta și niciunul nu îi apărea în minte ca posibil salvator. Ar fi vrut să se culce la loc, dar somnul îi pierise, iar amintirea chipului pământiu și gălbejit de icter al lui Alexandru nu i se putea șterge din memorie. Și atunci a avut o iluminare: Andrei – celebrul pilot cu care făcuse câteva curse în trecut și cu care se împrietenise, care-i povestise odată că zbura frecvent la câte un spital din alt județ pentru a lua ficatul câte unui decedat să-l ducă la centrul de transplant de la Spitalul Fundeni din București! Dimineața l-a sunat și au vorbit mult despre proceduri, acte și dificultățile obținerii unui ficat. Dar și despre nefericirile lui Andrei, care era convins că nevasta îl înșela. Era deprimat și își descărca sufletul la telefon.

– Nu mai pot să trăiesc, prietene, i se văicărea Andrei. Am crezut că dacă-i iert desfrânările din trecut o să devină o femeie bună. I-am oferit tot ce-am avut, toată dragostea și atenția mea, i-am dat o casă frumoasă, bijuterii și haine de lux, am plimbat-o peste tot, dar mă înșală cu primul care-o cheamă. Am citit în Biblie că Dumnezeu le-a spus bărbaților să nu se căsătorească cu femei desfrânate, căci sunt mai amare ca moartea. Păcat că n-am citit Biblia înainte să mă însor cu ea. A încălcat, Pavele, porunca a șaptea dată lui Moise și eu am crezut că asta n-are importanță. Păcatul din ea nu poate fi scos. Mi-am distrus viața și am un copil cu ea, care va fi distrus și el de o mamă desfrânată. Nu mai pot trăi să văd

cum își varsă veninul asupra noastră. Mă gândesc în fiecare zi cum să mă omor.

– Lasă gândurile negre și ajută-mă să găsesc un ficat pentru colegul meu de facultate. Cum putem scurta lanțul ăsta birocratic ce îl face să nu poată ajunge mai repede să facă transplant?

– Ar fi posibil, spuse Andrei după o scurtă pauză de gândire. Dacă cineva i-ar dona lui personal ficatul unei rude aflată în moarte cerebrală. Ar trebui să vorbesc cu rudele celor ce ajung la spital în ultimele momente de viață, să le conving să semneze actul de donație. Sunt totuși o persoană cunoscută și poate voi reuși să conving pe cineva. Încep să-mi întind antenele prin spitale și te anunț. Măine zbor la Oradea și o să vorbesc cu medicii de acolo să mă ajute. Poate reușesc să fac o faptă bună înainte să-mi iau zilele.

Pavel l-a mai lăsat câteva minute să-și verse amarul și a terminat discuția fără să aibă prea mari speranțe că s-ar putea rezolva problema obținerii unui ficat. Andrei îi vorbise de milionari celebri care au murit fără să reușească să facă transplantul, despre vedete din fotbal și politică ce au ajuns în faza finală în care toxinele se revărsau în tot organismul, ducând la sângerări, dureri și tulburări mentale ce-i făceau pe pacienți să se arunce pe fereastră și să se sinucidă.

Nu mică i-a fost mirarea când Andrei l-a sunat a doua zi.

– Am reușit, Pavele, să fac rost de ficat! Sunt în spital la Oradea și mă pornesc spre București cu el și cu echipa de medici. Spune-i colegului tău să se pregătească de operație. O să-l sune în câteva minute și doctorul Ionescu.

Stând pe holul spitalului, așteptând sosirea ficatului, Pavel a văzut la televizorul atârnat de perete că avionul pilotat de Andrei s-a prăbușit în Munții Apuseni într-o zonă din comuna Horea, aflată la granița dintre județele Cluj și Alba. S-a suit imediat pe motocicletă lui, Kawasaki, și a gonit spre locul accidentului, ca să aducă ficatul pe care bănuia că salvatorii îl vor uita în avion. A ajuns seara târziu în satul Petreasca, a aflat despre complicațiile salvării supraviețuitorilor, iar dis-de-dimineață s-a pornit spre locul accidentului. Și-a dat seama că Andrei, prietenul lui, a prăbușit intenționat avionul ca să moară el, dar să se salveze ceilalți membri. A găsit lada frigorifică în care era depozitat cel de-al doilea ficat recoltat, pe care echipa de medici și salvatori uitaseră să o ia pentru că era pusă în altă parte, lângă scaunul pilotului. S-a întors în fugă spre locul în care-și parcase motocicletă și a pornit în viteză spre București, strecurându-se abil printre mașini și tiruri.

Ajuns în curtea spitalului Fundeni a oprit o clipă, uitându-se în jur pentru a găsi un loc de parcare, dar a fost lovit de o ambulanță ce a venit în spatele lui, șoferul nevăzându-l staționat pe stradă imediat după curba aflată înaintea intrării de urgență. Motocicleta s-a răsturnat, iar în cădere ghidonul i-a perforat abdomenul. Doctorii au observat că lobul stâng al ficatului îi fusese distrus și se pregăteau să realizeze dificila operație de transplantare a unei bucăți din ficatul adus de el.

În același timp, medicii l-au pregătit pentru operație și pe colegul lui, Alexandru, căruia intenționau să-i înlocuiască o bucată din ficat. Analizele privind compatibilitatea au arătat că noul ficat este nepotrivit pentru Pavel și că mult mai mari șanse de salvare sunt

să-i fie transplantațat lui lobul stâng al ficatului lui Alexandru, care părea neatins de ciroză, iar Alexandru să primească integral ficatul adus de la Oradea. Au fost două operații dificile, care au durat peste 12 ore, iar medicii s-au întrecut pe ei, realizând cele mai bune operații de acest gen din istoria Centrului de Chirurgie și Transplant Hepatic de la Fundeni.

Stând pe holurile spitalului, Ramona, soția lui Alexandru, a observat actele privind donatorul ficatului, lăsate din grabă și neatenție în antecamera sălii de operație. Așa a aflat că posesorul lui era tot un istoric, cunoscut pentru studiile privind comunismul și a fost mirată de strania coincidență ca ficatul unui istoric să salveze viețile altor istorici și de faptul că cei trei se cunoșteau.

*

Evenimentele petrecute în acele zile au avut consecințe nu doar asupra celor doi colegi, ci au zguduit puternic societatea românească în lunile și anii care au urmat. Accidentul aviatic din Munții Apuseni a scos la iveală multe nereguli, care l-au determinat pe ministrul liberal de interne Radu Stroe să-și dea demisia. Partidul lui l-a propus atunci pe primarul orașului Sibiu, Klaus Iohannis, în funcția de ministru de interne, dar premierul socialist Victor Ponta a refuzat numirea acestuia. Acest refuz a dus la ruperea alianței guvernamentale dintre socialiști și liberali, Klaus Iohannis a candidat la președinție împotriva premierului și l-a învins în alegeri pe cel care a refuzat să-l accepte ca subaltern. A început un val de anchete și arestări pentru corupție, care a dus la

o nouă configurare a scenei politice în urma demisiei premierului Ponta și la un alt fel de a face politică. Ministrul progresist al sănătății din noul guvern, Vlad Voiculescu, a început o anchetă privind nerespectarea ordinii din lista de transplant stabilită de autoritățile centrale, iar activitatea centrului de transplant de la Spitalul Fundeni a fost aproape sistată, chiar în momentul ei de apogeu, când ajunsese printre cele mai performante din lume. Cei doi pacienți urmăreau cu îngrijorare turnura pe care o luau evenimentele în care au fost implicați în mod direct. Deși anchetele nu s-au întins și asupra lor, ele au afectat tratamentul postoperator, căci medicii, stresați de numeroasele declarații și acuze publice, au uitat să le spună despre unele efecte secundare care pot apărea, concentrându-se în special pe rejecția post transplant și pe reacțiile adverse imediate.

Operația de transplant de ficat este una din cele mai complicate intervenții chirurgicale, iar realizarea ei nu duce automat la vindecare, pacienții fiind nevoiți să stea multe săptămâni în spital pentru recuperare, iar apoi să vină periodic la control pentru observarea din timp a neregulilor care apar în urma înfundării unor vase, pentru schimbarea stenturilor și reluarea drenajului biliar transhepatic. Dar unele efecte secundare vizează schimbarea comportamentului și a personalității pacienților, iar despre acestea doctorii nu le-au vorbit celor doi, poate și pentru că studiile în acest sens erau neconcludente la acel moment, dar și din speranța că ei vor fi monitorizați cu atenție și vor fi sesizate din timp posibilele modificări. Astăzi specialiștii au adunat suficiente dovezi care demonstrează că ficatul păstrează amintiri și alte tipuri de informații care se transferă

corpului care-l găzduiește, el având cel puțin șase tipuri de memorie: epigenetică, ADN, ARN, proteică, energetică și intracardiacă neurologică. Toate acestea duc la schimbări cognitive, sexuale, alimentare, muzicale, de personalitate, ba chiar s-au cunoscut cazuri în care unii transplantați au raportat amintiri despre viața donatorului. Unii au început să tânjească după bere cu cârnați, care fuseseră preferatele donatorului, alții după Burger King, care era hrana favorită a celui căruia i s-a recoltat ficatul. Memoria celulară a ficatului i-a făcut pe unii să devină criminali, așa cum fuseseră posesorii lui inițiali, pe alții melancolici și depresivi, pe unii hoți sau desfrânați, după o viață dusă până atunci în acord cu percepțiile biblice, iar pe alții bețivi, deși înainte nu obișnuiau să consume alcool. Sunt studii care demonstrează azi că nivelul intelectual al transplantatilor suferă serioase modificări, la fel și viața lor sexuală. Unii au devenit mai deștepți sau mai proști, alții au devenit homosexuali, curvari sau abștinenți, așa cum fuseseră donatorii lor. Dar atunci toate aceste dezechilibre comportamentale erau considerate consecințe ale unei medicații postoperatorii nepotrivite și nu li se acordau o atenție prea mare.

Alexandru și Pavel s-au trezit la câteva ore după operație, când anesteziei totale la care fuseseră supuși îi trecuse efectul. În sala de terapie intensivă în care fusese aduși, doctorii le-au vorbit despre complicatele operații realizate aproape simultan, despre dificila perioadă de recuperare care va urma și despre tratamentele pe care vor fi nevoiți să le urmeze o lungă perioadă de timp. Ramona îi vizita pe amândoi la spital și se interesa de evoluția stării lor de sănătate, de nevoile lor, dar și de cele ale infirmierelor, asistentelor și medicilor, pe care-i

asalta cu cadouri, flori și prăjituri. Era recunoscătoare lui Pavel pentru salvarea soțului ei, era stingherită de situația gravă în care ajunsese Pavel încercând să-i facă un bine lui Alexandru, dar era în același timp încântată de revederea vechiului ei curtezan după două decenii de când nu îl mai văzuse. Îi ajuta atât pe Alexandru cât și pe Pavel să se ridice din pat, să se spele, să-și schimbe lenjeria. Se gândea la alegerea pe care o făcuse în trecut și-și spunea că, indiferent dacă ar fi ales altceva, tot în același loc s-ar fi aflat acum, dar că drumul până aici ar fi fost altfel, pe șantierul arheologic din țările musulmane și în universitățile occidentale, în comunitățile evreiești din Israel și Statele Unite și în muzeele din jurul Mării Mediterane, ascultând interminabile discuții despre diverse piese și artefacte, ori despre bălții și regi din antichitate. De multe ori și-a dorit să aibă un copil, dar boala lui Alexandru a făcut-o să se ferească, pentru a nu transmite mai departe cumplita boală ce l-a târât mai bine de 10 ani prin spitale. Pavel observase gesturile ei, simțea în atingerile ei un fior și se gândea și el la vremea tinereții, la soarta pe care-ar fi avut-o dacă ar fi fost mai puțin timid și mai expansiv. Acele luni din ultimul an de facultate când se întâlnea cu ea, fuseseră uitate datorită relațiilor cu alte femei care-au intrat apoi în viața lui și care-l făcuseră să sufere și să-i dispară gândul căsătoriei și dorința de a avea copii. O privea pe Ramona cum îl îngrijea pe Alexandru, dar simțea o răceală ascunsă a lui, o distanțare față de ea, care i se părea tot mai accentuată pe măsură ce îi cunoștea mai bine.

Alexandru și-a revenit rapid după operație cu o uriașă poftă de viață, dar mai ales de mâncare. Se îngrășase peste 20 de kilograme la scurt timp după

transplant și un strat consistent de grăsime i se pusese pe burtă, pe piept și pe mâini. Părul îi căzuse aproape complet, dar își lăsase barbă și mustață, care-i dădeau un aer bonom. Nu mai mergea la biserică, iar părerile lui despre politică, altădată conservatoare, de dreapta, deveneau tot mai apropiate de progresism și de stânga. I se părea că nici comunismul nu fusese chiar așa de rău pe cât fusese ponegrit după 1990 și lauda politicile sociale ale lui Nicolae Ceaușescu și numeroasele construcții ridicate în vremea lui.

Într-una din zile soția i-a spus de la cine a primit ficatul și a vrut să-i mulțumească văduvei colegului lui pentru gestul făcut. Profitând de o conferință organizată la universitatea din Oradea i-a făcut o vizită. Intrarea în casă, apropierea de ea l-au schimbat brusc. Parcă altcineva din interiorul lui preluase controlul asupra corpului și vorbea cu gura lui, iar eul lui stătea ascuns, neputincios și observa transformarea ce se petrecea cu el. Știa unde au fost ascunse unele valori în casă și în grădină, parcă era stăpânul gospodăriei. Uitându-se la un tablou cu vechiul posesor al ficatului, își dădu seama că începea să semene cu el: la fel de gras și chel, cu barbă și mustață, chiar și cu aceleași rame la ochelari.

– Tamara, sunt eu, Bogdan – îi spunea văduvei colegului lui. Trăiesc în alt corp. Chiar nu mă recunoști? Îți aduci aminte vacanța făcută la lacul Balaton în urmă cu 4 ani, când ți-ai pierdut un cercel iar pe celălalt l-ai pus în spatele tabloului din dormitor? Mai știi când l-am certat pe cel mic pentru că dispăruse două ore, deși ne-a zis că se duce să-și ia înghețată?

Femeia credea că e un șarlatan, iar copiii îl tratau cu dispreț când încerca să-și arate autoritatea.

– Noi am încercat să vă salvăm viața și dumneavoastră ați venit să ne dați ordine? Ați sărit calul, domnule! – i-a spus băiatul cel mare, încercând să-l dea afară din casă.

– V-aduceți aminte când altoiați cu mine pomii din livadă și vă învățam metoda părinților mei? Haideți cu mine în curte să vedeți că nu am uitat-o.

Știa unde sunt mânușile de grădinărit, s-a dus ținut la lada cu scule și a început să altoiască o crenguță de păr pe un gutui, înfășurând apoi locul cu un bandaj textil.

Femeia și băieții îl priveau nedumeriți, cu neîncredere, dar și cu o urmă de speranță. L-au primit și a doua zi în casă, când a venit cu o orhidee mov.

– Mai știți când am cumpărat împreună prima noastră orhidee mov?

Au început să-l accepte încet-încet ca pe cel întors din morți. Dragostea față de Tamara se manifesta într-un mod pe care Alexandru – ascuns în spatele celui alt eu, al lui Bogdan – nu o mai cunoscuse. Erau alte gesturi de tandrețe, alte feluri de a se purta, o familiaritate ce nu putea fi acum învățată. Sorbea ciorba cu zgomot, îi plăcea să guste din cratiță, să-și lingă degetele – gesturi pe care Bogdan le făcea în mod obișnuit. S-a mutat în Oradea și i-a spus Ramonei că o părăsește și că va înainta actele de divorț.

Ramona l-a sunat pe Pavel să-i spună de ruptura de Alexandru și au început să se întâlnească mai des. Relația lor a avansat rapid, iar Ramona era în sfârșit fericită pentru că era iubită de vechiul ei curtezan la care tânjise, dar și pentru că Pavel începea să aibă ceva comun cu Alexandru, acel ceva care o făcuse în trecut să-l aleagă: o expansivitate, o fire veselă, o minte răscolitoare și

imaginativă. El întruchipa pentru ea doi bărbați într-unul, cu exact aceleași calități pe care le admirase la cei doi.

Ficații transplantați preluaseră controlul asupra celor doi istorici, realizând nu doar un schimb de neveste (care au rămas curând însărcinate), ci ceva mult mai profund. Alexandru se apucase să lucreze la cărțile neterminate ale lui Bogdan privind istoria comunismului românesc. Scia în același stil și cu aceeași pasiune pentru subiect. Pavel s-a implicat imediat după externare în campania prezidențială a lui Klaus Iohannis și, dintr-un stângist ateu a devenit un liberal-conservator activ. Grație legăturilor lui familiale l-a abordat pe unul din cofondatorii *Facebook* – Dustin Moskovitz, cerându-i să-l ajute cu identificarea rețelelor românilor plecați în diaspora. Activarea acestor rețele a stat la baza mobilizării fără precedent la urne a românilor din alte țări și la câștigarea președinției de către Klaus Iohannis în anul 2014.

*

Mama lui Pavel provenea din familia Moscovici, o familie de negustori ce locuise la Moscova (de unde și-a luat numele) până la războiul Crimeii din 1856, când a fost alungată de țarul rus pentru colaborare cu reprezentanți ai Regatului Unit al Marii Britanii și ai Imperiului Francez. O parte a acestei numeroase familii s-a oprit la Odesa și apoi a emigrat în Statele Unite, înaintea începerii celui de-al doilea război mondial, iar o altă parte s-a stabilit la Brăila. Mulți s-au înrolat voluntari în războiul de independență sperând să primească cetățenia și unii au făcut fapte de eroism și au murit în

1877. Dar, după primul război mondial, mulți au devenit socialiști și comuniști datorită naționalismului antisemit al guvernanților, ba chiar unul a sprijinit atentatul lui Max Goldstein din Senatul României din 1920, ceea ce a atras împotriva lor ura multora. Istoria a reținut pe Serge Moscovici, ca fiind cea mai cunoscută figură a acestui neam, un psiholog ce a emigrat în Franța în 1947 și care a devenit directorul Școlii de Studii Avansate în Științe Sociale și președintele Asociației Europene de Psihologie Socială Experimentală, iar apoi, pe fiul său, Pierre Moscovici – membru în Parlamentul European din partea Partidului Socialist și raportor pentru România al legislativului de la Strasbourg. Dar, mai importantă decât ei, deși necunoscută în România a fost Hannah Moscovici, o mătușă a mamei lui Pavel, care a emigrat în Palestina în 1939 și s-a angajat servitoare, femeie în casă, la familia lui Samuel Abarbanel din Tel Aviv, ce era descendent direct din neamul regelui David și recunoscut ca un aristocrat care reușea să țină unite diversele facțiuni politice evreiești într-o adunare care s-a numit ulterior Knesset. În casa lui Abarbanel veneau mulți lideri politici să discute diversele probleme ale comunității evreiești, ce se tot înmulțea, datorită pogromului din Europa. După încheierea războiului mondial, când discuțiile despre înființarea statului Israel înfierbântau mințile tuturor evreilor, o facțiune comunistă radicală era mereu ținută la distanță și izolată de restul politicianilor. Hannah Moscovici își petrecea orele libere în cârciumi alături de ei, făcând și desfășurând zeci de planuri care ar fi putut să strice proiectul liderilor care doreau ca noul stat să fie palestiniano-evreu și satelit al URSS. S-a împrietenit cu Paula Ben-Gurion, soția lui David Ben-Gurion și cu

Golda Meir, care i-au cerut să meargă în Statele Unite ale Americii ca să obțină sprijin pentru mișcarea lor sionistă ce urmărea expulzarea tuturor arabilor palestinieni și crearea unui stat evreu, așa cum fusese în trecut Regatul lui David. A ajuns apropiată de evreii grupați în jurul Oficiului de Informații de Război, care-i ajuta pe evreii alungați din toate colțurile lumii, Oficiu care ulterior s-a transformat în Agenția Centrală de Informații (CIA). S-a împrietenit acolo cu Paul Lazarsfeld, un evreu venit din Austria, care înființase Biroul pentru Cercetare Socială Aplicată, cu care a avut ulterior doi băieți. Ea l-a convins să-i vorbească președintelui american Harry Truman despre proiectul sioniștilor leniniști, iar el a fost de acord cu acest proiect și a sprijinit înființarea statului Israel cu David Ben-Gurion ca prim președinte. În războiul de zece zile care a urmat în 1948, Samuel Abarbanel și-a pierdut unicul fiu, rupându-se astfel lanțul dinastic ce funcționa neîntrerupt de trei milenii. În durerea ce l-a cuprins, a blestemat-o pe trădătoarea și târfa de la Brăila, iar multe rele care au urmat în neamul ei au fost puse pe seama acestui blestem. Unii evrei nu au fost de acord cu ideea unui stat evreu, căci își dădeau seama că vor fi nevoiți să intre într-un război de durată cu lumea arabă, cu care ar fi dorit să trăiască în pace, după ce tocmai ieșiseră din genocidul hitlerist, iar Hannah Moscovici a fost făcută responsabilă pentru acest proiect politic și pentru zecile de mii de evrei morți în războaiele și atentatele care au urmat.

Unuia dintre nepoții acestei femei, Robert Moskovitz, i-a murit soția într-un accident de mașină, iar el nu s-a împăcat cu pierderea ei. Un vrăjitor întâlnit în Peru i-a dat o oglindă în care o putea vedea și comunica

cu ea, după ce făcea anumite ritualuri. Ea i-a spus că ar putea fi înviată dacă ar aduna puterile mai multor vrăjitoare și că multe din ele se găsesc în România, așa că a luat legătura cu Pavel pentru contactarea cât mai multor persoane cu capacități magice și paranormale. Astfel a început Pavel să se ocupe de fenomene și persoane care îl preocupaseră în trecut pe Alexandru.

Robert Moskovitz era un om bogat și a cheltuit mulți bani pentru a identifica persoanele care se ocupau cu vrăjitoria. Toate ghicitoarele și vrăjitoarele pe care le cunoștea îi păreau niște escroace, care profitau de naivitatea și disperarea celor care apelau la ele, fără să aibă vreo capacitate deosebită care l-ar fi putut ajuta. Le-a abordat pe toate care dădeau anunțuri că fac magie albă, că descântă, fac și desfac legături, vindecă bolnavi și țin la distanță dușmani. Le asculta poveștile de viață, le observa ritualurile și le puneă să-i ghicească în palmă, în cărți, în cafea sau în bobi, încurajându-le să-și arate măiestria, dar seara se retrăgea în camera lui și discuta cu nevasta care-i apărea în oglindă, spunându-i că niciuna nu îi poate fi de folos. A mers cu Pavel în casele dărăpănate sau vilele luxoase ori în apartamentele unor țigănci, croitorese, cizmari, filosofi sau ingineri, le-a ascultat pe nevestele unor politicieni, mamele unor pușcăriași, amantele unor interlopi, pe profesori universitari și informaticieni, pe bucătărese și prostituate, a vizitat criminali și infractori în pușcării, traficanți de droguri și mașini furate, vedete de televiziune sau câștigători la loto. Ramona i-a spus lui Pavel că Alexandru cunoscuse în trecut câțiva ofițeri ai Departamentului Zero al Securității lui Ceaușescu și unii dintre ei au acceptat să le vorbească despre experimentele

din trecut. Unul i-a dus la o bătrână vrăjitoare ce fusese apreciată de Elena Ceaușescu, iar ea le-a spus că unele din persoanele intervievate până atunci ar putea să-și sporească puterile dacă s-ar aduna la un loc, ca la un congres al vrăjitoarelor sau o noapte a Valpurgiei, la fel cu cea descrisă de Goethe în *Faust*. Dar că trebuie să găsească un corp al unei femei proaspăt decedate, în care să intre duhul nevestei lui Robert, după invocarea în cor a demonilor.

Au mers de la o morgă la alta văzând numeroase cadavre, dar femeia din oglindă era nemulțumită de toate trupurile observate. Într-o zi au asistat în orașul Râmnicu Vâlcea la înmormântarea fetei unui sportiv și Diane, nevasta din oglindă a lui Robert, i-a plăcut acel corp. Au hotărât adunarea de urgență a vrăjitoarelor pe Dealul Negru de lângă Dedulești, pe un teren înconjurat de pădure, departe de sat, iar seara Robert a mers cu doi bărbați la cimitir și au dezgropat-o pe fată.

Pavel nu a fost lăsat să asiste la ritualurile făcute noaptea acolo. A privit de departe cele câteva lumini ale telefoanelor mobile sau ale unor torțe, dar cum nimic nu părea neobișnuit, a ațipit în mașină. La ora 3 și jumătate, când noaptea era întunecată, iar norii acopereau cerul și nicio stea nu lumina în jur, Robert Moskovitz i-a bătut în geam. A urcat în mașină împreună cu moarta înviată, îmbrăcată în rochie de mireasă. Mașinile celor care au participat la acel eveniment s-au pus și ele în mișcare. La intrarea pe drumul național două mașini au fost lovite de un microbuz ce venea din sens opus. Robert Moskovitz și proaspăt înviata lui nevastă au murit pe loc, iar Pavel a fost accidentat grav. Au murit atunci șase persoane și alte trei au avut răni multiple. Ficatul lui Pavel a fost afectat

și doar un transplant îi putea salva viața. Analizele medicilor au arătat că ficatul unui călugăr ce murise în același accident era cel mai potrivit pentru Pavel. Operația a fost făcută în același centru de transplant hepatic de la Fundeni și Pavel a fost primul pacient transplantat a doua oară.

*

În perioada de recuperare, Pavel a stat mult de vorbă cu medicul Ionescu despre schimbările petrecute în viața lui. Doctorul și-a dat seama că acestea au avut loc datorită medicamentelor imunosupresoare nepotrivite, care nu au suprimat acțiunea ficatului transplantat de preluare a controlului asupra corpului și asupra minții. L-a chemat și pe Alexandru la un control, cerându-i să urmeze un tratament cu alte medicamente decât cele obișnuite.

Încet-încet, eurile celor doi istorici au revenit la viață, după o inhibare de câțiva ani. Chiar și trupurile li s-au schimbat. Alexandru a redevenit mai suplu și musculos, gușa și burta i s-au retras, iar un puf începea să-i crească pe chelie. După ce și-a ras barba și mustața semăna tot mai mult cu cel dinainte de transplant. Tamara, noua lui nevastă, i se părea tot mai străină, iar băiatul pe care-l avea cu ea i se părea că-i făcut cu fostul ei soț. Vechile lui pasiuni despre istoria medievală renășteau cu mare intensitate și i se părea că studiul comunismului l-a dus într-o fundătură din care nu putea scoate nimic bun. Când a reîntâlnit-o pe Ramona, a observat că băiatul ei și al lui Pavel îi seamănă foarte mult, iar dragostea dintre ei s-a reaprins ca în vremurile

tinereții. Prins în lumea vrăjitoarelor, Pavel o ignorase vreme îndelungată pe Ramona și nici față de copilul lui nu se simțea prea apropiat, căci părul blond și firea veselă îl făcea să semene izbitor de mult cu Alexandru. După cel de-al doilea transplant distanța față de ei s-a tot mărit și s-a simțit eliberat când Alexandru a recucerit-o pe Ramona.

Ambii istorici au divorțat, Alexandru a revenit în București și s-a angajat din nou la Arhivele Statului, iar Pavel și-a reluat munca la facultate și pe șantierele arheologice. Dar Pavel nu mai simțea nicio bucurie pentru vechile lui preocupări și nu-și găsea un sens al vieții. Era deprimat și nimic nu-i mai stârnea vreun interes. Doctorul Ionescu i-a spus că poate înceta să mai ia imunosupresoarele și să lase o vreme noul ficat să preia controlul asupra lui, dar a luat această propunere ca o glumă.

Într-o zi, când se afla pe un șantier arheologic din Neamț, echipa lui a dezgropat trupul neputrezit al unui călugăr, care mirosea puternic a mir. Când a ridicat corpul, Pavel a simțit o energie neobișnuită care a intrat în el și i s-a părut că toate durerile i-au dispărut. Miracolul trăit atunci a fost cu mult mai mare decât miracolele revenirii lui la viață după cele două operații de transplant. O dragoste față de Hristos a pus stăpânire pe el, cel care privise cu scepticism creștinismul. Miracolul acesta nu părea să fie ceva care trece repede; de la zi la zi era tot mai pătruns de tainele ortodoxiei. Mărea doza medicamentelor imunosupresoare pentru a se convinge că nu noul ficat e responsabil de această stare de extaz mistic. Discuțiile cu teologii întâlniți l-au convins că

faptele trăite nu erau o rătăcire a minții, iar harul vederii în duh nu l-a primit întâmplător.

A vrut să se călugărească și a vorbit despre acest lucru cu călugării și cu starețul mănăstirii Neamț. Convertirea unui evreu la ortodoxie se întâmplă foarte rar – de la Nicolae Steinhardt nu s-a mai cunoscut alt caz în România, de aceea despre intenția lui Pavel s-a vorbit în medii foarte diverse. Unii voiau să-l atragă de partea unor facțiuni pro sau contra Rusiei sau a Patriarhului, filetiste sau ecumenice, dar el se ferea să se asocieze cu vreo grupare, concentrându-se pe neobișnuitul dar de a înțelege lumea duhurilor și a diferitelor moduri în care ele influențau viața oamenilor. Pentru că se ținea la distanță de toate grupările, împotriva lui au început să se scornească tot felul de bârfe: va strica și perverti ortodoxia cu apucăturile lui vrăjitoarești și cu practicile lui iudaice, e trimis de oculta masonică să se infiltreze în biserica strămoșească pentru a ști cum să o distrugă, va corupe stareții ca să-i vândă pământurile bisericilor pentru a le demola. Zvonurile despre el îl însoțeau în multe biserici și mănăstiri în care mergea și unii oameni îl judecau pe baza bârfelor auzite despre el, îi răstălmăceau vorbele sau le căutau sensuri ascunse, alții îl provocau la discuții religioase savante pentru a-i arăta neștiința într-ale creștinismului.

Când întâlnea teologi educați căuta să discute cu ei problema sinelui: cine suntem noi? Cum se schimbă sinele nostru, dat la naștere de Dumnezeu, în funcție de relațiile cu familia și neamurile, profesorii, colegii și vecinii, ori cu alte persoane cu care interacționăm? Cum se poate proteja sinele nostru în fața asalturilor atâtor duhuri sau idei care intră în noi și ne virusează,

adormindu-ne, preluând controlul asupra noastră? Vedea cu mare claritate că oamenii nu sunt stăpânii sinelui lor, că alte forțe subtile le detronau și le anesteziu sinele, introducându-le niște iluzii cognitive pe care le numeau realitate, iar sinele lor se retrăgea, ca un pasager clandestin în cala unei nave transatlantice, de multe ori fără să vadă ce fac din el uzurpatorii trupului și minții lui. „În fiecare dintre noi există un altul pe care nu-l cunoaștem” – spunea Carl Gustav Jung. El era convins că nu există doar un altul, ci mai mulți, care dau semnale creierului, minții și sufletului, îndreptându-i pe oameni în direcții pe care ei n-ar fi mers dacă ar fi fost stăpânii sinelui propriu. Își aducea aminte cum ficatul lui Alexandru preluase controlul asupra minții lui, făcându-l să gândească și să acționeze ca și cum ar fi fost el. Genele înscriu așadar în noi un tipar, un fel de a percepe lumea, independent de sinele nostru care este individual și are esența universalității. Vedea că țiganii gândeau relativ la fel, dar diferit de cei cu gene slave, valahe sau maghiare, dar, în același timp, vedea că amestecul raselor aducea echipe de euri care preluau controlul sinelui și îl făceau să ruleze pe pilot automat în toate aspectele vieții, fiecare genă și fiecare duh concentrându-se pe anumite zone de interes. Iar sinele era neputincios și orb în fața experiențelor personale care-l umpleau de patimi și-l determinau să fie părtinitor față de anumite religii, istorii, popoare, ideologii, instituții sau oameni, care-l programau și-l configurau să îi placă anumiți parteneri de viață, să selecteze din realitate anumite aspecte și să le ignore total pe altele, să se conecteze mai mult cu anumiți oameni care erau ghidonați în același fel de altcineva exterior lor. Unii spuneau că e vorba de instinct, dar el

știa că e mai mult decât atât; niște duhuri intrau în creierul oamenilor și schimbau circuitele neuronale după ce adormeau sufletele, așa cum medicii îi adormeau pe pacienți cu cloroform. Era un eu ascuns în biologia și genetica individului, dar și legiuni de duhuri care-i dirijau eul pe anumite traiectorii și rar se întâmpla ca sinele individului să fie cel care-l conduce în viață. Cercetările despre inteligența artificială și neuroștiințe îl convingeau că sinele – sălașul Duhului Sfânt – va fi și mai puternic asaltat în viitorul apropiat și tot mai puțin capabil să se elibereze și să preia controlul.

Mergea cu moaștele sfântului descoperit la Neamț la multe întâlniri, sperând ca toți cei cu care intră în contact să aibă parte de o iluminare la fel cum a trăit-o el, dar lucrurile nu se petreceau așa. Sfântul i-a spart zgura care se depusese pe sufletul lui și a înlăturat duhurile necurate din el, dându-i misiunea să facă același lucru cu ceilalți oameni. Cum să producă el măcar o mică sclipire, o slabă licărire în imensul spațiu interior, în universul tainic și intim al oamenilor, pentru a le aduce în centru sinele detronat și a-l repune la butoane, la panoul de control care ghidează scopurile, imperativele și mintea? Reconstruirea identității divine a indivizilor i se părea o capodoperă mai greu de realizat decât marile cărți ale lui Homer și Mommsen, care-l fascinasă în adolescență. Și-a adus aminte de primele versuri din *Iliada*: „Cântă, zeiță, mânia ce-aprinse pe-Ahil Peleianul / Patima crudă ce-aheilor mii de amaruri aduse”. Îmbărbătat de ele s-a simțit asemeni apostolului al cărui nume îl purta și a pornit la drum convins că va schimba lumea.

Ioane, Ioane

– Povestea unui cântec –

În perioada interbelică, trăia la Chișinău familia Ciobanu, prima familie întemeiată după unirea Basarabiei cu România. Ion era inginer la căile ferate, iar Ana era profesoară de muzică. Și, împreună, aveau o fată, pe care o chema Maria, ce moștenise talentul muzical al mamei și care de mică era chemată să cânte la pian la diverse evenimente culturale organizate de oficialitățile orașului. Când regele României a vizitat Chișinăul, Maria – ce tocmai împlinise 18 ani – a fost invitată să susțină un spectacol în fața lui și a celor care-l însoțeau. Un tânăr avocat al casei regale a fost fermecat de ea și a vrut să o cunoască mai bine. Ferdinand Panfil era născut în Germania, fusese botezat de regele Ferdinand și făcea parte dintr-una din cele mai apropiate familii de casa regală. Era nu doar un om puternic și influent, ci și plăcut, manierat și cu o înțelegere a multor lumi și culturi, iar Mariei îi plăcea să-i povestească despre țările și orașele prin care a trecut, despre oamenii pe care i-a cunoscut și despre planurile lui de viitor. A fost fericită când el a cerut-o în căsătorie la scurt timp după ce s-au cunoscut. Dar această cerere nu a fost deloc pe placul mamei sale.

– Ție îți trebuie un bărbat de la noi, care să stea aici, nu unul care să te rupă de locurile natale. Nu s-a mai pomenit în neamurile noastre ca fata să plece așa de departe de casa părintească!

– Las-o, Anișoară, să-și trăiască povestea de iubire – îi lua Ion apărarea fetei în fața nevestei. Ferdinand e un băiat bun și o va face fericită. Măriuca va susține spectacole în toată lumea, va cunoaște oameni mari și va avea o viață mai bună decât noi.

– Ce viață bună va fi asta, Ioane, ca noi să n-o mai vedem cu anii, să nu-i dăm o mână de ajutor, să nu-i vedem copiii crescând la noi în curte? Cine va fi lângă ea când va da de greu printre străini? Viața nu e numai lapte și miere tot timpul, ci și suferință și durere și cine i le poate alina mai bine decât mama care a născut-o, care o cunoaște, o iubește necondiționat și știe ce e mai bine pentru ea?

Discuțiile contradictorii dintre cei doi părinți erau tot mai aprinse și fiecare găsea noi argumente pentru a-l convinge pe celălalt de dreptatea lui.

– Tu nu vezi, Ioane, că năvălesc rușii peste noi? N-ai văzut că i-au ucis pe toți din familia regală de la Moscova și pe apropiații ei? Dac-or să ne cotopească și pe noi, ce se va alege de fetița noastră? Îi vor ucide sau aresta bărbatul imediat și dacă n-o vor omorî și pe ea, ce soartă nefericită va avea? Cum vom putea noi s-o ajutăm de la sute de kilometri depărtare?

– Ți-o voi aduce eu acasă de unde va fi, dacă o fi să fie așa cum zici.

– Și pe tine te vor ucide imediat ce vor cucerii Basarabia, căci ești intelectual și ai văzut cum i-au ucis bolșevicii pe intelectuali peste tot. Și, în plus, vei fi socru de monarhist, Ioane, iar asta îți va pecetlui soarta. Eu voi rămâne aici, văduvă, singură, plângându-mi nu doar suferința mea, ci și pe a Măriucăi. Și cine o va aduce lângă mine atunci?

—Îți promit că și mort de-oi fi ți-o voi aduce acasă, Anișoară, dar las-o să se mărite cu omul care-i place, că altfel nefericirea va veni peste ea mai devreme. Că n-am văzut băiat care să-i placă așa de mult și care să-i dea aripi. Ferdinand o s-o aducă des la noi acasă în concedii, în vizite și cu alte ocazii și o să-ți alini dorul de ea.

Greu a acceptat Ana să-și dea acordul pentru căsătoria fetei cu tânărul avocat și, deși vedea că viața Mariei se așeza frumos, așa cum spusese Ion, inima îi era strânsă și înspăimântată de ceva rău ce urma să se întâmple. Maria venea des la casa părintească și-și petrecea 2–3 luni pe an la Chișinău, iar, când era departe, le trimitea părinților vederi din orașele prin care trecea, le trimitea poze cu casa ei din Cotroceni, cu copiii care creșteau și le scria despre oamenii pe care i-a cunoscut și despre evenimentele la care lua parte.

Dar previziunile Mariei s-au împlinit întocmai după câțiva ani. Armata roșie a ocupat Chișinăul, Basarabia a fost ruptă de România și a devenit parte a Uniunii Sovietice, iar Prutul s-a transformat într-o graniță tot mai greu de trecut de către români. Ion a fost ridicat într-o noapte de acasă și împușcat în curtea garnizoanei, împreună cu mai mulți intelectuali ai orașului. După abdicarea regelui, Ferdinand Panfil a fost arestat, iar Maria nu a mai avut nicio informație despre el, dacă mai trăia sau nu, în ce închisoare era ținut și pentru cât timp. Corespondența cu mama ei a fost blocată de noile autorități, iar vizitarea Chișinăului exclusă, deoarece i se refuza eliberarea pașaportului și a vizei de intrare în URSS.

Ana mergea des la mormântul soțului ei și-și plângea soarta, la fel cum zeci de mii de femei făceau

atunci, jelindu-și soții și copiii morți în cumplitul război și în timpul ocupației. Cimitirele erau pline de femei în straie negre, iar bocetele lor se auzeau până târziu în nopțe. Într-o zi, Ana a început să cânte o doină compusă de ea în lungile-i zile de amărăciune și durere:

– „Ioane, Ioane, / Toată lumea doarme, / Numai eu nu pot să dorm // Dacă dorm mai mult de-un ceas / Mă trezesc cu mult necaz / Îl văd pe Ion în vis / Cu dorul pe față stins // Ai promis, Ioane, / Fata să-mi aduci / Nu te las, Ioane, / Somnul să ți-l culci // Scoală-te îndată / Adu-mi-o pe fată / Să-mi aline dorul / Să-ți priască somnul.”

În acea noapte, colonelului Dmitri – șeful garnizoanei rusești din Chișinău – i-a apărut Ion în somn.

– Scoală-te, Mitea, și ajută-mă, că am promis soției mele că-i aduc fata acasă, viu sau mort! Dacă mi-ai luat viața, tu trebuie să îndeplinești această promisiune, că eu nu pot dormi somnul de veci dacă nu o îndeplinesc și nici pe tine nu o să te las să dormi. Du-te în cimitir și ai s-o vezi pe Ana mea cum îmi cere să mă țin de cuvânt!

Mirat de visul avut, colonelul rus a mers a doua zi în cimitir și a auzit-o pe Ana cântând:

– „Ioane, Ioane, / Toată lumea doarme / Numai eu nu pot să dorm // Scoală-te, Ioane, / Du-te-n București / Când te-ntorci cu fata / Aici mă găsești.”

Dmitri nu era un om credincios. Crescut într-un regim comunist ateu, văzând de mic multe vieți distruse, ordonând el însuși uciderea unor oameni fără ca cineva din ceruri să-l oprească ori să-i ceară socoteală, Mitea și-a construit o filosofie de viață în care important era să trăiască, să se descurce și să nu-și pună probleme de natură religioasă, pentru că ele reprezentau o piedică în calea vieții, o înșelare sau o rătăcire a minții. Și nu și-a

pus întrebări de acest gen nici când a văzut-o pe Ana în cimitir. Dar, curios să vadă cum vor evolua lucrurile dacă o va aduce pe Maria în Chișinău, s-a hotărât să plece după ea la București. Pe drum se gândea ce poveste grozavă va putea spune prietenilor și rudelor, iar ideea că putea să strivească sau să ridice destine după bunul lui plac îl făcea să se simtă și mai puternic decât era datorită funcției deținute.

Maria Panfil n-a fost ușor de găsit în București, așa cum spera colonelul. Casa ei din Cotroceni fusese naționalizată, iar în ea se mutase un important nomenclaturist comunist. În actele miliției ea nu figura nicăieri, dar, căutând-o după numele de fată Maria Ciobanu – un nume întâlnit la multe femei – a găsit-o într-un târziu într-o garsonieră la demisolul unui bloc dintr-un cartier mărginaș al capitalei, unde locuia împreună cu cei doi copii. Cunoscuta pianistă ce concerta în fața elitei Regatului României devenise vânzătoare de pâine în Republica Populară Română și nimic din felul ei de trai nu mai amintea de trecutul de la curtea regală. Își schimbase numele pentru a-i scăpa pe copii de hărțuirea profesorilor și a colegilor îndoctrinați cu ura împotriva monarhiei și a burgheziei.

– Tovarășă Ciobanu, am venit să vă iau la Chișinău. Vă așteaptă mama dumneavoastră acasă.

Maria și-a luat copiii și a plecat împreună cu colonelul rus, convinsă că nimic nu o mai lega de București, căci toate autoritățile pe care le întreba despre soțul ei îi spuneau că Ferdinand Panfil a murit.

Colonelul Dmitri și-a pregătit atent întoarcerea la Chișinău chiar în prima săptămână după Paști, când oamenii ieșeau de la slujba din Duminica Tomii și se

îndreptau spre cimitir pentru a-și cinsti morții de Paștele Blajinilor și a petrece mai mult timp pentru pomenirea rudelor îndepărtate și a celor neștiute și uitate din neamurile lor.

– Tovarășă Ciobanu, ți-am adus fata acasă, așa cum m-a rugat soțul tău, Ion –i-a spus Anei cu o voce puternică, să fie auzit de ceilalți oameni din jur.

Ana și surorile ei au scăpat coșurile cu ouă, pască și cozonac din mâini și zeci de oameni din jur și-au lăsat jos pachetele cu mâncare și băutură sau buchetele de flori să asiste la minunea întoarcerii Mariei la mormântul tatălui ei. Vestea că șeful armatei ruse a dat curs rugăminților unui mort a făcut imediat înconjurul orașului. În casa Anei Ciobanu oamenii intrau și ieșeau fără încetare, curioși să vadă și să audă povestea Mariei, venită de la sute de kilometri distanță, adusă de un mare ofițer al armatei de ocupație, în urma discuțiilor cu tatăl ei mort. Femeile își lăsau treburile baltă și alergau spre cimitir, iar bocete disperate se auzeau din toate locurile:

– Vasile, Vasile, scoală-te și spune-mi unde este Gheorghiță al nostru, că de mulți ani nu mai am nicio veste despre el.

– Fănele dragă, spune-mi dacă este viu băiatul nostru.

– Costache, nu dormi și adu-mi băiatul acasă.

– Mihăiță, scoală și caută-ți fratele și dă-mi o veste despre el.

Dar rugămințile femeilor rămâneau fără răspuns, deși erau adresate cu multă durere și dragoste și oricât le repetau în fel și chip, nu primeau niciun răspuns.

Maria însă a mers cu mama ei la mormântul lui Ion și l-au întrebat dacă Ferdinand este mort, iar Ion i-a

apărut iarăși în vis colonelului Dmitri, rugându-l să le spună că ginerele lui nu se află în lumea celor adormiți.

Când ofițerul rus le-a anunțat că Ferdinand nu e mort, sute de femei au dat năvală la mormântul lui Ion să-l roage să le dea vești despre soții și băieții lor dispăruți. Dar cum rugămințile lor rămâneau fără răspuns, Ana a fost asaltată de multe femei desperate, rugând-o cu lacrimi fierbinți să-i ceară lui Ion să le ajute și pe ele să afle informații despre cei dragi din familiile lor. Iar Ana se ruga, în timp ce un cor format din tot mai multe femei îngânau în surdină:

– „În grădina lui Ion / Toate păsările dorm / Numai una n-are somn / Și zboară din pom în pom / Tot chemându-l pe Ion.”

– „Ioane, Ioane, / Toată lumea doarme, / Numai eu nu pot să dorm” – cânta Ana cunoscuta-i doină de jale – „Că Georgeta lui Vasile / Vrea să știe de-are zile / Fiul ei cel arestat / De rusnacul blestemat”... „Mergi Ioane și dă-mi veste / De Florina lui Saveste / Care-a dispărut de-acasă / Duminică după masă”... „Nu mai prididi, Ioane / Și îmi spune despre Fane / Unde e, pe unde zace / Că de șapte ani tot tace / Și nu dă un semn de veste / De e viu sau nu mai este”.

Ion îi apărea din nou în vis lui Dmitri, rugându-l să aducă liniștea în casele femeilor nefericite. Iar comandantul garnizoanei ruse se interesa amuzat de toți dispăruții de care-i vorbea Ion. După unii se ducea personal și-i aducea din câte-un lagăr din apropiere, despre alții afla informații de la ofițerii din subordine și urmărea curios cum durerile și suferințele unora se potoleau, iar speranța reapărea pe chipurile lor. Dar, în același timp, sute de femei veneau în cimitirul municipal

rebotezat de ele „Grădina lui Ion” sau la casa Anei din apropiere, rugând-o să le ajute. Doina ei de jale devenise cântec popular și oamenii cântau pe străzi, în biserici, în cimitire sau în piețe cunoscutul refren „Ioane, Ioane, / Toată lumea doarme, / Numai eu nu pot să dorm”.

Colonelul Mitea era asediat în fiecare zi de sute de cereri, iar ele deveneau pentru el mai importante decât alte treburi oficiale. Cum multe cazuri erau despre familiile despărțite de Prut, făcea dese drumuri în România, ba să afle ceva despre Virgil, ba s-o caute pe Magdalena, ori să dea de urmele lui Petrică, Gabriela sau Mihai.

Auzind că la mănăstirea Sihăstria din Neamț este un călugăr tânăr, văzător în duh, Ioanichie Bălan, nepotul cunoscutului Vichentie Mălău, a plecat să-l caute să afle părerea lui despre vocea lui Ion, care nu-i dădea pace de multă vreme.

– Viața este eternă și moartea nu-i decât o trecere – i-a spus acesta când s-au întâlnit. Ea ne e dată ca o petrecere, ca o pregătire pentru veșnicie, iar armata voastră a distrus această petrecere și a transformat-o în jale. Trebuie să reparați ceea ce țara voastră a distrus: a rupt neamul românesc în două și morții nu se mai pot odihni și nici pe cei vii nu-i lasă să trăiască. Poți vindeca durerea unui neam înfrânt, iar poporul român îți va fi în veci recunoscător, chiar dacă va blestema armata roșie cotropitoare. Ajută-i, nu doar pe cei de care-ți vorbește Ion, ci și de cei despre care oamenii nici nu mai au puterea să ceară ajutorul, căci ei sunt mai mulți și mai sfârâmați de durere.

Ioanichie Bălan i-a promis că-i va scrie despre neamurile despărțite de Prut de care o să afle la

spovedanii sau în discuțiile lui cu alți oameni și s-a prins cu atâta patos și dăruire în această muncă de reunificare a familiilor, încât a ajuns să-i bată la cap pe toți superiorii lui despre problema Basarabiei.

– Trebuie să refaci unirea – i-a spus într-o zi lui Dmitri. Dar asta trebuie să vină și ca o acțiune din partea românilor, nu doar din partea ta. O să organizez un pelerinaj al preoților și călugărilor din România la Chișinău, mai întâi pentru refacerea unității Bisericii Ortodoxe Române. Când superiorii tăi vor afla doleanțele noastre se vor teme să nu ne afiliem Romei și vor reface poate România Mare.

În Săptămâna Mare din anul 1959 mii de preoți și călugări, în frunte cu episcopii și cu mitropoliții, au pornit un pelerinaj spre Chișinău pentru a cere reunificarea Bisericii și a României, dar au fost opriti la granița de pe Prut de forțele românești ale armatei și securității, nu de cele rusești. Imediat a început prigoana Bisericii din România. Prin decretul 410 al Prezidiului Marii Adunări Naționale au fost excluși din monahism aproape 5.000 de călugări și aproape 100 de mănăstiri au fost desființate. Mii de fețe bisericești au trecut prin anchete și multe sute au fost arestate pentru acțiuni de subminare a puterii comuniste.

La Chișinău, colonelul Dmitri a intrat în atenția serviciilor secrete rusești. Zeci de psihologi, specialiști în fenomene paranormale sau religioase de la Moscova, Kiev, Minsk, dar și de la Soroca, Bălți, Orhei ori Tighina au venit să studieze neobișnuitul caz al colonelului Dmitri. Mișcarea unionistă trebuia oprită, dar nu printr-o acțiune de forță, ca în vremea lui Stalin, ci într-un mod mai subtil și neviolent. Dmitri a fost constrâns să le dea

românilor informații false despre rudele lor dispărute sau arestate. Pentru că doina *Ioane, Ioane*, ajunsese să fie cântată în fabrici, în autobuze, în piețe la cozile de la magazine, iar interzicerea ei era cu neputință de realizat, unui politician i-a venit ideea transformării ei într-un șlagăr, într-un cântec de petrecere, pentru a i se pierde semnificația inițială. O cântăreață, aflată în plină ascensiune, l-a făcut rapid cunoscut nu doar în Republica Moldova, ci și în alte republici din URSS, iar șlagărul Sofiei Rotaru a ajuns să fie fredonat de milioane de oameni în tot imperiul rus. Sărbătoarea Paștele Blajinilor căpătase de la an la an o importanță tot mai mare în Basarabia, oamenii venind cu sutele de mii în cimitire să vorbească cu morții, să petreacă lângă crucea lor câteva ceasuri, iar aleile dintre morminte se umpleau de coji de ouă roșii și de bucăți de cozonac și pască, în amintirea momentului când Ana Ciobanu a scăpat coșul cu merinde pe jos când și-a văzut fata adusă acasă de ofițerul rus.

La scurt timp, colonelul Dmitri a fost transferat într-o destinație necunoscută, iar oamenii care veneau cântând *Ioane, Ioane*, la sediul garnizoanei ruse ori la mormântul lui Ion nu mai puteau spera să primească ajutor de la blajinul Mitea. Legende despre el s-au întesit în primii ani după plecarea din Chișinău. Cei mai mulți spuneau că a fost omorât de KGB și pentru pomenirea lui au ridicat în cimitirul central din oraș o cruce mare la care veneau să se roage pentru sufletul lui. Alții – puțini la număr – spuneau ba că a fost văzut prin diverse orașe din imperiu, ba că s-a stabilit în România, ba că a emigrat în Occident. Cu vremea, legendele despre Mitea s-au împuținat, iar după plecarea Mariei la București, în căutarea soțului ei Ferdinand și mai ales

după moartea Anei Ciobanu, peste numele lui s-a așternut uitarea. Cum uitarea s-a așternut și peste drama familiei Ciobanu, prima familie din Basarabia căsătorită după unirea cu România.

În afara cântecului *Ioane, Ioane*, preluat de Mirabela Dauer de la Sofia Rotaru și a decretului de persecutare a bisericii ortodoxe din 1959, a rămas în mânăstirile și bisericile din România o dragoste față de Basarabia ce nu exista înainte de război, o dragoste ce se transformase în cult la căderea comunismului. Dar eșecul acțiunilor unioniste din 1990–1992 a zdruncinat puternic acel cult, iar puținii unioniști fredonează astăzi resemnați doar cel de-al doilea vers al cântecului: „Toată lumea doarme”...

Alegeri pe lumea cealaltă

– Ce bine-ar fi dac-ai putea face sondaje pe Lumea Cealaltă, să știm și noi cum votează dracii și sfinții! – mi-a spus șeful unui partid politic.

Eu, slavă Domnului, aveam destule sondaje de făcut aici, pe Pământ, și nici nu-mi trecea prin cap să iau vorba lui altfel decât în glumă. Numai că, abia ieșit din birou de la el și grăbit să ajung înapoi la lucru, nu știu cum m-am răsturnat cu mașina pe pod. Mă chinuiam să ies dintre fiarele contorsionate ale mașinii când a răsărit lângă mine Doamna cu Coasa și hârșt, dintr-o mișcare, a rezolvat toate formalitățile de trecere pe Lumea Cealaltă! Călătoria a fost destul de plăcută, mai ales că m-am întâlnit repede cu un grup de suflete care-au trecut Dincolo în același timp cu mine. Ne ciocniserăm mașinile pe pod și – ca să vezi coincidență! – toți ne ocupam de politică pe Pământ, eu făceam sondaje, iar ei erau șefi de secții de votare și tocmai se întorseseră de la o instruire de partid care s-a lăsat apoi cu un chef care a fost fatal pentru toți. Tu cu cine lucrezi, vai ce bine de tine, mișto meserie ți-ai ales, să ne cauți să ne povestești mai multe despre cum faci tu sondajele – din vorbă-n vorbă am ajuns la poarta Iadului. Bodyguardul de la intrare a fost mirat să vadă că un sociolog vine de bună voie să facă sondaje în Iad. Sociologii care ajungeau acolo erau obligați să-și pună sondajele și chestionarele pe foc sub cazanul cu smoală în care clocoteau. Am scos repede un

chestionar și i-am aplicat un interviu, întrebându-l cu cine intenționează să voteze la alegerile de anul ăsta. Dracul ăsta de paznic nu voia să-mi spună, dar, din câte mi-am dat seama, intenționa să voteze cu un partid situat sub 5% în sondajele mele.

– De ce-ti risipești votul? – l-am întrebat, dar el mi-a spus că e legat sentimental de șeful acelui partid mic, pe care abia îl așteaptă lângă el, unde-i dogoarea mai blândă.

L-am întrebat care e structura Iadului, ca să-mi alcătuiesc un eșantion reprezentativ de draci pe care să-i intervievez și el mi-a arătat drumul spre Biroul de Statistică, unde i-am văzut pe toți statisticienii renumiți ai țării mele – niciunul decedat dintre ei nu lipsea de acolo!

–Doamne, ce mult ați mai mințit cu procentele! – le-am urat în loc de bună ziua, bucuros să-i revăd pe foștii mei profesori și șefi din tinerețe. Faceți-mi măcar acum un eșantion corect, dacă în timpul vieții n-ați fost în stare niciodată.

Mi-au descris destul de amănunțit structura socio-demografică și ierarhică a Infernului, nivelurile subterane ale păcatelor și mi-au dat o hartă să mă descurc pe teren, așa că am pornit mai întâi la șmecheri și jigodii. Cu ăștia mă descurcam bine și pe Pământ, deși încercau să mă facă din vorbe, să mă amenințe. Mă priveau bănuitori, îmi răspundeau în silă, erau meschini, farisei și josnici, dar cei mai mulți intenționau să voteze cu partidele mari. Nici între cei care votau același partid nu am văzut vreo urmă de încredere, de bunăvoință și de cavalerism. Dădeau răspunsuri mincinoase, de mântuială, și ar fi fost greu pentru un sondator novice să se descurce cu ei, dar, cum făcusem în viață zeci de mii de interviuri, știam cum să-i descos, astfel încât să aflu opinia lor adevărată. Erau

lași și voiau să se topească în masa alegătorilor partidelor mari. Ici-colo câte-un împielițat cunoscut pentru preacurvie declara că ar vota pentru partidul care ar propune legalizarea poligamiei. Am făcut un interviu unui drac pletos și bărbos care spunea că militează pentru căsătoria între persoanele umane și cele non-umane.

– Adică între oameni și animale? – l-am întrebat.

– Nu doar așa, ci și între oameni și duhuri. Doar așa vom avea șansa să ieșim mai repede de-aici.

În timp ce-mi făceam interviurile printre dracii din cazane a venit un arap uriaș și mi-a spus că sunt chemat de Șefu. M-a băgat într-un lift și m-a coborât până la ultimul nivel, unde mă aștepta Satana destul de nervos că nu i-am cerut aprobare să fac interviuri lepădăturilor lui.

– Știți, la noi în democrație se fac sondaje fără aprobări, opinia se exprimă liber. Aș fi venit și la dumneavoastră să vă iau un interviu în profunzime, dar trebuia să mă familiarizez mai întâi cu atmosfera infernală a stăpânirii voastre – i-am răspuns eu smerit. Dacă tot ne-am întâlnit, pot să vă iau un interviu filmat?

Se vede treaba că răspunsul meu i-a plăcut, căci s-a transformat tot într-un zâmbet, imediat ce am deschis camera de filmat, de unde mi-am dat seama că publicitatea e tot o chestie drăcească.

– Spuneți-mi, vă rog, – am început interviul – cum o să votați la alegerile din acest an?

– Dragul meu – mi-a răspuns el cu familiaritate – află că i-am studiat pe toți păcătoșii de unde vii tu și i-am infiltrat în toate partidele. Găsești corupți și pe partea stângă și pe cea dreaptă, violatori cu duiumul, am chiar câțiva care și-au omorât rudele pentru bani. Nu-ți mai

vorbesc de ceilalți păcătoși pe care i-am băgat în secțiile de votare, la birourile electorale, la judecătorii și în guvern. Votul meu cred că-l intuiești: îl voi da celui partid și candidat care e în stare să-i dea o scatoalcă zdravănă Celui de Sus. N-o să-ți spun cum o să-i instruiesc pe păcătoși să meargă încolonați la vot, să simtă și muritorii căldura Iadului pe Pământ. Vino numai cu mine să vezi echipa mea de campanie și ai să te convingi că organizare ca la noi n-ai mai întâlnit în vreun partid.

Am plecat cu Scaraoțchi spre sediul lui de campanie care – bănuieți – era un club într-o fabrică părăsită, unde niște muzicieni băteau îndrăcit din tobe și răcneau, iar locotenenții lui Satana beau împreună cu niște drăcoace focoase.

– Fir-ați voi de japițe – și-a început Necuratul spiciul. Lua-v-ar mama mea în Talpa Iadului dacă nu veți fi în stare de data asta să instaurați Infernul pe Pământ după alegeri! Vă umplu de bube două veșnicii jumate dacă nu falsificați cum trebuie alegerile. Aghiuță – l-a întrebat pe un drac cu o frizură *punk* – ai pregătit urnele false? Ai dat ștampile suplimentare tuturor dracilor tăi? Belzebut – l-a întrebat pe altul cu coada stufoasă – cum stai cu tehnicile de manipulare? Baphomet, tu ai pregătit autocarele cu votanții turiști? Azazel, ai scos din visterie bani suficienți să mituiești alegătorii? Michiduță, du-te în Gheena Iadului și adu afișele și pliantele și umple tot Infernul cu ele!

Dracii au luat-o la sănătoasa imediat și Satana era foarte mândru de aghiotanții lui. Ca să-și arate mărinimia și să mă scutească de munca de intervievare cu fiecare împielit în parte, a răcnit o dată din toți rărunchii și

clubul s-a umplut cu alți încornorați, pe care i-a pus să completeze chestionarele mele.

– Stai fără grijă – mi-a spus. I-am ales cu reprezentativitate din toate nivelurile Iadului. O să ai ce prelucra statistic.

Mulțumindu-i pentru amabilitatea cu care m-a ajutat în cercetarea mea sociologică, am părăsit Regatul drăcesc și m-am îndreptat spre Împărăția Raiului. Sfântul Petru, la poartă, era destul de necăjit.

– Atotputernicul e foarte supărat pe tine că te-ai dus să faci interviuri mai întâi în Iad la dușmanii lui. Așa ai învățat acasă: să-i cinstești mai întâi pe draci?

– Iartă-mă, Sfinte, m-am luat cu anturajul! Știi și tu că-i mai ușor s-ajungi în Iad decât în Rai. Acum, dacă tot am ajuns aici, lasă-mă să fac interviuri sfinților.

– Hai intră, dar vezi să nu-i deranjezi prea mult, că sunt tare ocupați.

Am intrat într-o fugă pe aleile Raiului și m-am trezit într-o pajiște plină cu floricele: toporași și ghiocci, lăcrămioare și panseluțe. Pe băncuțe niște sfințișori o ascultau pe Sfânta Parascheva cum trebuie să acționeze la alegeri: ușoare bătăi din aripi, sărutul discret pe obraz, puparea zgomotoasă pe gură a unui dușman al lui Dumnezeu, prezentarea scuzelor, acordarea iertărilor, dragostea frățească totală, ajutorarea grabnică a celor aflați în nevoi.

– Toți au nevoi și toți apelează la noi. Nu fiți leneși și acordați-le ceea ce vă cer, că altfel încep să nu mai creadă în Preabunul nostru Părinte.

Am întrerupt-o întrebând-o cu cine va vota și ea. Cu o voce blândă, dar fermă, mi-a spus că oameni buni sunt

în toate partidele, atât în cele mici, cât și în cele mari, dar că ea va vota cu cei care apără cel mai ferm legile lăsate de Dumnezeu.

I-am pus pe sfințișorii ei să completeze niște chestionare, timp în care eu m-am dus în grădina Raiului într-un colț unde arhanghelul Gavriil își ascutea sabia de foc. Sfântul Ilie îi dădea o mână de ajutor și Elisei repara osia la carul cu care maestrul lui s-a înălțat la Cer.

– Sfinților, cum putem să-i facem pe păcătoși să nu mai voteze? i-am întrebat. Duc țara în jos de la un ciclu electoral la altul și nu știu cum dă boala în ei, dar sunt fericiți de dezastrul pe care-l fac.

– Tu întreabă-te cum ne faci pe noi să votăm? Avem pe cine vota? Este vreunul în stare să promoveze virtuțile pe care Atotvăzătorul ne-a spus să le păzim? Eu nu mă duc la vot – mi-a spus Sfântul Ilie, aruncându-mi o privire plină de dispreț pentru întrebările neghioabe pe care i le-am pus.

M-am dus mai departe în grădinile Paradisului, unde un Sfânt cu cărămida în mână îmi făcea semn că e dispus să stea de vorbă cu mine. L-am recunoscut pe bătrânul Spiridon din Cipru după cărămidă, căci cu ea a demonstrat existența Trinității.

– Sfinte, spune-mi cum o să votați voi, cei din Rai, la alegerile din țara mea? Pe cine o să sprijiniți?

– Dragul moșului, nu o să stau deoparte, deși nu-mi place politica voastră, dar îți spun că absenteismul nostru o să fie ridicat. Eu le spun fraților mei de aici că nu trebuie să-i lăsăm pe cei de jos să pună copita pe voi, dar nu vor să mă asculte. Uite, îl vezi pe sfântul ăla burtos și cu freza aiurea? E Toma din Aquino cu care mult m-am

certat, încercând să-l conving să se aplece asupra voastră, dar degeaba – pe el îl interesează doar alegerile din țările occidentale. Va fi un absenteism mare printre ai noștri – mai mare va fi prezența la vot printre îngerii. Așa că du-te și fă-le lor interviuri.

Am făcut cum mi-a spus și m-am dus spre cetele îngerești, unde arhanghelul Mihail m-a ajutat să fac toate chestionarele. L-am rugat să mă ajute să-i fac și lui Dumnezeu un interviu, dar era peste puterile lui să iasă din cuvântul Domnului, așa că am hoinărit o vreme prin grădina Raiului așteptând să-l văd pe Cel de Sus, sau măcar pe Maica Domnului.

În sfârșit, sosi ziua alegerilor. La colegiul arhanghelo-drăcesc situat între Rai și Iad, unde fiecare învăța cum e în tabăra adversă, s-a organizat secția de votare. Draci și drăcoaice, sfinți și sfinte și-au ocupat locurile în biroul electoral. Eu eram pregătit să fac primul *exit-poll* de pe Lumea Cealaltă, căci auzisem că nu mai făcuse vreun sociolog altă măsurătoare de acest gen pe acolo. Obişnuit cu alegerile de pe Pământ, mi-a fost greu să înțeleg iureșul care s-a dezlănțuit imediat după începerea votării. Dracii au dat năvală din primele clipe pe ușă, îngrămădindu-se în jurul urnelor. Îi vedeam pe unii cum băgau câte 2–3 buletine de vot în același timp. Tehnicile de fraudare pe care le știam de pe Pământ erau puse în aplicare la un nivel supradimensionat. Autocarele cu draci soseau continuu și pancartele cu îndemnuri mobilizatoare se dădeau din mână-n mână (sau, mai corect, din copită în copită). Am reușit să descifrez ce scria pe câteva: „Noi aicea am ajuns / să-l dăm jos pe Al de Sus”. Sau: „Sunteți draci adevărați / Pe comuniști de-i votați”. Drăcoaicele se dezlănțuiseră ca niște fiare

sălbatică, înjurându-i ca la ușa cortului pe îngerii din biroul electoral care păzeau cu strășnicie urnele și tabelele cu listele electorale. Speriați de Talpa Iadului, dracii se călcau în picioare care să voteze primii, care să-și bage în față susținătorii. Un drac încerca s-o mituiască pe o îngerită cu niște bani. Altul îl momea pe un sfânt să bea dintr-o cafea în care vărsase laxativ, ca sfântul să stea pe WC până la sfârșitul votului. În secunda 5 a votului un diavol a încercat să-i ardă aripile unui înger cu bricheta. Îngerul a plâns și a scos un țipăt sfâșietor. Atunci a intrat în secția de vot arhanghelul Rafail cu o ceață de îngeri războinici și a declanșat măcelul. Dracii erau călcați în picioare, le erau rupte cozile, coarnele le erau smulse sau tăiate cu săbii de foc. Urechea unui drac a aterizat chiar pe mapa mea cu chestionare. Arhanghelul Rafail striga cu satisfacție: „Zdrobiți-i, îngerii mei!”. În 4 secunde, toți dracii se zvârcoleau pe jos cu coastele rupte, cozile tăiate, potcoavele căzute, ochii scoși din orbite. Să te ții ce chicoteli și pupături între îngeri au urmat! În curtea colegiului, Michiduță îl întreabă îngrijorat pe Satana ce să facă, dacă e cazul să aducă întăriri.

– Votați civilizat, nu-i mai provocați – le-a șoptit șeful Gheenei.

Așa că dracii, ascultători, s-au îndreptat unul câte unul spre cabina de vot fără să mai încerce să fure, bucuroși că prezența la vot a îngerilor și sfinților era totuși scăzută. Un observator din partea Iadului făcea o numărătoare paralelă a votului și se uita cu coada ochiului pe centralizatorul meu să vadă dacă cifrele noastre coincid. Pe telefoanele lor mobile dracii primeau mesaje cu procente falsificate: „Avem 55%”, „Trendul este pozitiv pentru noi”. Eu știam că sunt false, căci așa

faceau comuniștii pe Pământ la toate alegerile, dar n-aveam cum să-i conving să prezinte adevărul.

După 15 secunde de vot liniștit, îmbulzeala a reînceput cu și mai multă nebulă. Îngerii erau împiedicați să intre în secția de votare, li se legau aripile și li se băgau cârpe în gură să nu țipe. Arhanghelii au fost imobilizați într-o ambuscadă, iar săbiile le-au fost confiscate. Când Satana a vrut să-i taie în bucăți, a început cataclismul. Un fulger uriaș a măturat curtea colegiului arhanghelo-drăcesc. Capetele diavolilor zburau care-ncotro, oasele pârâiau, pieile sfârâiau arse și înjurături încă necunoscute pe Pământ se auzeau din toate direcțiile. O voce de sus s-a auzit cu putere: „Afară cu derbedeii din secția de votare!”. Sfântul Spiridon i-a dat cu cărămida-n cap lui Scaraoțchi, care s-a dezechilibrat și imediat zeci de îngeri au tăbărit pe el și l-au legat fedeleș, în ciuda încercărilor eroice ale lui Belzebut de a-l proteja. „Gata – ați câștigat!”, a strigat Satana.

Până seara târziu, dracii și-au strâns victimele din curtea secției de votare. Mi-era milă de ei când îi vedeam cum se retrăgeau cu coada-între picioare, bătuți măr de niște îngerași care, cu o zi înainte, se pregăteau să-i pupe și să-i îmbrățișeze, nu să-i caftească atât de violent.

M-am dus revoltat la Sfântul Petru:

– Ce alegeri sunt astea? Cum de permiteți atâta violență?

– Ce permitem, măi, muritorule? Învață o dată pentru totdeauna că trebuie să pui osul la bătaie pentru apărarea valorilor în care crezi, că altfel te distrug toți șmecherii și șarlatanii. Ieși afară de-aici!

Până s-apuc să mai spun ceva m-a aruncat pe poarta Raiului și m-am trezit într-o clipă pe un pat de spital. Șeful de partid, bucuros că, în sfârșit, am deschis ochii după multă vreme, s-a grăbit să mă întrebe dacă am fost Dincolo. După ce am clipit afirmativ, a continuat:

- Cum e politica Dincolo?
- Ca la noi, domnule, ca la noi!

Dicționarul nenăscuților

Nina este una din cele mai cunoscute deținute din lume. Recursul pe care l-a făcut la Haga a fost mediatizat de presa din toate țările. Cu doi ani în urmă a fost arestată pentru profanare de morminte. Într-o zi văzuse pe străzile Bucureștiului o înmormântare fastuoasă; murise fata unui renumit deputat. Avea pe mâini inele, brățări și multe alte bijuterii. Noaptea s-a dus împreună cu prietenul ei în cimitir, au desfăcut cavoul și când au ridicat capacul de la sicriu moarta a înviat. Avusese moarte clinică, iar cuiul bătut în capac care îi intrase în picior îi repusese sângele în circulație când au încercat să deschidă sicriul. Au avut amândoi prezența de spirit când înviata i-a întrebat unde se află și cine sunt ei:

– Dumnezeu ne-a trimis să te salvăm. Știam că nu ai murit – i-au zis ei.

Când paznicul cimitirului a văzut apropiindu-se de poartă o mireasă șchiopătând la brațul celor doi profanatori, a leșinat pe loc. El (Niculai îl cheamă) l-a luat pe paznic în cârcă, iar Nina pe Mirela (ăsta e numele înviatei), i-au dus mai întâi la un spital, iar apoi au lăsat-o pe Mirela la ușa părinților și s-au făcut nevăzuți.

Ce-au trăit bieții părinți când și-au revăzut fata pe care tocmai o îngropaseră e greu de descris! Cert este că au angajat o firmă de detectivi să-i găsească pe cei doi salvatori, ca să le mulțumească pentru gestul lor. Iar

firma i-a găsit și poliția i-a arestat pentru profanare de mormânt.

Cu toată mediatizarea cazului, recursul de la Haga a confirmat decizia Tribunalului București: Niculai a fost condamnat la 15 ani închisoare, iar Nina la 4 ani pentru că era minoră.

Când mi-am început studiile în penitenciare am vrut să o cunosc personal pe Nina. Deși avea doar 17 ani, părea de aproape 30. Solidă, bărbătoasă și de o răceală sufletească neobișnuită, îndepărta pe toata lumea care se apropia de ea. În vocea ei nu întâlneai nici un pic de sensibilitate. Multă vreme, chiar după ce am început să o cunosc mai bine, își reprima orice emoție și orice comentariu despre sentimentele ei sau ale altora. Dar am simțit, de la primul contact cu ea, că avea nevoie de mine și în toate celelalte vizite pe care i le făceam în celulă sau la vorbitor, părea că mă testează pentru a-mi încredința o mare taină.

Dintre toate istoriile auzite în pușcărie, poveștile ei erau cele mai neobișnuite. Mi-a descris cu multe amănunte cum l-au închis pe un preot în cavou și au tras capacul peste el, cum dezbrăcau cadavrele și le purtau hainele, cum îi păcăleau pe cei care vizitau mormintele vorbindu-le din cavouri în numele morților și cerându-le bani, alimente sau alte bunuri. Vorbea despre aceste lucruri cu un cinism care mă înfiora de groază. Nici despre fata ei nu vorbea cu mai multă căldură. Știa că se juca printre cruci și că are grijă soră-sa de ea.

Îmi petreceam cel puțin o oră pe zi stând de vorbă cu Nina. După o săptămână de discuții și testări psihologice, diagnosticul îmi părea a fi evident: era irecuperabil pierdută pentru că se situa în afara moralei,

dincolo de bine și de rău. Faptul că a salvat o viață pălea în fața sociopatiei ei accentuate. Când a simțit că sunt pe cale să îmi închei raportul despre ea, mi-a spus:

– Așteaptă! Nu preda raportul până nu citești materialul ăsta. Tu ai o misiune de îndeplinit, iar eu nu te-am așteptat degeaba doi ani în văgăuna asta.

A scos din bluză un plic și mi l-a întins.

– Promite-mi că ai să citești cu mare atenție ce scrie aici și că o să iei măsurile ce se cuvin.

Pentru prima dată s-a uitat fix în ochii mei cu insistență, încât am simțit că taina ce urma să aflu era de o importanță atât de mare încât a putut să miște până și inima ei împietrită.

– Jură-mi că vei face ceva! Jură-mi! – a insistat ea.

Am luat plicul doar după ce am promis că îl voi studia cu multă seriozitate și o voi anunța și pe ea toate măsurile pe care voi intenționa să le iau.

Ajuns în camera mea de oaspeți din penitenciar, am deschis plicul și am început să citesc. Era o scrisoare lungă, al unui tip către soția lui. Era scrisă pe fugă, dezordonat, cu fraze ba neterminate, ba prea scurte sau prea lungi. Am citit-o până la capăt fără să o las din mână. M-a zguduit așa de mult încât îmi este imposibil să descriu ce am simțit, așa că o s-o reproduc mai jos în întregime.

„Dragă Corina,

Aș vrea tare mult ca această scrisoare să-ți parvină, dar mă tem că nu va ajunge în mâinile tale. La scurt timp după ce o voi termina de scris eu voi fi mort.

Ceea ce îți spun acum să nu uiți niciodată, căci e vorba de soarta ta și a fetei noastre care se va naște în curând.

Știi că am plecat să salvez pe cineva din casa de pe strada Divină care s-a dărâmat la cutremur. Vali m-a anunțat că se aude un piuit de calculator între ruine și am fost să văd despre ce e vorba. Am trecut cu greu printre bârnele și cărămizile dărâmate și am ajuns în beci – căci de aici provenea zgomotul. Speram să găsesc supraviețuitori pe care să-i scot la lumină. Dar nu era nimeni acolo. Într-un colț, un calculator aprins derula un program. Apăreau nume noi, altele se ștergeau cu o viteză uimitoare și după o logică pe care nu o înțelegeam. Am apăsât tasta *Pause* să citesc mai bine despre ce era vorba, dar pe ecran a apărut un text cu litere nefiresc de mari:

„Cine ești tu de-mi încurci Mie socotelile?”

Deși eram sub ruine și mai aveam de umblat și în alte locuri, m-am așezat pe scaun și am început să scriu pe tastatură numele meu. După ce am dat *Enter* a apărut încă un text mare:

„Pleacă înainte de a fi prea târziu!”

Am apăsât *Esc* și programul a luat-o de la început. Avea un nume destul de neobișnuit: Dicționarul nenăscuților.

„Cine intră în acest program moare!” – m-a avertizat din nou calculatorul. Am apăsât pe *Esc*, dar iar a apărut un mesaj:

„Pleacă odată! Îți ordon să pleci imediat!”

Ciudat program – mi-am spus. Atunci când greșeam parola la altele sau când deschideam ilegal unele programe, eram politicos avertizat că le utilizez fără

avizul proprietarului sau fără să plătesc. Programul ăsta mă incita însă mai mult decât celelalte pe care le văzusem până acum. Era organizat pe țări, pe literele alfabetului, pe zile și luni de naștere, pe numele părinților, pe meserii și ocupații, pe sexe, religii și naționalități.

Am tastat numele meu, dar reieșea că niciun copil nu se va naște curând cu același nume. Dar calculatorul îmi indica să mă uit la rubrica „Părinți”. Așa că am introdus în căutare numele pe care voiam să-l dăm fetiței noastre peste câteva luni când se va naște: Bianca. A apărut o avalanșă de date, informații și imagini. Scria acolo că se va naște prematur la 7 luni, în urma șocului suferit de mama ei (adică de tine) când a aflat că soțul ei a murit la cutremur. Ce tâmpenie – mi-am zis. Cutremurul a trecut, iar eu încă trăiesc. Nu poate fi adevărat. Dar nici nu m-am gândit bine la aceste lucruri, când pe ecran au început să se deruleze imagini și date despre mine. Cine erau părinții mei, surorile mele, ce școli am făcut, când am furat prima oară, minciunile cele mai mari pe care le-am spus (și, sincer, nici nu-mi mai aduceam aminte de ele). Erau acolo ordonate pe coloane calitățile și defectele mele. Am citit cu uimire câte știa calculatorul despre mine, despre fiecare furt pe care l-am făcut (la 10 ani am furat 100 de lei mamei din portofel, la 12 ani am furat mătușii mele de la țară toate merele, la 18 ani am furat iubita unui bun prieten, la 25 de ani am furat contractul unui profesor și multe altele). Tastam pe fiecare defect și vedeam consecințele. Niciodată n-am crezut că pot avea atâtea efecte niște minciuni nevinovate sau mici găinării ale vieții. Am văzut că fostul meu prieten căruia i-am suflat iubita acum 15 ani a încercat să

se sinucidă și că nu a mai avut de-a face apoi cu nicio femeie prea mult timp pentru că le disprețuia făcându-le mereu curve, am văzut-o pe mătușa mea cum mă blestema și cum m-au afectat afuriseniile ei, rupându-mi-se mâna când am încercat și altă dată să mai fur mere.

La rubrica „Defecte” erau trecute și alte lucruri pe care le credeam calități ale mele. La mândrie și orgoliu aflu unde duceau toate fumurile și ifosele pe care mi le dădeam. Descopeream acum de ce mă priveau cu dispreț colegii mei – pentru că spusese odată că eu sunt cel mai renumit specialist din țară. Am văzut că până și gândurile negative aveau consecințe negative pentru că îmi induceau comportamente negative. Toate erau scrise și redactate sec, fără comentarii, ca o judecată rece. Erau trecute chiar și cele mai mici amănunte din viața mea. Iar când am terminat de revăzut defectele, acestea au intrat toate pe un talger al unei balanțe, iar calitățile (la care nici nu prea apucasem să mă uit) pe celălalt talger.

„Păcătosule! Nici acum nu înțelegi? Pleacă odată!” – a apărut un text sub balanța care înclina defavorabil datorită multiplelor mele răutăți.

Am vrut să plec, dar când am închis rubrica „Tatăl Biancăi”, rubrica alăturată „Mama Biancăi” parcă mă îndemna să o deschid. Când am apăsător pe ea, un alt text a apărut:

„De ce nesocotești ordinele Mele?”

Învățasem deja să scap de aceste mesaje cu tasta *Esc*. Curios, am intrat în fișierul cu datele despre tine. Era în mine o dorință nestăpânită de a afla lucruri secrete despre tine. Știam că eu am fost primul tău bărbat, dar tu nu-mi vorbeai niciodată de băieții cu care te-ai sărutat, nu știam dacă m-ai înșelat vreodată; voiam să lămuresc

această chinuitoare obsesie pe care părinții mi-o băgaseră în cap, cum că nu eu sunt tatăl copilului ce urmează să-l naști. Și am văzut pe monitor cu repeziciune toată viața ta până-n ziua de azi. Ce fetiță frumoasă ai fost când aveai 5 ani, cum ai luat premiul la „Cântarea României” la 7 ani, apoi lansarea ta la emisiunea „Floarea din grădină”. Te-am văzut recitând, cântând, compunând versuri și melodii, te-am văzut jucându-te în culise cu ceilalți copii de artiști, am urmărit cu mare atenție primul sărut pe care ți l-a furat un băiat când aveai 12 ani (când am dat să aflu consecințele lui, am văzut că succesul ăsta l-a determinat să se creadă un Don Juan, ceea ce a și devenit ulterior), primul sărut pe care l-ai dat tu cu emoție unui coleg de liceu (câte nopți nu te-ai gândit cum să faci gestul ăsta cât mai perfect, dar ce indiferent l-ai lăsat pe tip! Îți mai aduci aminte de el? Îl chema Bogdan, iar pentru insensibilitatea lui l-ai blestemat să nu-l mai iubească nimeni. Știi că este și acum tot singur și că nu a iubit și nu a mai fost iubit de atunci de nimeni?). Te-am văzut apoi cum te uitai plină de mândrie în oglindă că ai sânii cei mai frumoși din liceu. Te plimbai cu pieptul umflat și scos în evidență prin curtea liceului și erai tare fericită când auzai în urma ta colegii cum vorbeau admirativ de tine. Am urmărit hârjonelile tale în sălile de cinema și prin parcuri cu câțiva puștani. Cum te înfiorai de plăcere când unul îți atingea, ca din întâmplare, sânii! Cum te gândeai la el zile și nopți la rând, până când altul îi lua locul în inima ta!

L-am văzut pe primul tău prieten adevărat – Tibi –, cum te-a luat de mână întâia oară, cum te-a sărutat, cum învățai împreună cu el pentru examene, cum îți cerea cu insistență să te culci cu el și ce lupte se dădeau

în sufletul tău pentru a-l refuza, deși îl doreai cu atâta patimă! Cât ai suferit când el a început să o curteze pe vecina ta și când te-a părăsit! În toate idilele tale era un romantism adolescentin atât de frumos încât nu simțeam nici un sentiment de gelozie. Senzația mea era că vizionez un film frumos. Gelozia însă mi-a apărut după ce am început să urmăresc viața ta de când m-ai cunoscut. Clocotea sângele în mine atunci când am văzut că prietenii mei îți făceau avansuri, iar tu nu le ziceai nici nu, nici da și te jucai cu dorințele lor. Eram convins că o să-l nenorocesc pe șeful tău pentru că te-a înghesuit în biroul lui și a început să te pipăie. De ce nu mi-ai spus despre nemernicul ăsta niciodată? De ce ai continuat să mai lucrezi pentru el? Știi că el le-a băgat în cap părinților mei că fetița pe care o porți în pântece este a lui? Am văzut clar că nu m-ai înșelat niciodată, dar totuși ce mult îți place să înnebunești bărbații!

Când am ajuns la ziua de azi, pe monitor a apărut iarăși un text:

„E ultima oară când îți spun: Pleacă!”

Programul ăsta mă înfiora. Cine a filmat toate lucrurile astea? Cum de-a aflat până și gândurile noastre? Mi-am dat seama că am citit din Cartea Vieții a lui Dumnezeu. Simțeam că trebuie să dau ascultare mesajelor și începusem să închid fișierele despre tine, când ochii mi-au fugit pe rubricile despre fetița noastră. Erau atât de multe încât nu știam la care să mă uit: boli, copilărie, educație, primul păcat, cele mai mari păcate, prima iubire, cea mai mare iubire, defecte majore, defecte minore, concursuri, bucurii, decepții, prieteni, dușmani, locuri de muncă, nuntă, moarte, urmări. M-am îngrozit. Cum să moară după nuntă? Pentru ce o vom crește

atunci? Trebuia să aflu totul despre ea, ca să pot să îndrept lucrurile. Mesajul ce mă îndemna pentru ultima oară să plec rămăsese mare afișat pe ecran. Puteam să ignor mesajul și să văd viitorul copilului nostru sau puteam să mă ridic și să plec.

Stăteam de mult în fața calculatorului și pierdusem noțiunea timpului. În afara luminii de pe monitor, beciul era cufundat în beznă. Voiam să mă duc să ridic capacul de la intrare să văd dacă s-a înnoptat, dar simțeam că dacă mă depărtez de calculator, îl părăsesc pentru totdeauna. Eram tentat să ascult ordinele lui Dumnezeu (nu mai aveam acum nicio îndoială că El îmi trimitea mesajele) dar în același timp un sentiment al datoriei față de copila noastră nenăscută încă mă îmboldea să nu mă supun ordinelor. În mintea mea toate filozofiile despre destin și sensul vieții se amestecau aducând argumente ambelor stări sufletești. Într-un mod mecanic am tastat *Esc*, am pus mâna pe *mouse* și am început să navighez în viitorul fetei noastre. Un mesaj neobișnuit a apărut atunci pe ecran:

„Nimeni nu poate afla viitorul fără să fie pedepsit. Când vei lua mâna de pe *mouse* vei muri!”

Deasupra mea o bârnă a căzut cu zgomot peste capacul de la intrare. Știam acum că nu mai am scăpare, dar simțeam că pot să citesc viitorul oricui. Am ignorat mesajul, iar cu un elastic mi-am legat *mouse*-ul de mână pentru a fi în permanent contact cu el. Apoi am început să intru în toate dosarele viitorului Biancăi. Fiecare fișier deschidea alte zeci de fișiere, care la rândul lor deschideau alte zeci și așa mai departe. Vizionam mii de evenimente din viața ei, cauzele și consecințele lor. Toate se legau între ele și nimic nu era întâmplător. Accidentele

cele mai stupide (va lua pojarul de la o fată lângă care a stat la coadă la pâine când avea 6 ani) erau programate a se derula în mai multe variante. Când mi-am spus în gând că o voi ține pe Bianca în casă pentru a nu se întâlni cu fata aceea bolnavă de pojar, pe ecran informațiile au început să se modifice, iar boala tot apărea datorită contactului cu copilul unei vecine care venise să-ți ceară niște bani. În fața ochilor îmi apăreau fapte, gânduri, evenimente, contacte în zeci de ipostaze și într-o înșiruire care nu putea schimba semnificativ cursul unei vieți. Am luat din geantă câteva coli de hârtie și un pix și am început să-ți scriu această scrisoare, nedelegându-mi *mouse*-ul de mâna cealaltă. Au trecut multe ore de când nu m-am dezlipit de calculator și, cu toată oboseala fizică, mă aflu într-o stare de surescitare psihică ce mă ține pe mai departe treaz, dar mai puțin coerent. Îți scriu acum pe scurt cele mai importante evenimente din viața fetei noastre, de care te rog să ții seama.

Bianca nu va avea tată, căci eu voi fi mort de mult. Vei avea niște complicații la naștere, care pot avea urmări asupra sănătății tale. Să te ferești de doctorul Ionescu și să insiști să te asiste doctorul Protopopescu. Să-ți aduci aminte să o vaccinezi pe fată la timp, căci mama ta va uita și o să se îmbolnăvească inutil. Să o dai la școala de balet de la 5 ani în grija maestrei Filip. Îi vei face astfel o copilărie frumoasă. Să o duci și la gimnastică, dar nu la clasa profesoarei Ungureanu, ci la cea a lui Kiraly. Să stai lângă ea de fiecare dată când se suie pe bârnă, căci la a 12-a ședință din cel de-al doilea an își va accidenta piciorul și va sta la pat aproape 2 luni, după care nu va mai practica niciodată gimnastica. Dacă vei avea timp de ea, va ajunge în lotul olimpic și o lume

întreagă o va cunoaște. Ca să rezolvi problemele financiare, să joci peste 3 ani la Loto numerele 12, 19, 27, 33, 46. Îți vei asigura bani pentru toata viața. Să te ferești însă de publicitate când iei banii, căci niște tâlhari care te vor vedea la televizor și în ziare o vor răpi pe Bianca pentru a-ți cere 10.000 USD pentru răscumpărarea ei. Să o dai la Școala populară de artă la clasa d-nei Manole, căci fata îți moștenește talentul artistic și va ajunge una din cele mai renumite cântărețe încă de la 17 ani. Să o dai în judecată pe profesoara de româna Stănescu pentru că a pălmuit-o când a prins-o copiind la teză. Altfel, îi va face fetei multe zile fripte.

Dar cel mai important lucru pe care trebuie să-l faci este să te muți din localitate sau chiar din țară peste 18 ani. Bianca nu trebuie să-l cunoască pe Liviu, pentru că se va mărita cu el, iar acest lucru nu se poate întâmpla deoarece ei sunt frați. Am aflat îngrozit că el este fiul meu. Ți-am ascuns până acum relația pe care am avut-o cu Angela (nu s-a întâmplat decât o singură dată). E prea mult spus aventură, pentru că ne-a apropiat un moment rătăcit de singurătate, când tu erai plecată în turneu. După ce am făcut dragoste cu ea, nu am mai văzut-o niciodată. Te rog din toată inima să-mi ierți această infidelitate, pe care o regret și eu enorm. Aflu acum că orice greșală se plătește și că Dumnezeu ne pedepsește prin copiii noștri. Bianca și Liviu se vor întâlni și se vor iubi atât de mult încât nimic nu îi va despărți. Vor face nunta la scurt timp după ce ea va împlini 19 ani (ambii copii fără tată), iar în luna de miere vor păți un groaznic accident. În mașina cu care merg la Sibiu, Angela le va spune cine le este tată, iar Liviu va accelera direct în prăpastie punând capăt la trei destine nefericite. Acest lucru te va înnebuni și vei

muri după 10 ani cu mintea rătăcită, trăind din mila celor care te-au apreciat cândva.

Am încercat toate posibilitățile de a evita acest dezastru și nu am găsit decât una singură până acum: să plecați din țară în Australia peste 17–18 ani sau chiar mai devreme. Să nu încerci să o cauți pe Angela și să nu-i spui niciodată Biancăi de aceste lucruri. Doar așa veți mai putea trăi o vreme îndelungată și vei putea să te ocupi de cariera fetei. Va ajunge la 27 de ani o actriță celebră, va juca în peste 80 de filme, dar nu se va mărita niciodată. La 50 de ani va veni în țară și îl va cunoaște pe Liviu, dar nu va mai avea aceeași soartă. Vor rămâne prieteni și atâta tot. Va fi cunoscută în toată lumea, dar va fi singură toată viața, la fel ca și tine.

Aș vrea să te măriți, dar nu vei putea să mă urăști pentru a mă uita. Îți vei închide frumusețea în basmale și haine negre și toată senzualitatea ta va dispărea ca și când nu ar fi existat vreodată. Doar noaptea în pat vei strânge cu durere perna în brațe și o vei umple de lacrimi o vreme, până când te vei obișnui cu absența mea. Destinul tău și al fetei noastre este mareț, dar trist. Am încercat multe posibilități să-l schimb și nu am mai găsit decât o singură soluție: să-l întâlnești pe psihologul de la penitenciarul Găești. Îmi va lua locul cu atâta delicatețe, încât mai târziu aproape mă vei uita, iar zâmbetul nu-ți va mai părăsi multă vreme chipul. Sunt încă în viață și eu îmi caut înlocuitori – nu-i ciudat? Sunt gelos din fire, dar acum nu simt decât nevoia de a repara greșelile pe care le-am făcut. M-am uitat în biografia psihologului și am văzut ce mult l-a încercat Dumnezeu până acum. E un om bun, cu care și eu aș vrea să fiu prieten. Dacă reușesc să

ies de-aici – deși calculatorul nu-mi dă șanse – voi încerca să îl ajut cu ce pot.

Acum sunt însă obosit și vreau să ies din beci, dar nu pot risca să-mi dezleg *mouse*-ul de mână. Dacă reușesc să mut masa cu calculatorul în dreptul intrării, voi fi scăpat. Dacă nu – asta e. Împăturesc această scrisoare și o pun în buzunarul de la piept al hainei. Deși nu-ți stă în obicei să-mi umbli în buzunare, poate că totuși o s-o faci de data asta. Ies din program, fără să aflu ce se întâmplă cu oamenii după ce mor. Am obosit vizionând doar trei vieți. Pe ecran apar și dispar iar multe nume. Se nasc și mor în fiecare clipă zeci de oameni cu numele Ion și, deși toți par la fel – niște nume la grămadă – fiecare are o istorie unică, măreață sau meschină, tragică sau comică, dar niciuna la fel. Vreau să nu uiți niciodată că orice gest pe care-l faci e dictat de alte gesturi anterioare și are consecințe neprevăzute. Dacă-l faci cu gânduri bune, chiar dacă efectele vor fi dezastruoase, într-un târziu vei primi răsplata înzecit. Și orice faptă rea își multiplică negativismul multă vreme și afectează multe domenii. Și nu e om pe lume căruia Dumnezeu să nu-i încerce tăria sufletească, morala și credința. La aceste încercări unii reacționează cu demnitate, alții cu compromisuri meschine. Tu să-ți păstrezi întotdeauna coloana vertebrală dreaptă, orice ar zice lumea. Doar așa vei putea fi mulțumită în nefericirea care te înconjoară.

Oriunde mă voi afla după ce termin această scrisoare – pe lumea aceasta sau dincolo – voi veghea mereu asupra ta și a fetei noastre.

Cu dragoste,

Ion”

Am citit scrisoarea de două ori noaptea trecută. În ea sunt pomenit și eu – psihologul de la penitenciar. În mintea mea dădeau năvală o serie de întrebări la care de-abia așteptam ca Nina să-mi dea răspuns: Cum a ajuns scrisoarea la ea? O cunoaște pe Corina? Cum să dau de ea? Să-i spun de scrisoare sau nu?

N-am dormit toată noaptea, așteptând cu nerăbdare să se facă ziuă să o chem pe Nina în cabinetul meu. La ora 7 dimineața o forfotă neobișnuită era pe culoare. Până să mă îmbrac, a și început să sune alarma – semn că iarăși evadase cineva. Încolonate pe platou, deținutele erau strigate una câte una și chemate în față. Așa s-a descoperit că cea care evadase era Nina. La prânz, polițiștii s-au întors fără să-i poată da de urmă nici cu ajutorul câinilor dresați. Spuneau că dacă nu au găsit nicio pistă până la ora asta, puține șanse sunt să o găsească mai târziu, după ploaia care a început.

M-am trântit în fotoliul meu chinându-mă să aflu răspuns întrebărilor care nu-mi dădeau pace: de ce nu a evadat Nina până acum? Cum tocmai ea – femeia cea mai rece pe care am întâlnit-o vreodată – a acceptat să stea doi ani în pușcărie ca să mă cunoască să-mi dea scrisoarea asta? De ce a ales-o Dumnezeu tocmai pe ea pentru a uni destinele unor oameni? Dacă ea este aleasa lui Dumnezeu, după ce criterii trebuie să-i judecăm pe oameni? Prin câte morminte a scormonit până a dat de cadavrul acestui Ion? Și dacă Dumnezeu vorbește prin ea, înseamnă că nici salvarea de la moarte a Mirelei nu a fost întâmplătoare. Putea să-i dea una în cap, să-i ia bijuteriile și să plece mai departe, dar n-a făcut acest lucru, din contră, a îngrijit-o, a dus-o la spital și apoi la părinți fără

să aştepte recompense. Ce să fac eu pe mai departe? Încotro să mă îndrept? Oi fi eu fericirea Corinei, dar este ea oare fericirea mea sau o altă femeie mă va face fericit? Cum să dau de Corina dacă nu-i cunosc numele de familie?

Chinuit de întrebări, m-am dus la culcare cu speranţa că poliţia o va prinde pe Nina până mâine şi mă voi sfătui cu ea ce să fac, deşi simţeam cu mare intensitate că aşa ceva nu se va întâmpla şi că am intrat într-un joc din care nu mai pot ieşi.

Copilul „caleștii”

Telefonul Mariei a sunat când eu lucram la interpretarea unor teste psihologice.

– Vino urgent la mine. Sunt la Penitenciarul Rahova, la celula 131.

M-am îmbrăcat și am plecat spre închisoare fără să stau prea mult pe gânduri. De Maria mă simt legat prin ciudate fire, pe care timpul le-a făcut tot mai puternice. Am cunoscut-o în liceu, când aveam amândoi 16 ani. Era o fată blondă, înaltă, frumoasă, ce captiva pe cei mai mulți colegi prin spiritul ei rebel. Stârnea antipatia tociarelor din clasă, de care nu se sfia să-și bată joc cu orice prilej. Era o nonconformistă ce seducea prin faptul că discuta deschis subiecte *tabu* pentru cei mai mulți. În plină dictatură, ea avea curaj să-l înjure pe Ceausescu în fața oricărui străin. Întorcea pe dos multe din opiniile oficiale, discutând de pildă despre libertatea avorturilor, riscând să fie etichetată ca prostituată sau, mai rău, ca dușman de clasă. Mulți o țineau la distanță, deși în secret îi admirau curajul. Într-o epocă a unei moralități stricte, ea a fost prima fată pe care am văzut-o sărutându-se în public, în curtea liceului, cu un băiat din anii terminali.

Cred că m-a simpatizat de când ne-am cunoscut, deși își bătea joc de mine de câte ori avea ocazia. Mă făcea mereu să roșesc pentru timiditatea mea în relațiile cu fetele. Îmi spunea că nu trebuie decât să întind mâna și fetele vor veni la mine, că niciuna nu apreciază

puritanismul meu, pe care-l văd doar ca o formă de infantilism. În relația cu mine se purta la început ca o soră mai mare. Nu doar că mă învăța cum să mă port cu fetele, dar discuta despre viitor, despre libertate, despre societatea capitalistă în care i-ar fi plăcut să trăiască, așa cum eu nici măcar nu îndrăzneam să visez. Probabil că familia ei fusese în Occident. Poate că urmărea prea multe filme la video, aduse în secret de peste graniță. Poate că avea rude în străinătate cu care corespunda frecvent. Sau poate că toate la un loc și încă ceva în plus. Cert este că avea o altă viziune despre viață, exotică pentru mine, un copil născut și trăit în mediul muncitoresc socialist.

În podul liceului, ascunși de privirile celorlalți, mi-a arătat pentru prima dată sânii.

– Toate fetele vor să fie mângâiate pe sâni. Hai, pune mâna să vezi cum e. Nu așa, mai fin, mai dragăstos, mângâie-i cu patimă. Fetele se excită când văd că le dorești cu pasiune. Dacă pui mâna ca un bolovan, speriat și tu de curajul tău, o să îndepărtezi toate fetele de lângă tine. Pe ele trebuie să le domini și pe urmă faci din ele orice. Gata, gata, nu te înfierbânta, învață să te stăpânești. Să nu faci vreo obsesie pentru mine că nu mai avem ce discuta. Du-te acum la Odette și aplică ce te-am învățat, că fata doar atât așteaptă.

Și, într-adevăr, a avut dreptate. Doar ce am întrebat-o pe Odette „Vrei să...” și ea m-a și luat de mână, spunându-mi că nu credea că am să-i cer vreodată prietenia.

Din când în când, lecțiile cu Maria avansau în pod, iar eu, ca un copil timid, roșind pentru nepriceperea mea, mă lăsam condus în lecțiile amorului pas cu pas, dar

oprit fiind întotdeauna cu fermitate de la finalizarea lui. Conștientă de ascendentul pe care-l avea asupra mea, încerca să dea acestor lecții un sens mai înalt, integrându-le într-o concepție despre viață și despre societate, dominată de individualism și idealizare a libertății. Cu cât avansam în discuții și exerciții, cu atât lecțiile deveneau mai periculoase. Dezbrăcând haina inocenței îmi părea că lumea începe să mă vadă și pe mine tot mai ciudat, așa cum o vedea pe ea. Atentă la toate schimbările mele, mama m-a atenționat într-o zi:

– Să nu te golănești, băiatul meu, că îți distrugi toată viața. O să ai timp pentru fete o viață întreagă. Acum e vremea studiului. Pune mâna pe carte, ca să ai un viitor cu fetele.

Lecțiile din pod au sfârșit brusc, dezgustată probabil de îndărătnicia mea, de rezistența modelului meu tradițional de viață. Nu mă ocolea, dar se răcise față de mine. Complicitatea și camaraderia dintre noi dispăruse.

Am văzut-o apoi pe Maria în anturajul unor băieți mai mari. O așteptau în curtea liceului studenți și tipi mai mari ca mine. Într-o discuție cu un grup de colegi novici ca și mine, le povestea că a descoperit libertatea la Costinești. Am auzit-o vorbind despre yoga și despre Gregorian Bivolaru, un guru al celor care voiau să-și destupe mintea.

Anii au trecut, eu am intrat la facultatea de filosofie, iar după căderea lui Ceaușescu am urmat psihologia. În primele luni de viață ale noului regim politic, m-am implicat într-un program de cercetare a delincvenței juvenile. Am plecat la Găești să aplic niște teste psihologice pe un lot de băieți și fete. La Găești

exista o Școală Specială de Muncă și Reeducare a Minorilor – un ghetou în care erau îngrămădiți peste 2.500 de băieți și peste 100 de fete, care au săvârșit fapte penale când aveau vârste cuprinse între 16 și 18 ani. Acolo am reîntâlnit-o pe Maria. Era „internată” pentru prostituție și condamnată la 4 ani de reeducare. Fusese arestată după o descindere a miliției în ashramurile lui Bivolaru, unde a fost văzută goală, în prezența mai multor băieți și fete – goi și ei.

S-a ferit de mine la început, sperând să nu o descopăr acolo. Dar într-un târziu a acceptat să stăm de vorbă. Cei trei ani petrecuți la închisoare au schimbat-o destul de mult. A devenit tot mai tăcută, studiind cu atenție și neîncredere pe toți din jur.

– Vreau să ies de aici, mi-a zis Maria. Nu am făcut nimic rău. Nu am făcut niciun atentat la pudoare. Aștia care au venit la putere sunt mai cretini decât comuniștii. Mă țin aici degeaba, deși orice pușcărie din Occident m-ar elibera cu scuze și cu plata unei despăgubiri pentru prejudiciile pe care mi le-a adus. Îmi refuză dosarul de liberare condiționată cu toate că nu am consemnată la dosar nicio abatere disciplinară. Mi-au zis că dacă îmi dau drumul o să mă apuc din nou de prostituție. Habar n-au despre ce vorbesc. Eu nu am fost prostituată și n-am atentat cu nimic la morala publică. În loc să fiu acum studentă, stau și putrezesc în lagărul ăsta de concentrare. Cică mă reeducă, dar îmi interzic să mă înscriu la facultate. Mă învață în schimb să înjur, să mă bat cu colegele de celulă pentru un pachet de vată sau o haină mai bună.

Nu știam cum s-o ajut, căci nu stătea aproape nimic în puterea mea – un pârlit de student, tolerat într-o instituție datorită pilelor unui cercetător bătrân.

Discuțiile cu Maria și cu ceilalți arestați m-au ajutat să-mi fac o părere despre mizeriile care se petreceau în Școala de la Găești. Impresionat de cele aflate, i-am vorbit cercetătorului care coordona proiectul, cu mult patos, implorându-l să intervină pentru schimbarea regimului carceral. I-am expus cazurile bolnavilor care primeau algocalmin pentru orice boală avută, i-am vorbit despre furturile de alimente și de bunuri care se făceau organizat, cu camioanele, despre bătaile educatorilor și polițiștilor, despre celulele degradante, cu sute de deținuți aruncați câte 2 sau chiar 3 într-un pat, cu lenjerii nespălate, saltele putrezite și haine ale foștilor soldați milițieni ajunse într-un stadiu atât de avansat de uzură încât doar jegul de pe ele le făcea să nu se dezmembreze. I-am vorbit despre tinerii care erau căsătoriți și erau despărțiți de gardul de sârmă ghimpată, el într-una din clădirile de băieți, ea în clădirea de fete. Și i-am spus despre dragostea care izbucnește cu putere când se văd printre gratii, riscând pierderea liberării condiționate pentru transmiterea unui bilet de amor.

Probabil că povestea iubirilor celor 2.500 de băieți pentru cele 115 fete l-a impresionat cel mai mult pe coordonatorul cercetării. Echipa proiectului a fost curând chemată la Ministerul de Justiție să prezinte aceste lucruri. Am aflat că exista de mulți ani o relație de prietenie între ministrul Ionescu Quintus și coordonatorul nostru. Ministrul ne-a ascultat pe toți cu atenție și îngăduință.

– Și ce credeți că ar trebui să facem? Ce soluții propuneți? – ne-a întrebat el.

Și atunci am propus oficierea unor căsătorii colective. Să-i căsătorim pe cei care vor să trăiască în celule de cuplu până la liberare. S-ar stinge astfel tentativele de sinucidere mult prea numeroase și s-ar reduce abaterile disciplinare. Ideea i-a plăcut ministrului, care și-a dat acordul pentru experimentarea ei.

Cu aprobarea scrisă ne-am înfățișat la comandantul închisorii. În pofida opoziției lui, i-am adunat pe platou pe toți arestații – băieți și fete – și le-am spus că au posibilitatea să se căsătorească, dacă sunt de acord să muncească la construirea unei clădiri cu celule pentru cupluri.

În mai puțin de 3 luni clădirea a fost gata. S-a muncit la ea cu frenezie, 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână. La inaugurarea ei, i-am adunat din nou pe arestați pe platou și, în prezența ministrului și a preoților, fetele care voiau să se mărite au fost rugate să-și aleagă partenerul. Nu mică ne-a fost surpriza să constatăm că fete care trăiau în concubinaj dinaintea arestării cu băieți din clădirile de *vis-a-vis* și-au ales pentru cununie alți băieți, cu care corespondau în secret. Din cele 115 fete, 109 și-au ales partenerul și s-au măritat iar după 8 ore de la începerea formalităților serbau deja începutul lunii de miere în celule mixte de 2 persoane. Maria și-a ales și ea un băiat de 22 ani, ce fusese condamnat pentru 50 de violuri. În masa mare de țigani arestați era printre puținii români, victimă – credea ea – a sistemului juridic ce i-a pus în cârcă toate violurile cu autori necunoscuți.

Evenimentul căsătoriilor în închisoare a fost neobișnuit pe plan mondial. Televiziunea de stat –

singura existentă la ora aceea pe piața media – a transmis ample reportaje și interviuri cu ministrul, cu cercetătorii, cu proaspeții căsătoriți, precum și reacțiile apărute pe plan internațional. Soluția adoptată a fost considerată o idee genială de reducere a agresivității și tensiunilor din penitenciare. Cuplurile urmau să fie monitorizate și se preconiza eliberarea lor înainte de termen. Într-adevăr, la câteva luni, toate cele 109 fete au rămas însărcinate și după a 10-a săptămână de graviditate au fost eliberate cu mult fast mediativ. Numeroase autorități științifice demonstau în presă cum se va dezvolta rapid sentimentul matern la femei, cum va crește gradul de responsabilitate la bărbați și cum a recuperat societatea niște indivizi ce păreau iremediabil pierduți. Popularitatea ministrului s-a ridicat la cote neobișnuite. Partidul lui creștea în sondaje la procente amețitoare.

La scurt timp a venit însă dezastrul. Una din femeile eliberate fusese din nou arestată pentru o crimă atroce: își băgase copilul nou născut în cazanul de săpun. O femeie care a cumpărat bucăți de săpun de la ea a găsit degetele de la o mână, netopite încă de sodă. Și a anunțat poliția, care a arestat-o imediat. La presiunea opiniei publice ancheta s-a extins la toate cuplurile eliberate. Rezultatele au fost cutremurătoare: la 80 din cele 109 familii nu s-a mai găsit nici urmă de copil. L-au avortat cu puține luni înainte de a-l naște, l-au îngropat de viu, l-au vândut rețelelor de traficanți de copii sau de organe, l-au dat la orfelinate și case de copii, l-au abandonat în maternitate sau la ușile diferitelor familii, l-au aruncat în WC sau la groapa de gunoi. Aproape în fiecare zi erau prezentate în presă noi dezvăluiri șocante.

Ministrul și-a dat demisia, iar nouă ni s-a interzis accesul în penitenciare.

Printre cele arestate din nou a fost și Maria. Bărbatul ei fugise cu copilul peste graniță și îl vânduse unor traficanți de copii din Statele Unite ale Americii. Prins de Interpol, a declarat că nu putea să îi ofere copilului o soartă mai bună, părându-i rău că nu a putut fi vândut și el. Maria a fost arestată pentru complicitate la vânzarea de copii și condamnată la 12 ani închisoare. Fiind deja adultă, nu a mai fost internată în școlile speciale, ci trimisă mai întâi la Jilava, apoi la Târgșor, Mărgineni, Bacău și în cele din urmă la Rahova.

În primele zile după rearestare, m-a sunat la telefon, cerându-mi voie să îmi scrie, să îi accept scrisorile și să îi răspund și eu câteva rânduri.

– Ești singura mea legătură cu normalitatea. Părinții m-au renegat demult și nu mai am pe nimeni afară. Dacă nu am la cine mă gândi, o să înnebunesc. Nu-ți cer decât să îmi primești scrisorile și uneori să îmi răspunzi. O vedere primită de la tine valorează aici mai mult decât îți poți închipui.

Nu puteam să refuz o persoană căzută atât de nedrept în dizgrația societății care, pe deasupra, mă ajutase și ea într-un moment când nimeni nu mă învăța cum să mă port cu femeile. Așa că primeam lunar câte o scrisoare lungă de la ea, despre lumea dintre gratii. Mi-a scris că soțul ei a fost arestat în Germania, în urma unui schimb de focuri, când a fost împușcat în cap. Internat în spital, a suportat o operație în urma căreia i-a fost implantat în cap o bucată de metal. Trimis în țară la penitenciarul din Craiova, a fost supus la numeroase umilințe, printre care și cele medicale, cu șocuri electrice

și magnetice, în urma cărora a și decedat. Văduvă la 24 de ani, fără să știe nimic despre copilul ei, Maria părea o femeie terminată. Se agăța de mine cu disperare, să o conving că aici, afară, societatea se construia așa cum ea visa în urmă cu câțiva ani, deși vedea cu tot mai multă dezamăgire că trecutul comunist refuză să părăsească scena istoriei, mascându-se în felurite chipuri care prosteau mulțimea la toate alegerile.

Scrisorile ei m-au ținut conectat la un mediu de care nu mă simțeam cu nimic altceva legat. Ca să-i arat că mă interesează soarta ei, i-am trimis prin poștă un articol despre lumea închisorilor, pe care voiam să-l public într-o revistă de specialitate, solicitându-i părerea despre el. Mi l-a rescris aproape în totalitate, neacceptând să o trec și pe ea coautoare. Articolul a stârnit reacții vehemente din partea autorităților, dar a fost tradus și publicat într-o prestigioasă revistă franceză, în urma lui fiind cooptat într-o comisie de reformă penitenciară a unei mari organizații neguvernamentale. Încurajat de Maria, mi-am dat licența tot în domeniul pușcăriilor, licență la care și-a adus o contribuție uriașă.

Deși pașii mi s-au îndreptat de la terminarea facultății către domenii cât mai diverse, din când în când participam la câte o cercetare în închisori, prilej cu care stăteam de vorbă cu Maria ore îndelungate. Din frumusețea ei nu mai rămăsese decât o palidă urmă. Ochii i se retrăseseră în orbite, de unde aruncau priviri reci, tăioase. Doar amintirea copilului ei pierdut undeva pe tărâm american mai reușea să-i umezească pentru câteva clipe și să le redea strălucirea, după care reveneau opaci, amorfi, simple porți de înregistrare a nefericirilor din jur. Trupul i se uscaseră, devenise rigid, osos,

nemaia mintind prin nimic de grația și dezinvoltura cu care se mișca în anii de liceu. Încărunțise înainte de vreme și refuza să-și vopsească părul, parcă pentru a arăta lumii urâciunea la care o condamnase, furându-i nu doar libertatea, ci și frumusețea. Vocea îi devenise tabagică de prea proastele penale fumate, țigări făcute dintr-un amestec de tutun adunat din chiștoacele găsite în curte cu paie din saltelele putrezite.

Când se apuca însă să-mi citească și să-mi corecteze textele, devenea de-o voiciune și profunzime care-mi arătau că agerimea minții mai mult i s-a rafinat. Îmbâcsit probabil de prea multele cărți și studii citite, din care voiam să extrag cât mai multe pasaje, pentru a-mi arăta cultura și educația stilată, îngrămădeam de-a valma tot felul de texte, nefiind atent nici la coerența și nici la omogenitatea lor. Iar când le citeam la sfârșit, nu reușeam să mai schimb nicio literă, mintea rămânându-mi încremenită în text.

Cu o seriozitate netulburată de mulțimea colegelor de celulă și de evenimentele tot mai stresante din jur, se apuca de citit și îmi rescria articolele, rapoartele și cărțile, încercând să rămână fidelă ideilor mele, dar dându-le mai multă claritate și organizându-le cât mai echilibrat. Introducea discret în texte tot felul de comentarii pe marginea unor situații prezentate, dându-le un sens liberal tot mai radical. Treptat-treptat am devenit unul din cei mai cunoscuți specialiști contestatari ai sistemului penitenciar românesc. Discuțiile cu ea și intervențiile ei în textele mele îmi conturau din ce în ce mai clar ideea că între crimă și pedeapsă nu există nicio legătură, că arbitrariul, corupția și abuzurile sunt inerente sistemului, care trebuia să dispară cât mai rapid din viața

normală a unei societăți. Toate schimbările pe care le inițiam cu mari eforturi întâmpinau o mare rezistență la început, după care erau confiscate de autorități, care le maimuțăreau într-un mod jalnic și cu care se lăudau atunci când nu aveau încotro. Pentru acceptarea preoților în închisori am dus uriașe munci de lămurire, interzicându-mi-se din nou accesul în pușcării ca, apoi, administrația centrală să semneze un protocol cu Patriarhia, prin care accepta ca aceasta să-și transfere în închisori foștii preoți cu epoleți căzuți în dizgrația enoriașilor. Împotriva demilitarizării s-au făcut greve în tot sistemul, scoțându-se la înaintare cei mai indezirabili deținuți, pentru ca apoi poliția să intervină în forță ucigându-i cu sânge rece și demonstrând astfel necesitatea menținerii sistemului militarizat. Și, atunci când nu mai credea nimeni, să se producă demilitarizarea fără nicio opoziție, trecând toate cadrele în civilie la ordin, într-o singură zi. Orice mică schimbare se producea după multe eforturi de convingere, inițiatorii lor părăd dușmanii societății, ca ulterior schimbările să fie acceptate, în urma alocării unor resurse uriașe de la bugetul statului.

După orice vizită prin pușcăriile patriei, descopeream că am tot mai mare succes în alte domenii de cercetare în care lucram. Experiența închisorilor părea că mă umple de energie și îmi deschide mai bine ochii asupra domeniilor prin care-mi plimbam existența profesională. Văzând modul în care se structurau relațiile interumane în interiorul zidurilor, îmi dădeam seama că și în libertate ele se structurează într-un mod similar, doar învelite de mai multe ritualuri și stereotipuri. Iar aceste ritualuri și stereotipuri îmi păreau uneori prea greu de

înțeles și, mai ales, riscant de încălcat și dificil de ocolit. Despuiate de aceste politețuri și simboluri, relațiile deveneau mai clare, iar soluțiile la problemele îndelung căutate mi se arătau cu mai multă simplitate după o scurtă ședere în penitenciar.

Telefonul Mariei mi se părea acum binevenit. Nu știam de ce m-a sunat, dar știam că aveam nevoie să o revăd. Era mai bine de un an de când nu mai trecusem pragul niciunei închisori și de când nu mai aveam nicio veste de la ea. Între timp mă înscriesem la doctorat tot pe o temă legată de universul carceral și scrisesem deja o mare parte din lucrare. Cu cât înaintam în scris, cu atât coerența scădea, iar avalanșa de studii descărcate de pe Internet și xeroxate din diverse reviste mă făcea să mă împotmolesc, nemaigăsindu-mi stilul, îngrămădind dezlânat tot felul de citate și cifre, cu o falsă prețiozitate. Aveam nevoie de ajutorul ei, dar credeam că o să apelez la ea doar la partea de finisare a tezei.

Ajuns la penitenciar, am solicitat să vorbesc cu ea. După mai bine de o oră de așteptare în sala de vizite a apărut însoțită de o educatoare. A fost o surpriză uriașă să o văd gravidă în ultimele luni.

– Cum ai rămas însărcinată în închisoare? Cu cine? – am întrebat-o uimit.

– Cu „caleașca” – mi-a răspuns râzând. Nu e minunat?

Știam despre „caleașcă” doar că este plasa prin care se fac schimburile de la o clădire la alta, de la o celulă la alta. Pusă pe sforile care se aruncau printre gratii de la un geam la altul, ea permitea efectuarea unor mici schimburi sau vânzări – activități interzise oficial, dar tolerate tacit. În „caleașcă” se puneau în special țigări,

cafea, chibrituri, chiloți, ciorapi și alte lucruri ușoare. Văzusem cu ani în urmă cum sfoara ce lega celulele de la două clădiri paralele s-a rupt când „caleașca” a ajuns la mijlocul drumului, răsturnându-se chiar în capul unei delegații oficiale, căreia nu i-a venit să creadă că i-a căzut din cer o sacoșă Metro plină cu banane, cafea, conserve și cartușe cu țigări. Dar ca inventivitatea deținuților să meargă până într-acolo încât în „caleașcă” să se suie și persoane, nu puteam să cred că e posibil. I-am cerut să-mi spună cum s-a întâmplat.

– Dragostea sparge zidurile și reușește să se afirme în cele mai vitrege condiții, dragul meu. Neavând ce face toată ziua, am ajuns să ne uităm unii la alții pe geam și să ne îndrăgostim. Bărbatul care place o femeie din clădirea noastră, plătește greu să fie transferat într-o celulă din clădirea de *vis-a-vis*. Și plătește și mutarea femeii într-o celulă cu care să aibă contact vizual. Iar pe „caleașcă” își manifestă dragostea. Mai întâi printr-un schimb de misive, de bilețele, apoi prin câteva daruri: ciocolată, ness, țigări fine sau banane. Când vor să se încingă mai mult, fac rost de telefoane mobile și își șoptesc toate prostiile. Se înregistrează când se masturbează, își trimit poze prin MMS cu organele genitale înfierbântate. Iar în „caleașcă” bărbatul pune într-un prezervativ dovada supremă a iubirii lui, rodul masturbării, pe care femeia și-l introduce cu grijă, ca să rămână gravidă. Cele mai multe femei care nu au pe nimeni afară sunt deja însărcinate.

– Și cine este tatăl copilului? Cine e tipul? – am întrebat-o curios.

– Să-ți spun exact nici eu nu știu, că flirtam cu bărbați din aproape toate celulele. Și nici nu mă

interesează. Eu vreau doar să am un copil. Când ies de-aici voi fi deja la menopauză. Pușcăriile mi-au mâncat toată tinerețea, cei mai frumoși ani. Nu vreau să-mi afecteze și viitorul. Trebuie să mă agăț de ceva ca să sper că voi mai avea viitor. Și un copil e cel mai frumos lucru pe care mi l-aș putea dori. De celălalt copil nu mai știu nimic de când l-am născut. De ăsta vreau să am grijă să-i fac o viață frumoasă. Dar mă obligă legile să-l dau la casa de copii după ce nasc. Pe toată durata sarcinii s-au chinuit ofițerii să mă convingă să avortez, dar m-am ținut tare. Acum vreau să mă ajuți să-l păstrez.

– Cum te-aș putea ajuta eu? Nu cunosc pe nimeni în comisiile de adopții sau în instituțiile care păstrează copii.

– Vreau să declar că l-am făcut cu tine. O să arătăm că am înșelat vigilența gardienilor, care ne-au lăsat singuri când ai venit în vizită la mine. Dăm în gât doi tablagii corupți, dar salvăm copilul. Având un tată în afară, care-l recunoaște, care are o poziție socială bună, fără antecedente, copilul îți va fi încredințat ție. Iar mie mi se va băga mai repede dosarul la comisia de liberare condiționată, dacă tocmesc bine un avocat care să convingă judecătorii că legea protejează mama și copilul, că eu nu am avut un comportament rău în pușcărie și că tu o să mă ajuți după liberare.

– Dar cum să te ajut? Sunt sărac, de-abia mă țin pe mine. Cum să mă creadă când vor vedea că am un salariu de doi bani. Nici nu-mi ajunge să plătesc chiria. Mai ciupest ceva de la reviste, cât să mă amăgesc că sunt cineva pe lumea asta.

– Voi face eu bani pentru toți trei până la liberarea mea, după care sper să plec din țară cu copilul, mi-a spus ea înflăcărată.

– Cum poți tu să faci bani în închisoare, când eu mă zbat degeaba în libertate?

– Îți trimit în fiecare zi câte un articol. Au apărut o sumedenie de reviste pentru femei și pentru bărbați. Ți le trimit, le semnezi cu numele tău și ele or să apară. Am aflat aici atâtea povești, că pot să scriu până ies la pensie. Le înfloresc, le fac mai romanțate, mai lacrimogene și vor fi publicate. Și tu încasezi banii. O treime e a ta și două treimi sunt ale mele. O să trimitem și la reviste din străinătate. Am învățat aici și engleza și spaniola. Și am citit o groază de articole. Scriu mai bine decât mulți gazetari. Uite, citește – și mi-a întins un caiet studentesc.

Erau în el o sumedenie de povești, ordonate pe reviste. Fiecare revistă avea câte 6–7 articole. Pentru fiecare revistă exista un stil anume: cele de la *Cosmopolitan* învățau cititoarele cum să cucerească bărbații, cele de la *Tango* erau ușor dramatice, cele de la *Unica* erau pline de umor și, tot așa, stilurile variau de la o revistă la alta. Titlurile erau atractive, iar articolele începeau cu fraze seducătoare, care te făceau să nu treci indiferent pe lângă ele, fără să le citești. Era evident că presa va fi interesată de publicarea acestor texte.

– Și totuși, dacă se prind într-o zi jurnaliștii cine le-a scris și or să întrerupă colaborarea cu mine, ce ne facem pe mai departe? – am întrebat eu, oarecum cu dorința nemărturisită de a fugi de asumarea unei asemenea responsabilități.

– Nu-ți face probleme, m-a liniștit ea. La câtă vechime am acumulat în pușcării, am ajuns în vârful

ierarhiei. Mai toate afacerile importante din secția de femei se fac prin mine și cu acordul meu. Am adunat deja de 6 luni ceva bani să îți ajungă un an pentru întreținerea copilului și plata unei bone. Ia de-aici plicul ăsta și gestionează-i bine. De-acum am motive serioase să fac tot mai mulți bani aici. Crezi că dacă banii sunt interziși în închisoare, noi nu îi folosim? Mi-am făcut deja o rețea de femei de încredere, iar ele mă vor ajuta și după liberare. Mai am nevoie doar de ajutorul tău. Știu că te gândești că îți va afecta relațiile viitoare, că nu vor crede iubitele tale că nu e copilul tău, dar gândește-te că e ca și cum ai primi o firmă să o gestionezi. Dacă ai puțin cap și ceva curaj, scoți un profit bunicel.

– Dar eu am acum atâtea probleme cu doctoratul, am încercat să rezist propunerii ei. Trebuie să-l scriu urgent, trebuie să dau o mulțime de examene. Pe urmă o să mă prind în tot felul de proiecte. Trebuie să-mi fac un viitor în meseria mea.

– Stai liniștit, m-a asigurat ea. Voi scrie și la doctoratul tău. Știi că-mi place și te-am ajutat necondiționat până acum. Dă-mi structura lucrării și voi munci serios la ea. Ai scris ceva până acum?

I-am arătat cele aproape 150 de pagini scrise, i-am dat planul lucrării, iar ea mi-a promis că îmi va trimite schimbările și adăugirile făcute în mai puțin de o săptămână.

Am plecat de la ea convins că nu mai am cum să dau înapoi. Cu plicul burdușit cu bani, cu caietul cu articole și povești, m-am îndreptat spre casă convins că viața mea s-a înscris în urma acestei vizite pe o direcție nouă. Tulburat de cele discutate, mă și vedeam convingându-mi părinții, rudele și prietenii să accepte

copilul în viața mea, precum și aranjamentele cu o pușcăriașă. Mă și vedeam respins de toate fetele frumoase, curtat doar de cele părăsite și lăsate pe drumuri cu copii în brațe. O și vedeam pe mama dojenindu-mă: „Nu pentru asta te-am crescut, băiatul meu. Ți-am spus să ai grijă cu cine te încurci și să te ferești de belele”. Îmi și imaginam cum vor râde cei din administrația închisorilor de mine, criticul lor cel mai acerb, căzut acum atât de jos în urma sentimentalismelor ieftine. Dar îmi spuneam că soarta m-a pus în fața celei mai mari provocări, celei mai mari șanse să fac bine unui copil fără nicio vină și unei mame dornice să trăiască normal, după ani îndelungați de închisoare nedreaptă. În mintea mea se amestecau toate opiniile pro și contra acestei decizii pe care trebuia s-o iau.

Starea de agitație a sporit mai tare când am primit de la ea prin poștă corecturile și mandatul pe care era trecută o sumă pe care eu n-aș fi putut s-o produc nici în 15 luni. Hotărârea ei, capacitatea ei de a face tot felul de combinații, puterea de a produce cu ușurință bani, claritatea și profunzimea cu care lucra asupra unor texte destul de dificile, mă făceau să cred că voi trece cu bine prin această încercare. Începusem să fiu convins că Dumnezeu aranjase lucrurile astea cu mult înainte, că m-am înscris pe acest drum demult, poate de atunci când am acceptat ca ea să lucreze la articolele ele, bucurându-mă de ajutorul oferit gratuit. Sau poate încă din adolescență, când ea mi-a oferit voluntar prețioasele lecții de viață din podul liceului. Îl și vedeam pe Dumnezeu râzând în barbă: „Nimic nu-i gratuit pe lumea asta, fiule! Toate au un preț. De tine depinde doar dacă accepți să îl plătești sau nu. Gândește-te la consecințe”.

Simțeam că decizia mea, de acceptare sau de respingere a propunerii ei, ne va afecta nu doar pe noi doi, ci un întreg univers, căci o viață poate schimba o lume întreagă. Și o lume întreagă aștepta acum să reacționeze la decizia mea, tot mai greu de luat, dar imposibil de amânat la nesfârșit. Aveam nevoie de un semn care să-mi spună ce să fac, dar semnele nu se arătau, sau poate că eu nu le vedeam ori nu le înțelegeam.

După îndelungi neliniști și frământări, m-am hotărât să o ajut. Reacțiile cunoscuților au fost de o vehemență incredibilă și de o ironie usturătoare. Toate lumile din jur se prăbușeau peste mine, agitate de o falsă moralitate. Credeam că nu am să pot rezista oprobiului public. Dar presiunea a slăbit rapid, poate pentru că oamenii s-au obișnuit cu ideea, dar mai ales datorită turnurii neașteptate pe care au luat-o evenimentele.

Maria a născut prin cezariană la spitalul închisorii Rahova, în ciuda insistențelor ei de a naște într-o maternitate. Refuzul administrației centrale de a accepta transferul ei la un spital civil mi se părea o formă de răzbunare pentru toate criticile pe care i le făcusem ani îndelungați. A născut o fetiță pe care am botezat-o Ioana. În loc să slăbească, durerile post-natale păreau tot mai mari. Vreme de două luni a fost îndopată cu algocalmin, deși convingerea noastră era că operația a fost prost efectuată, fiind afectate grav anumite organe interne. Când starea sănătății ei s-a agravat considerabil, a fost trimisă la spitalul de urgență. Operația a fost redeschisă, iar în interior a fost găsită o fașă, uitată de medici la naștere, intrată deja în putrefacție, împreună cu ficatul de care era lipită. Maria a murit pe masa de operație, doctorii nemaiputând face nimic pentru a o salva. Mi-au

spus că pușcăriile trimit la spitalele civile deținuții care nu mai au de trăit decât câteva ore, ca administrația penitenciarelor să nu se înregistreze în statistici cu prea multe decese în închisori.

Ioana mi-a fost încredințată imediat. Pe zi ce crește, seamănă tot mai mult cu mama ei. Are toate trăsăturile Mariei, dar mai ales firea ei, imaginația debordantă și libertinajul. Va trebui să o educ cu grijă ca, mai târziu, în adolescență, să nu înceapă și ea să dea lecții băieților în podul liceului.

Povestea cerșetorului afgan

Am un prieten bogat, care are mai multe magazine în centrul Capitalei: rotiserii, fast-food-uri, cabinete medicale, veterinare, de avocați, etc. Acum vreo 7 ani s-a aciuat lângă una din rotiseriile lui un orb însoțit de o cățea. Când nu avea ochelarii pe nas era înspăimântător, căci avea ochii scoși. După ce primea de la vreun client sau de la vânzător o bucată de pui, se retrăgea într-un colț, mesteca bine carnea și o scotea să i-o dea câinelui care-l însoțea. Intrigat de comportamentul lui ciudat, care-i alunga clienții de la rotiserie, prietenul meu s-a hotărât să stea de vorbă cu el. L-a chemat în biroul lui, dar el a refuzat să intre dacă nu intra și cățeaua lui. Mirați de atașamentul lui față de un câine, ne-am hotărât să-i ascultăm povestea.

– Tatăl meu a fost *mollahul* orașului Kabul. El a fost cel care a organizat apărarea orașului la invazia rușilor. Credea mult în valorile civilizației americane și a început tratative cu ambasada SUA pentru susținerea rezistenței afgane. Lupta de gherilă pe care a dus-o de la început a creat o solidaritate uriașă între afgani și el a primit sprijin din toate colțurile țării. Dar într-o zi, sub pretextul ajutorului islamic, în orașul nostru au intrat trupele saudite. Au ocupat poșta, gara, radioul, spitalele și toate punctele cheie din oraș, spunând că vor să organizeze mai bine apărarea în fața rușilor. Tata nu l-a

privit cu ochi buni de la început pe liderul lor, Osama bin Laden, căci părea viclean și cu scopuri ascunse. Antipatia a fost reciprocă, dar nu s-a manifestat o bună bucată de vreme. Când Osama l-a proclamat *mollah* peste oraș pe un alt afgan, dându-l la o parte pe tata, acesta a reacționat cerându-i să părăsească țara. În acea noapte seraiul nostru a fost atacat de saudiți, tata a fost omorât, la fel și mama și fratele meu cel mare, iar mie mi-au scos ochii, urmând să mă omoare a doua zi, împreună cu celălalt frate și cu sora mea. Cum cunoșteam toate cotloanele casei, am reușit să fug și să mă ascund în casa imamului de la periferie – vechi prieten cu tata. La scurt timp Osama a declanșat războiul cu americanii, iar Kabulul a fost continuu bombardat. Într-o noapte o bombă a atins casa imamului strivindu-ne pe toți sub ruinele ei. Eu am nimerit sub masă, dar nu mă puteam mișca pentru că deasupra mea erau mormane de moloz. I-am strigat pe toți din casă, dar nimeni nu mi-a răspuns și cred că erau morți cu toții. Eram convins că voi muri și eu, căci nu știam cum pot să ies. Într-un târziu am auzit un lătrat de câine. Am strigat și câinele și-a dat seama unde eram. A reușit să-i alerteze pe vecini și m-au scos de sub dărâmături. Au venit cei de la Salvare și au vrut să mă ia la spital, dar eu am fugit de teamă să nu încap iar pe mâna saudiților. Atunci cățeaua a venit după mine. De parcă ar fi înțeles totul fără să-i vorbesc, m-a scos din oraș pe drumuri ascunse, ferite de paza oamenilor lui bin Laden și, după 10 săptămâni de rătăcirii prin tot felul de așezări, am hotărât să părăsesc țara. Căci întreg Afganistanul era bombardat, chiar și munții cei feriți și plini de peșteri secrete. Însoțit de această cățea, am traversat munții și am ieșit din țară pe la Bala direct în

Turkmenistan. Am bătut la porțile mai multor căpetenii turkmene care, în trecut, apelase la ajutorul tatălui meu, rugându-i să mă ajute să-i îndepărtiez pe saudiți din Afganistan. Amăgiți însă cu ideea îmbogățirii cu petrolul din Marea Caspică, cei mai mulți lideri nu mai voiau să audă de țara mea – se temeau și de ruși, și de americani, și de saudiți și nu voiau să aibă vreo atitudine vrăjmașă față de ei. Așa că am plecat mai departe în Armenia, apoi la kurzii din Turcia și, negăsind sprijin nici la ei, am urcat în Bulgaria și apoi în România. Am ajuns aici după 6 luni de mers, în cea mai mare parte pe jos, dormind pe marginea drumurilor și mâncând ce îmi dădeau oamenii sau ce găsea cățelușa asta. Cu cât mă îndepărtam de țara mea, cu atât interesul și dorința de a ajuta Afganistanul scădeau simțitor. În Bulgaria și în România oamenii nici nu știu unde e situată țara mea pe hartă, iar comunitățile musulmane nici nu vor să ne ajute în vreun fel. Eram convins că voi merge mai departe până la Bruxelles sau chiar mai departe, în SUA, dar cățelușa s-a îmbolnăvit. Picioarele o dor și nu mai poate face drumuri lungi, iar dinții i s-au stricat și nu mai poate mesteca fără dureri. Așa ca ne-am oprit aici în București de câțiva ani. Am găsit o vreme un frate musulman care m-a lăsat să-l ajut la shaormerie, dar când clienții i s-au împușinat nevasta lui a dat vina pe înfățișarea mea și a trebuit să plec. Am vrut să predau pe undeva limba și literatura arabă, căci aceasta era specialitatea mea la Kabul, dar n-am găsit pe nimeni interesat aici. Și am continuat să cerșesc ca să am cu ce s-o hrănesc pe cățelușa mea și să strâng ceva bani pentru a o putea vindeca. Dacă ea m-a salvat de la moarte și m-a adus până aici, sunt dator și eu s-o salvez, ca să

mergem mai departe. Știu sigur că dacă voi ajunge în America, soarta țării mele se va schimba.

Prietenul meu afacerist l-a luat pe cerșetor și l-a dus la cabinetul lui veterinar. Nu știu ce s-a întâmplat mai departe, căci el nu s-a mai arătat lângă rotiserie. Uitasem de el, căci au trecut 7 ani de-atunci, dar ieri prietenul m-a sunat să-mi spună că a primit o scrisoare de la cerșetor. A ajuns în SUA, predă la Universitatea din Madison, Wisconsin, și speră să se reîntoarcă în Afganistan în anul următor cu sprijinul autorităților americane. M-a uimit modul în care a încheiat scrisoarea: „Mulțumesc lui Allah pentru milostivirea lui și îl rog să mă ierte că mă închin și lui Hristos, pe care îl implor să aibă grijă de tine, așa cum tu ai avut grijă de cățelușa mea”.

Moartea ascultă povești

Acum 8 ani am fost operat de apendicită. Banala operație m-a ținut pe patul de spital 10 zile fără să mă pot mișca și cu dureri foarte mari. După terminarea operației am fost mutat într-un salon mare, în care erau peste 15 de persoane care fuseseră operate în aceeași zi și care aveau, ca și mine, complicații postoperatorii. În salon gemetele de durere nu conteneau, iar atmosfera era destul de apăsătoare. În prima noapte un bătrân de 82 de ani și-a luat bastonul de lângă pat și a început să-l agite în toate părțile strigând:

– Pleacă de lângă mine, nenorocito, și ia-ți coasa de-aici mai repede... Na una peste mâini să înveți minte să nu te mai apropii de mine...

Și agitația moșului continua, lovind cu bastonul în aer și țipând tot felul de cuvinte, făcând ca toți ceilalți pacienți să simțim un fior rece de spaimă. Ca să oprească acest spectacol care ne înghețase sângele în vine, vecinul lui de pat i-a spus supărat:

– Mai taci moșule din gură și lasă-te de povești, că vrem să dormim.

Dar bătrânul i-a altoit și lui un băț peste picior și a continuat să se lupte cu bastonul în aer, răspunzându-i:

– Taci, prostănacule, că poate doamna cu coasa vine și la tine curând.

Și a ținut-o toată noaptea într-o luptă cu moartea, luptă la care noi asistam îngroziți, fără să mai fim în stare să scoatem un cuvânt. Pe când se crăpa de ziuă, bătrânul părea că a ieșit învingător. Din când în când mai lovea cu bastonul în fierul patului și îl îndrepta apoi spre pervazul de la geam spunând:

– Acolo să stai, cumătră, și de mine să nu te mai atingi! Eu nu mi-am încheiat socotelile cu viața.

Cât a fost noaptea de lungă ne-am făcut cruce cu toții și ne-am rugat lui Dumnezeu să ne țină în paza lui, uimiți peste măsură de curajul bătrânului care a reușit să împiedice moartea să-și facă treaba. La vizita de dimineață a doctorului toți pacienții salonului eram nedormiți, iar spaima încă se mai citea pe chipurile noastre. Nici la sosirea în vizită a rudelor figurile nu ni se descrețiseră. Le povesteam în șoaptă cum a decurs sinistra noapte, arătând discret cu mâna sau cu privirea spre patul bătrânului. Ca să scap de starea încordată ce se prelungea peste zi, am intrat în vorbă cu vecinul de pat. Dintr-una, într-alta, discuția a alunecat spre momentul primei întâlniri cu soția lui, pe care l-am rugat să-l povestească mai pe larg.

– Am văzut-o prima dată la mănăstirea Suzana, pe valea Teleajenului în seara de înviere. Venise cu părinții și cu câteva familii. Era atât de frumoasă că am rămas vrăjit. Mă tot învârteam în jurul ei și voiam să mă bag în seamă cu ea, dar nu mi-a aruncat nicio privire. Cum auzisem pe o rudă a ei că o striga Elisabeta, am ticluit atunci un plan. M-am dus la mătușa mea care era maică la mănăstire și am rugat-o să intre în vorbă cu ea și i-am spus cum. Deși s-a lăsat cu greu convinsă, de dragul meu a acceptat să mă ajute. S-a dus spre ea și i-a spus direct:

„Elisabeto, aici ți-e dat să-ți întâlnești ursitul”. Mirată tare de faptul că o măicuță străină îi spune pe nume, ea a întrebat-o de unde o cunoaște. Cu o voce gravă și plină de mister, mătușa mea a continuat: „Fato dragă, stă scris în ceruri că primul bărbat care te va atinge pe mâna dreaptă în această seară va fi bărbatul tău”. Apoi s-a retras rapid în chilia ei, uitându-se pe geam la mine, cum m-am apropiat de Elisabeta și am strâns-o de mâna dreaptă, spunându-i cum mă cheamă și cerându-i și ei să-mi spună numele, adresa și telefonul. Încă neieșită din starea de uimire în care o băgase mătușa mea, mi-a răspuns la toate întrebările, iar eu i-am spus că o voi căuta a doua zi. Deși m-am depărtat de ea, toată slujba de înviere a stat cu ochii pe mine, iar a doua zi a ieșit la întâlnire cu mine. Și de-atunci suntem împreună.

Povestea lui a fost ascultată și de alți colegi de salon, care au zâmbit și i-au pus și alte întrebări despre mătușa lui și despre rudele ei. Văzând că s-au prins în această discuție mai veselă, mi-a venit în minte să-i pun pe toți bolnavii să spună câte o poveste de dragoste pe care au trăit-o sau au auzit-o. Cum se codeau la început, l-am rugat pe un bătrân să ne spună el cea mai năstrușnică întâmplare din viața lui căci părea cel mai vesel și mai hâtru coleg de salon. Și bătrânul a început.

– La CAP la mine în sat lucrau numai femei. Era o cooperativă unde se plantau și culegeau legume: roșii, ardei, fasole, mazăre – toate tipurile de legume de suprafață. Când culesul era la jumătate, directoarea mă chema pe mine cu tractorul. Cu cupa de excavator încărcam legumele în camioane, iar cu plugul aram suprafețele culese și le pregăteam pentru noi însămânțări. Într-o zi, cum nu aveam ce face, m-am lungit în cupa

excavatorului să mă odihnesc puțin. După ceva vreme am auzit un foșnet, semn că venea cineva spre mine. Printre ghearele excavatorului am văzut că o femeie venea să-și facă nevoile lângă tractorul meu, ascunsă de privirile celorlalte muncitoare. Cum nu mă văzuse în cabină și credea că sunt plecat s-a pus chiar în fața cupei în care stăteam lungit, așa că am văzut tot ce o femeie își ține ascuns privirii oamenilor străini. Când a terminat, n-am mai răbdat și m-am arătat, făcându-i semn să vină la mine. Nu vă mirați așa, căci pe vremea lui Gheorghiu-Dej eram un tinerel frumos, subțirel dar plin de mușchi, cu un păr bogat și fetele întorceau privirea după mine. Prima oară femeia a vrut să fugă, dar văzându-mă cum țâșnesc gol din cupa excavatorului a stat pe loc. Am luat-o și ne-am drăgostit o vreme, până când s-a auzit strigată de colegele lăsate pe câmp. Nici nu știam cum o cheamă și mă tot frământam cum să fac s-o mai iubesc o dată. Stăteam și o așteptam să se întoarcă, dar inima îmi dădea ghes să mă duc după ea pe câmp. Cum stăteam așa și mă tot gândeam la ea, aud niște pași care se îndreptau spre tractorul meu. Am sărit repede crezând că e ea, dar văzând că e o altă femeie, m-am ghemuit la loc în cupa excavatorului. Ea a venit direct la mine și mi-a spus: „Frumosule, mi-a zis Maricica ce năvalnic ești, dar nu am crezut-o și am venit să mă conving.” Și s-a aruncat peste mine, iubindu-mă într-o poziție tare incomodă. Deși m-a durut spatele mult timp după ce a plecat, m-am mirat ce noroc căzuse peste mine să mă iubească două femei în aceeași zi. Cum stăteam dezbrăcat în cupa tractorului, aud iarăși niște pași, însoțiți de niște păsărituri: pis, pis, pis. „Hotărât lucru asta e ziua mea norocoasă” – mi-am spus și m-am trezit peste mine cu o femeie grasă. Era atât

de multă că mă strivea cu totul, așa că i-am spus să stea culcată și mult timp mi-a luat să dau la o parte cutele de grăsime ale pulpelor ei, ținându-i în același timp burta care se revărsa în falduri acoperindu-i rușinea. Deși epuizat de celelalte femei, a trebuit să fac eforturi uriașe să pot s-o satisfac și pe această femeie. Când am terminat, ea nu se mai putea scula din cupa excavatorului, așa că a trebuit să pornesc utilajul și s-o răstorn de-a berbeleacul pe pământ, în râsetele celorlalte muncitoare. Și timp de o săptămână a fost o zbuguială continuă lângă tractorul meu.

Am râs cu toții de povestea bătrânului tractorist, iar unii l-au întrebat mai multe despre pozițiile din cupa excavatorului, despre cele mai nebunatiche femei și despre relațiile cu ele după acele aventuri. Când părea că discuția începea să lânzezească și gemetele să se audă mai des, l-am pus pe un alt coleg de salon să spună și el o poveste, iar el ne-a făcut să uităm total de dureri. Ne-a spus că pe vremea când era fochist la căminele studențești, își făcuse un loc prin care le vedea pe toate fetele dezbrăcate în fața dușului, așteptând să vină apa caldă. Și el le dădea câteodată apă fierbinte, apoi prea rece, privindu-le cum ȑopăiau nervoase în pielea goală și cum le dădea apoi apa potrivită, ca ele să se desfete sub privirile lui. În 20 de ani cât a lucrat la cămine, nu a fost fată care să scape neobservată de el. Le știa toate alunițele de pe corp, toate defectele și toate apucăturile, pe care ni le-a descris atât de frumos încât toți am început să râdem, uitând de operațiile recente care ne-au provocat dureri cumplite.

Unul câte unul, toți colegii de salon am continuat să spunem câte o poveste, fără să ne oprim nici în fața

doctorilor și asistentelor care veneau la noi și nici în fața rudelor sosite în vizită. În jocul asta s-au prins și ei, istorisindu-ne lucruri hazlii petrecute în timpul orelor de gardă, pe bancheta de consultații, cu diverși pacienți închipuiți sau paciente trăsnite. Spre seară, atmosfera se destinsese atât de mult, încât și bătrânul care ne îngrozise cu o noapte mai înainte a început să ne spună cum și-a prins fata în curtea magaziei împreună cu directorul și cum a reușit apoi să-l convingă să se însoare cu ea.

Noaptea nu ne-am culcat decât după ce fiecare a promis că a doua zi va spune o altă snoavă mai trăsnită decât prima. Și după ce bătrânul a adormit cu bastonul lângă el.

A doua zi dimineața ne-am trezit toți cu chef de povești. Curând, buna dispoziție și râsetele erau atât de puternice încât veneau la noi și bolnavi din alte saloane. Camera noastră era neîncăpătoare pentru toți bolnavii, rudele și vizitatorii dornici să ne împărtășească experiențele lor hazlii. Un coleg de catedră venit în vizită la mine nu s-a abținut și a intrat în jocul nostru spunându-ne că la una din facultățile particulare la care preda studențele erau atât de nepregătite, încât nu le putea trece examenele. Dar, pentru că decanul îl obliga să nu aibă restanțieri, pe studențele care nu știau nimic le întreba scurt: „Ce alegi: patru sau patul?” și nu mică i-a fost mirarea să vadă că la ușa biroului lui se făcea o coadă uriașă de fete dornice să obțină o notă de trecere. Timp de 10 zile cât am stat internat am ascultat mai multe povești decât a scris Boccaccio în *Decameronul* sau decât i-a istorisit Șeherezada sultanului în *O mie și una de nopți*. Unele erau atât de deochete încât nu le pot reproduce și roșesc numai amintindu-mi de ele. Altele,

atât de romantice, încât sunt sigur că dacă ar fi ecranizate, ar deveni filme de succes. Cele mai multe au fost atât de hazlii, încât cu greu ne abțineam să râdem ca să nu ni se descoase operațiile.

În a 8-a zi, bătrânul care ne-a speriat cumplit la început a venit la mine și mi-a spus:

– După ce-am alungat-o pe pervazul ferestrei, eram sigur că moartea va încerca din nou a doua zi să mă ia în primire. Mă uitam la ea cum se sprijinea în coasă și îi arătam bastonul să știe că sunt pregătit să mă bat din nou cu ea. Dar, după povestea ăluia cu excavatorul am văzut-o că nu se mai putea opri din râs. Tot ascultând poveștile voastre, uitase de mine și, când i-am făcut semn să plece, mi-a spus că mă lasă în pace, dar că stă și ea să asculte aventurile oamenilor. Eu mă voi externa acum, dar îți las ție bastonul și, dac-o vrea să se lege de unul din voi, să știi unde o doare cel mai mult: atunci când îi dai una după gât. Dar poate n-o să fie nevoie de baston. Cel mai bine o ții la distanță cu o poveste bună, până într-acolo încât ajunge să uite pentru ce-a venit!

Povestea profanatoarei de morminte

Anul trecut m-am trezit la ușă cu două persoane necunoscute: o femeie de vreo 35 ani, masivă, corpolentă, cu o structură bărbătoasă a feței, dar luxos îmbrăcată, cu o haină de blană scumpă și cu multe bijuterii pe ea și o fată de aproximativ 20 ani, îmbrăcată de-aseenea bine, pe măsura vârstei ei. Le-am privit nedumerit, căci nu le cunoșteam.

– Buna ziua, sunt Nina – s-a recomandat doamna corpolentă.

Am rămas în continuare nedumerit. La auzul numelui ei, mi-a venit în minte doar Nina Iliescu, nevasta fostului șef de stat, dar, categoric, nu era ea! Mă gândeam că e o fostă studentă de-a mea – am în fiecare an sute de studenți la cursuri, dar și această ipoteză am înlăturat-o rapid din minte – nu se încadra deloc în tiparul studenților mele; părea o persoană fără studii superioare.

– Care Nina? – am întrebat mirat.

– Nu-ți mai aduci aminte? M-ai întâlnit în 1991 în Școala Specială de Muncă și Reeducare de la Găești și am stat atunci mai mult de vorbă. Eu profanasem un mormânt al unei fete care nu murise și am redat-o vie părinților ei.

M-au năpădit dintr-o dată amintirile legate de cazul ei – un caz neobișnuit, în care m-am implicat mult

și despre care am scris numeroase articole și multe memorii pe care le-am înaintat tribunalelor care au judecat-o. Pe când avea 17 ani, împreună cu iubitul ei a văzut pe străzi o înmormântare a unei fete foarte bogată. Noaptea au intrat în cimitir, au deschis mormântul, iar decedata s-a trezit din moartea clinică în care intrase. Decizia tribunalului de a o condamna la 4 ani închisoare pentru că a salvat o viață m-a nemulțumit, iar despre cazul ei am făcut multă vâlvă în presa vremii și am ajutat-o să facă recurs la Curtea Supremă și apoi la Strasbourg. Dar după ce hotărârea tribunalului internațional a fost inatacabilă și ea a rămas să-și ispășească cei 4 ani de închisoare, m-am retras din acest caz și nu am mai ținut legătura cu ea. Cu ocazia altor cercetări prin pușcării am încercat să mai dau de ea, dar nu am reușit, iar ea dispăruse fără urmă. Mulți ani mai târziu, la începutul anului 2000, după încă o încercare eșuată de a-i da de urmă, am scris o poveste pornind de la cazul ei. Povestea cu titlul *Dicționarul nenăscuților* a fost tradusă în limba rusă de un prieten și a fost publicată în revista *Literaturnaia Gazeta* de la Moscova. În vara aceluiași an am fost contactat de cineva de la Ambasada Rusiei, care mi-a spus că am primit premiul revistei amintite pentru cea mai bună poveste a anului și mi-a cerut să mă duc la Moscova pentru a primi premiul. Pentru că eram în plină campanie electorală (tocmai făcusem câteva sondaje despre implicarea lui Iliescu în scandalul „firul roșu” și intrasem în conflict cu liderii PDSR), dar mai ales pentru că priveam cu suspiciune orice contact cu Rusia (pentru a nu fi acuzat de legături cu comuniștii), am refuzat invitația și nici nu m-am dus ulterior la ambasadă să-mi ridic premiul. Odată scrisă

această poveste, cazul Ninei s-a închis definitiv în mintea mea și nu m-am mai gândit deloc la ea. De aceea era o mare surpriză să o văd la ușa casei mele după 18 ani. În tot acest timp chipul ei mi s-a șters din minte și am devenit curios peste măsură să aflu ce a făcut de-atunci și până acum.

– Nu am evadat, așa cum ai scris tu în poveste, ci am fost transferată la Penitenciarul Jilava. Transferul l-a făcut tatăl fetei pe care am scos-o din mormânt, căci, precum știi, fata aceea s-a legat mult de mine și nu trecea nici o sâmbătă măcar fără să o văd la vorbitor. Venea la mine și nu vorbea prea multe – stătea și mă privea și voia să-i vorbesc eu continuu. Deși mă agasa cu prezența ei permanentă, pachetele pe care le aducea de fiecare dată mă îndatorau, așa că am început să-i spun vrute și nevrute din viața mea. Despre părinți, despre sora mea, despre iubitul meu, despre copilul pe care-l lăsasem în grija soră-mii, despre traiul meu prin cimitire, despre orice. La un moment dat nici nu știam ce să-i mai povestesc și între noi se așternuse o tăcere stânjenitoare. Atunci a început ea să vorbească. Mi-a spus ca în timpul mineriadei din 14 iunie 1990 a ieșit pe străzi, împreună cu colegii și cu prietenul ei, pentru a manifesta împotriva loviturii de stat date de Ion Iliescu. În fața Facultății de Arhitectură a avut loc altercația studenților cu minerii. Cei mai mulți studenți s-au baricadat în interiorul facultății. Atunci patru vlăjgani au luat-o și au făcut-o berbece, încercând să spargă geamul ușii cu capul ei. După primele lovituri a simțit cum se ridică deasupra mulțimii și și-a văzut trupul în brațele acelor vlăjgani. Era mirată cum de reușise să se dedubleze și să-și vadă trupul mort cum reușește să spargă geamul incasabil al ușii, să se vadă apoi azvârlită

în holul de la intrare. Se plimba deasupra masei de mineri și a văzut cum câțiva oameni îmbrăcați în mineri conduceau mulțimile înfuriate spre toate sălile facultății. Au reușit să intre în bibliotecă în care stăteau ascunși câțiva manifestanți și ea a privit de sus măcelul care a urmat: cum au fost loviți studenții cu topoarele în moalele capului, cum fetele au fost violate și apoi strangulate, cum unii au fost împușcați drept în frunte de câțiva securiști travestiți în mineri. Striga de sus să-i atenționeze pe studenți, dar nimeni nu o auzea. Privea îngrozită și neputincioasă acel carnagiu. Vedeau sufletele celor morți cum se ridicau alături de ea, tulburate și ele de cruzimile securiștilor. Într-un colț al bibliotecii au văzut o studentă care încerca disperată să se ascundă și toți cei de sus i-au strigat să intre în raftul de jos și să se acopere cu cărți. Ca și cum i-ar fi auzit și ar fi înțeles mesajul lor, fata s-a strecurat acolo și a stat tăcută ore în șir, până când minerii au părăsit clădirea și nu a ieșit din facultate nici a doua zi, privind de la geam cum trupele de asalt ale lui Iliescu puneau flori în fața Teatrului Național pentru a acoperi urmele crimelor făcute acolo. Sufletul fetei a mai rătăcit o vreme prin alte săli ale facultății, văzând alte crime, alte bătăi și violuri, alte brutalități ale minerilor. Împreună cu sufletele altor decedați se uitau cu atenție la chipurile agresorilor, pentru a le identifica la Judecata de Apoi. Nu după multă vreme a simțit cum se ridică rapid, ca și cum ar fi fost aspirată printr-un tunel luminos. În acest urcuș l-a văzut pe bunicul ei într-o mulțime ce părea a fi a unor hoți – toți cu mâinile tăiate. A văzut-o apoi pe sora ei mai mică, decedată la 7 ani într-o grădină cu flori în care erau mulți alți copii de aceeași vârstă. Și amândoi o chemau să vină

la ei după Judecată. S-a oprit din urcuș într-o sală mare, foarte luminată și a auzit o voce puternică ce a întrebat-o de ce nu a stat acasă, așa cum i-a spus aseară. Mult timp fata a stat de vorba cu acea voce, explicându-i toate faptele ei și răspunzând la toate întrebările puse. Într-un târziu vocea i-a spus: „Du-te înapoi și prinde-i pe ticăloși!” și imediat a văzut că este lăsată în jos prin același tunel luminos. De-abia a apucat să-i salute pe sora și bunicul ei, dar a auzit cum acesta din urmă i-a spus să sape în colțul din stânga al beciului casei unde a ascuns câteva lucruri de preț. Și s-a trezit apoi în mormânt, tocmai când eu deschideam capacul sicriului ei. De aceea n-a avut nicio îndoială când eu i-am spus că Dumnezeu m-a trimis să o salvez.

După ce am ascultat povestea ei, fata mi-a spus că trebuie să mă scoată din închisoare ca să împlinescă voința Domnului. Deși învățasem să fiu o persoană dură, căci altfel nu puteam trăi prin cimitire, povestea ei m-a înfiorat și am înțeles că toate nefericirile vieții mele nu au fost întâmplătoare și ele au reprezentat etape din drumul care trebuia să mă aducă în fața ei. Atunci am simțit prima oară că Dumnezeu are un plan cu mine și m-am simțit mândră că m-a ales să-i realizez eu acel plan. În scurt timp tatăl fetei a reușit să mă scoată din închisoare, lucru pe care tu nu ai putut să-l realizezi oricât te-ai chinuit.

După ce am ieșit din pușcărie, am plecat cu ea la casa părinților ei. Am început împreună să săpăm în colțul din stânga al beciului și am dat curând peste o ladă mare, așa cum erau pe vremuri lăzile de zestre. Înăuntrul ei am găsit o sumedenie de cocoșei de aur, multe bijuterii, o mulțime de carnete CEC la purtător, bani de

pe vremea lui Ceaușescu, tacâmuri de aur și argint – o avere cum numai în basme se întâmplă să găsești. „N-o să mai ai niciodată grija zilei de mâine” – mi-a spus fata, hotărâtă să împartă cu mine toate acele bogății.

Am plecat apoi la sora mea, mi-am luat fata înapoi și ne-am mutat toate în casa înviatei. Curând mi-a cerut să mergem în Hunedoara să-i găsim pe criminali. Am colindat toate zonele miniere de acolo, dar mie nici un chip nu-mi spunea nimic și vedeam că nici fetei nu-i spuneau ceva acele chipuri. Zi de zi ne uitam cu atenție la figurile lor, atât la intrarea cât și la ieșirea din subteran. Am colindat luni întregi toate zonele miniere ale țării stând de vorbă cu numeroși ortaci. Dându-ne drept ziariste care făceau un reportaj despre mineriade, i-am provocat pe mulți să ne facă destăinuiri, dar nicio poveste a lor nu se potrivea cu povestea prietenei mele. Atunci ne-am hotărât să ne întoarcem în București. Pe când rătăceam prin magazinul Unirea, fata s-a oprit brusc în fața unui om ce părea a fi patronul standului. „El e unul din criminalii mei” – mi-a șoptit. Omul s-a uitat și el la noi, mirat că-l privim cu atâta insistență, dar nu a recunoscut-o pe fată. Ne-am retras și am făcut un plan prin care să-l urmărim continuu pe acel om. Tulburată de reîntâlnirea cu el, fata ar fi fost în stare să-l ucidă pe ticălos, dar știa că nu are voie să ia viața niciunui om, ci doar să facă dreptate. L-am fotografiat în toate ipostazele timp de 2 zile și, cu ajutorul tatălui ei (un cunoscut politician de dreapta), am reușit să-i citim dosarul de la fosta Securitate și să primim informații despre evoluția lui după 1990. Fost ofițer la Direcția a 3-a a Departamentului Securității Statului până în 1989, a fost implicat activ la evenimentele de pe Aeroportul Otopeni

în zilele Revoluției. Pentru a nu fi deconspirat și judecat pentru că a ordonat deschiderea focului împotriva soldaților, el a fost folosit și la Târgu Mureș în martie 1990 și la mineriadele din București, fiind pus să facă multe lucruri murdare. După schimbarea guvernului Roman, a fost trecut în rezervă și a fost trimis cu misiuni economice, devenind un prosper om de afaceri. În scurt timp am început o campanie împotriva lui: am trimis presei copii după dosarul lui, poze cu el, mărturia prietenei mele, declarația lui despre evenimentele de la Otopeni etc. După o campanie asiduă, în care toate ziarele din țară ne-au susținut, tipul a fost arestat, judecat și condamnat la 15 ani de închisoare pentru faptele de la Revoluție.

În timpul ăsta fata a întâlnit alt criminal care ajunsese director în Ministerul de Interne. Cu el a fost mai greu, căci a trecut la amenințări și intimidări, dar nu ne-am lăsat. Atunci când părea că ne scapă din mână, fata care s-a ascuns pe raftul de jos al bibliotecii Facultății de Arhitectură a venit și a depus mărturie împotriva lui și astfel Ministerul de Interne a fost nevoit să-l predea Justiției și, după 3 ani de judecată, a fost condamnat și el la 10 ani pentru implicarea în mineriade.

Treptat-treptat, prietena mea a identificat încă 15 agresori, ajunși mai toți patroni, înalți funcționari guvernamentali, ambasadori, unul chiar deputat. Împotriva tuturor a dus campanii uriașe pentru deconspirarea acțiunilor lor din vremea mineriadei. Doi au fugit din țară și le-am pierdut urma, unul s-a sinucis, 10 au fost condamnați, iar 2 sunt încă în anchete. În ultimii 16 ani ne-am transformat în vânătoare de foști securiști.

Nina s-a oprit puțin din povestit. Deși tulburat de povestirea ei, simțeam că încă mai are multe de spus și că trebuie să ajungă și la scopul vizitei ei, de aceea nu am întrerupt-o cu nicio întrebare. Și, într-adevăr, așa s-a întâmplat și ea a continuat să vorbească.

– Știu că astăzi este ziua ta și mi-ar fi făcut plăcere să te deranjez doar pentru a-ți ura „La mulți ani!”. Dar trebuie să-ți spun că am venit să discutăm ceva foarte serios. Prietena mea a descoperit recent că statisticianul tău este unul din agresorii de la Facultatea de Arhitectură. Și nu am vrut să începem munca la cazul lui până nu discutăm cu tine, căci demascarea lui te-ar afecta destul de urât și nu e drept să suferi, după ce tu m-ai ajutat acum 18 ani. Mai ales că și tu ai fost atunci la demonstrații împotriva lui Iliescu, de partea studenților. Așa că am rugat-o pe prietena mea să mă lase mai întâi să discut cu tine. Dă-l afară din servicii pe ticălos, ca scandalul să nu se întindă și asupra ta. Ți-am adus-o în locul ei pe fata mea, studentă la sociologie, care știe destul de bine să facă eșantioane și prelucrări statistice.

Atunci am privit-o cu atenție pe fata care o însoțea și am lăsat-o câteva minute să-mi vorbească de experiența ei în domeniul statisticii.

Încă uimit de neobișnuitul poveștii ei, îmi venea greu să cred prea mult din cele spuse mai înainte. Ca să-mi înlătore îndoielile, a scos un dosar pe care era scris numele statisticianului meu, iar ceea ce am citit m-a cutremurat. Nu mi-aș fi închipuit niciodată că am putut să las toate sondajele din ultimii 2 ani pe mana unei asemenea brute. L-am angajat în urma recomandării unui profesor de la facultatea de sociologie și mi s-a părut un om destul de bine pregătit. Era destul de tăcut, dar am

apreciat tocmai acest lucru, căci foștii mei statisticieni mai mult vorbeau decât lucrau. L-am implicat în peste 130 de sondaje în acești 2 ani cât am lucrat cu el și nu s-a întâmplat să am rezultate proaste decât în două cazuri, în care însă nu a fost vina lui, ci a mea (din cauza timpului nefavorabil, a ninsorii și a ploii, operatorii de interviu s-au adăpostit în scările de bloc și au falsificat multe chestionare, iar eu nu am avut răgazul să verific minuțios munca lor pe teren și să refac interviurile incorecte).

Citind dosarul înmănat de Nina, nu am avut îndoială că statisticianul meu era fost ofițer de Securitate. Ca să mă convingă și mai mult, ea a continuat:

– El este un caz special, căci violența lui fizică a fost dublată de o violență sexuală. În timp ce o ținea de picioare pe prietena mea ca pe un berbec cu care urmau să spargă ușa facultății, el o tot pipăia prin locurile intime și îi vorbea porcșos. Un fost student de la Filologie care s-a ascuns și el în Facultatea de Arhitectură l-a recunoscut recent și a fost uimit să-l vadă alături de tine – despre care știa că te-ai ținut departe de comuniști și securiști în toți cei 20 de ani. Cazul lui e un exemplu tipic despre modul în care foștii securiști s-au infiltrat în toate instituțiile, chiar și în cele mai anticomuniste. Trebuie să îl lași pe mâna noastră și îți promit că nu va rămâne nepedepsit. Și drept mulțumire pentru ajutorul tău, tatăl prietenei mele vrea să te implice într-un proiect important.

Am făcut așa cum mi-a spus Nina. La scurt timp statisticianul meu a fost arestat, iar locul lui a fost luat în firma mea de fata Ninei. După câteva zile m-am întâlnit cu tatăl înviaței – un lider politic ce apare des la televiziuni – care mi-a propus să mă implic în campania

electorală din India. Contractul propus era fabulos pentru mine: 3 serii a câte 50 de sondaje în diverse colegii din India, fiecare serie urmând a fi finalizată în maximum 10 zile. Nu aş fi crezut că pot realiza atâtea sondaje într-un interval aşa de scurt, dar, graţie fetei Ninei, campania din India a fost terminată cu succes. Acest lucru mi-a adus comenzi din mai multe ţări aflate în prag de alegeri şi am continuat să lucrez în acest an în special pentru clienţi străini. Relaţiile prietenei Ninei mi-au deschis uşi pe care n-aş fi visat vreodată că le pot deschide. Iar astăzi, la un an de la acea vizită, continui încă să mă minunez de schimbările produse în viaţa mea de o fostă profanatoare de morminte şi de fata pe care ea a înviat-o din morţi.

Cocalarul și vinul sfințit

Mădălin a fost pentru mine tipul clasic de cocalar de București: un ins certat cu școala și cu bunul-simț, care trăgea la fiare în sălile de sport pentru a-și umfla mușchii, cu o ceafă groasă pe care straturile de grăsime se revărsau unele peste altele, plin de ghiuluri pe degete și lanțuri de aur la gât, îndrăgostit nebunește de manele. Când făcea grătarele pe balcon scotea casetofonul pe geam și-i dădea pe Adi Minune și Vali Vijelie la maximum, înnebunindu-i pe vecini cu muzica de mahala și cu mirosul de mici.

Când m-am mutat în cartierul Militari apartamentul mi-a fost spart de trei ori în jumătate de an, iar o vecină mi-a șoptit că banda lui Mădălin a fost implicată în cele trei spargerii. Cei mai mulți vecini se temeau de el, căci pe unii i-a bătut și i-a tăiat cu cuțitul. În ciuda sesizărilor la poliție el era de neatins, iar reclamanții se trezeau imediat cu mașinile sau apartamentele sparte, cu copiii maltratați ori nevestele hărțuite. Am înțeles că poliția era neputincioasă în fața lui abia la a treia sesizare, când polițistul de proximitate m-a luat de-o parte și mi-a spus să o las mai moale cu nemulțumirile dacă vreau să nu o pătesc mai rău. Mădălin era stăpânul zonei, peștele celor mai multe prostituate din cartier și organizatorul celor mai multe activități comune: el repartiza locurile de parcare, el

stabilea cine și când are dreptul să joace fotbal pe terenul școlii de *vis-a-vis*, el stabilea care este temperatura optimă în apartamente și toate reparațiile și acțiunile de modernizare a blocurilor din jur depindeau în totalitate de voința lui.

După ce mi-a spart a treia oară apartamentul a trebuit în mod firesc să-mi cumpăr altă mobilă. Întâmplarea a făcut ca în momentul descărcării camionului cu mobilă să dau de Mădălin și de oamenii din banda lui chiar în fața blocului. Făcându-mă că nu știu că ei mi-au spart apartamentul și că ei știu de sesizările mele la poliție împotriva lor, i-am rugat să mă ajute să urc mobila pe scări până la etajul 6, promițându-le că-i cinstesc pe măsură. Pe cei din banda lui i-a pufnit imediat râsul și mă așteptam să reverse asupra mea o serie de înjurături, dacă nu și o ploaie de pumni și lovituri. Dar Mădălin le-a spus serios, în mod neașteptat:

– Haideti băieți să-l ajutăm pe dom' profesor.

Odată aranjată mobila în casă, am scos o damigeană de vin de la țară și nu m-am lăsat până nu i-am îmbătat. După ce vinul și-a făcut efectul și limbile s-au dezlegat, au recunoscut că mi-au spart apartamentul, dar mi-au promis că nu vor mai face acest lucru cu mine și chiar mi-au spus că îmi vor da înapoi o serie din lucrurile mele pe care n-au putut să le vândă la talcioc. Tot bând și povestind vrute și nevrute, râzând cu ei și arătându-mi simpatia față de stilul lor de viață, am ajuns după câteva ore să devenim apropiați. Abia ținându-se pe picioare, Mădălin s-a ridicat solemn și a decretat:

– Dom' profesor e de-acum fratele meu și tre' să spuneți tuturor băieților că cine nu-l tratează ca pe fratele meu va avea de-a face cu pumnul lui Mădălin.

Simpatia lor față de mine nu a dispărut nici după ce aburii alcoolului s-au evaporat. Zilele următoare mi-au oferit cel mai bun loc de parcare din spatele blocului, lucru care m-a îndatorat și m-a făcut să-i mai invit o dată la un pahar de vin. Promisiunea lor a rămas bătută în cuie și deși multe apartamente au mai spart în zonă și chiar în blocul nostru, de apartamentul meu nu s-au mai atins niciodată și chiar mi-au adus înapoi un costum, câteva cărți și două lenjerii furate în spargerile anterioare. Mă salutau zgomotos cum mă vedeau și le răspundeam la fel, deși mi-era jenă de vecinii care se uitau la mine cu severitate, bănuind că m-am băgat în banda lor.

De mai multe ori veneau la ușa mea și-mi cereau ba o bormașină, ba cricul de la autoturism, ba să vorbesc la câte-o școală cu directorul să nu-l exmatriculeze pe câte-un golan minor din gașca lor. Mădălin a devenit celebru pe plan internațional, apărându-i poza într-o cunoscută revistă americană de turism, pentru că s-a nimerit să bată la ușa mea tocmai când aveam invitat acasă pe directorul acelei reviste americane; povestindu-i cum l-am cunoscut și cum m-am împrietenit cu hoții, jurnalistul a fost impresionat de amestecul neobișnuit dintre „cei buni” și „cei răi”, dintre interlopi și universitari, făcând din relația noastră subiectul unui interesant articol.

Cu vremea, întâlnirile noastre s-au rărit, iar eu am început să lucrez mai intens la teza de doctorat despre pușcării. Într-una din vizitele mele de documentare la penitenciarul Rahova am dat nas în nas cu Mădălin. Fusesse arestat pentru că spărsese casa liderului Partidului Social-Democrat din sectorul 6. Era deja șmecher – cel mai înalt grad în ierarhia informală a deținuților și unul

din cei mai influenți pușcăriași. Discuțiile cu el m-au lămurit asupra multor fenomene sociale care se petrec în închisori și grație lui deținuții și gardienii au vorbit liber despre o serie de subiecte *tabu* și mi-au povestit numeroase cazuri neobișnuite, pe care le-am prezentat în câteva povestiri, articole și studii de caz. Am reușit să obțin de la conducerea administrației centrale a pușcăriilor autorizația să-l angajez în proiectele mele de cercetare, iar munca să-i fie recunoscută oficial și scăzută din pedeapsă. Cu această autorizație am mers cu el ca asistent de cercetare în multe din închisorile patriei, iar ajutorul lui a fost atât de important încât teza mea de doctorat a fost una din cele mai bune lucrări susținute în ultimii ani la Universitate, iar cartea mi-a fost tradusă imediat în SUA, devenind vreme de 4 luni cea mai vândută carte de sociologie. Acest succes a contat decisiv la cererea lui de eliberare condiționată, el reușind să iasă din pușcărie cu 2 ani înainte de termen.

Eliberarea lui a fost un eveniment pe care gașca trebuia să-l serbeze cu fast, spre timorarea vecinilor. În spatele blocului s-au întins mesele pline cu bucate, iar grătarele sfârâiau continuu pentru a asigura fripturile și micii pentru toți cocalarii zonei. Însuși Adi Minune și Vali Vijelie au venit și au cântat la această petrecere, iar versuri precum: „pușcărie, pușcărie / urâtă mi-ai fost tu mie” ori „n-ai venit la vorbitor / curvo, vezi că te omor” au răsunat până târziu în noapte. Mădălin m-a pus în capul mesei alături de el și le-a cerut maneliștilor să compună pe loc o serie de cântece pentru mine. „Dom’ profesor ești deștept / i-ai tras pe gabori în piept” a fost refrenul cel mai cântat în acea seară ca omagiu adus mie – eliberatorul lui Mădălin.

În a doua seară m-am trezit cu el la ușa apartamentului meu. Venise să-mi vorbească despre planurile lui, despre loviturile pe care voia să le dea și despre modurile în care vedea reorganizarea bandei lui de tâlhari. Era plin de optimism și avea chef de băutură. Am scos din cămară un vin mănăstiresc adus de la Muntele Athos de un prieten. A băut bidonul de 2 litri pe nerăsuflăte, mi-a mulțumit pentru ajutor și a plecat să se culce. De-atunci nu l-am mai văzut. Fratele lui mi-a spus că a doua zi s-a dus la biserică – lucru neobișnuit pentru el. S-a spovedit și apoi a plecat la mănăstirea Neamț să se călugărească.

Banda lui și-a continuat activitatea la fel cum și-o continuase și în timpul detenției lui, dar mai puțin agresivă, mai puțin zgomotoasă. O parte din membrii ei au plecat la furat în diverse țări după integrarea României în Uniunea Europeană. Cei rămași s-au băgat în politică și i-am văzut în campaniile electorale alături de Traian Băsescu – idolul absolut al lui Mădălin și al întregii bande. Între timp, eu m-am mutat din acel bloc din cartierul Militari, iar amintirea lui Mădălin s-a șters tot mai mult din memoria mea, lăsând loc altor evenimente și personaje mai actuale.

În Săptămâna Patimilor din acest an am fost la Muntele Athos împreună cu câțiva prieteni. La Izvorul Tămăduirii am întâlnit un pustnic român care vorbea câtorva pelerini cu înflăcărare despre Fecioara Maria. M-am apropiat să-l ascult și eu. Călugărul care mă însoțea mi-a șoptit că acela care vorbește este pustnicul Varsanufie, un cucernic capabil să vadă în oameni trecutul, bolile sau dorințele lor. Varsanufie a fost cel care l-a gonit pe Traian Băsescu de pe Muntele Athos

anul trecut. Când a aterizat pe helioportul de la mănăstirea Marea Lavră, cei mai mulți călugări români s-au apropiat să-l vadă, să-l audă și să dea mâna cu președintele României, mai ales că venise cu o donație importantă pentru cele mai multe schituri și chilii românești. Dar Varsanufie i-a strigat să plece, căci a făcut un legământ cu necuratul și are întotdeauna doi draci în spatele lui. Toți călugării au făcut atunci câțiva pași înapoi, iar starețul Marii Lavre i-a spus lui Traian Băsescu că nu îl poate găzdui peste noapte dacă pustnicul a văzut așa ceva în jurul lui.

L-am privit cu atenție – era un om foarte slab, cu părul lung prins într-o coadă, cu o barbă pe care și-o mângâia cu niște degete foarte lungi și subțiri. Se diferenția de ceilalți călugări și preoți întâlنيți pe Muntele Sfânt prin corpul extrem de slab și ochii foarte pătrunzători. S-a întors spre grupul nostru să ne cuprindă și pe noi cu privirea. Se uita pe rând la fiecare dintre noi și ne spunea câteva vorbe care ne amuțeau prin exactitatea lor: unuia i-a spus că degeaba a încercat să aibă copii în ultimii 10 ani, căci dorința i se va împlini abia peste alți 3 ani („ce e scris să apară peste 13 ani, atunci va apărea și orice-ai face nu vei reuși să scurtezi termenul”). Altuia i-a spus că va continua să-și înșele nevasta cu secretara lui încă un an, după care se va potoli. Unui prieten i-a descris cu exactitate accidentul de mașină pe care l-a avut în urmă cu un an și jumătate.

Când a ajuns în dreptul meu m-am aplecat cu smerenie să sărut mâna acelui sfânt, așa cum făcuseră și cei dinaintea mea, dar el nu m-a lăsat. M-a privit în ochi și m-a întrebat:

– Dom’ profesor, nu mă recunoști?

Abia după accentul cu care mi-a vorbit (diferit de cel cu care a vorbit celorlalți pelerini) mi-am dat seama că Varsanufie este aceeași persoană cu Mădălin. Ceafa groasă și tunsă scurt era acum înlocuită cu o ceafă subțire acoperită de un păr lung, degetele butucănoase pline de inele și ghiuluri erau acum subțiri și golașe, lanțurile de aur de la gât erau înlocuite de un șnur de care avea agățată o icoană despre care călugărul însoțitor mi-a spus că e o icoană a Fecioarei Maria venită pe mare direct lângă chilia lui, făcătoare de minuni, de care nu se dezlipește de câțiva ani.

– Mădălin? – l-am întrebat nesigur.

– Varsanufie acum, mi-a răspuns.

M-a rugat să aștept să dea binecuvântarea tuturor pelerinilor. L-am urmărit cu o curiozitate sporită, nevenindu-mi să cred în transformarea unui cocalar în sfânt. După ce prietenii mei și ceilalți pelerini din grup s-au depărtat, am pornit să ne plimbăm amândoi pe munte, bucuroși de revederea neașteptată.

– Știam că ai să vii, mi-a spus el. Te-am chemat în toate rugăciunile mele să-ți mulțumesc că mi-ai deschis ochii.

– Despre ce vorbești? – l-am întrebat. Despre experiența noastră prin pușcării?

– Nu dom' profesor, ci despre schimbarea pe care ai făcut-o în mine după eliberare. Ții minte că mi-ai dat să beau atunci o sticlă de vin mănăstiresc? N-am putut să dorm toată noaptea. Maica Domnului mi-a apărut în fața ochilor și mi-a spus să renunț la stilul meu de viață și să merg în calea Fiului Ei. M-a cutremurat atât de mult încât a doua zi m-am dus să mă spovedesc pentru prima oară în viață. Preotul mi-a spus că mă aștepta, că și lui i-a apărut

Fecioara Maria care i-a spus să-mi îndrepte pașii spre mănăstire. Am fost întâi la Neamț, iar după ce am primit numele Varsanufie am venit pustnic aici. M-am mutat în chilia pustnicului Visarion, care murise recent – o peșteră săpată în stâncă lângă mare. Într-o noapte marea a devenit dintr-o dată agitată, iar o lumină puternică ieșea din ea până la cer. Am fugit la țărm și am văzut că lumina însoțea o icoană care se îndrepta spre mine. Am înotat până la ea fără să mă tem de marea agitată și am adus-o în chilia mea. A doua zi am pus-o în schitul Prodromu, dar când am ajuns la mine în chilie ea era agățată deasupra patului. De-atunci o port mereu cu mine și ea m-a ajutat să văd în oameni bolile și nefericirile lor, minciunile și greșelile vieții lor.

Am stat ore întregi ascultându-l. Analfabetul de altădată devenise acum un cucernic studios. Vorbea despre scrierile Sfinților Părinți cu o siguranță pe care n-am întâlnit-o nici la cei mai instruiți profesori. Limbajul elevat, cuvintele alese cu grijă, smerenia și bunătatea luaseră locul argoului de cartier, aroganței și violenței din trecut. O schimbare atât de profundă nu am întâlnit până acum la niciun alt om.

La despărțire m-a rugat să duc ceva acasă. Mi-a dat 7 sticle de vin și mi-a spus să dau câte una fiecărui membru al bandei lui: lui Jean Haiosu, lui Neluțu Șchiopu, lui Fane de la etajul 4, lui Sile Șmenaru, lui Vasea de la parter, lui Gigi Bale Lungi și lui Gelu Frumușelu.

Ajuns în București am mers direct în vechiul meu cartier la cocalarii din fosta lui bandă, lăsându-le câte o sticlă de vin cu rugămintea să o bea în prima zi de Paști. M-au primit cu bucurie și mi-au cerut mai multe

informații despre vechiul lor camarad. Le-am povestit despre întâlnirea cu el și despre schimbarea constatată, după care ne-am despărțit.

Ieri însă sora lui Sile Șmenaru m-a sunat să-mi spună că toți 7 au plecat spre Athos. Dacă și ei se vor călugări mă gândesc foarte serios să aduc câteva tone de vin de pe Muntele Sfânt și să dau câte o sticlă fiecărui cocalar din România. Aș face țara mai frumoasă, infracționalitatea s-ar reduce, iar manelele ar dispărea. I-am expus acest plan unui important lider politic, apropiat al Președintelui Traian Băsescu.

– Ești nebun? – m-a întrebat el. Tu vrei să rămânem fără electorat? Scoateți ideea asta din cap!

Peștera celor veșnic osândiți

Pe muntele Athos, pe teritoriul mănăstirii Marea Lavră, în apropiere de schitul Vigla, la o intersecție de drumuri, pelerinii puteau să vadă până de curând un indicator pe care scria „Afurismeno”. Poteca duce până în dreptul mării, după care coboară abrupt pe stânci, până la un mic paraclis aflat în fața unei peșteri acoperite cu bolovani. În mai multe limbi este scrisă acolo istoria acestei peșteri. Se spune că în 1278, în timpul patriarhului unionist Ioan al XI-lea Vekkos, călugării și preoții de pe Sfântul Munte au fost obligați să țină slujbe în rit catolic și să jure credință Papei. Pentru că au refuzat acest lucru, au fost considerați aroganți, înfumurați și trădători, iar împotriva lor a început prigoana: mulți au fost schingiuiți, mutilați, omorâți, închiși sau alungați din munte. Unii au fost luați ca sclavi, alții au fost surghiuniți și mulți au fost înrolați în oastea împăratului. Unora din cei rămași li s-au scos ochii, altora li s-au tăiat mâinile, unii au fost decapitați, alții omorâți prin spânzurătoare, unii au fost înecați în mare, alții îngropați de vii și mulți au sfârșit în flăcările rugurilor aprinse în fața mănăstirilor. Cronicile spun că pământul muntelui se înroșise de atâta sânge curs în acel an. Pentru a opri această hărțuire, trei călugări au acceptat să officieze slujba așa cum le cereau preoții catolici. În timpul ceremoniei, altarul bisericii din mănăstirea Marea Lavră

s-a prăbușit peste cei trei călugări, iar acest lucru a fost considerat un semn divin, întărindu-le ortodocșilor ideea că trebuie să reziste în fața expansiunii catolice. După un timp, trupurile celor morți în acele evenimente au fost deshumate, iar oamenii au putut să vadă că multe erau neputrezite și emanau o mireasmă plăcută. Trupurile celor trei călugări care au slujit în rit catolic erau însă umflate și urât mirositoare. Înălții ierarhi ai muntelui Athos au hotărât să intre în rândul sfinților cei care au rezistat asediului catolic, fiindu-le de atunci pomenit numele în fiecare an, pe 22 septembrie, ca sfinți cucernici mucenici. Iar trupurile celor trei călugări uniونيști au fost multă vreme expuse public, ca dovadă a pedepsei pe care Fecioara Maria a dat-o celor care n-au ascultat porunca ei de păstrare a dreptei credințe. După mulți ani, pentru că erau „înfrorătoare la arătare și umflate ca toba” (după cum scrie monahul Lazăr Dionisiatul), iar credincioșii se îmbolnăveau numai privindu-le, ele au fost îngropate în peștera de deasupra mării, iar peștera a fost zidită, neintrând nimeni în ea multe sute de ani.

În 1998, după 720 de ani, peștera a fost deschisă pentru a îngropa în ea trupul unui alt călugăr care a greșit în fața Fecioarei Maria. Se spune că în primăvara anului 1996, în fața pierderii accentuate a simpatiei populare de către președintele comunist al unei țări ortodoxe, sfetnicii lui l-au convins să renunțe la ateismul ostentativ și să joace rolul unui pios creștin, pentru a recuceri o parte din electoratul pierdut. În mintea unui consilier prezidențial a încolțit ideea să li se arate alegătorilor un film în care președintele intră în biserica Sfântul Andrei (cea mai mare biserică de pe munte și a doua biserică ortodoxă din lume ca mărime, după cea de la Moscova) și 3.000 de

călugări și pustnici i se închină și îl preamăresc. Un călugăr a fost convins să se ocupe de formalitățile necesare regiei acestui film. Pentru că nici un alt călugăr nu a acceptat să se închine în fața unui ateu, pe munte au fost aduși 3.000 de figuranți (cei mai mulți salariați ai serviciilor secrete și activiști ai partidului prezidențial) care au fost machiați, îmbrăcați în haine monahale și învățați să se poarte asemeni cucernicilor părinți ai muntelui. Cu o zi înaintea sosirii președintelui la Athos, falșii călugări au fost aduși în biserică pentru o repetiție generală. Atunci clopotele bisericii au început să bată singure și apoi au căzut la pământ sfărâmându-se în multe bucăți. Erau clopote uriașe, făcute special de meșterii ruși, la comanda țarului Petru cel Mare. Falșii călugări au fugit îngroziți de pe munte, iar călugărul procomunist a părăsit mănăstirea, devenind un pustnic rătăcitor. Colegii i-au găsit prin bagaje 10.000 dolari și au înțeles că a fost plătit să joace o sinistră farsă. De atunci au limitat accesul pe munte la cel mult de 100 de pelerini pe zi, pentru a reduce șansele producerii unor evenimente similare. Călugărul procomunist a murit la scurt timp și, când a fost deshumat, trupul lui era neputrezit și degaja un puternic miros de hoit. Atunci, consiliul stareților de la Careia – capitala muntelui – a hotărât deschiderea peșterii și așezarea lui alături de ceilalți monahi afurișiți.

Din grabă, din neatenție sau poate cu un scop ascuns, intrarea în peșteră n-a mai fost zidită, ci doar astupată cu pietre, iar cadavrele celor din interior au fost uneori arătate pelerinilor curioși și călugărilor care treceau prin faza deznădejzii și a îndoielii privind menirea lor.

În acea peșteră a fost adăpostit Tudor la începutul lunii august a acestui an, în timpul celei mai mari razii efectuate pe munte de forțele de poliție grecești și de serviciile secrete ale mai multor țări ortodoxe. Existau informații că pe Athos și-au găsit adăpost câțiva oameni urmăriți de serviciile speciale, iar pentru căutarea lor s-au pus pe scotocit nu doar în toate cotloanele mănăstirilor și chiliilor, ci și în lăcașurile pustnicilor săpate în piatră, aflate printre stânci, în peșteri sau în colibe greu accesibile.

În timp ce se îndreptau spre peștera Afurismeno, pustnicul Gorgonie îi povestea lui Tudor despre istoria acestui loc și îl pregătea pentru a rezista sufletește printre cadavrele seculare.

– Sfântul Siluan scria că Dumnezeu i s-a arătat și i-a spus: „Ține-ți mintea în iad și nu deznădejdui!” Eu îți spun ție că acum o să fii nu doar cu mintea, ci și cu trupul în iad și, negreșit, deznădejdea o să te cuprindă. Ca să scapi, îți las o icoană a Fecioarei cu Pruncul, la care să te rogi neîncetat. Cum simți că te îngrozești de locul în care te afli, trebuie să începi rugăciunea. Cel mai rapid e să spui continuu rugăciunea inimii, dar poți să te rogi în orice fel, numai să nu lași iadul să-ți domine mintea.

Când au dat pietrele la o parte și au intrat în peșteră, un miros urât, de ceva stricat, le-a venit în nări, iar la vederea hoiturilor s-au cutremurat amândoi și au început să se închine spunând: „Doamne ferește!”. După ce i-a așezat salteaua și așternuturile, bidoanele cu apă și sacoșa cu pâine și fructe, pustnicul a ieșit astupând la loc intrarea, promițându-i că va veni să-i dea un semn peste 4 zile despre acțiunile și intențiile autorităților.

La început Tudor a fost preocupat să-și amenajeze un loc confortabil pentru somn și citit, cât mai departe de cele patru cadavre. Dar curiozitatea l-a făcut să se apropie de ele să le privească mai atent. Hainele sau pânzele cu care au fost inițial acoperite putreziseră de mult și doar câteva bucăți de cârpă neagră mai puteau fi văzute lângă ele. Corpurile lor aveau o piele înnegrită, de parcă ar fi fost date cu cărbune. Erau atât de umflate încât păreau că urmează să plesnească rapid și, din când în când, câte un firicel de puroi sau de zeamă gălbuie se prelingea prin orificiile corpurilor, făcându-și loc spre crăpăturile aflate în podeaua peșterii. Părul de pe cap, din barbă și de pe corp era năclăit, iar ochii erau aproape scoși din orbite, exprimând groaza de parcă ar fi fost vii, dar o groază eternă, neîntreruptă de nici o clipire a pleoapelor.

Tudor le-a privit trupurile cu multă atenție, încercând să vadă dacă poate afla mai multe indicii despre personalitățile lor din timpul vieții. Unul era înalt de peste 1,85 metri, cu o barbă rară și un păr albit, ce părea că avea aproape 60 de ani când a murit. Cei doi de lângă el păreau mai tineri, de 35–40 ani, unul șaten și altul brunet, mai mici de înălțime, de aproximativ 1,75 metri. Cel de-al patrulea, aflat puțin mai departe, probabil călugărul adus recent, părea de aproximativ 50 ani și era cel mai îngrozitor la înfățișare, căci ochii lui verzi păreau a plânge continuu, din ei șiroind un lichid alb-gălbui. Cele patru corpuri emanau un miros puternic, înțepător, iute, de ceva stricat dar aflat încă în fermentație.

Tot privindu-le, Tudor și-a adus aminte de sfatul pustnicului Gorgonie și s-a îndreptat spre icoana Fecioarei Maria. Voia să spună o rugăciune, dar a început să vorbească în fața icoanei cu voce tare:

– Maică Sfântă, cât de mare a putut să fie răul pe care l-au făcut acești patru oameni de nici după atâta timp nu le lași corpurile să se odihnească în pace ? Cât de mult te doare pe tine răul pe care ți l-au făcut dacă nici măcar după 700 de ani nu poți să-i ierți pe cei trei? A trecut atâta timp de-atunci, Muntele Athos a revenit ce-a fost și cei mai mulți au uitat ce s-a întâmplat atunci. De ce vrei să le-aduci mereu aminte călugărilor și pustnicilor de greșelile celor patru păcătoși? Crezi tu că fără aceste patru cadavre credința lor va fi mai slabă și te vor iubi și slăvi mai puțin? Iartă-i, Fecioară Maria, pe acești călugări, așa cum i-ai iertat pe mulți înaintea lor și după ei. Sunt ei mai păcătoși decât atâția criminali, atâția violatori, hoți și tâlhari, de care te-ai milostivit lăsându-le trupurile să se odihnească? Pe mulți oameni răi i-ai iertat, deși te-au rănit mai grav decât ăștia. Ți-aduci aminte, Fecioară, de diaconul care a aruncat cu cuțitul în chipul tău pictat pe peretele mănăstirii Vatopedu, supărat că-i închideai deseori ușa trapezei în nas și nu-l lăsai să mănânce? Ți-a sângerat chipul și l-ai orbit pe loc, dar l-ai iertat după trei ani de cumplite muștrări și fierbinți rugăciuni. Iartă-i și pe călugării ăștia cum l-ai iertat și pe acela care te-a înjunghiat.

Pe măsură ce vorbea cu Maica Domnului din icoană, Tudor punea tot mai mult patos în argumentele lui. Era și el uimit de cât de multe argumente găsea pentru a o convinge pe Fecioară să-i ierte pe călugării din celălalt colț al peșterii. Se uita din când în când la trupurile lor pentru a vedea dacă Maica Domnului îi îndeplinește ruga și apoi continua cu și mai mare înflăcărare să vorbească.

– Uită-te, Împărăteasa Cerurilor, la ochii lor și milostivește-te de ei. Chiar nu te emoționează niciun pic groaza din privirea lor? Răul făcut de ei n-a fost până la urmă un lucru bun? Cei trei i-au întărit în credință pe călugări și pe pustnici, iar fapta lor le-a arătat catolicilor zădărnicia încercărilor de a cuceri muntele Athos. Călugărul ăsta vândut comuniștilor n-a îndepărtat prin fapta lui pe toți neaveniții de acest tărâm sfânt? Înaintea lui intrau pe munte toți ateii și dușmanii tăi, maimuțărind truda sfinților călugări. Dacă ai reparat răul făcut de ei și l-ai transformat într-un lucru și mai bun decât era înainte, de ce nu îți arăți mărinimia iertându-le vina? Crezi că iertarea lor nu va fi percepută ca o minune, ci ca o slăbiciune a ta? Fiul tău le spune tuturor oamenilor că ultima rădăcină a păcatului stă în mândrie și le cere să renunțe la acest flagel care-i îndepărtează de Dumnezeu și cufundă lumea în nenorociri și suferințe. Nu reprezintă oare aceste cadavre neputrezite o dovadă a mândriei tale? Arată-ți smerenia, ca oamenii să-și întărească puterea sufletului. Fiul tău ne cere să-i iubim pe cei din jurul nostru și, atunci când ne lovesc, să le întoarcem și celălalt obraz. Dar tu, Maică Sfântă, de ce nu îi iubești pe acești călugări care ți-au greșit? Arată-ți acum dragostea față de ei și revarsă-ți harul peste trupurile lor!

Tudor o implora pe Fecioara Maria cu o rugăciune împinsă la extrem. Lacrimile îi curgeau din belșug, iar ochii i se îndreptau spre cadavrele de lângă el, așteptând în orice clipă să vadă miracolul iertării. Dar trupurile rămăneau în nemișcare, iar deznădejdea începuse să pună stăpânire pe el.

– Fii blândă și milostivește-te de ei, Împărăteaso!

Și-a aplecat fruntea pe icoană și a început să plângă în hohote. Atunci a simțit cum mâna Fecioarei iese din icoană și îl mângâie pe păr. S-a retras mirat și a auzit cum Ea îi spune:

– Du-te și adu-le sufletele în fața Mea.

Și, în acel moment, într-un colț mai îndepărtat al peșterii s-a creat un gol, o gaură din care ieșea o lumină roșiatrică și zgomote ciudate veneau dinăuntru. Tudor s-a apropiat încet de acea groapă apărută pe neașteptate și a simțit cum, de la flăcările care ardeau în adâncul ei, o căldură îl cuprinde. Auzea gemete și urlete, tânguiri și plânsete într-un amestec nedefinit de durere, jale, disperare, amărăciune și groază. Ajuns în dreptul gropii, a observat o scară care ducea mult în adânc, fără să i se vadă capătul. A început să coboare încet, uitându-se curios la priveliștea care i se înfățișa. La un moment dat scara a atins solul, deși ea continua să coboare tot mai jos. S-a depărtat de scară și a început să meargă spre grupul de oameni cel mai apropiat. A văzut cum un individ puternic le dădea altor oameni să mănânce fecale. Oamenii aceia plângeau și încercau fără succes să se opună. Înghițeau porții mari de mizerii, scoțând niște sunete de revoltă neputincioasă. Văzându-l pe Tudor, au alergat spre el strigând:

– Un om viu! Un om viu! Ia-ne cu tine! Scoate-ne de aici! Salvează-ne!

Încercau să se agațe de el, individul puternic i-a îndepărtat și l-a întrebat:

– Pe cine cauți aici, omule?

– Îți caut pe cei patru călugări care au greșit față de Fecioara Maria pe muntele Athos.

– Nu sunt aici. Trebuie să cobori mai jos.

– Dar cine sunt cei care se agătau de mine și cărora le dădeai să mănânce rahat? – l-a întrebat Tudor.

– Cât au fost în viață au mințit continuu și, cu minciunile lor, mult rău au făcut oamenilor. Acum își primesc răsplata.

Ceva mai departe, Tudor l-a văzut pe unchiul lui care fusese activist comunist. Realizase multe emisiuni la radio și la televiziune sub genericul „În lumina documentelor de partid”. Ani îndelungați a fost profesor de materialism dialectic și istoric la Facultatea de partid „Ștefan Gheorghiu” și ajunsese într-o vreme prim-vice secretar pe județ, funcție pe care și-a exercitat-o cu severitate și care i-a adus o tristă notorietate în zonă.

– Unchiule, povestește-mi cum este aici. Spune-mi cu cine te-ai întâlnit și cum este organizată această lume.

– Dacă-i ceri voie să te însoțesc în căutările tale, îți voi spune tot ce vrei să afli.

L-a întrebat pe individul puternic dacă îl lasă pe unchiul lui să-i fie ghid și a rămas surprins să vadă cu ce ușurință l-a lăsat liber. Așa cum avea să afle mai târziu, orice dorință a lui, ca om viu, era lege, nu doar pentru toți paznicii și torționarii iadului, ci și pentru orice suflet întâlnit.

– Lumea de-aici este construită după mintea pe care-am avut-o cât am fost în viață și după faptele pe care le-am făcut. Eu am mâncat rahat o viață întreagă mințindu-i pe oameni despre binefacerile partidului comunist și pentru asta mi se dă să mănânc rahat o veșnicie. Când cineva se roagă pentru noi, porțiile ni se reduc și ne apropiem tot mai mult de scară. Sunt unii care-au reușit să urce scara și să iasă de aici, pentru că au

avut dincolo pe cineva care se ruga continuu pentru ei. Dar ăia care-au murit demult și nu-i mai știe nimeni stau prin locuri groaznice. Aici m-am întâlnit cu cei mai mulți colegi de partid și fiecare suntem puși să ne spunem public fiecare minciună pe care-am debitat-o. Aflăm apoi cât rău a făcut fiecare minciună, chiar și cele care păreau nevinovate și pentru fiecare ne primim pedeapsa. Nu doar în înghițirea fecalelor constă pedeapsa noastră. Dacă minciunile noastre au dus la arestarea unor oameni sau chiar mai rău, la terorizarea sau la moartea unora, atunci suntem puși să coborâm scara în zone și mai crunte. Când văd câte lumi sunt dedesubtul meu, mă cred norocos că sunt aici. Cel mai rău este focul care nu ne arde, ci ne mistuie și ne face să ne blestemăm prostiile vieții, mai ales când vedem lumina vie de la capătul scării. Toți dorim să urcăm scara și ne tânguim, plângem sau implorăm sufletele celor vii pe care-i cunoaștem să se roage pentru iertarea noastră. Dar nu cred că ele ne aud, căci atunci când unele rude vin lângă noi le întrebăm dacă au simțit vreodată chemările noastre de ajutor. Și nu am cunoscut pe nimeni care să spună că a auzit vocile noastre cât a fost viu, nici în somn, nici în stare de trezie.

– Dar care rude au venit aici, lângă tine, unchiule?
– l-a întrebat Tudor.

– Aici este și mama ta.

– Mama? – a întrebat Tudor emoționat. Unde este? De ce e și ea aici? Ce rău a făcut pe lume? Ne-a crescut pe toți frații cu dragoste și multe sacrificii a făcut pentru noi. Nu se poate să fie aici.

– Nu e aici, ci mai jos, în alt palier al iadului.

– Vreau s-o văd. Hai cu mine să-mi arăți drumul – l-a rugat Tudor pe unchiul său.

– Te însoțesc și la ea și la călugării pe care-i cauți. Țăștia sunt și mai jos, pe ultimele etaje ale infernului, în fundăturile cele mai prăpăstioase în care i-au aruncat blestemele credincioșilor. Fiecare om care le-a văzut trupurile neputrezite și nu s-a rugat pentru iertarea lor, i-a împins și mai adânc în mlaștinile iadului. Dar trebuie să-mi promiți că nu te vei depărta de mine nicio clipă și nu mă vei lăsa pradă torționarilor de-acolo. Și trebuie să fii pregătit să rezști rugămintilor și vicleșugurilor celor pe care-i întâlnești, care vor vrea să se agațe de tine să-i scoți de-acolo. Trebuie să ieși cât mai repede de-aici și cel mai mare bine pe care-l poți face cuiva din iad este să-i reții numele și să te rogi zilnic pentru iertarea sufletului lui atunci când vei fi afară.

Mergând umăr lângă umăr s-au apropiat de scară și au început să coboare. Tudor îl întreba mereu de mama sa, dar unchiul îi spunea să aștepte și să vadă cu ochii lui. Tot coborând, au ajuns la un moment dat la un nivel la care priveliștea era mai groaznică decât la nivelul anterior: o mulțime de femei erau puse să-și mănânce pruncii avortați în timpul vieții. Unele trebuiau mai întâi să-i ciopârțească în bucăți, în timp ce pruncii țipau: „Nu mă omorî mamă! Nu mă omorî!” Altele erau puse să le mănânce mai întâi membrele, apoi corpul, în timp ce gurile copiilor urlau: „Nu mă mânca mamă! Nu mă mânca!” Oricât încercau să se opună strângându-și pruncii la sân, femeile erau forțate de indivizi înalți și puternici să-și ucidă copiii avortați, privind neputincioase la durerile acestora.

– Ajută-mă! – îl implorau femeile care-l vedeau. Roagă-te pentru copilul meu nenăscut Ionel și pentru iertarea mea Ana, păcătoasa – i-a spus o femeie. Roagă-te

și pentru Vasile și Andreea – i-a spus altă femeie. Și pentru Laurențiu și Daniela, Victor și Lăcrămioara, Andrei și Aura, Iolanda și Tudorița, Magda și Miruna – și multe femei încercau să-l facă să rețină numele copiilor avortați și numele lor.

– Hai să mergem repede, nu mai sta să le privești groaza din ochi, căci nu le faci niciun bine așa – îi spunea unchiul lui. Și au trecut printr-un cor asurzitor de nume rostite cu țipete, cu jale, cu fierbinți implorări, până în apropierea unei văi în care un alt grup de femei erau pedepsite de alți indivizi în moduri cât mai înspăimântătoare.

– Tina, unde ești? – a strigat unchiul.

Și atunci, din mulțime a ieșit mama lui Tudor cu pruncul avortat în brațe.

– Iartă-mă Tudorelul mamei de ce-am făcut, dar așa am crezut atunci că vă pot crește pe voi, ceilalți copii ai mei. Mi-a fost teamă să mai am încă un copil, că erau vremuri vitrege și nu credeam că am să pot face față greutăților. Și acum trebuie să suport groaza uciderii lui și a reproșurilor pe care mi le face mereu că nu mi-a păsat de el.

– Vino cu mine mamă și nu te depărta de noi, căci trebuie să mă duc mai jos după cineva.

– Dar acolo căldura este de nesuportat și pedepsele te paralizează câte-o sută de ani numai cum le vezi. Nu mai coborî fiule; întoarce-te în lumea celor vii și roagă-te pentru noi.

Atunci Tudor s-a dezbrăcat și a acoperit fața mamei și a fratelui nenăscut cu haina lui. S-au apropiat de scară și au coborât-o cu repeziciune, fără să se oprească la alte niveluri. În fugă, a apucat să vadă oameni

care erau uciși cu pietre de alți oameni, a văzut trupuri mutilate date pradă fiarelor, a privit linșajul la care erau supuși unii dictatori și tirani prea iubitori de statui cu chipurile lor, a urmărit cum unii erau înnecați în urina altora sau în lacuri de sânge, a privit carnagiile neimaginabile pentru vreun om viu. Și a auzit cum sufletele torturate îl strigau cu disperare, cerându-i să se roage pentru ele – pentru Cornel, Cătălin, Beatrice, Bogdan, Paul, Roxana, Marian, Nicoleta, Diana, Dorin și câte și mai câte nume.

Coborând neîncetat, fără să poposească pe alte niveluri ale infernului, a ajuns la capătul scării și acolo era un râu. S-au suit toți în barca legată de scară și au vâslit spre mal. Acolo erau mai mulți călugări și preoți care-și plângeau continuu neascultarea de duhovnic, nepăstrarea sfintelor taine, nerespectarea cuvântului lui Dumnezeu sau hula Domnului. Pământul pe care stăteau era încins, iar corpurile lor se topeau, ieșindu-le prin orificii un lichid alb-gălbui, care se scurgea în lac. Iar ei se făceau tot mai mici, tot mai mici, până se topeau cu totul în pasta vâscoasă prin care barca aluneca. Un lichid în care ochii și gurile implorau iertarea până când erau inevitabil lovite de vâslele lui Tudor și se scufundau cu un urlet sfâșietor, revenind uneori la suprafață pentru câteva clipe, ca apoi să se afunde definitiv.

– Unde sunt călugării de pe Athos? – întreba Tudor pe cei din jurul lui.

– Mai departe – i-a răspuns un suflet. Acolo unde începe râul. Să nu puneți piciorul pe pământ și să nu atingeți zeama râului. Și rugați-vă pentru mine, călugărul Mihail. Și pentru părintele Teofil – a spus altul. Și un alt

cor de nume s-a pornit să-l implore: Sofronie, Daniel, Gherontie, Sofian, Paisie, Grigore, Leon, Teofan.

A continuat să vâslească în pasta tot mai vâscoasă a trupurilor topite ale călugărilor, într-o atmosferă tot mai încinsă și de nerespirat. Într-un târziu i-a recunoscut pe mal pe cei patru călugări.

– Urcați în barcă – le-a strigat el.

– N-are rost – i-a răspuns cel vârstnic. Cine poate să ierte niște suflete născute strâmb, încărcate de disprețul și hula tuturor credincioșilor? Cum putem să apărem în fața Fecioarei când suntem plini de păcatele cele mai grave? Lasă-ne și du-te! Nu putem ieși de-aici decât prin rugăciune. Roagă-te pentru noi și cere-le și altora să se roage pentru noi și așa, încet-încet, ne vom apropia de scară și ne vom curăța, pentru a apărea cum se cuvine în fața Maicii Domnului ca să cerșim iertarea și binecuvântarea ei.

– Urcați în barcă acum – le-a poruncit Tudor. Și a început să-i tragă spre el cu toată împotrivirea lor.

În timp ce pășeau prin zeama fierbinte a trupurilor topite ale călugărilor, ei se opreau și mângâiau suprafața ei, spunând: „Iartă-mă Veniamine! Iartă-mă Dionisie!”. Urcarea celor patru călugări în barcă a fost o muncă uriașă pentru Tudor. Căldura dogoritoare îl epuiza, iar privirile pline de groază ale celor din jur îi încetineau eforturile. Se chinuia să le memoreze numele ca să se roage dincolo pentru iertarea lor. Orice suflet pe care-l ținea aproape de el îl trăgea în jos și-i făcea drumul de întoarcere la scară tot mai anevoios. Voia să se oprească să se odihnească, dar și-a adus aminte de sfatul pustnicului Gorgonie și a început să se roage Fecioarei Maria să-i dea putere să iasă cu bine din iad. A simțit că

forțele i se refac și a vâslit cu toată energia până la scară. A început un urcuș greoi, împingând cele șapte suflete pe trepte sau trăgându-le după el. La fiecare nivel auzea țipetele păcătoșilor și vedea de departe sufletele unor cunoscuți pe care ar fi vrut să le ia cu el, dar nu mai putea să facă un efort suplimentar și nici nu mai putea să încetinească urcușul. Privind în sus, i s-a părut că o vede la capătul scărilor pe Maica Domnului făcându-i semne să vină la ea. A început să urce treptele mai repede, fără să mai privească în jur, împingând vârtos sufletele buhăite și leneșe ale celor patru călugări și târând după el sufletele celor trei rude apropiate. Lumina de la capătul scării se făcea tot mai mare, iar vederea ei îi umplea inima de bucurie.

Într-un târziu, a ajuns sus în peșteră. S-a îndreptat spre icoană să mulțumească Fecioarei pentru ajutor și să o roage să primească în împărăția ei și sufletele celor trei rude. A pus din nou fruntea pe icoană și, înainte de a spune ceva, a simțit cum Maica Sfântă îi pune iarăși mâna pe păr și îi dăruiește o crenguță cu niște flori neobișnuite. A adormit imediat fără să mai apuce să privească sufletele lăsate la gura iadului.

N-a știut cât a dormit – câteva minute, câteva ceasuri, o zi sau mai mult. Când s-a trezit, intrarea în iad dispăruse ca și când n-ar fi existat. Privind spre trupurile călugărilor de lângă el a văzut că erau descărnate – simple schelete uscate, fără urme de carne, piele sau lichid alb-gălbui. Își aducea aminte de călătoria prin iad și de sufletele chinuite și a început să se roage pentru toate numele pe care le reținuse.

În această stare de rugăciune era când pustnicul Gorgonie a început să dea bolovanii la o parte și să intre

în peșteră. Schimbarea văzută l-a cutremurat și a luat-o la fugă fără să spună niciun cuvânt. A venit repede înapoi împreună cu starețul Marii Lavre și cu mai mulți călugări, pustnici și muncitori. În jurul peșterii s-a adunat rapid o mulțime de oameni. Câțiva muncitori au început să vorbească destul de tare, acuzându-l că a mâncat carnea cadavrelor. Cei mai mulți călugări se închinau, murmurând speriați: „Doamne ferește!”. Pustnicul Gorgonie le spunea câtorva fețe monahale cum l-a lăsat și cum l-a găsit, spunând adesea: „Uitați-vă la ochii lui. A fost dincolo”.

Tudor stătea în mijlocul peșterii, lângă icoană, având crenguța cu flori în mână, în fața câtorva zeci de oameni care nu îndrăzneau să înainteze spre el și nici să-l întrebe ceva. Starețul mănăstirii a fost primul care s-a apropiat de el și a întins mâna după crenguță. A privit-o câteva clipe în tăcere, a mirosit-o și apoi s-a întors spre călugări spunând:

– E iasomie de Nazareth. Sfântul Siluan a descris-o în amănunt, spunând că Domnul Dumnezeu i-a dăruit Fecioarei Maria această plantă nemaiîntâlnită până atunci în lume. A plantat-o în curtea casei ei și a avut mereu cu ea, o crenguță care nu se ofilea niciodată, în toate călătoriile pe care le-a făcut. Ca mulțumire, a dăruit sfântului Atanasie o crenguță pentru întemeierea monahală a muntelui. A dăruit și sfinților Grigorie Palama și Vasile cel Mare o crenguță similară care nu s-a ofilit decât după adormirea lor. O crenguță identică a primit de la Maica Domnului și sfântul Siluan și i-a descris-o arhimandritului Sofronie în toate detaliile. „E o minune dumnezeiască!” – a exclamat, cu voce puternică, starețul.

Cei prezenți s-au apropiat de Tudor – unii au început să-l îmbrățișeze, alții au căzut în genunchi în fața lui, iar câțiva s-au mulțumit doar să-i atingă hainele. Alții, mai sceptici – muncitori și pelerini –, s-au apropiat de cele patru schelete și le-au privit cu atenție. Erau uscate și păreau descărnate demult, dar, cu toate astea, ei văzuseră recent trupurile buhăite și purulente.

– E ceva necurat la mijloc – își spuneau unii, altora. O fi vreun vrăjitor care știe niște trucuri cu care le-a luat fața călugărilor.

Deodată în peșteră s-a lăsat tăcere. Niciun murmur și nicio vorbă nu se mai auzea. Toți și-au întors privirea spre intrarea în peșteră. Șapte pustnici bătrâni se apropiau de Tudor.

– Sunt marii pustnici ai muntelui – i-a șoptit Gorgonie. Sunt singurii tunși în marea schimă și sunt sfetnicii de taină a Fecioarei Maria. Sunt stâlpii în viață ai ortodoxiei mondiale. Nu i-a văzut lumea de-aici pe toți la un loc decât la moartea starețului mănăstirii Vatopedu. E ceva neobișnuit venirea lor.

Cel mai vârstnic dintre cei șapte monahi, un om de 96 de ani, foarte slab și înalt, cu o față suptă și cu o pereche de ochelari cu sticlă groasă, s-a apropiat de Tudor sprijinindu-se în toiag. L-a privit de-aproape și a început să-i pipăie fața cu mâinile. Apoi a îngenunchiat și i-a sărutat picioarele. Tulburat, Tudor l-a ajutat să se ridice. Bătrânul l-a îmbrățișat cu atâta emoție încât și cei sceptici au rămas impresionați de gestul lui. Făcându-și cu greu loc prin mulțimea de călugări care voiau să-i atingă și să-i binecuvânteze, ceilalți șase mari pustnici l-au îmbrățișat și l-au recunoscut pe Tudor ca pe un frate de-al lor.

– Vino cu noi – i-a spus cel bătrân. Și, întorcându-se către stareț: Puneți scheletele în osuar și făceți-le o slujbă creștinească.

A ieșit cu ei și a dispărut o săptămână în locuri neștiute. Apoi a coborât la mănăstirea Marea Lavră împreună cu cei șapte sihaștri și a cerut să fie tuns în monahism. Slujba a fost oficiată de stareț, iar pustnicul Gorgonie i-a devenit duhovnic și naș de călugărie. În lumina pală a lumânărilor, înveșmântat în cămașa albă a curățeniei, a făcut legământul de credință și fost tuns în patru părți ale capului în semn de cruce. A primit numele Migdonie, în cinstirea sfântului care a fost băgat de viu într-o groapă la ordinul împăratului Maximian. Dar toți i-au spus Migdonie Imploratorul, pentru că a reușit s-o convingă pe Maica Domnului să-i ierte pe cei de neiertat. A trecut prin ritualul îmbrăcării și înzestrării cu noile sale „arme”: cămașa (haina veseliei), paramanul, brăul (pentru omorârea trupului și înnoirea duhului), potcapul (coif al nădejzii mântuirii) și camilavca (vălul care-l împiedică să vadă toate deșertăciunile lumii), tunica lungă, mantia și rasa (hainele mântuirii), sandalele (pentru vestirea Evangheliei păcii), metaniile (sabia Duhului), crucea (cu care-l urmează pe Mântuitor) și lumânarea (ca să aducă lumină înaintea oamenilor și să vegheze păstrarea credinței). A fost pentru prima oară în ultimele secole când un om a primit călugăria fără să petreacă trei ani în mănăstire ca novice purtând scufia și încă un an ca rasofoar purtând rasa cu mâneci largi, dar mulți din cei prezenți au spus că în momentul tunderii în monahism biserica se umpluse de îngeri.

În semn de cinstire, a fost pus în fruntea grupului de pustnici care s-a pornit să officieze slujba adormirii

Maicii Domnului la paraclisul Metamorfosi – cel mai înalt loc de rugăciune aflat în vârful muntelui Athon, la peste 2.000 metri. Pe drumul spre vârf, grupul s-a mărit cu pustnici și călugări de la toate mănăstirile și schiturile, în așa fel încât atunci când au ajuns la Panaghia – puțin mai jos de vârful Athonului – Biserica Maicii Domnului era plină de oameni și înconjurată de o mare de părinți în tunici negre. Niciodată n-au făcut acel greoi urcuș atâtea mii de călugări în același timp. A fost una din cele mai emoționante slujbe la care au asistat, iar Migdonie i-a impresionat pe toți cu harul său.

Bucuroși, au coborât muntele, discutând despre viitorul fratelui Migdonie Imploratorul. Dar bucuria le-a dispărut rapid, căci în fața mănăstirii Iviru a fost arestat de poliția greacă. Mergând spre portul Daphne, pe drumurile neasfaltate, înguste și întortocheate ale muntelui, șoferul care conducea mașina poliției a pierdut controlul volanului și s-a răsturnat în prăpastie. Când au ajuns la locul accidentului, autoritățile au găsit trupurile polițiștilor mutilate de fiarele mașinii, dar n-au dat nicăieri de urma lui Migdonie. Pentru găsirea lui au suplimentat forțele de ordine, dar toate căutările au fost în zadar.

Disparația neobișnuită a noului călugăr a tulburat mințile sihaștrilor. Despre el au început să circule tot felul de informații. Pustnicul Gorgonie – duhovnicul lui – a spus celor din jur că Migdonie îl vizitează deseori. Serviciile secrete l-au pus sub atentă observație și au văzut că mergea uneori vorbind singur, dar nu în același mod în care merg toți părinții muntelui, murmurând neîncetat rugăciunea inimii, ci vorbind cu cineva nevăzut. În jurul lui era în acele momente un miros puternic de

iasomie. La scurt timp, indicatorul „Afurismeno” de lângă schitul Vigla a fost înlocuit de cineva necunoscut cu altul pe care e scris „Peștera Implorării”. În fața peșterii a fost plantată crenguța de iasomie de Nazareth, iar mirosul ei se simte și acum de la mare depărtare, aducând tuturor aminte că trebuie să se roage nu doar pentru cei buni, ci și pentru cei de neiertat.

Sfântul neștiut

Știam de la pelerinajul trecut că oricine vrea să trăiască o minune pe muntele Athos trebuie să se rupă de grupul de pelerini, să iasă în afara mănăstirii și să meargă pe poteci înguste, poate chiar spre vârful Athon. Are șansa să se întâlnească cu pustnici plini de har și chiar să îi iasă în cale sfinți. Pe munte circulă legende precum că Maica Domnului se arată vie celor care rățăcesc cărarea și îi îndrumă pe drumul cel bun nu doar spre mănăstire, ci și spre mântuire. Aflasem demult de pustnicii nevăzuți ai muntelui și știam că părintele Iulian, duhovnicul de la Prodromu, ieșea adesea serile din schit să se întâlnească cu unii dintre ei. Mulți călugări l-au văzut în depărtare vorbind, dar nu ca și cum s-ar fi rugat sau ar fi vorbit cu sine, ci ca și când cineva era lângă el – sfătuindu-l blând, cu voce așezată. Dar lângă el nu se vedea nimeni, iar când călugării se apropiau de el discuțiile încetau rapid. Părintele Iulian este cunoscut ca unul din marii văzători în duh ai muntelui Athos, capabil să vadă în oameni durerile și păcatele și să dea un sfat cumpătat.

L-am văzut dincolo de chilia lui Isaia stând pe o piatră și mișcând mâinile ca și cum ar fi dat binecuvântarea cuiva, apoi îmbrățișându-se cu acel cineva nevăzut. Când a plecat spre Prodromu, după ce a trecut de bazinul de apă i-am spus lui Octavian:

– Hai după pustnicul acela nevăzut. Poate nouă ni se va arăta când o să vadă că îl căutăm.

– N-o să ni se arate, prietene. El e nevăzut pentru noi, și nevăzut o să rămână, nu însă și pentru părintele Iulian. Se înserează, hai înapoi la schit că se închid porțile și va trebui să ne găsim culcuș pe la colibe.

Am insistat atât de mult încât l-am convins să mergem în adâncul muntelui. Octavian era un interlocutor plăcut – îl cunoscusem cu câteva ore înainte, chiar la sosirea pe Athos. Rătăcisem drumul de la Prodromu la peștera sfântului Atanasie, un drum de maximum 10 minute și am ajuns cu grupul de prieteni la chilia călugărului Nectarie. Acolo am dat de el și am fost mirați să vedem ce săritor era și dornic să ne ajute. Ne-a dus mai înainte la pustnicul grec Vlasie Aghioritul, un călugăr cu mare har care a scris o carte, *Pustnicii nevăzuți ai Athosului*, care a fost tradusă în mai multe limbi, printre care și în română, la Editura Panaghia în anul 2010, cu binecuvântarea Episcopului Galaction al Alexandriei și Teleormanului. Apoi a mers cu noi la peștera unde s-a nevoit sfântul care a întemeiat viața monahală pe Athos și ne-a condus înapoi la Prodromu, povestindu-ne despre multe lucruri neștiute ale muntelui. Era un bun cunoscător al zonei și din când în când îmi arăta diverse locuri în care au stat sfinți cunoscuți.

În timp ce mergeam spre Kavsokalivia, în zona Kato Hairi, încercând să dăm de chilia pustnicului nevăzut cu care discutase părintele Iulian, l-am întrebat pe Octavian câteva lucruri despre el: când a ajuns pe Athos, ce-a făcut înainte, cu ce s-a ocupat. Nu s-a codit și mi-a spus pe scurt viața lui: mama îl părăsise pe tatăl lui când era mic și s-a recăsătorit cu altcineva, cu care a mai făcut 4 copii. Dar chiar de la început tatăl adoptiv nu l-a agreat, iar el și-a găsit refugiul în biserică. Stătea la

slujbe mereu, iar temele și le făcea în curtea bisericii. Când a terminat liceul a intrat novice la mănăstirea Cernica. Nu se considera vrednic să fie tuns în monahism și timp îndelungat a slujit la bucătărie și la treburile interne ale mănăstirii. Într-un târziu, starețul i-a spus să se pregătească pentru ritualul tunderii. Cu două zile înaintea evenimentului, după liturghie, a venit să stea de vorbă cu el o fată, pe care o mai văzuse de câteva ori la slujbe. I-a spus că l-a urmărit de multă vreme și că vrea să se mărite cu el, că are casă, un serviciu bun și nu vrea să stea decât lângă un om cu credință în Dumnezeu. L-a convins să renunțe să se călugărească și să se însoare cu ea. La scurt timp după nuntă, ea a constatat că Octavian nu știa să facă nimic în afara treburilor casnice – nu rezista prea mult la un serviciu, nu-i plăcea să lucreze cu calculatorul și nu se adapta grupului ei de prieteni. Îi părăsea repede și se ducea în biserică, iar acasă stătea ore în șir de vorbă cu sfinții din icoane. Firesc, au apărut certurile și relația s-a răcit. Văzând că nu îl poate integra în lumea ei, l-a părăsit și a plecat în Marea Britanie, iar el a venit la Athos. Nu s-a călugărit, așteptând mai întâi pronunțarea divorțului, dar vreme de șapte ani a slujit diverși călugări și pustnici fără niciun ban, fără vreo altă recompensă decât bucuria traiului alături de niște sfinți în viață. Își făcuse o colibă de trei metri pătrați și întreținea o grădină din care hrănea șapte pustnici. Făcea în fiecare dimineață o oală mare de mâncare pe care o împărțea în nouă porții egale: una pentru el, alta pentru călugărul lângă care stătea și câte una pentru cei șapte pustnici. Își punea sufertașele în rucsac și începea urcușul la chiliile lor. Le făcea curățenie în colibe, le făcea diverse servicii, îi spăla când aveau nevoie de ajutor, când se

îmbolnăveau, le aducea diverse plante tămăduitoare și stătea deseori de vorbă cu ei. Cel mai tânăr avea 73 ani, iar cel mai vârstnic împlinise 98 ani. Când unul murea, îl înmormânta lângă coliba lui și își găsea alt pustnic de care să aibă grijă, în așa fel încât avea mereu grijă de șapte sihaștri.

Mergeam agale pe potecă, ascultându-l. Când am trecut de locul numit de el Perdiki, o mireasmă plăcută s-a făcut simțită în jurul nostru. L-am întrebat de la ce vine mirosul.

– Sunt moaștele unui sfânt prin apropiere. A murit neîngropat și trupul lui emană mirosul ăsta de mir.

– Hai să-l căutăm – i-am propus eu.

– Pustnicii nu vor să fie deranjați în timpul vieții și vor să moară neștiuți de nimeni. Poate-i bine să-l lăsăm așa cum a vrut el – încerca Octavian să mă facă să renunț la ideea mea.

– Dacă a trimis mirosul ăsta spre noi, poate că vrea să ne spună ceva – am insistat eu. Hai să-l găsim.

Am început să ne învârtim prin zonă, încercând să ne dăm seama de unde venea mirosul. Prietenul meu a găsit locul, în spatele unor tufe – era o intrare îngustă săpată într-o stâncă. În fundul ei, pe o scândură veche de lemn se afla întins trupul unui pustnic bătrân ce părea mort demult. Era îmbrăcat subțire, cu o rasă veche și decolorată, semn că trecuse la Domnul în perioada verii. Pielea i se vedea neputrezită. Nu-mi plăcea să privesc prea mult trupul unui mort, așa că mi-am aruncat privirea în lături. Lângă el era o icoană a Maicii Domnului cu candelă, iar pe o piatră ce servise probabil drept masă, era o Biblie veche, în limba greacă. M-am uitat la ea – fusese tipărită în 1839 de Mitropolia din Thessaloniki.

Octavian a aprins candela și a început să sărute picioarele și mâinile pustnicului mort.

– Ajută-mă să-l îngropăm la intrarea în peșteră – mi-a zis el.

– Nu vrei mai bine să-l ducem la Prodromu? – l-am întrebat eu. Dacă nu i-a putrezit corpul de mai bine de 150 ani, poate e un sfânt ce merită să fie venerat. Îl luăm în România, căci bisericile noastre nu au prea multe moaște sfinte.

În acel moment o voce s-a auzit venind din dreptul pustnicului:

– O viață întreagă am fugit de lume ca să mă smeresc în locul ăsta și tu vrei să mă faci cunoscut lumii? Îngroapă-mă și nu mai spune nimănui de mine. Apoi ia caietul și du-te.

Înspăimântat de vocea auzită, am dat să fug, dar Octavian m-a reținut. Am ieșit afară să săpăm o groapă, cu lopata și săpăliga găsite în peșteră. Am săpat un timp îndelungat fără să vorbim. Se lăsase noaptea, iar mie mi se făcuse pielea de găină. Îmi spuneam că din cauza frigului sau a coioșilor care lătrau prin apropiere, dar înlăuntrul ființei mele știam că vocea auzită mi-a înghețat sângele din vene. Era clar că nu era o nălucire a minții mele. Uitându-mă atent la Octavian, am văzut că săpa cu calm, cu umilință și smerenie, dar nu cu teamă, așa că m-am liniștit. Era probabil obișnuit să-i vorbească moaștele sfinților. Când l-am ridicat pe pustnic de pe scândură să-l punem în groapă, am rămas surprins să văd cât era de ușor – nu cântărea mai mult de 20 kilograme. Prietenul meu i-a făcut o slujbă lungă, apoi ne-am așezat pe scândura lui să ne odihnim.

– Unde e caietul de care ne-a spus? – am întrebat într-un târziu. L-am găsit repede lângă un vas de apă. Era scris în greacă și nu înțelegeam nimic. Citește-mi ce scrie – l-am rugat, știind că el cunoaște bine limba.

– E greu descifrabil. Din câte îmi dau seama, sunt profețiile lui. A fost un pustnic înainte văzător. Scrie despre două războaie mari și despre războiul final, despre lupta Satanei împotriva dreptei credințe, despre slăbiciunea popoarelor din zonă. Îl citim mâine. Hai spre casă – mi-a spus el.

– Eu plec dimineață spre Vatopedu cu grupul de prieteni cu care am venit. Citește-l și spune-mi despre ce scrie. Nu degeaba ne-a zis de caietul ăsta. Tradu-l și trimite-mi-l și mie prin poștă – l-am rugat.

Când a început să se crape de ziuă, am pornit înapoi la Prodromu. Am ajuns odată cu microbuzul care venise să ne ducă în nordul peninsulei. Prietenii erau neliniștiți că nu am dormit în schit și nu știau unde sunt. Mi se închideau ochii de somn, dar n-am dormit toată ziua gândindu-mă la cele întâmplate. Ca să încerc să înțeleg mai multe, am început să citesc cartea monahului grec Vlasie Aghioritul *Pustnicii nevăzuți ai Athosului*. Văzând că scrie ceva despre sihaștrii din România, am început să citesc direct despre ei. La pagina 150 mi-a atras atenția profeția pustnicului N. de pe muntele Giumalău, făcută în toamna anului 2001 fratelui I.: „Peste două săptămâni o să fie un eveniment important într-o țară îndepărtată. Ai să fii în Iași, să nu te sperii...”¹

¹ Este vorba despre atacul terorist din 11 septembrie 2001 asupra celor două blocuri turn gemene din New York care, după cum spunea președintele Bush, au schimbat soarta lumii (în mai rău, după cum spun unii creștini ortodocși)

Roagă-te lui Dumnezeu să nu te prindă anul 2011 în oraș, pentru că va fi mare vărsare de sânge”. Mirat, fratele I. l-a întrebat pe un alt pustnic înainte văzător dacă va fi ceva special în România în anul 2011: „O să fie mare măcel în oraș². O să fie mai rău decât ți-a spus părintele pustnic N. – i-a zis pustnicul Zosima care avea atunci 122 ani. Roagă-te să te păzească Dumnezeu, că este greu de scăpat de ce o să fie. Fratele I. a insistat să afle mai mult: Ce o să fie, revoltă, război sau cutremur? Zosima i-a răspuns: O să trăiești și o să vezi. Să te rogi lui Dumnezeu neîncetat”.

Dac-aș fi citit altă dată aceste profeții ale pustnicilor din Neamț, aș fi spus că sunt simple plăsmuiri ale imaginației lor. Dar vocea schimnicului grec recent îngropat îmi răsuna puternic în minte și mi-am dat seama că el profețise cele două războaie mondiale cu multe zeci de ani înaintea producerii lor. Dacă ne-a zis de caiet probabil că a scris și ceva care urmează să se întâmple. L-am sunat pe Octavian să-mi spună dacă a auzit ceva de profețiile despre anul 2011. Mi-a spus că mulți călugări și pustnici vorbesc de răul care urmează să se întâmple în acest an în România, dar niciunul nu vrea să spună mai exact ce se va întâmpla. L-am rugat să înceapă curând traducerea caietului, căci suntem în anul cu pricina și

² Monahul Vlasie Aghioritul crede că e „canonul românilor pentru cele peste 25 milioane de avorturi și alte mari păcate. Criza economică, foamea, pierderea a sute de mii de locuri de muncă, neplata integrală a salariilor, a pensiilor, a medicamentelor compensate, pierderea a sute de mii de case și a multor mașini achiziționate în leasing, fără a li se restitui banii plătiți; patimile și păcatele vor scoate milioane de români în stradă, având loc acest mare măcel în România.”

poate aflăm mai multe amănunte. M-a liniștit spunându-mi că se apucă de citit după slujba de seară. Dacă o să fie ceva interesant o să mă sune și dacă vreau pot să înregistrez traducerea făcută la telefon.

În toate zilele cât am mers prin Athos la diverse mănăstiri și chilii i-am întrebat pe călugării și pustnicii întâlniți dacă știu ceva despre profețiile unora privind anul 2011 în România și despre mult discutatul eveniment planetar din 2012. Unii se speriau numai la auzul întrebării, își făceau cruce și plecau. Alții îmi spuneau că sunt părinți cu har pe munte care știu ce se va întâmpla, dar se tem să vorbească datorită dușmanilor nevăzuți. Fratele Vasile de la Pantokrator mi-a explicat că diavolii nu pot citi gândurile, dar își pot da seama de ele după gesturile și comportamentele oamenilor, așa că părinții cu harul înainte vederii își ascund gândurile având un comportament ciudat, unii mimând chiar nebunia. Cei care știu ce va urma nu vorbesc despre aceste lucruri cu oricine și oricând, alegându-i cu atenție pe cei cărora le dezvăluie taina și pregătind un timp îndelungat locul dezvăluirilor.

Întors în București și prins cu treburile cotidiene, întâmplările de pe Athos au început să se așeze altfel în mintea mea. Profețiile pustnicilor și-au pierdut din importanță, asociindu-le cu previziunile mincinoase ale guvernanților despre ieșirea din criză, cu profețiile lui Vadim Tudor despre câștigarea alegerilor de către el sau cu sondajele falsificate ale socialiștilor. În schimb, descoperirea pustnicului mort mă făcea să mă cred un ales al sorții. Auzindu-i pe unii că nu sunt vrednici să le vorbească sfinții, începusem să cred despre mine că sunt cineva, că sfinții au citit acolo în ceruri cărțile și

cercetările mele și au hotărât să-mi vorbească pentru că sunt un mare om de știință și mare scriitor. Egoul meu începuse să crească la cote neobișnuite, iar aerele de superioritate pe care mi le dădeam mă transformaseră într-un arogant și tupeist obraznic. Vreme de o săptămână am trăit într-o stare de beatitudine din care nu au reușit să mă scoată nici rudele și cei apropiați.

Dar starea asta s-a spulberat brusc în noaptea de 1 spre 2 mai, când Octavian m-a sunat să-mi spună că în acea noapte a început prăpădul. Neînțelegând prea multe din textele schimnicului grec, căci erau scrise în parabole și într-un limbaj neobișnuit și atemporal, s-a dus duminică seara la mormântul lui. A început să-l roage să-i spună mai clar ce a vrut să zică în acele texte. Într-un târziu o voce asemănătoare cu cea care ne vorbise data trecută i-a spus că în acele momente are loc asasinarea celui mai mare terorist al lumii. Acest fapt va genera o cascadă de evenimente sângeroase pentru omenire, iar primele se vor produce în România, țara în care trăiesc cei care au trădat ascunzătoarea lui.

– Prăpădul care urmează e de nedescris, prietene – mi-a spus Octavian la telefon. Vin imediat în România.

Am deschis televizorul și am văzut transmisia în direct de la Washington prin care președintele SUA Barack Obama anunța moartea lui Osama bin Laden. Era într-adevăr un eveniment important, dar încă nu-mi venea să cred că va avea consecințe majore în România.

A doua zi Octavian a ajuns în țară. M-am întâlnit cu el la primele ore ale dimineții. Era beat mort și mirosea a alcool de la depărtare. Arăta deplorabil. Îmi provoca o silă și un dezgust mai mare decât îmi provoacă

un bețiv oarecare, căci nu-mi puteam imagina că un om al bisericii poate decade atât de mult.

– Dacă nu m-aș fi îmbătat n-aș fi avut curajul să vin. Trebuie să încerc să opresc prăpădul, dar lasă-mă să dorm câteva ore.

L-am cazat la un hostel din apropiere, căci nu puteam să țin în casa mea un bețiv atât de jalnic. Imaginea lui mi-a schimbat brusc părerile despre cei din muntele Athos. „Cât de meschină e lumea aia – mă gândeam cu tristețe – dacă oamenii ei ajung să se îmbete mai crunt decât cei de-aici. Au fugit de lume să se ocupe de cele sfinte, dar se dedau la aceleași năravuri lumești, căzând mai jos din lipsă de antrenament”.

A doua zi m-am întâlnit cu el. Era treaz, spălat, dar înspăimântat.

– Discutând cu sfântul nostru necunoscut, am înțeles că există o mică șansă să opresc dezastrul care stă să vină peste țară, dar că nu prea pot scăpa viu din această încercare. L-am întrebat ce să fac. „Du-te – mi-a spus el – și o să ajungi curând lângă mine sau rămâi aici și o să ajungi tot curând dincolo”. Așa că am înțeles că trebuie să vin în țară. M-am dus mai întâi la Vatopedu de unde am sustras brâul Maicii Domnului. Este cea mai importantă relicvă a creștinătății de pe Athos și sper să mă apere în acțiunile pe care trebuie să le întreprind.

Și-a dat jos cămașa și mi l-a arătat. Îl avea în jurul gâtului ca un fular. Era pentru prima oară când îl vedeam în întregime, nu în caseta în care era ținut. Se vedea că este vechi și că o bucată din el fusese ruptă demult. Octavian își lipea chipul de el cu mare respect.

– Nu sunt un hoț, iar adevărații pustnici și călugări știau că îl voi lua și n-au făcut nimic să mă

oprească. Tăcerea lor am luat-o ca o binecuvântare. Dacă se va întâmpla ceva cu mine, te rog să iei brâul și să-l duci părintelui Daniel la Vatopedu.

– Ce se va întâmpla, mai exact, în România? – l-am întrebat curios.

– Vor fi detonate câteva bombe în marile orașe. Asta va declanșa un haos de mari proporții în toată țara, iar autoritățile panicate vor trage în mulțimea dezlănțuită. Va fi un măcel cum n-au văzut românii până acum.

– Și cum îl poți opri tu?

– Îi știu pe teroriști. Sfântul nostru neștiut mi-a arătat chipurile lor. Sper să-i opresc pe toți la timp. Stând de vorbă cu sfântul, l-am rugat să renunțe la orgolii și să se lase deranjat, să-l scot din mormânt și să-l iau cu mine. L-am dezgropat, l-am spălat și l-am îmbrăcat în straie noi. E așa de mic încât a încăput într-o cutie de contrabas. Și l-am luat cu mine să-mi călăuzească pașii.

A deschis cutia contrabasului și mi l-a arătat. Privindu-l acum, la lumina naturală, nu mi s-a mai părut ca o mumie stafidită, așa cum văzusem la British Museum mumiile egiptene și cum mi se păruse în prima seară când l-am văzut, ci ca un bătrân liniștit. Avea pielea caldă și ținea acum ochii deschiși, dând impresia că ne privește cu atenție de dincolo. Emană un miros dumnezeiesc de plăcut, iar părul pieptănat și hainele aranjate îi dădeau un aer de sanctitate. L-am sărutat cu smerenie și l-am rugat în șoaptă:

– Sfînte, ai grijă de Octavian și de noi toți!

Privindu-l din depărtare cum căra cutia contrabasului de mâner, l-am comparat imediat cu Antonio Banderas din filmul *Desperado*, numai că unul ținea în cutie arme și altul ținea un sfânt. Văzându-l însă

cu câtă grijă și umilință pornea la luptă cu dușmanii necunoscuți, am avut imediat revelația că sfântul neștiut era el, Octavian. Nu era doar personajul pe care orice scriitor îl așteaptă o viață pentru a scrie povestea poveștilor, ci omul care, cu slăbiciunile și fricile lui omenești, pornea pe drumul propriei sale sacrificări și beatitudini.

Șerpoaica

Multă vreme, Cezar a fost pentru mine bărbatul cu cel mai mare succes în viață: succes la femei, succes la bani, succes în carieră, succes în tot ce făcea. Avea un mod de a le face pe fete să se simtă bine în preajma lui, încât stârnea invidia tuturor celorlalți bărbați. Mai toate fetele păreau îndrăgostite de el; deși nu le spunea cineștie-ce lucruri savante sau sclipitoare, ele îl sorbeau din priviri. Noi, cei din jurul lui, depuneam eforturi colosale să le facem pe fete să se uite la noi: ne storceam creierii ce lucruri interesante să le spunem, unde să le propunem să meargă cu noi la petreceri, dar parcă toate eforturile erau degeaba – ele nici nu ne vedeau. În schimb, când apărea Cezar lângă noi, un freamăt parcă se producea în rândul lor și veneau spre el atrase ca de un magnet. Le mângâia, le săruta, le strângea în brațe cu atâta naturalitate de parcă le-ar fi cunoscut de când lumea, deși le întâlneau cu doar 5 minute înainte.

Când nu erau fete în jurul nostru îi ceream să ne spună și nouă secretul succesului lui.

– Trebuie să le stăpânești din priviri, să te vadă puternic – ne spunea el. Să ai curaj să le iei pe sus fără să-ți fie teamă de curajul tău. Să faci totul natural, fără să fii crispat, fricos, timid.

Ușor de spus, dar nouă nu ne reușea mai niciodată. Eram fie prea serioși, fie prea falși, ba stângaci, ba brutali sau bătărași, dar niciodată atât de naturali ca el.

Când l-am angajat la Centrul de sondaje al Grupului pentru Dialog Social am știut că am luat cea mai importantă decizie managerială de până atunci. După instalarea guvernului Văcăroiu, în GDS s-a instalat rapid o stare de resemnare, de tristețe și de sărăcie. Înțelegând că trebuie să mai suporte încă 4 ani un regim socialist, celor mai importanți oameni de dreapta din țară adunați în Grupul pentru Dialog Social le-au dispărut bucuria de a se întâlni unii cu alții, entuziasmul, dorința de a se implica în proiecte importante, de a face bani. Treceau din ce în ce mai rar pe la sediu, ridicau neputincioși din umeri în fața cerințelor noastre – ale celor tineri – de a nu lăsa garda jos în fața ofensivei puterii împotriva noastră, de a se implica cu entuziasm pentru a menține în opinia publică ideea că dreapta nu a murit și că va avea mai mult succes la alegerile viitoare.

Odată cu venirea lui Cezar la GDS viața în această instituție s-a animat ca prin farmec. O serie de fete de la diverse organizații neguvernamentale veneau să semneze contracte cu noi și își petreceau mai multă vreme pe la sediul nostru decât pe la al lor. Din starea de sărăcie cruntă în care eram – când de-abia aveam bani să dăm salariile angajaților – am ajuns în prima lună să dublăm salariile, iar în cea de-a treia lună de muncă a lui Cezar aveam deja toți cele mai mari salarii din breaslă. Pe la toate instituțiile pe unde mergeam cu el să semnez contracte, aveam un succes nebun, iar el se datora în totalitate șarmului lui. Funcționarele erau topite după el, directoarele mai în vârstă erau de-o amabilitate nefirească și foarte generoase cu noi, nevestele unor importanți clienți făceau *lobby* pentru noi soților lor, iar ziaristele ne prezentau sondajele în presă într-un mod elogios. Mi-

aduc aminte că în 1994 coordonatoarea unor proiecte din cadrul unei fundații – azi o respectabilă persoană publică – i-a cerut lui Cezar să se însoare cu ea chiar în biroul meu. Iar o directoare de la Petrom a insistat luni îndelungate pe lângă mine să-l conving pe Cezar să o ia de nevastă. El nu le spunea nici da, nici nu, lăsându-le agățate de el, dându-le speranțe și retrăgându-se apoi discret. Nu era un escroc sentimental și nu se folosea de ele cerându-le bani sau contracte grase, dar firea lui a dus la creșterea accelerată a bunăstării noastre – a celor care lucram cu el.

Era un om vesel, avea întotdeauna câte-un banc de spus, câte-o vorbă de duh, destinzând cu ușurință atmosfera când se încingea prea repede. În plus, avea un talent deosebit în a-și alege hainele și încălțăminte cele mai șic. Chiar și când era student sărac se îmbrăca avangardist. Dacă-l vedeam cu pantofi cu vârful ascuțit sau cu pantaloni evazați ori cu cămașă cu gulere rotund, știam că peste câteva luni moda aceasta va ajunge și în București. Iar ținuta lejeră, modernă, îi dădea un aer de *dandy*, făcându-l mai puțin crispat, mai puțin scorțos sau tensionat.

Cezar era de fel din comuna Fărcașa din județul Neamț, o comună care avea specific faptul că acolo se născuse părintele Petroniu Tănase – starețul schitului Prodromu de la Muntele Athos. Pentru cei mai mulți locuitori ai comunei părintele Tănase era trimisul lui Dumnezeu pe pământ – îl divinizau și-i urmau sfaturile cu sfințenie. Când un fărcășan se ducea pe Athos, lua cu el toate problemele comunei, toate neliniștile, necazurile, speranțele și dorințele consătenilor, i le spunea părintelui, iar dacă acesta spunea, de pildă, că un băiat trebuia să se

facă inginer, apoi toată familia lui știa că acesta îi e destinul și nu concepea să se facă medic, profesor sau altceva. Pentru fiecare fărcășan pelerinajul la Athos era cea mai importantă călătorie a vieții lui, mai importantă decât este pentru un musulman pelerinajul la Mecca, deoarece se întorcea cu răspunsuri concrete la problemele lui și ale celorlalți consăteni, iar ei îl așteptau în curtea bisericii să-l audă, să le povestească ce-a spus Petroniu Cel Smerit. Fiecare-și trăia atunci momentul de glorie și pentru povestea din curtea bisericii își alegea cu grijă cuvintele, căci știa că vorbele lui nu doar că erau ascultate cu atenție, ci produceau schimbări uriașe în viețile celor din jur.

În vara anului 1995 rudele lui Cezar au hotărât că a sosit vremea ca și el să facă un pelerinaj la Athos să-l cunoască pe părintele Petroniu. Atunci o călătorie pe Muntele Sfânt nu era atât de ușor de făcut ca azi, când fiecare se poate sui în autoturismul personal și în 12 ore ajunge acolo, plimbându-se din mănăstire-n mănăstire, mâncând și dormind pe gratis. La pregătirile pentru călătorie luau parte cei mai mulți consăteni: femeile coseau veșminte monahale, făceau conserve de hribi și puneau murături la borcane, iar bărbații cumpărau diverse obiecte care să le fie de folos călugărilor: unii cizme de cauciuc sau bocanci, alții scule și instrumente agricole, silvice sau viticole. De-abia după ce umpleau un camion, pelerinul putea să plece. Pentru a urgenta plecarea lui Cezar, opt consăteni au venit în București, s-au instalat în curtea GDS și, cu pașaportul de intrare pe Munte – acel *diamontirion* emis de Consiliul Stareților de la Kareia care atestă acceptul de a vizita Athosul – au început să meargă pe la diverse instituții pentru a obține

anumite bunuri pentru călugări. În scurt timp birourile noastre s-au umplut de baloți de stofă, de cutii cu eugenii, cu pateu vegetal, de saci cu orez, făină sau mălai, de borcane cu gem și miere, de pături, așternuturi și perne, de lopeți, fierăstraie și bormașini.

La începutul lunii august, Cezar s-a pornit la drum la volanul unui camion tixit cu mărfuri. Când a ajuns la Prodromu a văzut că părintele Petroniu tocmai se pregătea să plece într-o călătorie pentru câteva zile.

– Hai cu mine nepoate până pe o insulă din apropiere, căci am de spovedit niște șerpoaice.

Cezar l-a privit cu suspiciune și l-a întrebat ironic:

– Și ce vă spun părinte șerpoaicele alea la spovedanie? Pe cine-au mai mușcat și pe unde și-au lăsat pielea? Dar pe ce limbă vă înțelegeți părinte?

Părintele a observat disprețul lui, dar i-a răspuns blând:

– Hai cu mine și-o să-ți povestesc.

Deși nu-i convenea să plece de pe Munte când de-abia intrase cu mare efort, l-a urmat pe vapor pe părinte, lăsând descărcarea camionului în seama celorlalți călugări.

– Nu fi supărat, căci, acolo unde mergem, ai să fii martor la o mare minune a Maicii Domnului.

– Despre ce e vorba? – a întrebat Cezar cu același ton de neîncredere și supărare.

– O să mergem pe o insulă din Marea Ionică ce se numește Kefalonia. Locuitorii de-acolo au avut multe legături cu românii. O să vezi casa tatălui lui Panait Istrati – un contrabandist notoriu, o să vezi casele în care cei din Eteria au pornit lupta împotriva turcilor în toată regiunea Balcanilor, inclusiv în țările române. Și o să

vezi peștera și mormântul Sfântului Gherasim, patronul insulei, care a fost ucenicul lui Petru Rareș la o mănăstire pe Athos. În satul Markopoulo e o mănăstire veche de maici, în care s-au nevoit multe femei din Moldova de-a lungul secolelor și o să auzi și astăzi măicuțe care vorbesc românește. Acolo o să vezi un lucru neobișnuit: o mulțime de șerpi urcând pe icoana Maicii Domnului, stând la slujbe alături de oameni, fără să își facă rău unii altora, oamenii luându-i în brațe, mângâindu-i, iar cei bolnavi punându-i pe partea vătămată a trupului lor. Șerpii vin în biserică doar în timpul slujbei numai în perioada dintre Schimbarea la Față și Adormirea Maicii Domnului, după care se fac nevăzuți. Aceia nu sunt șerpi obișnuiți, ci rezultatul unui miracol. În 1705, când pirații lui Barbarossa au atacat insula, maicile s-au rugat Preasfintei Născătoare de Dumnezeu să le transforme în șerpi pentru a nu fi capturate și a apăra mănăstirea. Rugăciunea le-a fost ascultată, iar pirații au fugit îngroziți de șerpii care ieșeau din podele, de lângă icoane. De atunci și până azi stau în subsolurile mănăstirii și prin diverse cotloane ale ei și nu se arată oamenilor decât în Postul Fecioarei Maria. Sunt două feluri de șerpi: unii cu cruce pe cap și alții fără, cei cu cruce fiind măicuțele care au fost tunse în monahism, iar cei fără cruce fiind surorile și rudele măicuțelor care s-au nimerit să fie în biserică în momentul schimbării lor la față. Pe vremuri erau șerpi mari, înspăimântători la vedere, dar au slăbit în trei secole atât de mult încât au ajuns subțiri cât un deget și mai mici de un metru. Își reiau chipul uman doar în posturile mari, câteva ore pe zi. De un sfert de secol vin aici de patru ori pe an să spovedesc câteva șerpoaice de origine moldavă, ca și noi.

Lui Cezar i-a plăcut povestea părintelui Petroniu, dar mintea lui refuza să creadă o asemenea întâmplare. Îl privea pe călugăr cu multă neîncredere și se întreba în sinea lui cum de-a ajuns să creadă astfel de povești. Ca să înlătore stânjeneala, a schimbat subiectul discuției, vorbind despre cei de-acasă, spunându-i toate problemele ridicate de fărcașeni. Tot drumul până la insula Kefalonia au vorbit despre rude, cunoscuți și consăteni, Cezar fiind uimit cât de multe lucruri știa părintele despre fiecare din ei.

Ajunși în portul Poros, au luat o mașină spre satul Markopoulo, în sudul insulei, mergând vreo 10-12 km pe o șosea străjuită pe stânga de munți, iar pe dreapta, de mare. Biserica Maicii Domnului Lagouvarda era într-o stare accentuată de degradare: pictura era căzută și în multe locuri ștearsă, iar crăpăturile din ziduri erau atât de numeroase, încât Cezar se gândea cum de mai rezistă în picioare.

– Acesta este rezultatul politicii socialiștilor aflați la putere în Grecia – i-a spus părintele Petroniu. Cetățenii care dau bani sau bunuri la biserici sunt considerați bogați și statul le taie subvențiile la transportul naval, le pune taxă de școlarizare pentru copii, iar primarii care ajută renovarea bisericilor nu mai primesc bani pentru drumuri, pentru alte utilități și sunt apoi hărțuiți și șicanați. Oricine sprijină bisericile în vreun fel este ridiculizat în mod public ca un om care stă în patru labe și linge icoanele și își pierde șansele să mai ocupe vreo funcție publică importantă. Uniunea Sovietică a băgat mai mulți bani în Grecia decât în România pentru susținerea ateismului, dar lucrurile se vor schimba repede, căci în popor e mare credința în Dumnezeu și ea

va învinge această minoritate zgomotoasă aflată la putere.

În biserică era puțină lume – vreo 15–16 localnici și 4 maici care aranjau lucrurile pentru începerea slujbei. Dar, niciun șarpe! Părintele Petroniu s-a îndreptat spre icoana Maicii Domnului, iar Cezar l-a urmat. Era o icoană pictată în stil realist, ferecată în argint. Nu prea îi venea să sărute o icoană pe care se suiau șerpii, dar s-a liniștit văzând cu câtă evlavie s-a închinat călugărul. Când slujba a început, câțiva zeci de șerpi au împânzit biserica. Erau ca niște vipere mai mici. Se suiau pe icoane, pe toiagul preotului, pe scaune și pe alte obiecte de cult din biserică. Stăteau în bănci alături de oameni și păreau că ascultă slujba, iar când preotul rostea cuvântul „Amin”, șerpii scoteau limba și sâsâiau ușor. Aveau limba în formă de cruce. Oamenii îi luau în palme, îi puneau pe cap, în jurul gâtului și îi atingeau cu multă gingășie. Cezar se gândea că le-a dat drumul o măicuță, pentru a satisface nevoia de miracole a credincioșilor. A mângâiat și el un șerpișor care părea prietenos, mirându-se că era cald, când știa că șerpii sunt reptile reci.

Într-un colț al bisericii a văzut cum un șarpe se îndrepta spre părintele Petroniu. A întins patrafirul peste el și a început să officieze spovedania. Dintr-o dată, patrafirul s-a înălțat și de sub el s-a ivit corpul unei măicuțe, nu al unui șarpe. După ce părintele i-a dat împărtășania, măicuța s-a transformat la loc în șarpe și s-a retras în grupul celorlalți șerpi. Lui Cezar nu-i venea să creadă ceea ce văzuse și îl privea nemișcat pe călugăr. Spre el s-a îndreptat alt șarpe fără cruce pe cap. A văzut cum s-a transformat sub patrafir într-o femeie tânără. După ce a primit binecuvântarea și împărtășania, ea s-a

retras printre credincioșii din biserică, rămânând cu chip uman.

Cezar s-a apropiat de ea și a început să-i vorbească. Pentru a nu-i stingheri pe credincioși s-au retras în curtea bisericii, continuând să vorbească chiar și după ce slujba s-a terminat și ceilalți șerpi s-au retras în cotloanele ascunse ale clădirii. Părintele Petroniu i-a văzut râzând și a privit retras cum Cezar o lua de mână, o strângea de mijloc și o săruta. Când s-a apropiat de ei, fata s-a îmbujorat și a dat să se retragă, dar Cezar i-a spus:

– Rămâi cu mine, vreau să fim împreună toată viața.

Petroniu Tănase s-a întors singur pe Muntele Athos, iar Cezar a pornit spre România cu șarpele în jurul gâtului. S-a dus direct în Fărcașa la casa mamei lui. Vestea sosirii înainte de termen s-a răspândit imediat în sat. Oamenii s-au adunat în curtea bisericii să asculte ce i-a spus Petroniu cel Smerit. Le-a relatat toată discuția purtată pe feribot, dar consătenii voiau să afle minunea șarpelui, așa că unii s-au dus la casa mamei lui și au luat-o pe sus pe fată și au adus-o să le vorbească.

Le-a spus că o cheamă Elisabeta, că e din familia Dabija, rudă apropiată a domnitorului Constantin Duca, cel care a ridicat mulțimea împotriva lui în 1703 pentru că a pus birul pe văcărit, luând 10% din bovinele oamenilor, obligând toate femeile din neam să se refugieze la mănăstirea Agapia, unde unele au fost tunse în monahism de însuși Patriarhul Ierusalimului Dositei Notara, prieten al domnitorului, dar ea n-a mai apucat, căci logofătul Ioan Buhuș l-a înlăturat pe Duca din tron și a început prigoana împotriva familiei, iar femeile au fugit în Muntenia la ruda lor, Constantin Brâncoveanu, dar Patriarhul Dositei le-a spus să meargă în Grecia la

neamurile mai avute să caute ajutor financiar să-și poată răscumpăra bărbații căzuți în mâinile noului domn Mihai Racoviță și ele s-au retras pe insula Kefalonia, cea mai mare insulă din Marea Ionică, în care locuiau multe rude înstărite din neamul lor și au început să strângă bogății să plătească la Istanbul dările pentru recăștigarea domniei, dar acest lucru a atras atenția piraților, care au atacat mânăstirea în prima zi a anului 1705 și atunci toate s-au rugat Maicii Domnului să le ajute să păzească lăcașul și comorile din el și s-au rugat cu lacrimi fierbinți și cu atâta patos încât Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu, Fecioara Maria, s-a milostivit de ele și, în clipa când pirații lui Barbarossa au spart poarta și au intrat în biserică, ele au fost transformate pe loc în șerpi, iar pirații au fugit văzând venind spre ei din toate părțile o mulțime de reptile fioroase, abandonându-și planurile de îmbogățire și de siluire a măicuțelor și ele au rămas pe mai departe cu chip de șarpe întărind oamenilor din jur credința în puterea Maicii Domnului, revenind la forma umană abia mai târziu, în marile posturi din an, pentru câteva ore până la apusul soarelui, stând în restul timpului ascunse în subsolul bisericii, într-o rugăciune neîncetată către Domnul Iisus Hristos, ieșind printre localnici la botezul copiilor lor, aducându-le daruri din comorile adunate, așa încât aceștia au ajuns să croiască destinul copiilor lor în funcție de bunurile primite la botez, astfel că dacă un copil primea un ban de aur părinții erau convinși că va fi un negustor când se va face mare, iar dacă primeau o carte de rugăciuni se grăbeau să-l introducă în rândul clerului, sperându-se dacă vreun șarpe nu apărea la botezul copiilor lor măcar cu o unealtă de pescuit sau cu un ciocan, venerându-le ca

tămăduitoare de boli și ajutându-le să călătorească atunci când ele ieșeau din mănăstire căci erau convinși că se duc să împlinescă poruncile tainice ale Maicii Domnului, deși ele veneau des în Moldova natală, mai întâi să-și salveze rudele încarcerate de domnitorii potrivnici, sperându-i pe temnicheri în același mod în care i-au speriat pe pirații lui Barbarossa și apoi ajutându-le să se așeze în locuri mai liniștite, aducându-le bunuri de preț și cerându-le șerpilor de-aici să le păzească avuturile și viața lor și a copiilor lor, apoi și a copiilor copiilor lor, dând naștere unei mode nemaîntâlnite altundeva, căci țărani, văzând că boierii aveau un șarpe al casei pe care-l respectau și nu-l alungau, au căutat și ei să aibă un șarpe care să fie protectorul bordeielor lor și moda asta s-a extins la tot poporul, dispărând doar după ce comuniștii i-au băgat pe săraci în blocuri și pe boieri în închisori, introducând necredința în rândul oamenilor până-ntr-acolo, încât i-a atins și pe stră-stră-strănepoții ei care cred că transformarea ei în șarpe este un truc învățat la circ și credința în Dumnezeu e doar o manipulare menită să-i prostească pe oameni, îndepărtându-se de duhovnic și apropiindu-se de slujitorii Satanei, văzut ca Zeu al Progresului, lăsându-și casele cu grădini și vite să pustiască și venind la oraș să stea cu chirie în garsoniere înguste, asudând în mijloacele de transport în comun, dar visând să facă reportaje despre noile mașini care sporesc șansa să intre mai repede în stâlpi, despre libertatea femeilor de a se angaja în fabrici și uzine abandonându-și copiii pe mâinile unor necunoscuți în școli infecte și nesigure, despre libertatea homosexualilor de a face paradă de rușinea lor pe străzile principale ale orașelor, înfierându-i cu sfântă indignare proletară pe înapoiatii

care cred în bolboroselile unor preoți burtoși și avari, deși văd clar că acești înapoiți sunt mai fericiți decât ei și că puterea credinței lor îi ferește de ispite, menținându-le viața în curățenie, făcând astfel posibil ca din rândul lor să se ivească un sfânt ca părintele Petroniu Tănase care are harul înainte-vederii și forța să pună bună rânduială în viețile a sute de mii de credincioși și care i-a spus că iată, fiul cel mare al ciobanului Todosia de aici din sat va deveni peste ani cel mai bogat moldovean și va ridica din sărăcie multe biserici și mănăstiri, că băiatul lui Ioniță va deveni un cunoscut istoric, distins de toată suflarea academică pentru descoperirile lui, iar profesorul Gavriluț va aduce școala din comună în rândul celor mai bune școli din țară, așa că ei, fărcășenii, trebuie să fie mândri că se află sub protecția părintelui Petroniu cel Smerit și să se întărească în credință rugându-se neîncetat, căci doar rugăciunea inimii le poate deschide tainele dumnezeirii și porțile Raiului.

Când a terminat de vorbit, Elisabeta s-a transformat în șarpe în fața tuturor localnicilor, încolăcindu-se pe mâna dreaptă a lui Cezar, lăsând asistența fără grai.

M-am trezit la scurt timp cu ei în București la Grupul pentru Dialog Social și le-am ascultat povestea cu uimire. Elisabeta era mică de înălțime, sub 1,55 cm., foarte slabă, cu părul negru lung, prins într-o coadă și acoperit cu un batic. Avea ochii mari și senini care-i făceau fața adolescentină, părând a avea mai puțin de 18 ani, deși spunea că a depășit trei veacuri. Accentul ei puternic moldovenesc aducea mai degrabă cu cel întâlnit la basarabeni, decât la moldovenii din România. Era mirată de energiile pe care mi le consumam în diverse proiecte

civice și politice și îmi spunea că dacă le-aș folosi în slujba credinței aș putea muta munții din loc.

– Cum se poate asta? – am întrebat-o.

– Rugându-vă neîncetat lui Hristos, așa cum spune Apostolul Pavel – a răspuns ea.

– Cum să mă rog neîncetat? – i-am replicat eu mirat. Ce să-i cer la nesfârșit lui Hristos fără să mă repet? Îmi fac dimineața o rugăciune și apoi merg la lucru. Am atâtea de făcut și nu pot să las baltă toate treburile stând în rugăciune. Mă dau afară șefii dacă mă văd toată ziua făcând mătăanii sau închinându-mă.

– Nu așa, căci rugăciunea inimii o poți spune în gând în fiecare clipă a zilei și, odată ce ți-a intrat în inimă o spune ea în timp ce tu lucrezi și rugăciunea îți arată lucrurile importante pe care trebuie să le faci, fără să te mai risipești în activități mărunte, fără rost sau chiar dăunătoare.

– Și nu te plictisești să spui tot timpul aceeași rugăciune?

– Nu, căci dulceața ei îmi încălzește inima și îmi aduce darul vederii în duh. Doar prin rugăciune neîntreruptă pot avea asupra mea harul Duhului Sfânt și pot face bine celor din jur. Eu mă rog chiar și acum când vorbesc cu voi.

Colegii au schimbat discuția întrebând-o dacă năpârlește, dacă a făcut vreodată ouă, dacă s-a uitat în oglindă și-i place cum arată ca șarpe, dacă n-o deranjează să se târască atâta timp pe burtă și dacă n-o jenează limba prea lungă și despicată. Cezar a întrerupt discuțiile despre ea, întrebând de lucrurile petrecute la birou în lipsa lui. Ne-a spus că se va însura curând și că vrea să urgenteze obținerea unor contracte pentru a avea bani de nuntă.

Zilele următoare am fost cu el pe la mai mulți potențiali clienți încercând să-i convingem să accepte finanțarea unor cercetări, dar nu mai avea deloc harul de cuceritor dinaintea plecării la Athos. Nu mai voia să le seducă pe directoare sau pe ziariste și toată vraja pe care o crease în urmă cu câteva săptămâni dispăruse, iar ele nu mai erau dispuse să ne finanțeze.

Pentru ziua dinaintea nunții, colegii au pregătit o petrecere a burlacilor. Deși era hotărât să nu participe, câțiva colegi au ajuns seara la garsoniera lui și l-au luat pe sus, când Elisabeta avea corpul de șarpe și nu mai putea reacționa. Pe atunci era obiceiul ca la petrecerile burlacilor din institutele aflate în opoziție să fie aduse fete din partidul aflat la putere pentru a avea măcar o dată în viață iluzia că pot supune și umili forța guvernanților. În birou au fost aduse două dezmățate din organizația de tineret a partidului prezidențial care s-au dezbrăcat și au început să danseze provocator în fața noastră, trăgându-l apoi pe Cezar în camera de-alături în râsetele și susținerile colegilor. După câteva minute în birou a intrat un șarpe care ne-a aruncat o privire atât de rece, că ne-a amuțit pe toți. S-a îndreptat spre geamul camerei în care era Cezar, apoi s-a făcut nevăzut. Nemaiauzind nici un zgomot, el a ieșit și a înțeles imediat din privirea noastră ce s-a întâmplat. A fugit spre casă, dar șarpele dispăruse. A căutat-o pe străzi și prin toate locurile în care credea că o poate găsi, a sunat acasă la Fărcașa și în toate localitățile în care știa că ea avea rude, dar n-a putut să-i dea de urmă. Rușinați, colegii au făcut chetă și au adunat bani să plece după ea pe insula Kefalonia. Oricât a strigat-o, dând buzna în subsolurile bisericii, ea n-a fost de găsit. I-a văzut pe ceilalți șerpi privindu-l tăios, dar

nici unul nu semăna cu Elisabeta și ar fi putut s-o recunoască și dintr-un milion de șerpi.

S-a întors în București distrus și oricât au încercat colegii să-i ridice moralul spunându-i că va veni ea după el, că mai sunt fete pe lume, că era prea bătrână pentru el, că merita ceva mai bun, Cezar se afunda pe zi ce trecea într-o stare de depresie. Ajunsese să ne urască pe toți colegii, responsabili nefericirii lui. Devenise colțos, agresiv, răutăcios, însă cel mai adesea era posac, apatic, indiferent la ce se întâmpla în jurul lui. Începuse să devină tot mai neîngrijit, nebărbierit, cu hainele murdare și ponosite, mirosind de la depărtare a nespălat. Colegii se fereau de el, iar clienții îmi închideau ușa-n nas când apăream în biroul lor alături de el. La scurt timp și-a dat demisia și a plecat de la noi. O vreme am fost singurul care am ținut legătura cu el, poate pentru că mă împotravisem petrecerii de burlac sau poate pentru că am luat-o în serios pe Elisabeta, fără ironii și aere de superioritate. Am mers cu el la cei mai înduhovniciți părinți din țară, cerându-le ajutorul. Arhimandritul mănăstirii Sihăstria i-a spus să se ducă din nou pe Athos la starețul Petroniu Tănase, căci el e singurul care-l poate ajuta, în calitate de duhovnic al ei.

A plecat pe Sfântul Munte cu un grup de călugări din Neamț, implorându-l pe părintele Petroniu să-i spună unde s-a ascuns.

– Eu nu pot să-ți spun așa ceva, căci aș încălca taina spovedaniei și mi-aș pierde speranța mântuirii – i-a zis părintele, dar pot să-ți spun că o poți găsi dacă vei începe să te rogi neîncetat. Căci odată ce vei deprinde rugăciunea inimii vei intra în împărăția lui Dumnezeu și

ai să poți s-o cauți singur acolo. O să-ți dau un frate care o să te învețe cum s-o exersezi.

Cezar a stat o lună alături de părintele Serapion, făcând mai întâi o sută de rugăciuni într-o zi, apoi o mie, pe urmă zece mii, iar când a depășit 15.000 de rugăciuni pe zi s-a întors în București. Era mai senin și mai încrezător în el. Când m-am întâlnit cu el mi-a povestit cum rugăciunea a început să treacă singură în inimă.

– Uite, în timpul bățăilor obișnuite, inima a început să rostească singură, înăuntrul ei, cuvintele rugăciunii. La o bătaie zice Doamne, la a doua zice Iisuse, la a treia Hristoase și tot așa. Stau și ascult inima cum se roagă și o aud așa de clar că-mi vine să cred că și tu o auzi. E așa de plăcut că-mi dau lacrimile de bucurie, iar când îmbrățișez icoana Maicii Domnului parcă simt cum mă îmbărbătează. „Perseverează – parcă-mi spune Ea – și sigur o vei găsi”. Încă nu am reușit să deschid cu rugăciunea ușile împărăției cerului, dar nu mai am îndoială că ea e cheia ce le va deschide.

Nu avea fața unui nebun, ci a unui îndrăgostit de Hristos. Fața îi iradia și îmi spunea că îl vede în vis pe părintele Serapion cum îl încurajează. A fost ultima oară când l-am văzut. L-am căutat de mai multe ori, întrebându-i și pe consătenii lui pe care-i cunoșteam dacă au idee unde este, dar nimeni n-a putut să-mi dea vreo informație despre el. În drumurile mele pe Athos l-am întrebat de mai multe ori pe părintele Petroniu Tănase dacă știe unde este, dar el nu mi-a răspuns. Anul trecut, înainte de a muri, Petroniu cel Smerit mi-a spus să mă duc să sărut icoana Maicii Domnului cu șerpi din Kefalonia.

În vara asta am plecat într-un circuit în cadrul unui program „Grecia – sfinții insulelor”. După ce am vizitat mănăstirea Spilaiotissa de pe insula Zakynthos unde o icoană veche a fost ascunsă într-o peșteră, fiind apoi descoperită în chip minunat de un creștin care a construit în peșteră o capelă, devenind un loc de refugiu pentru credincioși când insula a fost atacată, am plecat apoi spre biserica cu șerpi din satul Markopoulo de pe insula Kefalonia. Biserica era proaspăt renovată, având încă picturile acoperite cu folii de plastic. Totul mirosea a proaspăt, iar mobilierul avea lacul neuscat pe el. Credința localnicilor învinsese necredința guvernanților, așa cum prevăzuse părintele Petroniu cu 16 ani în urmă. Am intrat să mă închin la icoana Maicii Domnului cu șerpi, în timp ce ghidul spunea pelerinilor povestea șerpilor, despre care eu știam atât de multe. La slujba de seară pentru praznicul Schimbării la Față de a doua zi, în biserică au apărut câțiva șerpi – semn al unui an cu multe probleme, după cum spunea ghidul. Am luat și eu un șarpe în mână – era cald și mă privea cu blândețe.

– Elisabeta este aici? – l-am întrebat încet.

Privirea i s-a schimbat brusc, a scos limba spre mine și mi-a sărit din mâini, retrăgându-se rapid.

– Știi ceva de Cezar? – am întrebat insistent șarpele.

Am mai luat doi șerpișori în mână întrebându-i despre Cezar și Elisabeta, dar privirea li s-a schimbat și lor și s-au retras brusc. Ghidul și ceilalți pelerini mă priveau mirat, neștiind ce m-a apucat. Un șarpe cu o cruce mare pe cap a venit spre mine, făcându-mi semne spre ușă. Am crezut că vrea să mă dea afară din biserică, dar am văzut pe urmă că vrea să meargă înaintea mea. L-am urmat până în dreptul unei mici căsuțe din apropiere,

unde am înțeles că trebuie să bat. Mi-a deschis Cezar. L-am îmbrățișat cu bucuria revederii unui prieten drag. În 16 ani de când nu l-am mai văzut albise la tâmpile și slăbise foarte mult, dar avea fața unui om împlinit, liniștit și așezat.

– Ai găsit-o, nu-i așa? – au fost primele cuvinte pe care i le-am adresat.

– Da – mi-a răspuns. E cu mine mereu de-atunci.

– Cum ai găsit-o?

Mi-a povestit că zile și nopți n-a făcut nimic altceva decât să se roage neîncetat, fără să întrerupă deloc rugăciunea, iar când gândurile i s-au mai liniștit l-a visat pe părintele Serapion care i-a spus că următorul pas este citirea *Filocaliei*, în special scrisoarea lui Nichifor Monahul, cartea Sfântului Grigorie Sinaitul, textele Sfântului Simeon Noul Teolog și cartea Sfinților Calist și Ignatie. S-a dus dimineață și a cumpărat *Filocalia*, pe care a început s-o citească după rânduiala arătată în vis. A înțeles mai clar ce înseamnă rugăciunea lăuntrică și cum îndulcește ea sufletul și inima, făcându-l să cunoască dacă acea îndulcire venea de la Dumnezeu, din firea lui sau din înșelarea diavolilor. A învățat cum să introducă rugăciunea lui Iisus, odată cu răsuflarea, în inimă, trăgând în el aerul cu privirea minții în inimă în timp ce spunea „Doamne Iisuse Hristoase” și slobozind aerul când zicea „miluiește-mă”. Simțea cum inima îi fierbea, desfătându-se în căldura rugăciunii, în timp ce mintea i se limpezea. După ce a dobândit cunoașterea graiului animalelor, a început să vorbească cu păsările și cu peștii, cu câinii și cu toate animalele întâlnite. Deși dulceața dragostei lui Dumnezeu îi umplea tot sufletul de bucurie, mintea lui continua să o caute pe Elisabeta. Păsările i-au

spus să revină în Kefalonia, așa că a pornit după ea. Știa că nu se va arăta cu ușurință, așa că a hotărât să stea în biserică până va reuși să dobândească cu rugăciunea cea dinlăuntrul inimii, cea de sine lucrătoare, calea să intre în contact cu ea. Părintele paroh l-a lăsat să stea zi și noapte în biserică. Ferindu-se să nu primească închipuiri în minte și să nu cadă în înșelăciune, a început să se roage cu stăruință așa cum îl învățase părintele Serapion. Atent asupra inimii, a văzut după cinci zile o flacără ca de lumânare, care-i lumina mintea, zărind lucruri tot mai depărtate. Mintea îi căpătase un miros care începea să adulmece în jur, dincolo de ziduri, în cotloane tot mai îndepărtate. Apoi a văzut-o cum ea îl privea din aceeași stare nemișcată a rugăciunii, cu ochii minții ațintiți asupra lui. În cămara tainică a inimii în care s-au reîntâlnit, el i-a cerut iertare cu cea mai curată rugămintă, fără ipocrizii și gesturi teatrale, iar ea a venit încet spre el. Când a deschis ochii Elisabeta era lângă el. „Credința ta m-a biruit” – i-a spus ea. De-atunci sunt mereu împreună, el devenind paznic al bisericii, ajutându-le pe celelalte șerpoaice în relațiile lor cu oamenii.

Am ascultat povestirea lui, gândindu-mă cu evlavie: „Doamne, Dumnezeu meu, cât de milostiv și de iubitor ești Tu, că-i aduci pe păcătoși pe căile înțelepciunii Tale! N-aș fi crezut că acea petrecere păcătoasă a burlacilor îi va sluji lui Cezar drept punte de trecere spre cunoașterea Ta, luminându-l spre viața duhovnicească!”

– Să intrăm în biserică să auzim bunavestirea – mi-a spus el.

Am stat până la sfârșitul utreniei și mă gândeam să mă retrag spre locul unde erau cazați ceilalți pelerini, dar, citindu-mi gândurile, Cezar mi-a spus să aștept puțin. A

ciocănit discret în lemnul unei bănci și după ea s-a ivit curând capul unui șarpe.

– E Elisabeta. O mai recunoști?

Am privit-o jenat, vrând să-mi cer iertare pentru ticăloșia mea din trecut, dar uitându-mă în ochii ei am văzut prea-plinul dragostei atotiertătoare și am înțeles că orice scuză e de prisos. I-am zâmbit și am simțit pentru prima oară în viață că pot vorbi cu animalele în acel tainic limbaj al sufletului.

S-a îndreptat spre ieșire și a început să se agite în pragul bisericii, scriind ceva cu limba pe podea. Am luat o lumânare și am citit:

„Rugați-vă neîncetat și Dumnezeu o să vă ajute în orice faptă bună pe care o faceți după voia Lui.”

Fiica partidului

Dacă cei mai mulți oameni au trecut în buletin și în certificatul de naștere în dreptul tatălui un nume bărbătesc – Ion, Vasile, Gheorghe sau alt prenume masculin, ori măcar cuvântul „Necunoscut”, în cazul copiilor născuți în urma unor întâmplări neobișnuite (viol sau nerecunoașterea paternității), Florentina avea scris pe certificatul de naștere ca prenume al tatălui ei „Partidul Comunist Român”. Asumarea paternității de către o instituție și nu de către o persoană fusese în perioada războiului un lucru obișnuit. Multe femei declarau la Oficiul Stării Civile că tatăl copilului lor era Armata Roșie, necunoscând numele soldaților care le violase și le lăsase însărcinate. Acest fapt a implicat după război consecințe juridice importante, armata de ocupație fiind obligată să plătească pensie alimentară pentru toți copiii rezultați din abuzurile soldaților ruși, chiar și după retragerea trupelor din țară în 1958. Odată cu plecarea rușilor numărul copiilor care aveau ca tați instituții și nu persoane a scăzut foarte mult, de aceea cazul Florentinei a fost unul excepțional și el era datorat situației prin care trecea orașul Galați în anii '70 ai secolului trecut. Construirea Combinatului Siderurgic a adus în oraș peste o sută de mii de oameni dornici să-și înceapă o nouă viață, să scape de munca la cooperativele agricole, să evadeze din medii distruse de colectivizare, de

consecințele arestărilor postbelice, de sărăcie, secetă, inundații sau calamități de tot felul.

Mama Florentinei venise dintr-un sat din apropierea Vasluiului, o zonă în care colectivizarea forțată sărăcise toate familiile. Mai toți bărbații din sat care nu muriseră pe front fuseseră arestați pentru că se opuseseră cedării pământurilor la colhoz, iar eliberarea lor, în 1964, complicase viețile femeilor care se consolaseră cu bărbații veniți la muncă de pe alte meleaguri. Violată de doi dintre amanții mamei ei pe când avea doar 13 ani și exmatriculată din școală pentru relațiile amoroase cu profesorul de educație fizică, mama Florentinei a părăsit satul natal dornică să intre într-un alt mediu în care gura lumii nu era atât de stânjenitoare. Angajată la Combinat pe post de ajutor de contabilă, a văzut repede că munca într-un birou cu multe femei este prost plătită și plictisitoare și s-a încurcat cu un secretar de partid pe secție, care a transferat-o la organizația municipală de partid. Activitățile din structurile Partidului Comunist nu difereau prea mult în urmă cu 40 de ani de activitățile existente în filialele partidelor politice de acum. Politicienii stăteau la sedii până târziu în noapte, fumând țigară de la țigară în încăperi prost aerisite, încurcându-se cu femeile care erau angajate tocmai pentru disponibilitatea de a-și schimba des partenerii. Cornelia – mama Florentinei – trecea cu ușurință de la un tovarăș la altul, fără a se atașa de vreunul și fără a le complica viața de familie, fără ca nevestele lor să afle. De aceea era luată des în deplasările comuniștilor locali și chemată să înveselească atmosfera atunci când la Combinat veneau delegații de la București sau din țările vecine și prietene. Când s-a aflat că

rămăsese însărcinată și ea nu a putut spune cu cine anume, iar sarcina era prea avansată pentru a putea face un avort, membrii comitetului de partid din Galați au presupus că a fost vorba fie de ambasadorul Republicii Populare Chineze, fie de Chivu Stoica, un important lider politic de la București, fost președinte al Consiliului de Stat. Pentru a nu complica relațiile diplomatice cu China și relațiile cu conducerea centrală a Partidului Comunist, șeful biroului politic împreună cu comandantul Securității Statului din Combinatul Siderurgic au căzut de acord ca partidul să-și asume paternitatea copilului, așa cum și-o asumase recent și în cazul unei secretare din Baia Mare și al unei țesătoare de la Craiova.

Vreme de câțiva ani de la nașterea Florentinei, partidul s-a purtat cu Cornelia ca și mai înainte, chemând-o la alte petreceri și întâlniri politice sau la organizarea diverselor activități. Simțind că locul ei tindea să fie luat de o altă fată mai tânără și mai disponibilă, iar poziția ei să fie tot mai marginală în filiala locală a partidului, Cornelia l-a contactat la începutul anului 1975 pe Chivu Stoica la București, cerându-i să recunoască oficial paternitatea copilului. Acesta a încercat s-o evite, internându-se în spitalul Elias, dar văzând că nu poate scăpa de presiunea ei, s-a sinucis pe 16 februarie. Prin lumea politicii de atunci s-a vorbit că Nicolae Ceaușescu n-ar fi fost străin de sinuciderea lui Chivu Stoica și a încercat să se folosească de Cornelia și de cealaltă amantă a lui, Roman Doina, pentru a-l înlătura de la conducerea centrală a partidului comunist. Implicarea Corneliei în sinuciderea unui mare lider național i-a întărit poziția privilegiată în organizația gălățeană.

Florentina a trăit într-un apartament de două camere din centrul oraşului, obișnuindu-se cu toți tații pe care maică-sa îi aducea acasă și cu toți unchii de la Securitate care o vizitau în orele de program. Dacă la început s-a speriat când și-a auzit mama gemând și a dat buzna peste ea în dormitor, pe urmă se ghemuia sub masă când un bărbat intra în casă și își punea palmele peste urechi pentru a nu mai auzi scârțâitul patului, gemetele și chicotelile maică-sii ori găfâielile bărbaților.

Crescută de mică într-un mediu de promiscuitate, ea s-a obișnuit repede cu lenea, minciuna și combinațiile de tot felul. Școala nu-i atrăgea interesul și nu-i plăcea nicio materie, dar trecea cu ușurință la toate disciplinele când profesorii aflau cine este tatăl ei. Aceștia nu-i cereau să aducă scutiri medicale atunci când chiulea, nu insistau să vină părinții la ședințele din clasă ori să participe la diverse activități extrașcolare, precum culegerea florilor de tei, strângerea sticlelor și borcanelor, curățarea parcului central ori colectarea fierului vechi. Maturizată prea devreme și indiferentă față de problemele școlii, nu s-a apropiat de vreo colegă pe care să și-o facă prietenă. La liceu a intrat fără nicio emoție, căci prenumele tatălui și notorietatea mamei i-au asigurat nota de trecere la examenul de admitere.

Absența preocupărilor față de școală nu o îngrijora deloc pe maică-sa, căci nici pentru ea școala nu a avut vreo importanță. Școala nu oferea decât proptele celor care nu se puteau descurca în viață și era refugiul persoanelor urâte. Cornelia era însă îngrijorată că Florentinei nu-i creșteau mai repede sânii și o puneă în fiecare zi să se tragă de ei pentru a-i mări.

– Asta-i comoara ta, fetiço – îi spunea ea deseori. Astea-s bijuteriile după care vor tânji toți bărbații și oricui le vei da, tot ale tale vor rămâne. Cu ele obții în viață mai mult decât cu cele mai prețioase diplome.

Când ajunsese la 16 ani maică-sa a considerat că trebuie să intervină mai hotărât în educația ei, nemulțumită de privirea directă ori absentă, dar adesea tâmpă, de mersul băiețesc și de coafura nearanjată.

– Nu te mai uita așa la oameni ca la niște animale sau lucruri! Învață să privești cu interes, mai galeș, cu coada ochiului. Soarbe-i din ochi pe bărbați, privește-le mândră pe femei. Hai să facem niște lecții. Ia gândește-te că eu sunt un bărbat pe care vrei să-l cucerești. Ce faci? Cum îmi trezești interesul? ... Cum poți să mergi prin fața mea așa, ca un lemn? Mișcă-ți fundu' ăla mai cu grație! Acum apleacă-te ca și cum ți-a căzut ceva pe jos sau vrei să-ți legi mai bine catarama la sanda... Nu te ghemui pe jos că te-am pierdut din priviri; lasă fundul sus să ți se ridice rochia. Acum uită-te la mine ca și cum mă vezi pentru prima oară și ești interesată de mine... Întoarce capul după mine și privește-mă cu coada ochiului... Nu te uita la mine ca boul la portocale. Zâmbește odată, să văd că-ți place de mine... Of, fată, tare bolovănoasă mai ești! Fă lecții în fața oglinzii și mâine să-mi arăți cum ai progresat!

Dar, oricât s-a chinuit s-o învețe grația feminină și tainele seducției, Florentina avea ceva rigid, neșlefuit, ca un fruct necopt pe care nu-ti vine să-l mănânci, deși era la fel de mare ca și fructele gata să cadă din pom. Nu era atrasă de bărbați, deși era conștientă că ei vor juca un rol major în viața ei. Era la fel de leneșă și indiferentă la

lecțiile maică-sii precum era la lecțiile profesorilor de la școală.

*

În decembrie 1989 Florentina a rămas orfană de tată – Partidul Comunist Român a murit, fiind interzis de noua putere. Mama și fiica au privit înspăimântate valurile agresive de muncitori și de elevi care le priveau cu ură. Cornelia a fost violată de un grup de bețivi cu banderolă tricoloră pe mână care se intitulau comitetul revoluționar al combinatului. Fata s-a ascuns o vreme la bunica din Vaslui și nu s-a întors în Galați decât atunci când maică-sa a văzut că în noua conducere a Frontului Salvării Naționale (forța politică ce preluase puterea în țară și în oraș) și-au făcut loc vechi membri ai Partidului Comunist, care au asigurat-o că lucrurile vor intra curând în normalitate. Imediat după revelion a fost chemată la București, la o întâlnire la care au participat mai multe femei. Un apropiat al noului președinte le-a spus să stea liniștite, căci forța conducătoare a țării va avea grijă pe mai departe de copiii lor, iar ele își vor găsi un rol și mai important în noua societate, pentru că vor avea de-a face și cu reprezentanți ai țărilor capitaliste și cu șefi ai partidelor din opoziție, nu doar cu partidul prieten și cu străinii din țările socialiste, iar pentru asta vor fi instruite în acțiuni de spionaj ca să își slujească nu doar țara, ci și partidul care nu a murit, ci doar și-a schimbat numele. Cornelia a aflat că Partidul Comunist avea femei cu copii, ca și ea, în mai multe locuri din țară. Toate au primit noi acte de identitate ale copiilor, cu tați fictivi, decedați la revoluție, iar certificatele de deces le-a permis

să încaseze pensii de urmaș și să beneficieze de alte scutiri de taxe și impozite, de terenuri și case gratuite, de transport gratuit pe căile ferate și de călătorii în țările occidentale pentru refacerea forțelor după stresul suferit.

Schimbările produse de noul regim au adus modificări importante și în viața Florentinei. S-a mutat cu mama ei într-un alt apartament mai periferic și a schimbat liceul cu altul unde nu era cunoscută vechea identitate a tatălui ei. Vreme de câteva luni au trăit în condiții mai sărăcăcioase, foarte rar vizitate de cineva. Cornelia mergea la întâlniri conspirative cu noii lideri FSN-iști care se fereau să-i calce pragul casei și o perioadă a reluat lucrul la biroul de contabilitate. Discreția, teama și nesiguranța au pus stăpânire pe ea aproape jumătate de an, până după alegerile din 20 mai 1990. Rar erau vizitate de cineva. Oricât se chinuia Florentina să învețe nu reușea să înțeleagă nimic din geometrie, trigonometrie, algebră, fizică ori chimie, iar la celelalte materii cu greu a reușit să obțină notele minime de trecere în noul an școlar. Pentru a nu rămâne repetentă, mama ei s-a culcat cu unii profesori și cu soții unor profesoare și a pus în funcțiune toate cunoștințele din partid și din fosta Securitate pentru a interveni la directoare și la acei profesori mai severi.

Nesiguranța acelei perioade a convins-o pe Cornelia că trebuie să-și întetească lecțiile de viață cu fiica ei. Stătea în fiecare zi cu ea învățând-o să-și miște corpul, brațele, picioarele, ochii sau părul, să vorbească șoptit, suav și tandru, să-și muște și să-și țuguiască buzele, să se îmbrace provocator, să bea alcool și să imite amețeala beției, să râdă dându-și capul și ochii pe spate. Împinsă de maică-sa să caute compania băieților, să

meargă cu ei pe stadion la meciurile de fotbal sau la petreceri, să spargă semințe pe casa scării și să joace cu ei șeptică până târziu în noapte, Florentina a căpătat rapid un stil, o personalitate pe care a adoptat-o precum îmbrăca o haină care nu-i plăcea, dar care vedea ulterior că i se potrivea și constata pe urmă că era singura pe care putea s-o aibă.

După terminarea liceului în vara lui 1992, era pregătită să-i iasă în cale inginerului pe care maică-sa pusese ochii de mai mult timp. Era membru al Partidului Național Liberal – principalul partid de opoziție din oraș la acea vreme – calitate care i-a asigurat nu doar o ascensiune spectaculoasă în ierarhia combinatului, ci și venituri importante de la firmele pe care și le înființase căpușând instituția prin contracte supradimensionate și servicii fictive.

L-a abordat ca din întâmplare pe una din aleile fabricii, când s-a aplecat să-și ridice lucrurile căzute din poșeta uitată deschisă și l-a privit cu coada ochiului în timp ce era aplecată după oglinjoara, oja și rujul împrăștiate pe jos. El a invitat-o la o cafea în birou, iar la următoarele revederi a luat-o de mână și a sărutat-o. N-a durat mult până s-o invite la el în apartament să mai bea ceva și să discute una-alta. Florentina își juca rolul cu conștiinciozitate și prefăcătorie, dar cu aceeași absență și indiferență pe care mama ei n-a putut să i le anuleze în lungile lecții. Începuse să se dezbrace când el era la baie, fără niciun pic de emoție, ba chiar plictisită, deși se afla la întâlnirea cu primul bărbat din viața ei.

Voia să-și pună hainele pe noptieră, dar acolo era o icoană a Maicii Domnului. A luat-o să o pună mai departe în bibliotecă, dar a simțit cum mâna Fecioarei

Maria iese din icoană și se așează pe mâna ei, iar Ea o întreabă cu tristețe în glas:

– De ce vrei să mă batjocorești?

A fost ca un seism de mare amploare, în care toată crusta de indiferență și blazare față de ființa ei s-a spart și s-a văzut rușinată în fața unei femei care i se prezenta în poza de pe icoană cu o maiestate pe care n-o văzuse nici la poza tovarășului Nicolae Ceaușescu, la afișele electorale ale lui Ion Iliescu sau la pozele altor șefi de state. Era Stăpâna lumii care, din înălțimea ei imperială, se coborâse să-i spună să-și îndrepte viața. Dintr-o dată a avut loc o iluminare, văzând cu o limpezime neobișnuită mizeria în care a trăit până atunci, imoralitatea lumii în care se învârtea, o lume pe care mulți o invidiau pentru că era formată din cei mai puternici oameni ai orașului și ai țării, dar care s-a construit pe minciună, pe păcate și fărâdelegi, țesând în jurul ei o plasă a infamiei în care se împotmolise, apoi se obișnuise și la sfârșit se lăfăise în ea, considerându-se norocoasă că fusese prinsă în ea și în care era să se afunde definitiv, pe care o privea acum cu dezgust și cu durere, dar în același timp cu speranță, căci mâna Maicii Domnului produsese nu doar o trezire la realitate, ci și un proces înălțător de curățare a sufletului, de îndepărtare a gunoiului care se adunase în suflet, iar această speranță că va putea întoarce o nouă filă în cartea vieții ei înlăturând ispitele din jur o înflăcăra și inima i se zdrobea de această dogoare a sufletului, iar din zdrobirea inimii simțea cum ia naștere o nouă ființă, eul ei adevărat, parte a Duhului Sfânt care sălășluia în ea.

S-a îmbrăcat și a părăsit apartamentul înainte ca inginerul să iasă din baie. S-a oprit la prima biserică întâlnită în drum unde a plâns pentru prima oară în viața

ei cu lacrimi de bucurie pentru trezirea ei întru Hristos. S-a întors acasă și i-a spus maică-sii că se va călugări. Cu toată opoziția previzibilă, decizia ei era irevocabilă. Mirată de schimbarea radicală a fiicei, Cornelia a chemat în ajutor câteva prietene, membri de partid și ofițeri de securitate mai intimi, dar discuțiile cu ei îi sporeau fervoarea credinței. Trăia un sentiment nemaicunoscut până atunci și încerca să-și aducă aminte de toate întâlnirile ei vagi cu credința. În casa ei nu s-a vorbit niciodată de Hristos și de Maica Lui decât în înjurături și bancuri porcoase. Nu citise nicio carte religioasă, nu făcuse religie în școală și nu o atrăsese până atunci nicio biserică. Picturile pe care le văzuse în puținele biserici în care intrase i se păreau primitive, desuete, lipsite de simț artistic. Când intrase în biserică, după acea întâmplare miraculoasă, îi venea să se lipească de picturile de pe pereți și din icoane. Strângea la piept și săruta icoana Maicii Domnului plângând cu lacrimi mari, murmurând:

– O să mă îndrept, Măicuță Sfântă, să fii mândră de mine.

Pentru a scăpa de insistențele mamei și ale cunoscuților ei de a o întoarce din drum, a ieșit din casă pretextând că se duce să cumpere o sticlă de vin și a luat autobuzul până la capătul celălalt al județului, la granița cu Vrancea, unde știa că sunt mai multe mănăstiri de maici.

*

Florentina a intrat la mănăstirea Sihastru într-o zi de marți, pe 22 iulie, când la slujbă era pomenită Sfânta Maria Magdalena, o păcătoasă pe care Hristos

Mântuitorul a salvat-o scoțând șapte draci din ea. Stând pentru prima oară la slujbă i se părea că este asemeni Mariei Magdalena, salvată prin mila Maicii Sfinte dintr-un iad în care colcăiau mulți draci și a jurat că, asemeni ei, îl va urma pe Hristos până la sfârșitul vieții.

Situată într-o pădure de tei și pini, pe drumul dintre Tecuci și Adjud, mănăstirea Sihastru se învecinează cu mai multe lăcașuri ortodoxe, iar pădurea este locul de pustnicie preferat de multe femei în căutarea sfințeniei vieții lor. Liniștea pădurii, ansamblul monahal, prietenia maicilor și a stareței, smerenia duhovnicului și izolarea de restul localităților au convins-o că aici își va împlini destinul și va atinge desăvârșirea. Nu regreta părăsirea mamei și a lumii ei, formată din politicieni, ofițeri de securitate și afaceriști dubioși. I se părea că în fiecare zi renaște și participa la toate activitățile vieții monahale cu pasiune, chiar și atunci când trebuia să rânească la animale, să curețe livada, să adune lemne sau să facă mâncare. Disciplina și rigorile mănăstirii o învăluiau cu dragoste și i se părea că-i oferă tainele obținerii mântuirii, supunându-se lor cu bucurie și smerenie. Era ca un burete uscat, care absorbea cu repeziciune toate elementele acestei lumi, stând nemișcată de admirație la slujbele care altora li se păreau lungi și monotone. Începuse să citească toate cărțile pe care stareța i le recomanda, făcându-și însemnări atât de multe cât nu făcuse în toată cariera ei școlară. Învățase să se roage și în fiecare zi făcea mătânii și se închina mai mult decât celelalte maici, căci sufletul care i se înălța dădea o mare energie trupului ei.

Trei ani au trecut ca o clipă într-o stare crescândă de smerenie și exaltare, de educație religioasă susținută și

de disciplină monahală. Pe 22 iulie, când s-au împlinit trei ani de la sosirea la Sihastru, a fost tunsă în monahism, primind numele Magdalena, în cinstea sfintei care a apucat-o pe un drum drept, lăsând păcatele în urmă. Ritualul tunderii a fost cel mai înălțător moment trăit în mănăstire, căci i se părea că de pe pereți și din icoane Apostolii și Hristos Însuși participau la slujba de acceptare a ei în oastea creștinătății. Dacă știa că această slujbă va fi urmată de o aruncare a ei în lume, ar fi făcut tot posibilul să o amâne. Dar, neatentă la celelalte maici, ea s-a privit pe sine cu încântare și a înțeles abia târziu că intrarea definitivă în lumea clerului presupune și asumarea unor obligații mai mari. A fost propusă econom al mănăstirii și obligată să urmeze cursurile facultății de management din Galați.

Revenirea în lumea laică a fost ca o cădere pe care nu o putea opri. Colegele râdeau de ea și făceau pariuri despre iminenta ei dezvirginare, căci nu se întâmplase în istoria facultății ca vreo studentă să termine licența fără să treacă prin patul unui bărbat. Era chemată la chefuri și la agățat bărbați, iar orgiile din cămine se povesteau fără pic de rușine, în gura mare și chiar în fața profesorilor. Îndemnurile ei la cumințenie și la smerenie erau luate în răs, iar discuțiile pe teme sexuale erau în pauze mai numeroase decât cele profesionale. Orice drum la Galați o obosea și îi era greu să-și revină, deși în copilărie și adolescență trăise în această lume pe care acum nu o mai suporta și de care se simțea foarte îndepărtată.

Cumva s-a aflat cine era mama ei, iar povestea fetei unei comuniste deșănțate devenită călugăriță și studentă la management a făcut subiectul multor articole

în presa locală. La facultate și la mănăstire începeau să vină mulți oameni s-o vadă, atrași de notorietatea ei. Dacă la facultate se ascundea de mulțimea curioșilor în bibliotecă sau în toaletă, la mănăstire situația impunea o decizie mai radicală. Măicuțele erau nevoite să închidă poarta în fața valului de oameni dornici să afle mai multe amănunte picante despre călugărița Magdalena. Tabăra de la marginea pădurii, altădată pustie, s-a umplut repede de diverși cheflii, care așteptau ca măicuțele să treacă prin dreptul lor pentru a le prinde la orgii, căci pentru mulți oameni fără Dumnezeu călugărițele erau și ele femei dornice de distracții și aventuri sexuale. Pentru a îndepărta mulțimea, episcopul a venit împreună cu un mare grup de preoți și studenți la teologie, dar și cu două autocare de jandarmi și polițiști. Maica Magdalena a luat decizia să se retragă în adâncul pădurii și să se pustnicească o perioadă, pentru a îndepărta ispitele din jurul mănăstirii și pentru a se ruga mai puternic lui Dumnezeu și Maicii Sfinte a lui Hristos să-i arate căile în care putea viețui pe viitor în bună armonie cu lumea din jur. Îi spuse duhovnicului acest gând și, după ce primi binecuvântarea lui, porni să-și caute un loc în apropierea unui izvor de apă, dar cât mai ferit de cărările omenești.

Și așa a devenit pustnică, trăind în coliba schimonahiei Teoctista Busuioc, o femeie care s-a pustnicit la Locurile Sfinte din Ierusalim, în valea Iordanului și în codrii Neamțului și care a trăit ultimii ani în pădurea Buciumenilor, unde a și murit în 1977. Coliba fusese săpată sub pământ și camuflată cu numeroase scânduri, crengi și frunze care se aflau deasupra ei, intrarea făcându-se prin scorbura unui tei bătrân. Înăuntru era un pat, o măsuță, câteva polițe cu icoane și cărți, o

plită pentru gătit, o ladă și un dulap pentru hainele și așternuturile de iarnă. Și-a adus o saltea de paie și cărțile de la facultate, hotărâtă să se pregătească temeinic pentru examenele din sesiune. Nu departe se aflau colibele altor patru pustnice mai în vârstă decât ea, care i-au făcut un instructaj al supraviețuirii în pădure: cum să bată în lemn să le atenționeze când are nevoie de ceva, cum să se ferească de animalele din jur, cum să se apere când diavolii o vor ispiti, cum să-și procure mâncare și să-și păstreze hrana pentru iarnă.

*

Pustnicia este o treaptă importantă pe scara sfințeniei unui om și nu mulți s-au încumetat s-o urce. Viața este grea nu doar din cauza postului permanent și a rugăciunilor neîncetate, ci și din cauza ispitelor cu care schimnicii trebuie să se lupte continuu. Mănăstirea dă viețuitorilor ei un ritm, o cadență, o așezare a firii în niște tipare care nu permit gândurilor de tot felul să crească și să acapareze mintea călugărilor. Toate activitățile sunt rânduite în așa fel încât mintea să se curețe de gânduri laice, iar viața să se îndrepte în direcția sporirii puterilor duhovnicești. Atenți unii la alții, călugării nu-și lasă frații să cadă prea mult în stări de depresie, căci gândurile laice se citesc imediat pe chip și ele trebuie îndepărtate pentru a nu se întinde și la ceilalți și a perturba activitățile obștei. În pustnicie suportul celorlalți călugări lipsește, iar schimnicul trebuie să compenseze absența lor cu o înțepire a rugăciunilor.

Prima ispită cu care maica Magdalena a trebuit să lupte a fost cea a mândriei. Din dorința de a o face pe prea buna Maică a lui Hristos să fie mândră de ea, s-a pus cu o râvnă sporită pe învățat la toate materiile de la facultate. Visa să învețe să facă bani cu ușurință, pentru a construi în România o mare catedrală, care să rivalizeze cu marile catedrale ale altor neamuri, iar visul ăsta care îi înălța sufletul de bucurie a făcut-o să termine în toți anii facultatea cu note maxime. Vorbea la examene și colocvii cu atât de mare siguranță, iar expunerile ei erau atât de clare și concise încât profesorii se simțeau obligați să îi recomande alte studii și cercetări spre lectură și să o cheme la mai multe simpozioane și congrese de management. Așa a aflat de Michael Porter, un mare profesor de la Universitatea Harvard din Statele Unite, care descoperise că bogățiile sporesc când oamenii înțeleg să ocolească forțele competitive care acționează împotriva lor și își alcătuiesc strategii de dezvoltare de care se țin fără a se abate nici un pic de la ele. Cărțile și articolele lui despre concurență o fascinau, căci îi hrăneau visul că ea va scoate din sărăcie cele mai multe mănăstiri și va face bani pentru construirea unei mari catedrale. Într-o seară i-a scris profesorului Porter o scrisoare în care i-a dezvoltat planul ei: mănăstirile sunt sărace pentru că nu înțeleg că se află într-o competiție între ele pentru accesul la resursele și așa puține ale credincioșilor. Sărăcia îi îndepărtează și mai mult pe creștini de mănăstire, căci fala celor de peste hotare întăresc și mai mult percepția că ortodoxia e fiica orfană a creștinismului. De aceea pelerinii negociază sever chiar și prețurile pentru lumânări, cruciulițe și metanii, legând și mai strâns mănăstirile de sărăcie. Pentru că par sărace,

constructorii cer pentru repararea lor sume mai mari decât pentru repararea altor clădiri laice. Rivalitatea dintre lăcașurile de cult existente lasă loc bârfelor, iar acestea răzbat în afară, îndepărtându-i și mai mult pe credincioși de mănăstiri. Pentru a înlătura lanțurile sărăciei ea propunea o re poziționare strategică prin focalizarea pe un segment foarte îngust – instituțiile de stat și marile companii private – și abandonarea tuturor celorlalte strategii care necesitau costuri și eforturi foarte mari, dar care aduceau un profit foarte mic. I-a scris profesorului Porter întrebându-l dacă acceptă să-i coordoneze lucrarea de licență despre managementul monahal, promițând realizarea unui studiu de caz pe mănăstirea Sihastru, aflată la acel moment într-o stare accentuată de sărăcie și pe care ea se angaja să o dezvolte și să-i dubleze veniturile în mai puțin de un an. Surprinzător, Michael Porter i-a răspuns repede, scriindu-i că este încântat de ineditul temei alese de ea și că este de acord să-i coordoneze lucrarea, dacă ea nu simte vreun conflict între dorința de îmbogățire a mănăstirilor și legământul de sărăcie făcut de maicile care le populează.

Bucuroasă de acceptul lui și convinsă de necesitatea dezvoltării mănăstirilor, a pornit spre București bătând la porțile marilor instituții, rugându-i pe șefii unora să subvenționeze repararea gardului mănăstirii Sihastru, pe alții să susțină financiar refacerea clopotniței, pe câte unii să se milostivească pentru cumpărarea unei stupine, pe alții să doneze puieți pentru dezvoltarea livezii de meri. Insistența ei a făcut ca în scurt timp conturile mănăstirii să se umple, iar spre ea să se îndrepte camioane tixite cu mărfuri de tot felul: saci de ciment și

alte materiale de construcții, baloți de stofă pentru confecționarea straielor monahale, unelte agricole, încălțări negre de diverse mărimi și modele, produse alimentare de post și multe alte lucruri trebuincioase unei așezări monahale. Maica Magdalena a convins-o pe stareță să accepte ca de modernizarea lăcașului să se ocupe un profesor de management de la București, astfel încât noi chilii s-au ridicat rapid, grajdurile și-au sporit dimensiunile și numărul de animale, livada s-a întins pe o suprafață de trei ori mai mare decât cea existentă, iar un altar măreț s-a construit în pădure, pentru oficierea slujbelor atunci când pelerinii nu mai încăpeau în micuța biserică.

Tot acest efort a fost teoretizat și explicat într-o lucrare care l-a impresionat pe profesorul american atât de mult încât a venit personal la susținerea licenței ei, curios să cunoască persoana ce i-a dezvoltat teoriile într-o direcție la care el nu se gândise vreodată. În aula universității i-a lăudat lucrarea și i-a spus că o acceptă la doctorat la Harvard dacă va putea să facă trecerea de la o mănăstire la totalitatea mănăstirilor ortodoxe din România și va reuși să sporească avuția Bisericii naționale, identificându-i avantajele competitive în relațiile cu bisericile celorlalte țări ortodoxe.

Venirea unui mare *guru* american al managementului în România pentru susținerea licenței unei măicuțe care a sporit rapid bogățiile unei mănăstiri a făcut înconjurul presei. Faima maicii Magdalena a depășit zona județelor Galați și Vrancea, în ținuturi tot mai îndepărtate. Câteva măicuțe din Rusia și Basarabia au venit și s-au așezat la Sihastru să învețe de la ea tainele sporirii averii lui Hristos și mănăstiri din toată țara

o chemau să ajute la scoaterea lor din sărăcie. Începuse să se creadă o mare personalitate, mai ales când patriarhul a venit la chilia ei și a rugat-o să nu precupețească niciun efort pentru dezvoltarea Bisericii strămoșești, lăsându-i la Sihastru o mașină să se poată deplasa rapid oriunde va fi chemată. Se credea salvatoarea ortodoxiei naționale și demonul mândriei pusese stăpânire pe ea. Atentă la schimbările care se petreceau cu ea, duhovnicul i-a spus într-o zi:

– Smerenia și rugăciunile neîncetate deschid tainele împărăției cerurilor și nu bunurile pe care le lăsăm în urma noastră. Râvna ta să fie în primul rând în direcția înduhovnicirii, maică Magdalena.

„Doamne Dumnezeu meu, îndepărtează de la mine mândria științei – prinse a se ruga în genunchi în chilia ei. Dar lasă-mă Doamne să folosesc învățăturile managementului pentru sporirea puterii Bisericii noastre ortodoxe. Ia de la mine fala și mândria și ajută-mă să sporesc în taină bogățiile casei tale. Vino Atotputernice în ajutorul meu, ca să biruiesc păcatul mândriei prin smerenie creștinească și nu lăsa acest păcat al mândriei la mine, căci el e păcatul de căpetenie și pricina tuturor păcatelor omenești. Dumnezeu meu, înțelepțește-mă în lucrarea pe care o am de făcut, insuflă-mi grija să am întotdeauna sufletul curat, purtarea cuviincioasă, vorbirea folositoare și firea rugătoare Ție”. Când gândul mândriei o mai acapara, începea să facă mătăanii și nu se oprea până nu făcea două sute de mătăanii neîncetate, apoi deschidea Evanghelia la întâmplare și citea câte o carte întreagă, încheind cu Psalmul 50 al lui David și cu rugăciunea către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Apoi se liniștea, își simțea sufletul mai ușurat și

deschidea cărțile de management, încrezătoare că va găsi în ele taina sporirii slavei lui Dumnezeu în rândul unui popor care fusese îndepărtat cu forța de lângă El.

Așa a deschis într-o zi cartea *Capitalul intelectual*, scrisă de un suedez Leif Edvinsson în colaborare cu Michel Malone, iar ea i-a aprins ideea că dincolo de capitalul structural al unei mănăstiri, dat de resurse, pelerini, activități și de capitalul intelectual dat de inteligența, aptitudinile, cultura, valorile și relațiile clerului, există și un capital monahal, ce constă în trăirile și experiențele mistice prin care trec călugării, iar acest capital monahal poate fi sursa îmbogățirii mănăstirilor. Faima părintelui Cleopa de la Sihăstria Neamțului atrăgea numeroși pelerini și resurse și sădea bogăție nu numai în interiorul mănăstirii lui, ci și în sufletele a milioane de credincioși. Așa că s-a apucat să transcrie și să publice învățăturile duhovnicului ei și i-a îndemnat pe călugării din mai multe mănăstiri din țară să publice sfaturile marilor lor duhovnici, convinsă că înțelepciunea lor va atrage spre lăcașurile ortodoxe nu doar mai multe resurse, ci și mai mulți oameni dornici să-și sporească virtuțile creștinești. I-a scris profesorului Porter că soluția îmbogățirii Bisericii naționale o reprezintă capitalul duhovnicesc, monahal. Descoperirea ei a ajuns cunoscută în toate mănăstirile din țară și toate au început să publice învățăturile marilor lor duhovnici, iar aceste publicații au dus la o revigorare a ortodoxiei nemaiîntâlnită până atunci. S-au înființat noi seminarii și facultăți ortodoxe, iar alte mănăstiri se înălțau în toate județele țării într-un ritm rapid. România a ajuns la începutul anului 2008 țara cu cele mai multe biserici și mănăstiri la sută de mii de locuitori din Europa, iar lucrările la Catedrala Mântuirii

Neamului începuseră într-un sfârșit după îndelungatele ei insistențe. Maica Magdalena se simțea în epicentrul acestei efervescente ortodoxe, iar demonul mândriei își făcea cu ușurință sălaș în sufletul ei, fiind nevoită să ducă o luptă permanentă cu el.

*

Dar demonul mândriei nu era singurul care nu-i dădea pace. Poftele trupești începeau să pună stăpânire pe ea tot mai vizibil odată cu trecerea anilor. Se trezea câteodată frecându-se între picioare de colțul mesei, iar când se puneă în pat se masturba minute în șir. Gândul că ar fi putut avea o viață normală, în lumea liberă, alături de un bărbat, ca mamă a unor copii o bântuia tot mai des. Se uita câteodată la bărbați pe stradă gândindu-se că ei ai fi putut să-i împlinească dorințele, iar ei rămâneau uimiți de insistența privirilor ei. În colibă începuse să-și mângâie sânii așa cum o învățase în adolescență maicăsa, să arunce priviri cu coada ochiului, să se aplece să ridice ceva de jos lăsându-și fundul sus, ca rasa monahală să se ridice dezvelindu-i pulpele. Și-a adus în colibă o oglindă și o trusă de farduri și noaptea se machia așa cum o văzuse adesea pe mama ei, iar când ieșea în lume își acoperea ridurile cu pudră și își dădea cu roșu în obraji.

Revenea uneori în mănăstire, căutând compania maicilor mai vârstnice, pentru a le întreba cum au luptat ele cu demonul sexualității, dar nu reușea să găsească răspunsurile dorite, căci femeile intraseră în lumea clerului după ce avusese o familie, copii și își împlinise aceste dorinți la vremea potrivită, privind acum spre tinerețe cu detașare.

Când împlinise 38 ani și gândurile sexuale îi acaparase definitiv mintea, a părăsit pustnicia și mănăstirea Sihastru, plecând spre alte mănăstiri, în speranța că schimbând mediul vor dispărea și problemele pe care nu le putea stăpâni. Și așa a ajuns călugăriță rătăcitoare, trăind mai mult pe șantierele lăcașurilor aflate în construcție sau în casele parohiale din orașe atunci când era în plecată la strâns fonduri pentru diverse acțiuni religioase.

Într-o mănăstire de lângă Râmnicu Sărat a încercat să-l ispitească pe un călugăr venit de pe Athos, punându-și în aplicare toate tehnicile seducției învățate în frageda-i tinerețe, dar efortul ei a fost în zadar. Când să plece de lângă ea, călugărul athonit i-a spus zâmbind:

– Rugăciune multă, măicuță, asta-ți trebuie acum. Rugăciune neîncetată, până când trupul se răcește și sufletul se înflăcărează.

S-a retras în chilie plângând în fața icoanei Maicii Domnului. „Măicuță Sfântă, nu mă lăsa să mă chinui atât, căci nu mai pot lupta cu trupul. Tu n-ai cunoscut ispitele astea și ai avut pe Fiul tău care ți-a netezit drumul mântuirii. Dă-mi, Preasfântă Marie, liniște acestui trup, căci nu mai rezist și poftele mă sfâșâie neconținut!”. Oricât citea pagini întregi din Evanghelie, rostea psalmii și rugăciunile canonice și oricâte mătăanii făcea, când se puneă în pat își smulgea sânii cu furie și se freca între picioare până nu mai putea de durere. N-o mai interesau nici problemele de management, iar gândul că ar putea avea copii era prezent în mintea ei zi și noapte. Mergea mai ales în mănăstirile de călugări, uitându-se la unii dintre ei cu mult subînțeles.

Undeva, în județul Călărași, a simțit că dorințele ei se pot împlini, căci arhimandritul părea stăpânit și el de aceleași poftă. S-a oferit să lucreze împreună cu el la ridicarea mănăstirii, fiindu-i în preajmă multe ore din zi. Deși era mai mic decât ea cu cinci ani, a înțeles rapid dorințele ei și s-a apropiat de ea ca un bărbat de o femeie: a luat-o de mână, a sărutat-o pe gură, a strâns-o în brațe și s-au împreunat în chilia lui, stingându-și reciproc dorințele îndelung reprimăte. Câteva luni s-au întâlnit astfel în locuri ferite de privirile celor din jur, convinși că au făcut un păcat, dar hotărâți să treacă peste el prin tăcere. Chiar și când ea a rămas însărcinată refuzau să ia o hotărâre în privința viitorului lor, deși erau conștienți că o schimbare radicală era iminentă.

O ziaristă a aflat de sarcina ei când s-a internat la maternitate, iar știrea a apărut într-un ziar local. Nașterea unui copil de către o măicuță și muțenia ei în legătură cu tatăl copilului ar fi fost subiecte care ar fi stârnit multe dezbateri televizate și articole în presa centrală, dar Biserica a intervenit pentru mușamalizarea cazului, căci el venea imediat după un alt scandal cu o măicuță ce a născut gemeni în același județ și această nouă naștere ar fi aruncat o imagine negativă asupra Bisericii, văzută ca lăcaș al desfrâului.

Deși a părăsit viața monahală, a rămas aproape de Biserică și ea a ocrotit-o pentru binele făcut în trecut ortodoxiei în fața insistenței jurnaliștilor locali de a continua prezentarea acestui caz opiniei publice. Un om de afaceri din București i-a oferit o casă în care să-și crească fiul, în schimbul consultanței manageriale. În primele luni după naștere s-a apucat să lucreze intens la teza de doctorat. A scris la ea cu pasiune și rigoare,

argumentându-și ideile cu multe din acțiunile în care a fost implicată în ultimii ani. Când a terminat-o, i-a trimis-o profesorului Michael Porter la Harvard, iar acesta a invitat-o în Statele Unite ale Americii să-și susțină lucrarea în fața specialiștilor de acolo.

Ideile tezei ei de doctorat au trezit interesele unor oficiali de rang înalt, căci erau în consonanță cu profețiile Sfântului Paisie Aghioritul, care spunea în 1990, înainte de a muri, că în România va începe după anul 2013 un fenomen de renaștere spirituală, mai profund decât cel de pe vremea lui Ștefan cel Mare și a lui Paisie Velicickovski, iar el se va întinde cu repeziciune mai întâi în Grecia și Rusia, apoi în Ucraina, Moldova, Serbia și Bulgaria – țări care vor crea o federație panortodoxă ce le va scoate din criza economică profundă în care s-au afundat în ultimele decenii și care vor înflori sub conducerea unor lideri puternic înduhovniciți, iar credința care iradiază către locuitorii lor din focarele de spiritualitate ortodoxă înmulțite în ultimii ani se va materializa în opere care vor face să pălească marile catedrale ale Europei Occidentale și marile cărți ale creștinismului apusean.

Teoria capitalului duhovnicesc dezvoltată de Florentina i-a convins pe marii specialiști în management ai lumii că mai important decât banii, cunoașterea sau imaginația este forța spirituală pe care o degajă un om aflat în strânsă legătură cu Dumnezeu, căci acest capital duhovnicesc transformă cunoștințele, valorile și bunurile în resurse dătătoare de speranțe ale mântuirii, iar credința odată aprinsă în oameni produce fisuri în legislație, în instituții, în societate, sfidând normele care îi stau în cale, dând vieții oamenilor un sens și un avânt creator, iradiind

spre sufletele celor din jur cu repeziciune și ridicându-le în sferele înalte în care sălășluiește Duhul Sfânt. Capitalul duhovnicesc este capacitatea oamenilor de a se lepăda pe sine și a face loc Duhului Sfânt să se exprime prin vocea și prin corpul lor, iar el poate fi măsurat așa cum se măsoară capitalul financiar sau intelectual al unui om, prin urma pe care o lasă în sufletele celorlalți.

În hotelul din Cambridge, Massachusetts, aflat în apropierea Universității Harvard, îmbrățișând icoana Maicii Domnului cu Pruncul în brațe, Florentina a înțeles că această schimbare a vieții ei n-a fost o cădere și o îndepărtare de la cele sfinte, ci o împlinire a unui destin, că menirea ei a fost să scoată la iveală forțele spirituale ale marilor duhovnici ai ortodoxiei și să le adune într-un concept capabil să redeseneze harta geopolitică și religioasă a lumii. Aducându-și aminte cum a fost oprită la 18 ani în casa inginerului din Galați să alunece pe un drum greșit, privind în urmă la cele două decenii de viață monahală și de experiențe manageriale și având încă proaspătă în minte ceremonia acordării doctoratului la cea mai prestigioasă universitate din lume, sărută cu smerenie icoana Fecioarei Maria.

– Îți mulțumesc, Măicuță Sfântă, pentru grija pe care mi-o porți și te rog să nu mă lași să mă îndepărtez de tine în toate zilele vieții mele.

Măicuța Ana

În vara anului 1995 am făcut parte dintr-o delegație de români care a vizitat Transnistria. Regimul separatist al lui Igor Smirnov voia să arate că românii nu sunt persecutați în țara lui și a acceptat ca să facă parte și membri din România din delegațiile OSCE care monitorizau respectarea drepturilor omului în republica lui nerecunoscută oficial de nimeni în lume.

La ieșirea din Dubăsari, pe strada Lenin ce ne ducea spre satul Cocieri, ne-a ieșit în cale o femeie bătrână.

– Hristos S-a înălțat, dragii mei! – ne-a întâmpinat ea, vorbind în limba română.

– Adevărat S-a înălțat, măicuță! – i-am răspuns noi în cor.

– Veniți din România, nu-i așa? – ne-a întrebat apoi.

– Da, măicuță, suntem din București – i-am spus eu.

S-a apropiat de noi și ne-a implorat cu multă smerenie:

– Vă rog cinstiți-mi casa, dragi români!

Am intrat în casa ei – o căsuță mică și sărăcăcioasă, dar curată. În sufragerie pereții erau plini cu icoane ortodoxe, iar masa era aranjată, cu tacâmurile puse, cu pâine, vin, cozonac și plăcinte, iar din cuptor

ieșea mirosul unei fripturi cu usturoi proaspăt făcută, de parcă tocmai aștepta pe cineva la masa de prânz.

– Pe voi vă așteptam, dragii mei. Haideți, intrați și luați loc – ne-a îndemnat ea. Cum vă cheamă, băieți? – ne-a întrebat apoi.

După ce s-a prezentat primul dintre noi, l-a sărutat pe obraji și la îmbățișat cu mult dor, spunând că pe ea o cheamă Ana. La următorul a început să plângă, în timp ce fața îi râdea de bucurie. Când a ajuns la un coleg de lângă mine s-a aplecat și i-a sărutat picioarele, neputând să se oprească din plâns.

– De ce plângi, măicuță? – a întrebat-o el mirat, încercând să o ridice de la picioarele lui, jenat de această situație.

– De fericire, dragul mamei, că aștept de ani buni să văd pe străzile noastre venind români. Spuneți-mi cum mai arată Bucureștiul? S-a mai făcut vreun parc mai frumos ca Cișmigiul sau Herăstrăul?

Am început să-i povestim despre Bucureștiul pe care – am aflat apoi – ea l-a cunoscut în luna de miere în perioada interbelică. Ne întreba despre case din Cotroceni și de la Șosea, în care ea a stat în 1937, despre troița din Herăstrău pe care ea a ridicat-o împreună cu soțul ei. Neștiind ce să-i răspundem, i-am spus:

– Haide cu noi în București, măicuță, să vezi ce s-a schimbat de când nu l-ai mai vizitat. Noi mai avem de mers în câteva localități, dar peste 2 zile venim și te luăm cu noi în țară.

– Mare și Bun este Dumnezeu, dragii mei. Este cea mai frumoasă sărbătoare de Înălțare din viața mea.

La plecare ne-a dat fiecăruia câte o iconiță și ne-a îmbățișat picioarele, plângând într-una de bucurie, iar noi i-am lăsat câteva poze făcute cu Polaroidul, cu ea în mijlocul nostru.

– Ciudată femeia – comentam noi când ne-am depărtat de casa ei, apreciind însă ospitalitatea neobișnuită. Poimâine ne întoarcem în Dubăsari și o luăm la București, că prea plângea de dorul Capitalei.

Când am ajuns după două zile, măicuța Ana era moartă, așezată în sicriu pe masa la care recent ne ospătase. Preotul a venit spre noi și a început să ne vorbească.

– Măicuța Ana a murit fericită, după o viață tare chinuită. Bărbatul ei a murit la Cotul Donului în 1942 în războiul pentru reîntregirea neamului, iar fiul ei a murit în Ungaria în 1956, în timpul revoluției antibolșevice. De-atunci a trăit singură, fără să aibă nici măcar bucuria să aprindă o lumânare la mormintele celor dragi. Mereu visa la eliberarea Basarabiei și a Transnistriei de către români. Era o femeie credincioasă și se pregătea să cinstească cum se cuvine nu numai marile sărbători creștine – de Paște, de Crăciun, de Sfântă Măria și de Sfinții Petru și Pavel – ci și sărbătorile mari ale românilor – de 10 mai, de 1 decembrie. După ce voi l-ați îndepărtat pe Ceaușescu de la putere, a sperat continuu că veți ajunge curând în Basarabia și la noi, la Dubăsari. Dar pe măsură ce trecea timpul devenea tot mai abătută. „Nu mai vin părinte românii la noi, aici!” – îmi spunea tristă la spovedanie. „Vin măicuță, să nu te îndoiești – o îmbărbătam eu. Stai să scape de comuniștii de la ei și o să-i vezi curând pe străzile noastre. O să vină ca atunci, între războaie, în straie de sărbătoare și o să cânte cu noi

în biserică”. *Cred, Doamne, ajută necredinței mele!* – repeta ea cuvintele din Biblie, dar adu, Doamne, niște români mai repede aici, ca să cred și mai mult”. În ultimii ani era tot mai bolnavă și la fiecare spovedanie mă temeam că era ultima dată când o vedeam în viață, dar ea, citindu-mi parcă gândurile, îmi spunea: „Nu mor părinte până nu văd venind români pe ulița noastră”. Alaltăieri la slujba de Înălțare a venit la mine și mi-a spus că i S-a arătat Dumnezeu și I-a spus să se pregătească. Am mers la ea cu coana preoteasă să o ajut să facă friptură și plăcintă cu brânză și cozonac cu nuci și îi tot spuneam: „Măicuță Ana, n-au venit români la noi în Transnistria de jumate de secol și dac-or veni, de unde știi că or să vină la casa ta?” Ea se ruga și plângea într-una, iar noi am plecat de la ea convinși că nu o să vină nimeni. Dar ați venit voi, în urma noastră! Doamne, cum îi mai sălta inima de bucurie când m-a sunat pe seară să-mi spună: „Dumnezeu nu m-a părăsit. Dumnezeu mă iubește, părinte. Ei n-au venit la întâmplare, ci Dumnezeu i-a trimis la mine. Acuma pot să mor și știu că mă duc la Domnul fericită”. În noaptea aia a murit, dar vă spun că n-am văzut pe nimeni să moară mai fericit așa cum a murit ea. Uitați-vă la chipul ei să-i vedeți zâmbetul pe față.

Am condus-o pe ultimul drum la cimitir și atunci am simțit că s-a născut în noi o dragoste față de Basarabia și față de românii de peste Nistru care niciodată nu s-a stins. Atunci inima mea a rămas în Basarabia și Basarabia a rămas în inima mea cu mare dor. În toți anii aceștia i-am tratat pe toți basarabenii cunoscuți ca fiind copiii măicuței Ana – pe toți studenții de peste Prut i-am ajutat mai mult decât pe studenții

noștri români, cu colegii moldoveni din breasla mea am lucrat cu multă dăruire, cei mai buni prieteni ai mei sunt basarabeni refugiați în București, iar unora le-am botezat copiii. Și la ceilalți membri ai delegației am văzut aceeași dragoste neostoită față de basarabeni: unul s-a căsătorit cu o transnistriană, altul a adus foarte multe fonduri europene și americane în proiectele unor fundații basarabene, altul a devenit unul din cei mai cunoscuți prounioniști români scriind numeroase articole favorabile despre Moldova. Dar parcă nu era de ajuns. Simțeam că toate discursurile noastre prounioniste erau luate în răspar de ceilalți și vedeam din sondaje că tema Basarabiei devenea pe an ce trecea tot mai neînsemnată pentru cei din România.

Săptămâna trecută am fost pe Muntele Athos împreună cu un prieten care a făcut parte din acea delegație din Transnistria, iar la chilia unui pustnic basarabean am fost abordați de un părinte.

– Nu mă mai cunoașteți? – ne-a întrebat. L-am privit nedumerit, căci nu știam dacă și de unde-l cunoaștem. Sunt părintele Vasile, duhovnicul măicuței Ana din Dubăsari. Vă mai aduceți aminte de ea? Azi se împlinesc 18 ani de la înălțarea ei la Domnul.

Am rememorat împreună ziua morții ei, uimit de memoria extraordinară a părintelui.

– Ce-ați făcut pentru românii din Basarabia și din Transnistria în acești 18 ani? – ne-a întrebat apoi. I-am spus de sumarele noastre legături cu cei de peste Prut.

– Ați plâns vreodată de dorul vreunui moldovean, așa cum măicuța Ana v-a udat picioarele cu lacrimile ei?

Am dat rușinați din cap în semn că nu.

– De aceea voi nu meritați unirea cu Moldova, căci nu-i puteți iubi pe cei de-acolo așa cum vă iubesc ei pe voi. Pentru voi, Basarabia e doar un trofeu, un motiv de mândrie. Pentru moldoveni, România este inima lor smulsă din piept, iar voi sunteți carne din carnea lor și și-ar da și viața pentru voi.

Bănuind că ne-a jignit și nedorind să ne supere, părintele Vasile ne-a propus să facem împreună o slujbă pentru pomenirea măicuței Ana. I-am spus că nu suntem preoți și nu știm ce trebuie să facem la o slujbă religioasă.

– Stați liniștiți, vă arăt eu ce să citiți.

În paraclisul din chilia athonită a pustnicului basarabean am citit și am cântat pentru prima oară o slujbă pentru pomenirea morților. Mai întâi timid, îngânându-i pe cei doi, apoi cu voce din ce în ce mai puternică și mai sigur pe mine. Simțeam cum inima mi se înflăcărează și în fața ochilor îmi apărea chipul măicuței Ana cum plângea și radia de fericire când ne spunea: „Acum știu că Dumnezeu e viu!” Am început să lăcrimez. La sfârșitul slujbei l-am văzut pe prietenul meu cu lacrimi în ochi apropiindu-se de părintele Vasile.

– Iartă-mi, părinte, puțina mea credință – i-a spus el. Acum știu și eu că Dumnezeu e pururea viu!

Athosul neamului meu

Nu mai țin minte când l-am auzit prima oară pe bunicul meu vorbind despre Athos, dar știu că, mic fiind, îmi povestea când venea la noi despre evenimentele din război la care a participat și despre călătoria lui la Athos și le lega, de fiecare dată, ca și când ar fi fost firească trecerea de la povestea cu încercuirea rușilor de la Cotul Donului la cea cu întâlnirea lui cu călugărul Dometie Trihenea pe Sfântul Munte.

Bunicul Gheorghe Dafinoiu obișnuia să vină la noi acasă în București în fiecare an de două ori: de Paști și de Crăciun, iar noi mergeam la el în fiecare vară în comuna Zăvoaia din județul Brăila. Îmi plăcea să dorm cu el căci îmi spunea multe povești și avea un talent narativ cum n-am mai întâlnit la nimeni până acum. Se însuflețea când începea să vorbească și orice îmi povestea se încheia cu câte o pildă spusă lui de un călugăr sau un pustnic de pe Athos.

Țin minte câteva discuții cu el din vremea când eram copil:

– Și chiar nu te-au văzut rușii că erai în copac și au trecut pe sub tine fără să se uite nici unul în sus?

– Să știi că așa a fost, nu te mint. Ei nu m-au văzut pentru că m-am suit noaptea în copac să văd mai bine pozițiile lor și să transmit batalionului nostru mișcările de trupe, că eram telegrafist. Dar rușii au pornit atacul când se crăpa de ziuă și atât de repede s-au mișcat,

că ai noștri n-au putut să fugă prea departe. I-au luat ca din oală și i-au măcelărit pe toți. Unii s-au aruncat în apă, dar n-au ajuns prea departe. N-au luat nici măcar un prizonier și n-au lăsat să scape pe niciunul. Și eu vedeam de sus toată operațiunea.

– Și nu ți-a fost frică?

– Ba bine că nu! Stăteam pe o cracă sus, unde era frunzișul mai des și mă rugam Maicii Domnului să mă scape. Și atunci i-am promis că dacă ies viu și nevătămat din acel război o să fac un pelerinaj la Athos și o să devin robul ei toată viața mea.

– Dar nu te-au văzut când te-ai dat jos din copac?

– Păi am stat 2 zile și 2 nopți acolo aproape nemișcat, până s-a mutat frontul spre vest. Apoi m-am târât în spatele rușilor până la Odesa, unde am stat ascuns și am transmis mesaje în țară. Iar mai târziu, când rușii au intrat în România și regele a întors armele împotriva nemților, am mers alături de ei până în munții Tatra, în Cehoslovacia și mai departe, până-n Germania. Dar acolo rușii au vrut să fie ei cuceritorii și ne-au lăsat pe noi în spatele lor, așa că ne-am întors spre țară. Iar eu am cotit-o spre Grecia și am mers pe jos două săptămâni până am ajuns pe Athos.

– Și nu te-a atacat nimeni? Nu era război pe unde treceai? Și nu erau tâlhari?

– Ba da, dar mergeam mai mult seara și noaptea și ocoleam orașele. Prin satele prin care am trecut toți mă simpatizau, căci eram îmbrăcat în uniforma armatei române și românii erau eroi pentru toți, căci luptaseră curajos pe toate fronturile și dăduseră mulți martiri.

– Ai mers tot drumul singur, tataie, până la Athos?

– Nu tot drumul, că la ieșirea din Serbia am întâlnit un călugăr care mergea și el pe munte. Îl trimisese un episcop să ducă acolo niște cărți și avea căruța plină de cărți. Când mergeam pe jos pe lângă căruță, el îmi citea în limba lui din câte-o carte, dar eu nu înțelegeam nimic. Abia când începea să cânte Psalmul 50 al lui David începeam să înțeleg și eu câteva cuvinte. Să știi că muzica bizantină se cântă la fel și în rusă și în sârbească sau bulgărească ori românește de o mie și ceva de ani. Începea el un psalm sau un acatist în limba lui și eu îl îngânam în limba mea, pricepând așa câteva cuvinte sârbești și el câteva cuvinte românești. Până la Athos ajunseseam să ne înțelegem de minune – ba trei cuvinte de-ale lui, două de-ale mele, trei rusești și două nemțești și mai ales prin semne, că nevoile se exprimă la fel în orice limbă. Dar să știi că toată călătoria alături de el a fost ca o pregătire pentru ceea ce urma să se întâmple pe Sfântul Munte, căci înainte de a pătrunde acolo m-a spovedit, intrând în grădina Maicii Domnului curat, fără păcate nespuse.

– Cum e grădina acolo, tataie, ca o livadă de la munte de la noi?

– Nu e ca o livadă de la noi, că aici sunt pomi fructiferi și acolo sunt doar măslini și rar câte un lămâi sau un portocal. Terenul e sterp, arid și doar în jurul mănăstirilor se mai cultivă câte ceva. Dar peste tot am simțit o mireasmă plăcută, căci în tot muntele sunt îngropați sfinți părinți care s-au nevoit acolo.

La fiecare întâlnire cu el ascultam cu și mai mult interes amintirile lui despre Athos și în mintea mea se

contura din ce în ce mai clar imaginea unui loc ciudat, populat de oameni neobișnuiți, de sfinți și de îngeri, în mijlocul cărora trona Maica Domnului ca o împărăteasă permanent prezentă și atentă cu cei care o slujeau.

– Și cum, tataie, chiar ai văzut-o pe Maica Domnului?

– Cum te văd și cum mă vezi. Eram în port și am văzut pe o stâncă o femeie care scria ceva într-un registru mare. M-am dus spre ea foarte mirat să văd o femeie acolo, că știam că nu au voie să calce femeile în Sfântul Munte. Când m-am apropiat de ea și-a ridicat privirea spre mine și mi-a zis: „Te așteptam mai demult, Gheorghe, să vii aici, căci mi-ai promis”.

– Ți-a vorbit chiar în limba română?

– Da, în română. Și când s-a ridicat în picioare avea o ținută de împărăteasă, că am știut imediat că e Fecioara Maria. Mă privea ca o Stăpână, cu niște ochi atât de pătrunzători, că m-a cuprins rușinea și n-am știut ce să-i spun. „Am nevoie de ajutorul tău, Gheorghe – a continuat Ea. Dușmanii Fiului Meu s-au aliat și ai văzut ce prăpăd au făcut în Rusia și Ucraina. Dar asta este nimic prin comparație cu ceea ce o să urmeze în restul lumii. Nu lăsa să se stingă flacăra credinței”.

– Aiureli, băiete, să nu-l crezi pe bunică-tu! – îl auzeam pe tata din camera cealaltă. Cum să se întâlnească el cu Maica Domnului, că Ea a murit acum două mii de ani?

– Ba așa e cum îți spun – se oțăra tataia, că viața e veșnică și Maica Domnului fiind mai presus de îngeri și heruvimi nu a murit și poate să se arate oricând

oamenilor. Și s-a arătat de multe ori unora în toți acești două mii de ani.

– Da' de unde! – pufnea tata cu ironie. Au adus călugării ăia de-acolo o femeie care le iese în cale naivilor ce vin pe Athos și le spune tot felul de banalități, iar ei rămân toată viața cu credința că s-au întâlnit cu mama lui Hristos.

Tata nu era prea credincios de fel. Deși botezat ortodox, fusese crescut sub influența unor evrei din neam și ajunsese să creadă doar în Dumnezeu, nu și în Hristos. Nu nega că Iisus ar fi existat și că s-ar fi manifestat în vremea împăratului Tiberiu, dar nu credea că El este veșnic, sau că viața oamenilor e veșnică; pentru el doar Dumnezeu era veșnic. Lua în răspăr credința mamei și a tatălui ei, dar nu cu răutate, că-i iubea pe amândoi. Însă îi plăcea să îi contrazică, să-i pună să găsească argumente, că pentru el rațiunea trebuia convinsă, nu inima.

Odată l-am văzut pe tata că s-a îndoit de el, dar n-a durat prea multe zile. Era un jucător împătimit la loto și în fiecare săptămână juca o variantă, dar foarte rar s-a întâmplat să câștige și atunci doar sume mici. Spunea mereu că e ghinionist la loto, dar norocos în dragoste.

– Nu există ghinion, ci doar necredință – i-a răspuns bunicul. Roagă-te o oră cu mine la icoana pe care mi-a dat-o Maica Domnului și o să trăiești curând o minune.

El n-a crezut, dar sătul poate de atâtea pierderi la loto, a acceptat să îngenuncheze lângă tataia și să se roage împreună cu el. Tataia era foarte grav, foarte pătruns de solemnitatea momentului și se ruga vorbind rar și apăsător, ca tata să spună după el rugăciunea. Lui îi

venea să râdă, la început îl maimuțărea, apoi doar îl îngâna, ca pe urmă să intre și el în aceeași stare gravă, serioasă. Începuse să se înroșească și când a început să cânte *Cuvine-se cu adevărat*, fața lui s-a transfigurat, iar privirea i-a devenit mai pătrunzătoare și mai vie ca niciodată. Când au terminat rugăciunile, tata a încercat să revină la starea inițială, dar n-a mai reușit. A spus doar cu jumătate de gură:

– Să vedem ce minune o să mi se întâmple curând, dacă m-am rugat atât de mult!

În noaptea aia tata a visat niște numere la loto. S-a sculat și le-a notat, iar a doua zi le-a trecut pe biletul loteriei în ordinea visată și după câteva zile biletul lui a ieșit câștigător. În casă era bucurie mare, părinții și noi copiii ne făceam planuri cum să cheltuim suma.

– Acum crezi? – l-a întrebat tataia serios.

– Nu a fost decât întâmplarea. Și alte dați am visat anumite numere la loto, dar nu le-am notat sau le-am jucat doar pe unele.

Dar parcă vocea tatălui nu mai era convingătoare. Tataia câștigase bătălia. Și ca să-și pecetluiască victoria, i-a spus pe un ton poruncitor:

– Să dai copiii la muzică. Să le iei pian și viori să învețe să cânte muzică adevărată!

Iar zilele următoare au mers amândoi să vadă ce pian aveau unii oameni de vânzare. S-au oprit la un pian mare de concert, fabricat la Viena în 1806, ce aparținea unui compozitor care urma să plece din țară. Opt oameni s-au chinuit să-l urce pe scări până la etajul 4, iar când l-au băgat în sufragerie ocupa jumătate din cameră. A trebuit să rearanjeze tot apartamentul, înghesuind o parte

din mobilier în celelalte camere. Când au terminat, s-au pus amândoi să cânte la pian, deși nu știau o iotă cum se cântă! Zdrăngăneau cu veselie clapele până au venit vecinii să le spună să facă liniște.

Toată vara tataia a stat cu noi în București, căutând profesor să ne învețe să cântăm. S-a oprit la un tânăr de 27 de ani, care a acceptat să vină la noi acasă să ne dea lecții. Ne treceau fiorii când îl ascultam cum cânta și ne uitam încântați unii la alții. Tataia îl puneă să cânte muzică bizantină, iar el cânta din gură și pe noi ne puneă să facem corul. Profesorul Vasile Rogoz s-a împrietenit rapid cu toți, iar în apartament aveau loc adevărate spectacole muzicale, ce se încheiau seara târziu, la un pahar de vorbă. Mai mulți vecini veneau să-l asculte și unii intrau în formație, căci știau să cânte ba la vioară, ba la flaut ori la alte instrumente. Profesorul știa să creeze atmosferă, trecând de la Bach la Mozart și apoi la muzică ușoară cu atâta naturalețe că nimeni nu simțea cum trece timpul.

Deși locuiam într-un bloc în care stăteau mulți ingineri chimiști ce lucrau cu Elena Ceaușescu la institutul pe care-l conducea și ne temeam că vor face sesizări la Securitate și la Partid, am văzut rapid că vecinii erau dornici să asculte și altceva decât muzica oficială, iar în discuții se arătau mai religioși decât tata. Apartamentul nostru devenise locul în care unii preferau să-și petreacă după-amiezile și serile. După 2–3 ore de cântat se așezau cu toți în jurul pianului, care se transforma rapid în masă, scoteau din sacoșe ce aduceau de-acasă și începeau discuții înflăcărâte despre literatură, despre politică, despre chimie, despre religie sau despre cine-mai-știe-ce le mai trecea prin cap, iar discuțiile se

întindeau uneori până după miezul nopții. Tataia le povestea despre călătoria lui pe Athos, despre călugării și pustnicii pe care i-a întâlnit și toți îl ascultau cu interes, căci vorbea despre o lume magică, învăluită în mister, iar unii își imaginau (așa cum ne-au spus pe urmă) că vor ajunge și ei acolo când se vor deschide granițele și se vor întâlni și ei cu Maica Domnului. Bineînțeles că pentru unele femei discuțiile stârneau invidie:

– Și noi de ce nu avem voie să intrăm în Sfântul Munte? De ce nu e egalitate? Nu e drept să fim discriminate. Vrem și noi s-o vedem pe Maica Domnului!

– Nu e voie pentru că Ea a hotărât așa, ca Athosul să devină o școală de sfinți – spunea tataia. Ea a ales acel loc ca bărbații care fac legământul fecioriei să învețe să devină atleți ai lui Hristos și să lupte pentru a menține credința în ortodoxia noastră. Pentru femei sunt mănăstirile de maici aici, în țară.

Vecinii de la etajul 8 aveau un băiat Andrei care era de vârsta mea și care urma să intre în clasa întâi la aceeași școală cu mine. Andrei se lipise de tataia și îi sorbea fiecare vorbă. Toți vecinii îl plăceau pe tataia, căci le băgase Athosul în suflet și în jurul imaginii lor înflăcărâte despre Muntele Sfânt se structura partea cea mai bună a ființei lor. Dar Andrei era cel mai captivat dintre toți! Când eram singur, nu mai voia să ne jucăm cu macaraua și basculanta adusă de tatăl lui din Bulgaria, așa cum ne jucam înainte, ci voia să ne jucăm de-a călugării și pustnicii.

– Acum tu ești starețul Dometie și eu sunt pustnicul Vichentie – făcea el regulile unui nou joc. Eu

vin de sus, din vârful Athonului, la tine la mânăstire să mă spovedesc. Și tu mă aștepti pe scăunel, cu patrafirul pregătit – uite, fularul ăsta e patrafirul, pune-l după gât și lasă-l să atârne. Binecuvântează părinte – zic eu, iar tu faci semnul crucii deasupra capului meu și îmi dai icoana să o sărut. Și eu mă pun în genunchi și încep să-ți spun toate secretele mele.

Tataia se băga și el în joc cu noi și ne mai spunea câte o întâmplare:

– Uite ce mi-a zis odată cuviosul Dometie. Că dracul nu e ceva impersonal, ca o energie negativă, ci e ceva cât se poate de concret: el este un înger care a devenit rău. El e foarte deștept, că e de la facerea lumii și a văzut mulți oameni, de-aia e o ființă superioară oamenilor din punct de vedere spiritual. Cunoaște toate tipurile de oameni, toate caracterele și toate apucăturile, că a văzut atâtea de la întemeierea lumii și a avut milioane de experiențe, iar oamenii nu pot să-l biruiască singuri. De-aia trebuie să aibă duhovnic, ca să-i elibereze de păcate și să-i îndrepte pentru a nu mai face altele. Oamenii trebuie să învețe să lupte cu ispitele, că altfel nu au cum să se mântuiască. Duhovnicul îi ajută pe oameni să-l găsească pe Dumnezeu și atunci când îl găsesc nu au altă bucurie mai mare vreodată în viață. Dar cum îi ajută duhovnicul? Nu pedepsindu-i pentru păcate, ci încurajându-i pe calea sfîințeniei! E simplu să-i pedepsească dându-le canoane, dar mai greu este să-i ridice din păcat. Iar lupta spirituală cu dracu e foarte grea. Ia să vedem cum vă luptați voi cu ispitele pe care le trimite el?

Amândoi eram în încurcătură și ne gândeam o vreme cum să-l păcălim pe diavol, cu ochii rătăcind prin

cameră ca să găsim diverse obiecte pe care să le introducem în joc în lupta cu el. Pe neașteptate, lui Andrei i-a mijit un zâmbet ștrengar, a luat chitara și a început să-i ciupească corzile, chipurile inventând o melodie bisericească, în timp ce eu trebuia să spun continuu: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”!

– Da’ la urma urmei să-l ia dracu pe diavol, că el fuge de rugăciuni și de tămâie! Hai să ardem o hârtie să zicem că e tămâie ca el să fugă de lângă noi.

– Tu ai să fii un bun călugăr, Andrei – i-a spus bunicul sărutându-l pe frunte.

Iar el era în culmea fericirii și în imaginația lui bogată se vedea asemeni pustnicilor care, cu puterea nemărginită a credinței în Hristos, înmuiau stâncile pe care îngenunchiau să se roage și le transformau în perne moi.

Multă vreme, Andrei și cu mine am fost stăpâniți de fascinația Athosului, de vechimea lui și de minunile care se petreceau acolo. După ce ne întorceam de la școala de muzică ori de la școala generală, ne retrăgeam în părculețul din spatele blocului, unde construiseam din cartoane și din scânduri o mică mănăstire în stil athonit, așa cum ne desenase tataia ceea ce văzuse acolo. Iar noi o împodobeam cu icoane desenate de noi, pe care deseori le schimbam, căci ni se părea că nu reușeam să redăm întocmai chipurile sfinților. Așa s-a născut în noi pasiunea pentru pictură și părinții lui preparau adesea culori la institutul de chimie unde lucrau, cu uleiuri speciale, care să nu permită deteriorarea picturilor odată cu trecerea timpului. La insistențele lui, mama ne-a cusut la mașină niște straie monahale, din fuste negre mai

vechi, pe care nu le mai purta. Ne strângeam la mijloc cu centura de pionier, dar curând am aruncat-o, căci nu se potrivea paftaua cu stema socialistă cu hainele sfinte pe care le îmbrăcam și am înlocuit-o cu un cordon negru de la o draperie, care avea mici ciucuri la capăt.

Sigur, nu toată ziua ne jucam de-a sfinții! Mai des mergeam în parcul Drumul Taberei și ne dădeam în leagăne sau ne plimbam cu barca, decât mergeam în părculețul de lângă bloc unde aveam mânăstirea noastră secretă, adăpostită de niște copăcei și de glicine care se întindeau ca un acoperiș. Dar jocurile astea au lăsat urme adânci în viața și destinul nostru. În familie, relația cu părinții și surorile a devenit mai profundă, mai trainică, mai întortocheată legată cu fire durabile făcute din rugăciuni, din gesturi de smerenie, din înțelegerea celuilalt fără prea multe cuvinte, fără certuri și tensiuni inutile. Și, în adâncul acestor relații lumina Athosul, învăluit de legendele bunicului meu și de cântecele profesorului Vasile. Or, aceste legende și cântece au hrănit sufletele vecinilor de bloc chiar și atunci când regimul comunist a devenit mai opresiv.

La parterul blocului era o alimentară care stătea goală mare parte a zilei, neavând de vânzare decât creveți și conserve de pește. Dar, în anumite momente ale unor zile, venea câte o mașină cu marfă: fie cu pui, fie cu carne de porc, cu unt, lapte, zahăr sau făină – alimente rare în acele vremuri. Cum vedeau mașina de la depărtare oamenii făceau instinctiv coadă în spatele blocului, chiar fără să cunoască ce marfă urma să fie scoasă la vânzare. Se adunau nu doar vecinii din blocurile din jur, ci și oamenii din stațiile de tramvai și autobuz ori alții aflați atunci în trecere. Când îmbulzeala era mai mare și unii

încercau să facă reguli, să dea bonuri de ordine, să organizeze coada pe 3 sau 4 rânduri, veneau ca din senin câteva zeci de țigani și se băgau în față, se împingeau în oameni jefuindu-i, tăindu-le gențile sau buzunarele cu lama, amenințându-i pe cei guralivi cu cuțitul. Miliția nu reușea niciodată să-i potolească și mulți credeau că tocmai miliția i-a adus la coadă, ca să-i umilească pe cumpărători.

Și atunci, când haosul era mai mare și părea imposibil să facă ordine cineva, Andrei și cu mine ne băgam în ascunzătoare, îmbrăcam tunicile negre și ieșeam cântând *Fiii lacrimilor tale*. Vecinii de pe scară ne țineau isonul și dintr-o dată se făcea liniște și oamenii se jenau să mai fâșâie măcar sacoșele. Milițienii și țiganii se uitau la noi uimiți, iar noi îi luam unul câte unul pe anarhiști și-i băgam în rând, fiecare la locul lui, în ordinea sosirii. Și cât ținea vânzarea produselor – maximum o oră, căci niciodată nu aduceau marfă pe săturate – zeci de glasuri se porneau și cântau *Psalmul 50*, ori *Hristos a înviat din morți* ori colinde – în funcție de sezon. Mulți nu știau versurile și ne îngânau sau fredonau melodiile, dar până la căderea comunismului mai toți vecinii au învățat pe dinafară psalmii 23, 50 și 102, pricesne și cântece bisericești. Iar atunci când Andrei începea să cânte acatistul *Slava Lui Dumnezeu pentru toate* – e drept, doar de vreo 3 ori în decurs de 10 ani și niciodată cântat până la capăt! – milițienii și țiganii erau primii care se puneau în genunchi pe caldarâm și lacrimile le curgeau pe obraji.

Țin minte că prin 1984, când ne făcusem mai mari și nu mai eram sfințișorii cartierului, iar vocile începuse să ni se îngroașe devenind mai grave, după ce Andrei a

cântat acatistul *Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului* mai mulți vecini s-au trezit la ușă cu un ȋigan care-i ruga să-l ierte că i-a furat, înapoindu-le diverse bunuri sustrase în ultima vreme. Atât de mult fusese impresionat de trăirea duhovnicească a oamenilor de la coadă, încât hotărâse să nu mai fure niciodată în viață!

Tataia venea uneori la noi cu câte un călugăr ce avea treabă prin București și tata îl întreba unde vrea să doarmă: pe pian sau sub pian, căci alte locuri potrivite pentru a întinde o saltea nu aveam. Uneori, dormeau în apartamentul lui Andrei și eu eram invidios că el urma să afle noi taine din împărăția lui Dumnezeu. Dar nu toți călugării erau vorbăreți și unii se temeau, căci fuseseră de multe ori anchetati pe baza declarațiilor unor oameni neobișnuiți cu biserica. Atunci când aducea câte un călugăr ce fusese pe Athos, pentru noi era o sărbătoare! Ajunsesem să-i cunoaștem pe cei care au fost acolo după privire, după gesturi, după harul pe care-l emanau, după bunătatea neobișnuită și plăcerea de a povesti, după emoția din voce, atunci când vorbeau de Maica Domnului! Nu am întâlnit mai mult de zece călugări care au fost pe Athos până la căderea comunismului, în 1989, dar când îi cunoșteam ni se umpleau inimile de fericire. Tataia știa că pe ei îi voiam – nu doar noi, copiii, ci mai toți vecinii – așa că atunci când venea cu un athonit bătea puternic în lift și striga să-l auzim toți:

– Am adus un antrenor de sfinți!

Zeci de vecini năvăleau în apartamentul nostru și voiau să se apropie de el, să-i dea câteva pomelnice cu viii și morții neamului lor ca el să le citească la slujbă, așa cum se citesc pe Sfântul Munte, căci toți știau că niciun athonit nu ia un pomelnic fără să întrebe câteva

cuvinte despre fiecare nume scris acolo, ca la rugăciune să îi pomenească cu durere, cu lacrimi, cu patos sau cu frângerea inimii, în funcție de problemele fiecăruia.

Pe vremea adolescenței mele, cei mai mulți colegi mergeau pe stadion la Cenaclul Flacăra și se întorceau entuziasmați. Am fost și eu acolo o dată și am văzut atmosfera pe care o crea Adrian Păunescu, dar pot să spun că ea era infimă prin comparație cu trăirile duhovnicești pe care le aveau toți vecinii când poposea la noi câte un călugăr athonit. Și s-a întâmplat în trei rânduri să avem în ospete călugări veniți de la schitul Prodromu din Sfântul Munte.

Așa am aflat că numărul viețuitorilor români din munte s-a împușinat drastic după război, existând chiar pericolul ca Prodromu să fie preluat de greci după moartea starețului. Atunci părintele Dometie Trihenea, prietenul bunicului meu, care ajunsese stareț la mănăstirea Zografu, aflând că Nicolae Ceaușescu a sosit la Atena într-o vizită oficială legată de jocurile olimpice, s-a dus la el și l-a rugat să trimită călugări români să repopuleze muntele. Impresionat că Athosul a fost vreme de sute de ani în administrarea domnilor români, în mintea lui Ceaușescu a încolțit ideea recuceririi lui, așa că a trimis mai întâi ofițeri de securitate în straie monahale. Dar ei s-au pustnicit de-adevăratelea și n-au mai trimis rapoarte informative, iar Ceaușescu a trimis alți ofițeri care s-au călugărit și ei, până când s-a săturat să-și piardă trupele speciale și a cedat Patriarhiei dreptul de a selecta și de a trimite reprezentanți pe Athos. Atunci au plecat călugări mai educați, trăitori în mănăstiri, foști deținuți politici tunși în monahism.

Dar nu toți suportau clima, iar unii se întorceau și, în drumurile lor spre lăcașurile din țară, poposeau și la noi în bloc, căci știau că bunicul Gheorghe Dafinoiu ținea aprinsă flacăra credinței în toți vecinii.

Călugării erau jenați de-atâta lume care năvălea peste ei. Obişnuiți cu anii să fugă de lume pentru a-și spori puterile duhovnicești, vedeau dintr-o dată cum lumea dădea buzna spre ei, așteptând un sfat, o vorbă de duh, un cuvânt care să le aline viețile pline de greutate. Credeau că vin într-un loc în care să se odihnească, dar ajungeau undeva unde trebuiau să muncească, să depună efort! Fiecare voia să discute cu ei separat, să li se destăinuie și atunci se retrăgeau în dormitor, ca într-o chilie, iar ceilalți stăteau în celelalte încăperi vorbind în șoaptă, până când liniștea era întreruptă de-o vecină:

– Oare ce i-o spune bărbatu-meu prea-cuviosului atâta timp? Sigur m-a înșelat cu Ioneasca. Mă duc pe balcon să trag cu urechea.

Și se ridica încercând să-și facă loc printre vecini, dar vocea autoritară a bunicului o oprea din mers:

– Întoarce-te, Florino, că faci păcate grele! Spovedania e o taină în care nu are voie nimeni să pătrundă!

Fiecare ieșea transfigurat după discuția cu călugărul aghiorit:

– Mi-a sărutat mâna – spunea emoționat unul.

– Mi-a îmbrățișat picioarele – spunea altul la fel de emoționat.

– Comunismul o să cadă în curând – ne-a șoptit altul. Mi-a spus să fim pregătiți pentru vremurile care vor veni.

Alții nu spuneau nimic la ieșirea din dormitor, dar erau pătrunși de discuția cu călugărul. „Are dreptate!” – mormăia câte unul, mai mult pentru el, deși îl auzeam cu toții. Noi, gazdele, vorbeam ultimii cu ei, după ce vecinii se retrăgeau în apartamentele lor. Țin minte un călugăr foarte slab, cu mâini delicate, care a făcut o plecăciune până la brâu în fața mea, apoi m-a sărutat pe frunte.

– Tu ai să continui misiunea bunicului tău – mi-a spus odată el.

– Ba nu, eu vreau să fiu călugăr – am protestat eu.

– Nu se poate, că toate sunt rânduite din vreme pentru binele tău și al celor din jur.

Atunci l-am privit cu răutate. Ce să-mi povestească el mie? Ce legende are să-mi spună dacă vrea să mă rupă de ceea ce-mi doresc? Cine e el? Un moșneag ca atâția alții, fără nume, fără personalitate, incapabil să vadă focul care mă mistuia de ani buni. Eram revoltat și m-am dus la tata să mă descarc.

– Chiar crezi că oamenii ăștia văd altceva decât ceea ce vezi tu, eu sau oricare de aici? Trezește-te, fiule, și nu mai crede în basme, că ai crescut! Deschide-ți mintea, sufletul și inima ca să vezi că viața e frumoasă, nu cum spun ei, că important e să te pregătești pentru moarte, pentru lumea de dincolo, deoarece cea de aici e acaparată de draci!

Tata gândea altfel decât bunicul, dar îi era greu să-și impună modul lui de a gândi în fața autorității socrului lui, căci tataia provenea dintr-una din cele mai vechi familii creștine ale lumii. Am auzit de mai multe ori în casă legenda că Maica Domnului a ajuns prima oară pe Athos din întâmplare, vasul cu care călătorea

împreună cu apostolul Ioan și cu alți apostoli în drum spre Cipru, unde era episcop Lazăr, cel înviat a patra zi din morți, eșuând într-un golf care era proprietatea unui țăran ce-i vămua pe toți care ancorau acolo. Iar grecul acela, venind hotărât să taxeze călătorii, când a văzut-o pe Maica Domnului s-a culcat la pământ în fața ei spunându-i: „Tu ești Împărăteasa lumii. Primește-mă pe mine, ca rob al tău și primește toate bunurile mele în dar”. Și el a plimbat-o pe Fecioara Maria prin mai multe locuri ale muntelui, povestindu-i despre oamenii care locuiau acolo, despre peșterile numeroase și despre liniștea muntelui, că ei i-a plăcut așa de mult locul încât i-a cerut Fiului Ei să i-l dea în stăpânire ca să facă acolo o școală de sfinți. Atunci, toți idolii din munte s-au prăbușit la pământ, sfărâmându-se în mii de bucăți. Statuia lui Apolon, din vârful muntelui Athon, care era aurită și se vedea în zilele senine de la Constantinopol, în fața căreia se aduceau jertfe de către cei care se închinau zeilor păgâni, a început să răcnească groaznic: „Ieșiți să întâmpinați pe Maica Marelui Împărat și adevăratului Dumnezeu, Iisus Hristos!”, după care a căzut din vârful muntelui, împreună cu diavolul care locuia în ea, sfărâmând coama întreagă a muntelui și prăbușindu-se în mare. Oamenii au venit cu mic, cu mare, în port, să o vadă și să o întrebe cum l-a născut pe cel nenăscut, cum l-a hrănit pe cel ce hrănește toate făpturile și cum a ținut în brațe pe cel ce ține în brațe toată zidirea. Iar Ea a dezvăluit oamenilor din peninsula tainele Fiului Său, învățându-i să creadă și să se boteze în numele Lui. Maica Domnului le-a spus că acel loc i-a fost dăruit de către Fiul și Dumnezeu ei pentru a aduce bărbați din toată lumea care să viețuiască în curățenie, asemeni

îngerilor. Iar ei nu vor mai rămâne mult acolo, fiind rugați să se mute pe celelalte brațe ale peninsulei Halkidiki. Primul localnic ce a recunoscut-o ca Împărăteasă a lumii a fost și primul care s-a botezat întru Hristos. Când l-a botezat, Preacurata Maria a rupt din dafinii ce erau împrejur o creangă și a făcut o coroană pe care a pus-o pe capul lui spunându-i „Tu, Daphne, te vei numi și vei fi un fidel soldat al Meu și al acestor locuri împreună cu tot neamul tău”. Lui Daphne i-a cerut să apere muntele de necredincioși, iar el a fost atât de onorat că a fost luat în slujba Ei încât a început să alunge toate corăbiile păgânilor care veneau să acosteze în porturile Athosului, iar cea mai importantă poartă de intrare în Sfântul Munte a primit cu vremea numele lui. Fiii și nepoții lui au continuat să-i alunge pe localnici, în câteva decenii pustiind tot muntele, pe el rămânând doar câțiva călugări în vreo 10 schituri și mănăstiri.

Greu s-au putut achita de misiunea dată lor de Maica lui Hristos, căci Athosul a fost deseori devastat de năvălitorii barbari. Neamul lui Daphne s-a retras și el de pe Athos în localitățile învecinate, dar a trimis în fiecare generație câte un fiu sau doi care să apere muntele de necredincioși. Unii s-au călugărit, iar alții s-au pustnicit, trăind în singurătatea muntelui, departe de lumea desfătărilor. Cei care au rămas în afara Athosului au fost comercianți ori soldați, dar au păstrat vie legenda strămoșului lor și au trimis în munte averi și odoare scumpe pentru a le ușura viața călugărilor de acolo. Au trimis constructori care au ajutat la ridicarea mănăstirilor, și-au transformat casele în adevărate popasuri pentru călugării care ieșeau din munte cu diverse misiuni tainice, încredințate lor de Împărăteasa lumii și au

continuat să întrețină credința în Hristos în rândul locuitorilor din toată Grecia. Unii daphnioți au ajuns în apropierea unor împărați bizantini și atât de mult i-au bătut la cap cu menirea neamului lor de apărare a ortodoxiei încât i-au convins să devină protectori ai Sfântului Munte, contribuind la construirea marilor mănăstiri imperiale. Faima neamului Daphne a crescut când un membru al lui, anahoret de pe lângă chilia Sfânta Ana Mică din sudul peninsulei aghiorite, a fost primit în rândul celor șapte mari pustnici care sunt sfetnicii de taină ai Maicii Domnului.

Vremurile de prigoană sosite odată cu cucerirea turcilor au adus neamului Daphne multe umilințe, căci n-au putut apăra Athosul de jafurile și umilințele otomanilor și catolicilor. Dar slăbiciunile daphnioților au sporit numărul sfinților ortodocși, căci călugării și pustnicii au preferat să-și dea viața decât să renunțe la credința lor. Când prigoana a devenit prea greu de suportat, unii din neam s-au retras în Țările Române, convingându-i pe boierii și domnii valahi și moldoveni să sprijine viețuirea călugărilor pe Athos. Alții s-au dus până în Rusia, Georgia și Ucraina, ori Bulgaria, Serbia și Macedonia. Despre acest neam risipit în tot spațiul răsăritean Sfântul Simion Noul Teolog a scris că „ei alcătuiesc un fel de lanț de aur, fiecare din ei fiind ca un inel ce se leagă de celălalt prin credință, prin fapte și prin iubire, încât ei alcătuiesc în Dumnezeu Cel Unul un șir ce nu se poate rupe ușor”.

Nu toți din neam au vrut să urmeze calea impusă de primul Daphne, dar fire nevăzute și tainice i-au întors pe mai toți cu fața spre Athos. Bunicul meu a fost un mare petrecăreț în tinerețe și îi plăcea să meargă cu

lăutarii după el prin comună, făcând chefuri care durau trei zile și trei nopți. Pe mamaia a răpit-o de la părinții ei, dispărând patru luni în locuri numai de ei știute și revenind în sat când ea a rămas însărcinată. A ținut o cârciumă la care au avut loc multe dezmățuri. Avea pământuri bogate și întinse și mereu se lăuda cu cernoziomul Bărăganului care e cel mai roditor din toată țara. Călătoria pe Athos l-a schimbat radical. Nu mai voia să se întoarcă în țară și l-a rugat pe prietenul lui Dometie să-l tundă în monahism și să-l accepte călugăr la chilia lui.

– Tu nu înțelegi, Gheorghe, că aici sunt acceptați călugări doar cei care au făcut legământul fecioriei? Du-te în țară, așa cum ți-a spus Maica Domnului și aprinde dragostea față de Hristos în inimile oamenilor!

– Dar eu vreau să stau aici cu voi! În țară urmează prăpădul comunist și o să mă simt tare singur. Cum o să mai iau legătura cu voi, să mă întăriți în credință pentru a-i putea întări la rândul meu pe alții?

– Oricât de închise vor fi granițele și corespondența noastră va fi interzisă, noi vom putea comunica oricând, Gheorghe, la orice oră din zi și din noapte. Ia aceste metanii și folosește-le ca un telefon. Spui o rugăciune, mă chemi în gând și mai dai o boabă cu degetul mare. Ca și cum ai forma numărul unui telefon. Noi suntem spirite, Gheorghe, nu doar trup, și putem comunica la distanță! Cheamă-mă în rugăciune și eu îți voi răspunde oriunde te vei afla. Tu ai acum familie și trebuie să ai grijă de ea. Oamenii se mântuiesc și în familii, nu doar în mănăstiri. Și pe Athos va urma prăpădul, nu doar în țară. Mănăstirile vor săraci, călugării nu vor avea cum să se aprovizioneze cu cele

trebuincioase vieții, pentru că puțini vor fi aceia care-i vor ajuta în acest imperiu al răului care acaparează acest colț de Europă. Sărăcia și foametea îi vor înrăi pe oameni și îi vor îndepărta de credință. Tu oferă-le speranțe, căci fără speranțe sufletele mor, cad în plasa diavolului și greu mai pot fi scoase de acolo. Toți avem o menire pe lume – tu nu-ți uita menirea dată ție și neamului tău de Preacurata Maică a lui Hristos!

Cu inima grea a plecat tataia de pe Athos, dar a plecat cu câteva daruri care au constituit toată viața cele mai de preț comori ale lui. Primul dar a fost icoana dată de Maica Domnului, despre care i-a spus că nu a fost pictată de mâna omenească. O icoană mică, din lemn, cu chipul Mântuitorului, ținând în brațe o carte groasă – *Iisus Pantokrator*. A purtat-o la piept până a murit și mi-a spus că ea l-a protejat întotdeauna de rele.

Al doilea dar a fost șiragul de metanii primit de la părintele Dometie, pe care nu-l dădea jos de la mână decât foarte rar. Țin minte că într-o zi l-a uitat la o mânăstire din Neamț. Când a ajuns acasă și-a dat seama că l-a uitat și a fost atât de supărat încât a luat trenul înapoi spre Neamț și nu s-a liniștit până nu și l-a pus din nou la mână.

– Cum tataie, ai făcut atâta drum pentru o sfoară înnodată? – l-am întrebat eu într-o seară.

– Păi fără metanii cum puteam să mai iau legătura cu sfinții mei? – mi-a zis tataia.

Într-o zi i s-au rupt de atâta folosire și a luat altă brățară de la un magazin de obiecte bisericești, dar parcă noul șirag nu-l mulțumea. A încercat să-l repare pe cel vechi, dar n-a reușit. Atunci a început să se roage și îl

invoca pe Dometie cerându-i alt şirag. A treia zi a venit la uşa noastră un călugăr care ne-a dat tuturor nişte metanii athonite. Eu şi Andrei am fost fericiţi că avem brăţară ca bunicul, încheiată cu o cruciuliţă pătrată pe care era încrustat chipul Maicii Domnului.

Dar cel mai important dar primit de bunicul meu pe Athos a constat în relaţiile pe care şi le-a făcut cu mai toţi vieţuitorii din Sfântul Munte. I-a cunoscut nu numai pe români, ci şi pe greci, pe ruşi, bulgari sau sârbi. A cunoscut sute de călugări şi pe toţi îi pomenea în rugăciunile lui, cu mai toţi intra în contact cu ajutorul metaniilor. Nu ştiu cum făcea, că eu n-am reuşit şi niciodată nu mi s-a arătat Vichentie sau Dometie, ori Petroniu sau Serapion! Dar el lua legătura cu toţi într-un mod atât de tainic, de supranatural, că noi rămâneam uimiţi când îl vedeam că se duce la întâlnire cu un călugăr cu care nu comunicase decât în gând!

După ce călugărul acela mi-a spus că nu voi urma calea monahală, ceva s-a rupt în mine, iar ruptura a fost mai gravă decât am vrut iniţial să recunosc. Deşi mă pregăteam în continuare să dau examenul de admitere la seminarul teologic, împreună cu Andrei, simţeam cum lumea laică mă atrăgea tot mai mult, iar părerile tatălui meu începeau să crească în importanţă, minimalizându-le pe cele ale bunicului meu. Între timp el îmbătrânise şi devenise mai închis în el, mai puţin exuberant, mai tăcut şi meditativ, iar personalitatea tatălui meu devenea tot mai puternică şi mai seducătoare. Parohul bisericii în care am fost botezat nu mi-a dat la timp certificatul de botez şi nu am putut susţine examenul la seminarul teologic, aşa că am continuat liceul de filologie-istorie, apoi facultatea de filosofie şi pe urmă pe cea de sociologie.

Andrei a intrat la seminar primul pe listă, cu media 10 la examenul de admitere și a urmat apoi institutul teologic. Relațiile noastre s-au răcit, iar după ce m-am mutat din bloc nu l-am mai văzut decât o singură dată, când a venit la biroul meu de la Grupul pentru Dialog Social, cerându-mi să-l ajut să obțină o finanțare pentru analiza cu carbon 14 a manuscriselor de la Marea Moartă. Voia să stabilească o dată pentru totdeauna autenticitatea manuscriselor, pentru a stinge controversa iscată în jurul lor.

A venit la Grupul pentru Dialog Social în toiuul verii, în straie negre monahale, când noi ne coceam în hainele ușoare, vapoaze, deschise la culoare. M-am simțit inițial rușinat cu el, căci părea îmbrăcat inadecvat anotimpului și mediului în care lucram, dar colegii l-au înconjurat cu dragoste, cu curiozitate și cu mai multă înțelegere decât mi-am închipuit, făcându-mă să mă rușinez eu de abandonul aceluia drum pe care el a pășit hotărât. Îi povesteam cu interes bătăliile politice pe care le-am dus cu comuniștii, eforturile uriașe pe care le făceam pentru a-i convinge să accepte o cât de mică deschidere și liberalizare a societății. Dar pe el lucrurile astea nu-l interesau.

– Eu plec pe Athos – mi-a spus într-un târziu. Dar vreau să închei socotelile aici.

Am simțit cum inima începe să-mi bată cu putere și vechi amintiri să mă răscolească! Toate frumusețile copilăriei și adolescenței mi-au revenit în minte și am văzut cum pleacă definitiv din viața mea, lăsându-mi un prezent plin de bătălii, de jocuri politice și științifice mărunte! Îl invidiam pentru că păstra pe chip inocența și farmecul copilăriei...

– Ce mai trebuie să faci – l-am întrebat – că proiectul ăsta cu manuscrisele de la Marea Moartă se termină repede?

– Vreau să mergem împreună la mormântul bunicului tău.

... Mi-aduc aminte de parcă ar fi fost ieri de drumul spre comuna Zăvoaia. Se stârnise o ploaie torențială, cu tunete asurzitoare și șerpi de foc pe cer. Norii negri se lăsaseră greoi deasupra noastră. Andrei conducea mașina părinților lui foarte încet, căci nu vedea în față mai mult de 5 metri, iar gropile din drum – adevărate cratere în care putea să-și rupă mașina – erau umplute cu apă și păreau înșelătoare. Eu nu eram șofer atunci și eram înspăimântat de drum, dar Andrei era foarte calm și sigur pe el. Pentru a-mi potoli spaima, a început să rememoreze evenimentele din preajma morții bunicului.

– Îl mai ții minte pe călugărul Arsenie de la Sinaia care a venit la voi și i-a zis bunicului tău: „Noi nu o să apucăm, Gheorghe, să vedem căderea comunismului...”? Ai văzut că a avut dreptate?

Tataia era un om puternic și nu credeam că o să moară în 1989. Se pregătea să taie porcul și să vină la București, ca-n fiecare an, în postul Crăciunului, să ne aducă o bucată de carne pentru a avea de sărbători. Dar porcul i-a scăpat din strânsoare și a început să alerge prin curte, iar tataia a fugit după el. A făcut aprindere la plămâni. Tata l-a adus la București, dar doctorii n-au avut cum să-l salveze și el a cerut să fie dus acasă să moară în patul lui. Am stat alături de el, împreună cu Andrei care tăcea și se ruga în gând. Pentru că tăcerea era prea stânjenitoare, am început să-i spun de planurile mele, de

activitatea mea la facultatea de filosofie, de materiile care-mi plăceau.

– Rătăcești, nepoate, dar și rătăcirea asta are savoarea ei, căci mai sfântă o să-ți pară întoarcerea la drumul drept. Aș fi vrut să mergi pe drumul lui Andrei, dar poate că drumurile voastre se vor reuni odată. Poate c-așa e scris, ca legătura voastră să fie ca a mea cu Dometie.

– Mai spuneți-mi ceva despre Dometie – l-a rugat Andrei.

– Era atât de smerit și avea atâta dragoste și bunătate în el, cum nu credeam că pot încapa într-un suflet de om. Vorbele lui vindecau sufletele tuturor pe care i-am cunoscut. Patriarhul Justinian Marina cu greu s-a putut despărți de el când a fost pe Athos în 1963. Îți dai seama cum a fost pentru mine în 1945 întâlnirea cu el, când era mai tânăr și mai aprins de dragostea pentru Hristos? L-a înmuiat cu forța harului său până și pe Ceaușescu! La el veneau toate marile spirite ale ortodoxiei lumii. I s-a propus să fie episcop al Bisericii Ortodoxe din diaspora, dar a refuzat. A fost duhovnicul mănăstirii grecești Constamonitu, starețul mănăstirii bulgărești Zografu și a condus chilia Sfântul Ipatie vreme de patru decenii. A fost făclia românească ce a luminat cel mai puternic în Sfântul Munte în ultima jumătate de veac. După ce-a murit, acum 4 ani, s-a stins și legătura mea cu Athosul, parcă ceilalți călugări nu radiază atâta lumină și forță a credinței. Când o să ajungeți pe Athos, să vă duceți la mormântul lui și să-i aprindeți o lumânare din partea mea.

Văzând că Andrei aștepta să continue povestirile despre Dometie, tataia a vorbit mai departe:

– Era din județul Sibiu și părinții lui, ciobani, l-au închinat încă de la naștere Maicii Domnului. Când avea 12 ani și era cu oile pe munte s-a întâmplat să meargă în căutarea unui izvor unde să-și adape animalele. Și o femeie i-a spus să-l urmeze că-i arată calea către un alt izvor. Când l-a luat de mână, a început să zboare, și-a văzut corpul jos pe cărare și a simțit cum duhul lui se ridică la cer însoțit de ea tocmai departe, dând ocol muntelui Athos, văzând toate mănăstirile, chiliile și peșterile. S-a așezat pe o stâncă de lângă chilia Sfântului Ipatie și Maica Domnului – cea care l-a adus în duh acolo – i-a spus: „Aici, băiete, găsești izvor la care stingi setea întregului neam românesc. Să te întorci aici să slujești Fiului Meu și neamurilor ortodoxe”. Când a ajuns acasă i-a spus bunică-sii că pleacă la Athos, dar ea l-a rugat să-i aștepte și pe părinți care erau plecați tocmai în Crimeea, așa că a plecat anul următor după ce a primit binecuvântarea lor. Când a ajuns pe Athos, mândru că lui i s-a arătat Maica Domnului, a văzut că toți călugării de acolo erau chemați de Ea și l-au primit ca pe un frate mai tânăr, așa că a învățat de la început smerenia și dragostea față de semenii. Când am ajuns în port la Daphne, el a fost primul călugăr care mi-a ieșit în cale și m-a îmbrățișat și s-a purtat cu mine ca și cum am fi fost vechi prieteni. Era atât de îndatoritor față de mine, ca niciun om întâlnit până atunci. „Știam că ai să vii, Gheorghe – mi-a zis într-o zi – și vreau să-ți fac șederea aici cât mai plăcută, să n-o uiți niciodată”. Și-a lăsat treburile de la schit și mi-a arătat tot muntele, toate moaștele sfinte și icoanele făcătoare de minuni, m-a dus până sus, pe vârful Athonului și în peșterile cele mai ascunse unde s-au nevoit sfinți. Tot timpul mi-a vorbit cu înșuflețire și avea

așa de mare dragostea față de Maica Domnului că mi-a dat și mie din ea de mi-a ajuns pentru toată viața. La câteva mănăstiri m-a dus la bibliotecă, unde mi-a arătat documente vechi care scriau despre fapte ale strămoșilor mei daphnioți din diverse timpuri. „Să fii mândru de ei, Gheorghe” – mi-a zis Dometie. Peste scurt timp o să mă întâlnesc cu toți cei adormiți din neam, dar știu că nu i-am făcut de rușine.

Când tataia a murit, tot satul l-a condus pe ultimul drum. La cimitir îl așteptau o mulțime de călugări și pe unii i-am recunoscut pentru că au trecut prin casa noastră. Prin tainicele lor moduri de comunicare, au aflat de moartea bunicului și s-au adunat la cimitir din toate colțurile țării. Ce-au cântat atunci împreună cu Andrei n-a fost o simplă slujbă de înmormântare. Parcă cerul s-a deschis și îngerii au început să cânte, căci slujba ne pătrundea până-n adâncul ființei noastre. A fost îngropat așa cum și-a dorit: cu icoana primită de la Maica Domnului pe piept și cu metaniile de la Dometie în mână.

După cinci ani, când am ajuns din nou cu Andrei la mormântul lui, mă așteptam să găsesc locul năpădit de buruieni, dar el era curat și proaspăt îngrijit. Cuvintele lui au pătruns pesemne adânc în sufletul unui consătean, care venea să-i aprindă regulat lumânări și să-i rupă iarba din jur. Andrei a ținut în ploaie o slujbă pentru veșnica lui pomenire și parcă și-a luat încă o dată rămas bun de la el, mulțumindu-i pentru rolul jucat în viața lui.

– O să fiu ca Dometie. Promit!– a murmurat el.

... De atunci nu l-am mai văzut pe Andrei. Am aflat că a plecat la scurt timp pe Athos, dar n-am știut la ce mănăstire sau schit s-a așezat ori dacă s-a pustnicit. Adevărul e că Andrei, ca și Athosul, s-au șters treptat-

treptat din mintea mea. Farmecul copilăriei a fost îndepărtat din viața de adult de greutățile cotidiene. Proiectele în care m-am implicat, sutele de sondaje pe care le-am coordonat, miile de colaboratori și studenți cu care am lucrat, familia pe care mi-am întemeiat-o, noii prieteni pe care i-am dobândit mi-au solicitat atenția și m-au îndepărtat de visele athonite și de prietenul meu din copilărie. A trebuit să muncesc mult pentru a-mi cumpăra o locuință, pentru a avansa în carieră, pentru a mă impune pe o piață saturată și relativ ostilă datorită atitudinii mele tranșant anticomuniste. Dar m-am simțit tot timpul protejat și într-un târziu dorințele mele legate de carieră, de casă, de relații, putere și avere s-au împlinit. După ce mi-am cumpărat casa pe care mi-o dorisem, am vrut să mulțumesc Maicii Domnului și am hotărât că sosise momentul să plec pe Athos. Un prieten care se întorsese schimbat după călătoria athonită mi-a spus:

– Să o chemi pe Maica lui Dumnezeu tot timpul. Ea e prezentă acolo și trebuie să o întâlnești!

– Cum s-o chem? – l-am întrebat. O strig pe plajă sau pe poteci, în biserici sau în chilii?

– Da, o chemi mereu! O să-ți apară, ai să vezi!

– Și dacă-mi apare, ce o întreb? Dacă vine la mine și-mi zice: „De ce m-ai chemat?”, eu ce o să-i spun?

– Îi mulțumești pentru ajutor și îi spui că vrei s-o slujești de-acum înainte toată viața pe Ea!

– Și dacă nu sunt în stare și mă fac de râs?

– Nu-ți mai face atâtea complexe! Important e să-ți vorbească și toate se vor așeza de la sine pe urmă!

Am plecat pe Athos în Săptămâna Mare din Postul Paștelui, în anul 2010, împreună cu câteva rude, într-un grup de 12 pelerini. Prima debarcare a avut loc într-un port mic, unde trebuia să așteptăm un microbuz care să ne ducă la mănăstirea sârbească Hilandar. Eu m-am urcat în microbuzul călugărilor și am ajuns acolo primul din grup, cu 3 ore înaintea colegilor mei. M-am plimbat prin împrejurimi și am început s-o strig pe Maica Domnului, așa cum îmi spusese prietenul meu. Am pornit apoi pe jos spre Vatopedu – un drum de 3 ore prin munte, timp în care nu încetam s-o chem cu voce tare. Dar Ea nu se arăta. Începusem să mă îndoiesc că o voi vedea sau auzi vreodată.

Într-una din zile, am trecut muntele pe celălalt versant, cu intenția de a vedea mănăstirile de-acolo, despre care auzisem și citisem multe lucruri interesante. Când am ajuns la mănăstirea Sfântul Pavel, călugării ne-au cazat și ne-au rugat să ne odihnim odată cu ei, pentru a participa împreună la slujbele de noapte. Neavând somn, am pornit la plimbare în jos, spre plajă, pe un drum abrupt. La jumătatea distanței dintre biserică și mare am dat peste un mic paraclis ridicat în amintirea unei mari minuni. Stă scris acolo că în urmă cu câteva sute de ani, pe vremea sultanului Mahomed Cuceritorul, mama acestuia, fiind creștină, a adunat aurul, smirna și tămâia care i-au fost dăruite Maicii Domnului la nașterea Fiului Ei de către cei trei magi. Și l-a rugat pe starețul mănăstirii să îi permită să intre pe muntele Athos pentru a aduce aceste relicve de preț ale creștinătății. Deși știa că femeile nu au voie să intre în Sfântul Munte, starețul a făcut excepție de la această regulă în cazul mamei sultanului care cucerise nu doar Constantinopolul, ci și Athosul,

mai ales că ea venea ca o persoană cucernică, aducând daruri de mare valoare. După ce a debarcat în portul mănăstirii și a fost întâmpinată de un alai de călugări, sultana Maro a început să urce drumul abrupt spre biserică. La jumătatea drumului le-a apărut tuturor în față Maica Domnului în carne și oase. „Oprește-te, Maro – i-a spus sultanei. Să nu mergi mai departe! De aici începe altă împărăție și eu sunt Împărăteasa cerurilor, îngrijitoarea, acoperitoarea, doctorul și păzitoarea Sfântului Munte”. Împărăteasa Maro a lăsat sfintele daruri și celelalte odoare în mâinile starețului și călugărilor și s-a întors pe corabie. Apoi și-a dăruit toată averea mănăstirii, iar spre sfârșitul vieții s-a călugărit.

Impresionat de această întâmplare, dar și de faptul că în acel loc abrupt, plin de bolovani și pietriș simțeam că plutesc, m-am pomenit strigând în gura mare:

– Maică Sfântă, Împărăteasa lumii, arată-mi mai multe din minunile petrecute pe acest munte și voi scrie cele mai frumoase cărți ale creștinătății!

Nu știu nici acum ce m-a determinat să-i cer Preasfintei Născătoare de Dumnezeu să mă facă scriitor, când meseria mea era cu totul alta, dar știu că m-am rugat în fața icoanei Ei din acel mic paraclis cu atâta patos, cu atât de multă emoție și trăire religioasă cum nu mi s-a mai întâmplat vreodată până atunci. Pe drumul de întoarcere spre mănăstire (de maximum un kilometru) simțeam cum inima îmi ia foc și mă vedeam scriind povești după povești, cărți după cărți, arătând lumii marile taine și minuni athonite!

Și deodată, chiar în fața foișorului dinaintea porții de intrare în mănăstire, am zărit o femeie care se uita fix la mine și care mă chema spre ea numai cu privirea. Pe

măsură ce m-apropiam o priveam tot mai curios. Era mică de înălțime – avea 1,62 metri, maximum 1,65 metri, foarte slabă, cu ochii mari, îmbrăcată într-o rochie lungă albastră cu alb, cu cusături foarte frumos lucrate, peste care avea o pelerină vișinie, brodată cu fir auriu, elegantă, care-i făcea o ținută maiestasă. Deși nu-i vedeam niciun rid pe față, după privirea-i hotărâtă, autoritară, părea să aibă mai mult de 45 ani. „Oare cine-o fi femeia asta care se uită așa de insistent la mine și mă privește de sus?” – mă întrebam în gând, în timp ce mă apropiam de ea.

– Eu sunt de acord să-ți arăt ce minuni ale muntelui vrei, dar tu ești pregătit să le scrii? – m-a întrebat ea, spunându-mi pe numele mic.

Uitându-mă la ochii ei negri, mari și triști, n-am reușit să articulez niciun cuvânt. Parcă cineva îmi pecetluisese gura, în timp ce în minte repetam obsesiv aceleași întrebări: „Cine e femeia asta și ce vrea de la mine? Cum au pătruns femeile pe Sfântul Munte? Unde sunt ceilalți călugări, angajați și pelerini s-o ia de mână și s-o scoată afară?”

Mi-a aruncat o privire tristă, apoi s-a întors și a intrat pe poarta mănăstirii, în timp ce eu stăteam mut, repetându-mi în gând aceleași întrebări, fără să înțeleg cine mi-a vorbit. Pe treptele bisericii m-a mai privit o dată, și-a ridicat gluga pelerinei pe cap și a continuat să urce, auzindu-i foșnetul rochiei și văzând cum o ridică ușor cu mâna dreaptă pentru a nu călca pe ea. Abia când a închis cu mic zgomet ușa bisericii, m-am desprins din locul în care stăeam înțepenit și am pornit după ea. Am intrat în fugă pe poarta mănăstirii, am sărit treptele bisericii și am pășit înăuntru, hotărât s-o întreb cine este

și ce vrea de la mine. Dar în biserică nu era nimeni. M-am uitat în toate părțile, dar biserica era pustie! M-am uitat în altar, sub masa aflată acolo, am ridicat toate materialele textile care acopereau locurile unde preoții își țineau diverse obiecte de cult, dar nicăieri n-am văzut-o. Cum altă intrare în biserică nu exista, am continuat să caut posibile ascunzișuri. În fața altarului erau două pupitre pe care erau așezate icoanele, iar picioarele pupitrelor erau acoperite cu o țesătură brodată, lungă de sus până-n podea. Am tras repede de broderia de sub icoana Sfântului Pavel Xeropotamitul, convins că acolo s-a ascuns femeia, dar locul de sub pupitru era gol! M-am îndreptat spre celălalt pupitru, pe care era așezată icoana Maicii Domnului cu Iisus în brațe. M-am uitat în fugă la ea, pentru a o ține să nu cadă când urma să ridic broderia și am rămas ținut pe loc: femeia care tocmai îmi vorbise era Maica Domnului! Același chip trist, aceiași ochi mari și negri, aceeași rochie albastră cu un pieptar alb și cu cusături fine, aceeași pelerină vișinie cu model auriu pe margini! A fost un moment de iluminare și mi-am adus aminte de vorbele prietenului meu care-mi spunea „S-o chemi mereu pe Maica Domnului! Ai să vezi c-o să-ți apară în față și o să-ți vorbească!”. Am înțeles că Ea mi-a răspuns la rugămintea adresată cu câteva momente înainte acolo, jos, la paraclis, de a-mi arăta minunile Athosului pentru a scrie cele mai frumoase cărți ale creștinătății. Și am căzut în genunchi în fața icoanei, sărutând-o cu smerenie.

– Acum sunt pregătit să le scriu, Maică Sfântă, Împărăteasa lumii! Arată-mi minunile creștinești ale acestei lumi!

Stăteam cu fruntea aplecată asupra icoanei, neîndrăznind să mă uit la chipul Ei, rușinat că n-am recunoscut-o. Am simțit cum mâna ei iese din icoană și se așează pe creștetul meu. M-a mângâiat pe păr, așa cum mă mângâia pe vremuri bunicul și prietenul lui Arsenie.

– Ce minuni vrei să-ți arăt? Viața fiecărui om e plină de minuni! Crezi că lucrurile se petrec în viață așa, la întâmplare? În toate momentele fericite și frumoase din viața oamenilor ai să vezi intervențiile noastre ocrotitoare. Uită-te numai la viața ta și ai s-o vezi încărcată de miracole! N-ai mai vrut să fii preot și te-am ajutat să devii sociolog. Ai vrut glorie, avere și dragostea celor din jur și pe toate ți le-am dat. Te-ai plictisit de unele persoane din jurul tău și le-am îndepărtat, deși ți le-am dat spre binele tău. Crezi c-a fost ușor să găsesc atâtea mii de oameni care să vrea să lucreze cu tine, să se împrietenească cu tine, să nu te fure, să nu te înșele, să te ajute și de care tu să te plictisești așa de repede? Gândește-te că am făcut astfel de minuni pentru miliarde de oameni de două mii de ani, dar ei nu le văd și cred că totul e întâmplare, noroc sau destin aranjat de stele. Privește-ți viața din perspectiva mea și ai să vezi că ți-am fost mereu alături, la examene și în carieră, în familie și în afaceri. Ți se părea normal să te ajut și nici măcar un „Mulțumesc” din inimă nu mi-ai adresat. Ia gândește-te ce-ar fi fost viața ta fără intervenția mea și a celorlalți sfinți care te-au ajutat? Scrie despre minunile vieții tale și ale celor din jurul tău și va fi suficient să înflăcărezi inimile celor care te vor citi și să le îndrepti sufletele cu smerenie către Fiul Meu.

– Dar, Maică Sfântă, cum să scriu despre mine, că toți vor spune că mă laud, că exagerez, că poate totul e

întâmplare sau destin trasat dinainte în care n-am nici un rol. Arată-mi câteva minuni de-aici ca, citindu-le, lumea să se trezească și să-și curățească viața. Scoate-mi în cale niște călugări cu o viață ieșită din comun dispuși să-mi povestească miracolele pe care le-au trăit.

– Nu ai nevoie să-ți arăt niște călugări anume. Intră în vorbă cu oricare dintre ei și de tine depinde ca ei să-ți vorbească așa cum vrei. De tine depinde cum le scrii poveștile vieții lor.

– Dar o minune, Maică Sfântă, o minune cât de mică, nu îmi arăți?

Ajunsesem să o rog așa cum o rugam pe mama să mă ajute în copilărie, pentru că vedeam că îmi vorbește cu aceeași dragoste maternă. Nu simțeam față de Ea frică, ci o nevoie de ocrotire și ajutor. Era părtașa și martora vieții mele în cele mai ascunse unghere ale ei, de aceea nu aveam față de Ea gânduri ascunse, nu mă puteam prefăca că sunt altul decât cel care eram. Stăteam în genunchi în fața Ei, dezvelit de personalitatea pe care mi-o construisem ca adult, în simplitatea și neajutorarea copilărească pe care o aveam în fața mamei mele naturale cu trei decenii și jumătate în urmă, când o rugam să-mi mai spună o poveste înainte să adorm, alintându-mă și cerându-i insistent să nu se oprească, să-mi mai spună una și-apoi încă una și încă una.

Iar Maica Domnului a început să-mi spună mai întâi povestea unor persoane cu care avusesem de-a face și care au ajuns pe Athos, despre un vecin care mi-a spart apartamentul și care ulterior s-a călugărit, despre un prieten care și-a schimbat viața după întâlnirea cu starețul Petroniu Tănase, despre un cunoscut afemeiat, ce a ajuns să ridice troițe pentru iertarea păcatelor tuturor femeilor

cu care s-a culcat, despre un politician corupt ce și-a sfințit viața după ce a dormit o noapte în chilia Sfântului Gherasim Kefalonitul, despre un avar om de afaceri ce a ajuns să reconstruiască unele mănăstiri athonite din temelii. Și poveștile curgeau una câte una, iar eu eram în culmea încântării, căci nicio minune nu semăna cu alta și pe măsură ce povestea, situațiile erau tot mai complicate și mai fără de ieșire pentru nefericiții păcătoși care se trezeau cu ajutor divin atunci când îl meritau cel mai puțin. Dar parcă toate acele cazuri care puteau umple sute de pagini de pateric athonit nu puteau să producă o zguduire din temelii a minților atee, hotărâte să nu le creadă.

– Spune-mi, Măicuță Sfântă, povestea care să cutremure și cele mai împietrite și necredincioase suflete.

Și-am simțit cum mâna Ei, care era pe creștetul meu, mă ridică deodată până-n cupola bisericii. Mi-am văzut trupul în genunchi la icoană și am înțeles că sufletul meu s-a ridicat. M-a scos prin acoperiș și a zburat cu mine pe deasupra vârfului Athon până în partea cealaltă a muntelui, cu o viteză uimitoare că am crezut că mă azvârle pe stânci sau în mare, dar s-a oprit în dreptul unei grote, a unei peșteri acoperite cu bolovani. Am intrat în ea și acolo am văzut lungite pe niște lespezi trupurile neputrezite și urât mirositoare ale unor călugări care au greșit față de Maica Domnului și pentru care au primit pedeapsa puroierii veșnice.

– Scrie povestea lor – mi-a spus. Este despre cei care nu merită nicio iertare. Și mi-a povestit cum ei au acceptat în timpul prigoanei catolice să renunțe la obiceiurile lor ortodoxe și să țină slujbe în rit apusean. Hristos s-a supărat și a surpat zidurile bisericii peste ei,

iar corpurile lor au rămas buhăite, supurând continuu de 730 de ani, emanând un miros de hoit. Toți care le vedeau se îngrozeau și înțelegeau ce mare păcat este trecerea la altă credință decât cea în care au fost botezați.

Am rămas cutremurat în fața acelor hoituri din ochii cărora se prelingea un lichid alb-gălbui și care îmi cereau parcă ajutor din lumea de dincolo. Aș fi rămas multă vreme nemișcat, mut în fața acelor grozăvii dacă Ea nu m-ar fi ridicat și nu m-ar fi adus înapoi în biserică, zburând de data asta pe ocolite, arătându-mi alte peșteri în care au viețuit sfinți, chilii în care trăiau în sărăcie și virtute numeroși călugări, schituri ce păreau asemeni unui stup populat cu harnice albine.

M-a așezat la loc în corpul meu, dar n-am mai putut să scot niciun cuvânt. Ceea ce trăisem era mai mult decât puteam duce. Eram copleșit de situațiile arătate, de miracolul petrecut cu mine în această călătorie deasupra Athosului. Nici Ea n-a mai spus nimic. Stăteam pe mai departe în genunchi în fața icoanei. „Să nu uit nimic” – îmi spuneam în gând, încercând să-mi reamintesc fiecare cuvânt și fiecare întâmplare.

Nu știu cât am stat așa, nemișcat – parcă timpul stătea în loc. Când m-am ridicat în picioare, ușa bisericii s-a deschis și mai mulți călugări au pășit înăuntru. Mă băteau pe umeri zâmbind și îmi spuneau ceva în limba greacă, dar nu înțelegeam nimic. Un călugăr cu o barbă mare, roșie și creată mi-a vorbit pe românește.

– Acum înțelegi de ce am renunțat la lume, la toate cele care-i ispitesc pe oamenii obișnuiți? După ce ai cunoscut-o, cele lumești încep să-ți pută, iar parfumul athonit al Maicii Domnului se impregnează în tine pe vecie. Du mai departe în lume acest parfum și întoarce-i

pe oameni la credința adevărată. De-acum nu mai poți fi cel dinainte.

– Chiar e adevărat ce mi s-a întâmplat, părinte? Oare nu e înșelare sau rodul imaginației mele? Chiar mi s-a arătat Maica Domnului și a vorbit cu mine?

– Să nu te îndoiești niciodată, că mult va lucra necuratul să te convingă că totul a fost o iluzie. Trebuie să lupți împotriva ispitelor lui și cel mai bine e să așterni pe hârtie repede totul, așa cum a fost. Altfel, te vei măcina și mintea ți-o va lua pe arătură.

Seara și noaptea mi-am petrecut-o în biserică, în genunchi pe pardoseala veche, tocită de zecile de mii de oameni care au pășit pe ea, ori pe băncile uscate de pe care lacul și vopseaua dispăruseră de mulți ani. Nu-mi luam ochii de la icoana Fecioarei Maria și mi se părea că ea mă privea altfel, nu tot tristă, ci cu un zâmbet complice. La miezul nopții, când candelabrul uriaș a început să fie învârtit încet, iar călugării își pasau versetele de la unii la alții, în lumina pală a lumânărilor și în cântecul duios al corului, am simțit cum intru legănat într-o lume magică, formată din oameni a căror bucurie era să aducă slavă Maicii Domnului, pe care au cunoscut-o și cu care stăteau uneori la sfat, mulțumindu-i că i-a adus în această universitate de sfinți. N-am văzut până atunci atât de mulți oameni care să se înțeleagă așa de bine și să-și armonizeze activitățile atât de natural, fără sincope, fără supărări, fără individualisme, sufletele tuturor contopindu-se într-unul singur, plin de evlavie, de smerenie și de dragoste.

A doua zi le-am propus rudelor și prietenilor cu care venisem pe Sfântul Munte să mergem spre locurile pe care le văzusem în călătoria miraculoasă pe care o

făcusem, pentru a mă convinge că tot ceea ce trăisem era adevărat. Pe drumul spre schiturile românești Lacu și Prodromu recunoșteam locurile văzute de sus. Mirați au fost când i-am dus pe poteci abrupte la peștera celor veșnic osândiți, spunându-le povestea acelor corpuri purulente, pe care unii călugări nu o cunoșteau atât de detaliat ca mine.

La peștera Sfântului Atanasie – cel care a întemeiat prima mănăstire pe Athos – am întâlnit un pustnic român cu care am putut să vorbesc mai mult. Era tânăr – abia împlinise 32 ani – cu părul prins într-o coadă lungă, cu ochi mari, albaștri, foarte slab și mic de statură. Începuse să cânte în fața icoanei de la intrarea în peșteră cu atâta emoție că toți pelerinii au rămas muți. Ochii îi lăcrimau în timp ce cânta, iar vocea tremurândă îi făcea cântarea gravă, dând multă solemnitate momentului. L-am îngânat și noi când a început *Cuvine-se cu adevărat*, dorind să aflăm ce l-a emoționat atât.

– Când văd o icoană a Maicii lui Hristos nu mă pot abține să nu plâng și să cânt. E atât de bună cu noi aici! Pe niciunul nu ne lasă să cădem și ispite sunt aici cu duiumul!

– Ce ispite aveți aici, că femei nu-s, nici calculatoare, nici telefoane mobile, televizoare, bani, bunuri sau alte lucruri care fac cu ochiul omului de la oraș? – l-a întrebat un pelerin.

– Astea-s mărunțișuri! Pe noi ne atacă dracii continuu pentru a nu ne împlini menirea. Bagă zăbanie-ntre noi, ne dau vedenii înșelătoare, ne întrerup în timpul rugăciunii, ne tulbură somnul, strică slujbele. Pentru un pustnic este și mai greu, că nu are suportul

celorlalți călugări și trebuie să lupte singur cu ei. Dacă nu are sprijinul Preacuratei, nu poate rezista în pustie.

Îi plăcea să vorbească și a început să ne întrebe pe fiecare dintre noi cu ce ne ocupăm și ce probleme întâmpinăm. Aflând că suntem câțiva sociologi în grup, a început să ne vorbească despre teoriile lui Max Weber privind rolul protestantismului în nașterea capitalismului, contrapunându-i o teorie despre dezvoltarea statelor răsăritene pe baze ortodoxe. Făcea numeroase comentarii pe marginea ideilor sociologilor clasici (în special Emil Durkheim, Georg Simmel și Vilfredo Pareto), dar era la curent și cu cărțile unor sociologi recenți. I se păreau lipsite de profunzime ideile lui Dan Clawson și Michael Burawoy și nu putea înțelege cum au ajuns ei în fruntea asociațiilor americane și internaționale de sociologie. Se vedea că îi citise pe George Ritzer și Raymond Boudon ori Robert Jackall, că îi admira pe Talcott Parsons și Mary Douglas și îi disprețuia pe Amitai Etzioni și Georges Friedmann. Auzind că sunt și doi psihologi cu noi a trecut la reinterpretarea ideilor lui Sigmund Freud și Jacques Lacan din perspectivă creștină, la deconstrucția teoriilor lui Erich Fromm și Serge Moscovici. Citise recent *Inteligența emoțională* a lui Daniel Goleman și *Capitalul intelectual* al lui Leif Edvinsson și îi venise ideea să scrie ceva despre capitalul monahal sau inteligența credinței. Am stat mai bine de 10 ore în discuții despre sociologie, psihologie, filosofie și teologie cu cel mai educat monah întâlnit vreodată. Dar mai presus de educația lui îi admiram trăirea duhovnicească. Pentru el cunoașterea științifică trebuia să ajute la cunoașterea lumii lui Dumnezeu, cunoștințele teoretice trebuiau să lumineze perspectivele veșniciei. Mulți dintre

sociologii și psihologii pe care-i citise îi păreau lipsiți de orizont spiritual, erau asemeni croitorilor care se specializau într-atât în realizarea unei cusături încât nu mai știau altceva, nu mai știau să facă o haină în întregime, nu mai vedeau cum se așează ea pe om și nu mai vedeau cum se așează ea printre hainele purtate de ceilalți oameni în societate. Mai presus de inteligența unor teoreticieni, ce consta din suma unor adevăruri raționale, acest pustnic prețuia înțelepciunea, adică înțelegerea mai profundă a lumii lui Dumnezeu și trezirea unor conștiințe.

– Ne inviți la chilia ta? – l-am întrebat într-un târziu.

– Cu plăcere – mi-a răspuns, dar trebuie să plecăm în zori, căci avem multe ore de mers.

După ce a mers la culcare la schitul Prodrumu, l-am întrebat pe un alt călugăr cine este acest pustnic atât de citit. Am aflat că este ucenicul celor șapte mari pustnici ai Sfântului Munte, ceea ce ne-a sporit admirația față de el. Dimineață am plecat spre vârful muntelui, pe poteci înguste. Chilia lui era o mică peșteră aflată la o altitudine de peste 1.700 metri, lărgită și închisă cu câteva materiale improvizate (o tablă, câteva scânduri legate între ele cu sârmă). Dar în interior erau rafturi tixite cu cărți – cred că avea peste 1.500 de cărți, reviste, broșuri. Iar în lada care-i ținea loc de pat erau zeci de caiete cu însemnări și comentarii.

– Ce înseamnă să fii ucenicul celor șapte pustnici nevăzuți? – l-am întrebat, arătându-i că ne-am informat despre el.

– Asta presupune să duc mesajele lor acolo unde trebuie: la stareți, la călugări sau pustnici, ori chiar și în afara muntelui. Și să-i țin la curent cu ideile pe care le vehiculează unii ateți sau oameni de știință referitoare la credința în Hristos.

– Chiar sunt nevăzuți cei șapte pustnici? – l-a întrebat un cumnat.

– Mai degrabă nu vor să fie văzuți. Coboară foarte rar la poalele muntelui și nu țin legătura decât cu duhovnicii lor. Treburile cu lumea le rezolvă prin intermediul meu.

– Putem să-i vedem și noi dacă tot suntem în preajma lor?

– N-ar fi deloc bucuroși de oaspeți. I-ați sustrage de la treburile lor.

Am ieșit din peșteră, lăsându-i pe ceilalți pelerini să discute cu pustnicul. De jur împrejur era pace și multă liniște; în depărtare, se vedea marea lină, de un albastru azuriu, iar vârful muntelui părea la o aruncătură de băț. Doar vântul se mai auzea uneori, când își schimba direcția și se ciocnea de stânci. Simțeam nevoia să fac ceva, să-mi exprim bucuria că am ajuns atât de sus. Am scos flautul și am început să cânt un fragment din *Sonata în sol minor* de Johann Sebastian Bach. Sunetul flautului spărgea liniștea muntelui. Notele ieșeau cu atâta acuratețe de parcă învăluiau crestele muntelui cu armonia lor, iar ecoul îngâna *Sonata...* în surdină, ca și cum o orchestră mă acompania. La un moment dat am auzit alte sunete. Un pian mă acompania. Dar sunetele veneau de undeva departe, aduse de vânt. M-am oprit să ascult cu atenție. Cineva continua *Sonata* lui Bach la pian și pe măsură ce

auzeam mai bine recunoșteam pianul, căci sunetul lui era diferit de pianele de cameră – mai puternic, mai grav, mai amplu, iar notele înalte aveau rezonanță metalică. Era pianul meu de concert pe care-l vândusem vecinilor de la etajul 8 când ne mutasem din Drumul Taberei.

– Andrei! – am țipat și am început să fug în direcția de unde venea sunetul. Dar era undeva, departe, iar când am cotit după câteva stânci l-am pierdut. Am început să cânt din nou pentru a-l provoca să-mi răspundă. Iar el a continuat să cânte cu mai multă putere. După câteva minute l-am localizat – venea dintr-o peșteră aflată deasupra mea la vreo 200 metri.

M-am cățărat cu greu pe stâncile aproape netede, negăsind poteca de acces. În fața peșterii mă aștepta vechiul meu prieten din copilărie.

– Andrei! – l-am strigat bucuros de revedere.

– Antim acum – m-a corectat el. Ieroschimonahul Antim.

Emoția revederii după 16 ani ne-a cuprins pe amândoi. Ca să ne stăpânim lacrimile am început să cântăm ca-n vremurile copilăriei și adolescenței. În timp ce cântam ne uitam unul la altul să vedem ce schimbări a făcut timpul cu noi. Eu mă îngrășasem, iar el slăbise foarte mult. Eu chelisem, iar părul lui era mai bogat ca în tinerețe, prins în coadă la spate. Ridurile îmi brăzdau fața, pe când pielea lui era netedă în dreptul ochilor. O barbă deasă, albită pe alocuri îl făcea și mai slab. Degetele mele deveniseră groase și butucănoase, pe când ale lui erau slabe și subțiri. Ochii mei erau opaci și reci, pe când ai lui erau blânzi și calzi.

Pustnicul cel tânăr și educat a venit imediat vrând să se scuze că din cauza lui l-am deranjat și am înțeles că Antim era maestrul lui.

– Tu ești unul din cei șapte? – l-am întrebat mirat. Cum ai ajuns la acest nivel?

A zâmbit jenat că am aflat cât de sus a urcat în ierarhia athonită și a încercat să schimbe vorba, dar, văzând insistența din privirea mea, mi-a spus modest:

– Am avut maeștri buni. Am stat lângă cei mai înduhovniciți călugări de pe Sfântul Munte.

– Povestește-mi cum a fost – l-am rugat. Ce te-a impresionat cel mai mult la cei lângă care ai stat?

– Primii ani am stat lângă părintele Dionisie Ignat de la Colciu, de lângă Vatopedu. El m-a învățat să lupt cu patimile trupești și cu ispitele. Prima oară prin scoaterea din inimă și din cap a ideii că sunt cineva, prin smulgerea egoismului din suflet. A doua oară prin smerita și constanta rugăciune – să nu treacă prea multe clipe fără să mă rog. A treia oară prin spovedania sinceră și deasă – duhovnicului trebuia să-i spun toate, să nu mă rușinez și să-i ascund păcatele ori ispitele care nu-mi dădeau pace, oricât de mici și de neînsemnate mi se păreau. A patra oară să muncesc neconținut – să-mi țin trupul și mintea ocupate cu lucruri de folos. Dar eu voiam să mă învețe cum să capăt harul vederii în duh, că mult m-am tulburat când am auzit că i-a spus prințului Charles al Marii Britanii că va avea curând o mare tragedie în familie. La câteva zile după vizita prințului la avva Dionisie a murit prințesa Diana în accidentul de care-ai auzit. „Cum ai aflat, părinte, ce urma să se întâmple? – îl întrebam deseori. „Rugăciune multă, fiule – îmi spunea. Dacă nu

oprești rugăciunea, ajungi să capeți harul vederii în duh”. Dar până a murit tot n-am reușit să capăt acest har. M-am mutat la Prodromu și am stat lângă părinții Petroniu Tănase și Iulian Lazăr, călugări smeriți și plini de bunătate. Într-o zi l-am auzit pe părintele Iulian întrebându-l pe un pelerin de ce nu a mărturisit până atunci avortul pe care l-a făcut soția lui la presiunile lui în iunie 1990. Am rămas cutremurat de această clarviziune, la fel ca pelerinul care a fost întrebat și am stat pe capul lui până m-a învățat tainele. „Uite, fiule, îți spun pe limba ta, că te pricepi la internet și calculatoare. Rugăciunea inimii face conexiunea la un altfel de internet decât ăsta de pe calculatoare. Dacă dai căutare pe internetul ăsta virtual n-o să găsești nimic despre mine, despre tine sau despre cei de-aici, sau doar lucruri ne semnificative. Dar cu rugăciunea inimii faci conexiunea la internetul divin și acolo găsești despre noi toate păcatele și faptele bune, toate cele făcute și gândite și ai să vezi și cele ce vor urma. Trebuie să ai conexiunea bună și pentru asta nu trebuie să slăbești rugăciunea nici când dormi, când mănânci sau când lucrezi. Cum ai slăbit rugăciunea, cum nu mai vezi bine și vin ispitele să te convingă că ce ai văzut mai înainte e înșelare ori închipuire”. Dar părintele Petroniu a fost cel care a stat lângă mine la fel ca un antrenor și nu m-a lăsat până n-am ajuns la „olimpiada duhovniciei” – așa cum îi plăcea lui să spună. Apoi m-a trimis în pustnicie, de unde am fost luat ca ucenic al celor șapte mari pustnici și apoi am ajuns unul din ei după ce s-a dus la Domnul cel mai vârstnic dintre ei.

– Știi a cui a fost peștera asta cu multe secole în urmă? – m-a întrebat după o scurtă pauză. A primului Daphne care a intrat în grupul celor șapte. Simte-te ca

acasă. Uite icoana cu chipul lui, pictată de un ucenic de-al său. Vezi cât de mult seamăna cu bunicul tău? Vreau să te duc undeva. Bănuiam că ai să vii odată și-odată aici și ți-am pregătit o surpriză.

Am pornit la vale după el. În jos se vedea schitul Panaghia – schitul aflat la cea mai mare înălțime de pe Athos. Am început să ocolim un vârf de munte pentru a ajunge pe celălalt versant al lui. O construcție mică ridicată ca o prelungire a unei stânci m-a făcut să înțeleg că am ajuns unde trebuia. Antim a descuiat poarta și am pătruns într-o clădire mai mare decât se vedea din exterior.

– E muzeul neamului Daphne. Eu l-am făcut – mi-a spus mândru. Hai să-ți spun despre fiecare lucru de-aici. Prea multe n-am reușit să găsesc, pentru că neamul tău a lăsat puține urme materiale: două icoane – una cu întemeietorul neamului și alta cu primul mare pustnic, trei poze cu bunicul tău – una făcută în 1945 cu cuviosul Dometie, alta tot cu el în București din 1975 și alta cu cuviosul Arsenie tot de-atunci, o poză cu tatăl bunicului tău făcută în 1921, o frescă de la o biserică părăsită de trei veacuri cu un soldat care aduce mult a daphniot, un cufăr îmbrăcat în piele sculptată, pe alocuri scorojită, cu sertare de mesteacăm, ticsit cu manuscrise și cărți bisericești uzate, pe care se văd picăturile de ceară, cufăr ce a fost donat mănăstirii Filoteu de Nichifor Daphne la 1342 – se vede inscripția pe pielea din interior, un vechi clopot ce chema călugării la trapeză la mănăstirea Hilandar, donat de Dragan Dafinovici la 1631 – cel mai probabil din ramura sârbească a neamului tău, corespondența purtată de Serghei Dafinov cu cuviosul Siluan Athonitul în anii 1898–1903 în limba rusă,

scrisorile trimise de Iorgu Dafinou starețului de la Zografu (în bulgară), copii după actele de danie făcute de diverși daphnioți greci, valahi, moldoveni, ruși și bulgari. Mobila asta grea, din chiliile de protocol de la Iviru a fost donată tot de un Dafinoiu la 1840. Cel mai mult îmi plac scrisorile bunicului tău către cuviosul Dometie. Auzi aici ce-i scria în 1957: „Te plângi că vezi pe unii călugări că nu mai au bucuria credinței și își caută mângâiere nu la Maica lui Hristos ci la lumea din afara Sfântului Munte. Adu-le aminte ce le-a spus Mântuitorul apostolilor: *în lume necazuri veți avea*. Convinge-i că lumea lor e mânăstirea, chilia și că acolo lumea astălaltă nu intră să-i smintească. În inima lor și la Preacurata Împărăteasă trebuie să caute bucurie, că Ea i-a ales să păstreze credința vie. Cum pot eu să țin piept acestei lumi dacă și ei se tem și nu mai cred? Ei sunt lumina lumii noastre și mireasma rugăciunilor lor se simte în orice colțișor de țară. Adu-le aminte cum i-a apărat Preacurata Doamnă în războaiele astea mondiale și au scăpat fără sacrificii. Mâna Ei i-a călăuzit, dragostea Ei i-a ocrotit și au trăit secole fără să plătească niciun impozit, fără să fie robi. Aici rău ne-a lovit comunismul fiarei, dar răbdăm strângând din dinți, iar gândul la raiul vostru ne luminează viața. Spune-le să-și păstreze curătenia feciorelnică, smerenia și ascultarea, că altfel iadul de aici îi va cotoropi și pe ei, dar atunci nu vor avea o torță să le mai lumineze viața dacă sting făclia athonită a credinței în Hristos. Dumnezeu să te binecuvânteze să poți să lupți cu vrăjmașii care le dau târcoale și să-i întărești în părțile slabe!” Vezi tu, neamul Daphne n-a lăsat obiecte materiale prea multe, deși a dat mereu odoare și bani către mânăstiri, dar a lăsat altceva celorlalți călugări:

convingerea că nu sunt singuri, părăsiți, aici, în pustie, că nevointa lor este cunoscută și prețuită în afară, că ea le dă celorlalți oameni forța de a rezista încercărilor vitrege, de a-și așeza viața pe niște valori perene. Seara, când stau singur în peșteră, la lumina slabă a unei lumânări și citesc acatistele și pomelnicele, știu că rugăciunile mele lucrează și apără sufletele celor de-acasă. Uneori simt cum intru în legătură cu ei și le spun ce să facă și legătura asta mă face să uit pustiul care mă-nconjoară și frigul de-afară care le îngheață labele coioșilor din jur.

Ceva mai departe, Antim aranjase un osuar cu craniile daphnioților îngropați pe Athos. Erau zeci de cranii și probabil mai există alte zeci nedescoperite. Toate erau la fel – nu găseam nici o diferență între ele, deși el le etichetase pe fiecare cu numele și perioada aproximativă în care au trăit. Privindu-le, îmi dădeam seama că oamenii ăștia au trăit cu adevărat, au iubit, au muncit, au păcătuit și l-au mărturisit pe Hristos cu o forță a credinței pe care noi nu o mai găsim la cei din jur. Mi-i închipuiam pe toți Dafinoii de două mii de ani obsedați de menirea lor de apărători ai Athosului. Dar vremea lor îmi părea foarte îndepărtată. Ca și cum mi-ar fi citit gândurile, părintele Antim mi-a spus:

– Nu-i așa de greu să fii ca ei. E destul să te gândești că și lor le-a vorbit Preasfânta Stăpână a Muntelui, că și ei erau oameni cu slăbiciuni, cu frici și păcate, dar nu și-au abandonat datoria. Și alții, căroră Maica Domnului nu li s-a arătat, au făcut fapte mai mari și s-au jertfit pentru Hristos. Oricine poate aprinde flacăra creștinismului în inima lui și în inimile altor oameni. Trebuie doar să vrea.

Ultimele minute ale unui kamikaze

Anul trecut, în decembrie, mă întorceam de la Bethlehem la Ierusalim – un drum de maximum 10 km. În autobuz, am stat lângă un musulman tânăr. Tot așteptând să se umple autobuzul cu călători și să se pună în mișcare (vreo jumătate de oră) am discutat cu el. Era radical, nu doar împotriva evreilor și a creștinilor, ci și împotriva musulmanilor care l-au trădat pe Profet, căzând la pace cu păgânii. L-am ascultat perorând un fanatism socialist, totalitar, cum nici în vremea lui Gheorghiu Dej nu era cu puțință. Yasser Arafat a fost eroul, trimisul Profetului, Mahmoud Abbas este un trădător, noi, românii, l-am trădat pe Ceaușescu și ne-am vândut imperialismului americano-sionist, spiritul lui Hristos ne hrănește cu ură împotriva musulmanilor pe toți creștinii; e nevoie de o revoluție pentru a curăța lumea de lichelele cumpărate cu banii jidanilor; dacă o sută de mii de păgâni ar muri în jihad, lumea ar fi mai curată; steagul Islamului trebuie să fluture pe zidurile Ierusalimului – când orice picior de evreu va dispărea din Israel atunci va fi pace în Islam; până atunci, orice musulman își asumă martirajul încă de la naștere. În politică, sunt prea multe partide și de-asta e multă corupție. Trebuie un singur partid, condus de un om puternic, care să nu aibă milă față de cei care nu-l ascultă. El trebuie să împartă bunurile în mod egal și să nu permită unora să se îmbogățească și altora să

lenevească. Orice democrație duce la dezordine și corupție și doar regimurile autoritare duc la ordine și progres.

La poarta Jaffa din Ierusalimul vechi, am coborât. Mașina a intrat în pasaj, iar eu am început să urc spre poartă. La scurt timp s-a auzit o explozie – am crezut că s-au ciocnit două mașini, deși zgomotul a fost puternic, zgâlțâindu-mă și pe mine. Pasajul a fost închis automat, zeci de polițiști evrei au răsarit ca din pământ, ambulanțe și mașini de descarcerare au sosit în 2–3 minute la fața locului. Autobuzul a fost scos din tunel – era praf făcut. Sărise în aer. Tot privind cum autoritățile degajează tunelul și repară asfaltul, au venit la mine 2 polițiști și m-au intervievat. Mi-au cerut să dau declarații despre arabilul cu care am stat de vorbă. Le-am spus că atunci când am trecut de zidurile de securitate de la Bethleem arabilul era în fața mea, fără niciun bagaj. Așteptând în autobuz să plecăm, a venit la el un alt arab care i-a dat un rucsac, pe care l-a băgat sub scaunul lui.

Când am ajuns în camera de hotel, am văzut la știri despre explozia din pasajul Jaffa. Poza celui cu care vorbisem era continuu pe ecrane, el fiind cel care aruncase autobuzul în aer, omorând 3 oameni și rănind alți 6. La un moment au transmis și imagini din autobuz și m-am văzut la TV vorbind cu el. Autobuzele erau dotate cu camere de luat vederi care transmiteau în timp real toate înregistrările la un sediu central. Polițiștii mi-au mulțumit că l-am ținut de vorbă pe kamikaze, căci altfel ar fi aruncat autobuzul în aer când era plin.

M-am îndreptat spre Biserica Sfântului Mormânt, mulțumind lui Hristos că m-a salvat și că mi-a arătat încă

o dată că e viu, dar și că dușmanii Lui sunt puternici și că despre dreptatea Lui trebuie să vorbesc neîncetat.

În urmă cu jumătate de an trecusem pe lângă un alt accident grav: mă pornisem de la Versailles spre Paris pe 13 iulie pe la ora 17, după ce vizita la palat s-a încheiat. Tocmai mă urcasem în tren împreună cu soția, copilul și nepoata, când le-am spus să ne dăm jos că vreau să merg la WC. Ele insistau să folosesc toaleta din tren, după ce se pune în mișcare, dar eu am coborât, făcându-le și pe ele să coboare. În realitate, am vrut să cobor deoarece trenul era plin cu oameni care participaseră la o paradă gay și erau nu doar prea dezbrăcați, ci și foarte zgomotoși. Ne-am urcat în trenul următor, dar el nu a plecat, pentru că trenul dinaintea lui a deraiat, murind 6 oameni și alte zeci fiind internați cu răni grave.

Am înțeles că Dumnezeu m-a extras din tren în Franța, așa cum m-a extras din autobuz și în Israel, lăsându-mă în viață, ca martor al puterii Lui, să povestesc oamenilor că El n-a murit abandonându-i pe lume, ci este prezent continuu printre noi.

Nu am votat niciodată cu socialiștii, dar cu ocazia acestor două evenimente am înțeles că socialismul conține în el nu doar o hulă la adresa lui Hristos, ci și germenii crimei. Atrocitățile regimurilor comuniste nu au fost excepții, ci fapte care au decurs normal din modul de a gândi socialist, la fel cum kamikazele din Israel nu a simțit nicio clipă că face un păcat omorând alți oameni. L-am însoțit ultimele lui 45 minute de viață – doar ultimul minut a fost singur, din momentul în care am coborât din autobuz și până a detonat bomba – și mi-a vorbit știind că va muri și dorind ca gândurile lui, modul

lui de a înțelege lumea să fie cunoscute și de alții. În viziunea lui socialistă regretul, păcatul, rușinea, dragostea față de oameni, respectul față de viața celorlalți – toate acestea erau aneantizate, făcând loc urii, fanatismului, agresivității și minciunii. Când văd lucrurile astea la unii politicieni – și cu ură, fanatism, agresivitate și minciună s-au câștigat alegerile în România – știu că nu a mai rămas nimic sfânt în ei și au devenit dușmani ai lui Hristos.

Părintele Vichentie

Gerul năpraznic și zilele mohorâte de la jumătatea lunii ianuarie îi țineau pe cei mai mulți oameni în casele lor. Gheața de pe trotuare nu fusese îndepărtată de angajații primăriei și devenise periculoasă din cauza mormanelor de zăpadă aruncate de pe străzi, care îngustau circulația pietonilor. Părintele Vichentie înainta cu greu printre ele și se gândi că nu va ajunge prea repede la mitropolie. Se opri lângă statuia lui Eminescu din fața Bibliotecii Centrale Universitare din Iași. Privind-o, își dădu seama că multe din evenimentele importante ale vieții lui au fost legate de Mihai Eminescu și de ziua de 15 ianuarie.

– Cât de mult m-ai influențat, Eminescule! – murmură el în barbă.

Își aduse aminte că a fost făcut pionier în urmă cu aproape jumătate de veac în fața statuii lui Eminescu din Ipotești. Drumul din Coșula lui natală la Ipotești a fost făcut într-un autobuz vechi, neîncălzit, pe o șosea plină de gropi și necurățată de zăpadă, iar pe dealul de la Cătămărești un cauciuc a explodat, mașina s-a oprit în șanț și copiii au mers până la Ipotești pe jos, ajungând înghețați la serbare. Picioarele i s-au udat și apoi i-au înghețat, iar învățătoarea, secretarul de partid și medicul comunei s-au străduit să-i încălzească, pe el și pe ceilalți copii, întârziind festivitățile.

Tot pe 15 ianuarie, 14 ani mai târziu, a fost făcut membru al partidului comunist în aceeași comună natală a marelui poet. Atunci, pancarta de deasupra consiliului popular a fost smulsă de vânt și în cădere i-a julit urechea și umărul stâng. A revenit în același consiliu popular din Ipotești după 5 ani, la o ședință a biroului județean de partid, pentru a fi numit oficial viceprimar al comunei Copălău, ca să părăsească funcția tot într-o zi de 15 ianuarie, la scurt timp după evenimentele tulburi din decembrie 1989. Atunci s-a angajat la Judecătoria din Botoșani, în speranța că va intra într-o lume nouă pe care să o slujească, dar și-a dat seama curând că în Judecătorie avea loc mai curând o batjocorire a ideii de dreptate, o siluire a ei. Sentințele erau date la ordin și favorizau fără nicio jenă pe foștii lui colegi din partidul comunist și pe susținătorii acestora. De multe ori a încercat să-și convingă șefii măcar să mimeze mai mult respectul legilor și al dreptății, dar săcăielile lui începeau să fie privite ca o îndepărtare de vechii aliați.

– Te-a virusat și pe tine propaganda capitalistă anglo-americană! – îi spuneau vechii secretari de partid, iar el roșea rușinat.

– E de-al nostru, măi! – spunea câte unul, privindu-l cum se fâstăcea jenat. Încă nu e pierdut, dar nu înțelege prea bine că justiția trebuie să slujească puterea patriotică, nu prostimea și dușmanii țării.

Iar el a continuat să execute cuminte ordinele primite până când, tot într-o zi de 15 ianuarie, mașina în care se afla a deraiat pe dealurile de lângă Târgu Neamț și s-a rostogolit câțiva zeci de metri, prinzându-i corpul între scaun și volan. Atunci a văzut o femeie, apărând din senin lângă el, care l-a scos din mașină cu ușurință, ca pe

un bagaj, și i-a pansat rana de la picior. Lui i se părea că rana de la gât era mai gravă, pentru că sângera, dar ea l-a liniștit, spunându-i:

– O să porți barbă și nu o să se mai vadă, dar o să ai multe drumuri de făcut în viață și trebuie să poți merge.

A terminat repede, l-a sărutat pe frunte, i-a făcut o cruce mare, binecuvântându-l, și a dispărut tocmai când sirena ambulanței se auzea foarte aproape. La spitalul de urgență doctorii au constatat că rănila erau superficiale, dar foarte bine curățate și pansate și l-au întrebat cine l-a îngrijit. El nu apucase nici măcar să mulțumească femeii care-l ajutase și nu știa cine este și cum o cheamă dar, ridicându-și privirea pe pereții camerei de gardă, a văzut icoana Maicii Domnului și a fost sigur că ea l-a vindecat. A fost atât de zguduit de această descoperire, că s-a ridicat de pe patul de spital ca un creștin convins. Atunci a îngenuncheat pentru prima oară în fața unei icoane și i-a promis Maicii Domnului că o va sluji până la sfârșitul zilelor lui și va merge oriunde-l va trimite ea.

S-a întors la Judecătoria total schimbat și colegii i-au spus că avea un fel ciudat de a privi, o exaltare care-i lumina tot corpul și-l făcea să nu mai aibă frică de nimeni, intrând în birourile șefilor și cerându-le în mod expres să înceteze să mai facă rău oamenilor judecând strâmb. Enervat, unul dintre superiori i-a înscenat rapid o sustragere a unei sume mici de bani (1.000 lei, echivalentul a 10 ouă) și l-a arestat preventiv, în ideea că se va trezi la realitate și va reveni cel dinaintea accidentului. Dar credința în inima lui creștea cu asemenea intensitate, încât nu mai putea fi stăpânită, transformând închisoarea într-un loc de prozelitism,

vorbindu-le celorlalți arestați de minunea petrecută cu el, devorând cărțile religioase aduse de preotul penitenciarului. Nu avea ochi pentru mizeriile și nedreptățile din celule, nu îl deranja aglomerația din camere și intra cu ajutorul rugăciunii inimii într-o stare de transă, în care vedea aievea întâmplările vieții lui și ale altora într-o altă perspectivă, în care toate se legau și o forță a binelui se lupta să răzbată și să pună bună rânduială.

Experiența juridică l-a ajutat să iasă din închisoare și să câștige procesul după aproape un an de judecată, ajunsă până la Înalta Curte de Casație și Justiție. Dar nu s-a mai întors la Judecătoria pentru a-și relua funcția, ci s-a dus direct la mănăstirea Secu și a cerut să fie primit în rândul călugărilor. Starețul l-a luat sub aripa lui, i-a devenit duhovnic, iar el a devenit juristul mănăstirii. Acolo a început să scrie primele poezii creștine. Publicase și înainte două volume de poezii, dar i se păreau acum total lipsite de har, deși încercase și atunci să-l imite pe Eminescu. În micuța lui chilie, marele poet i se revela ca un mistic profund pe care n-a reușit să-l înțeleagă, deși l-a citit de nenumărate ori. În starea de exaltare, de nebunie pentru Hristos, prin care trec mulți în perioada de noviciat, a simțit că în sufletul lui se revarsă ceva din talentul lui Mihai Eminescu și a știut că nu trebuie să piardă acel dar. Scria cu o pasiune pe care nu o mai cunoscuse până atunci. Volumul lui de versuri *Lacrima lui Hristos* a cunoscut rapid gloria literară, obținând premiul Festivalului Național de Poezie „Mihai Eminescu”, tot într-o zi de 15 ianuarie, iar vestea că un călugăr a primit cel mai mare premiu de poezie din țară a ajuns curând la urechile starețului Iustin Pârvu de la

mănăstirea Petru Vodă, care l-a luat pe lângă el și l-a îndemnat să scrie la revistele pe care le edita. Sub influența aceluși cunoscut duhovnic, a ajuns să înțeleagă cu mare claritate în ce rătăcire anticreștină a trăit cât timp a fost activist comunist, cât de mult rău le-a făcut creștinilor prin funcțiile pe care le-a deținut și, mai presus de toate, a înțeles că are o datorie să repare nu doar răul făcut de el lumii, ci și răul făcut de ceilalți comuniști. A început o muncă uriașă de punere în valoare a celor prigonți de socialismul ateist, de santificare a celor morți în închisorile comuniste, de scoatere la lumină a producțiilor literare creștine, ascunse prin diverse sertare, de teama represaliilor, de autorii lor și de urmașii acestora. În fruntea unei echipe de călugări de la Petru Vodă, a început la Aiud să cerceteze gropile în care au fost aruncați deținuții morți în închisoare, descoperind sute de moaște, de trupuri neputrezite și schelete frumos mirositoare. Pentru că prima lui facultate absolvită era în domeniul construcțiilor, a fost pus de părintele Iustin Pârvu să construiască la Aiud Memorialul Martirilor Anticomuniști, iar apoi mănăstirea de la Cergăul Mic. Curând, faima celor două construcții ridicate de el a devenit națională, locuri de pelerinaj pentru mulți credincioși și subiecte de dezbateri aprinse în presă.

Toată această muncă făcută cu conștiinciozitate nu părea să-l împlinească, iar părintele Iustin Pârvu și-a dat seama că sufletul lui tânjește după altceva, mai înalt și mai profund. Așa că l-a trimis pe Athos la vechiul lui prieten Petroniu Tănase, starețul schitului Prodromu care, văzându-i înclinațiile literare, l-a pus să scrie despre viețile celor mai importanți călugări care s-au nevoit pe Muntele Sfânt. Munca de documentare, lungile interviuri

cu cei care i-au cunoscut pe acei mari duhovnici, l-au scos pe părintele Vichentie din schit, mai întâi dormind câteva zile în câte-o chilie ridicată în vârf de munte, apoi în câte-o grotă scobită în stâncă, pe urmă rătăcind săptămâni îndelungate în căutarea unui pustnic cu har despre care auzea că are darul înainte-vederii, până când a ajuns să revină la schit doar în marile posturi pentru a se spovedi și împărtăși. Primind de la un pelerin un cort, o saltea gonflabilă și o pătură, se pornea prin pustia athonită atent la urmele de pe pietre, pentru a găsi ascunse printre stânci căsuțele unor pustnici, lângă care se aciuia muncind alături de ei, participând la slujbe împreună și învățându-le încet-încet limba, mai întâi greaca, apoi rusa, bulgara, engleza și sârba.

Vreme de câțiva ani a trăit ca un pustnic, muncind la bucătărie sau în atelierele unor chilii pentru a primi cele două mese zilnice. Iar atunci când sărăcia era prea mare și hrana era greu de obținut, picta câteva icoane și cobora în portul Daphne pentru a le vinde pelerinilor sau a le da la schimb pentru câteva pâini și portocale.

Tot într-o zi de 15 ianuarie, pe când se afla în port, a văzut un bărbat cu 2–3 ani mai tânăr decât el, care privea neajutorat în jur și s-a dus spre el dăruindu-i una din icoane și întrebându-l unde vrea să meargă. I-a spus în rusă că-l cheamă Sașa și că a venit să-și găsească un duhovnic să se spovedească. Părintele Vichentie i-a propus să-i fie ghid și să meargă împreună să vadă câteva mănăstiri și schituri, să-i prezinte câțiva părinți despre care știa că sunt văzători în duh și căutați pentru vorbele pline de har pe care le spuneau. Sașa era tăcut și-i privea cu suspiciune pe mulți dintre călugării ce-i erau prezentați. Tot mergând pe la mănăstirea Pantelimon, la

Vechiul Russikon și la Sfântul Ilie, părintele Vichentie îi vorbea cu însuflețire despre minunile petrecute în acele locuri, îi spunea întâmplările legate de fiecare icoană, de fiecare chilie, de fiecare altar și de marii sfinți ruși care au trecut pe-acolo. Nici Vichentie nu era de fel un om vorbăreț, ba chiar i se părea că pustnicindu-se atât de mult a uitat să vorbească, dar vedea că tăcerea lui Sașa se datorează unor grele taine care-i apăsau sufletul și vorbea neîncetat pentru a-l face să uite de sine, pentru a-l rupe de gândurile lui și a-i abate atenția spre minuni și lucruri mai înălțătoare. La schitul Sfânta Ana, unde el slujea împreună cu alți călugări români, basarabeni și greci, a trebuit să spovedească un pelerin venit special pentru el, iar Sașa l-a privit pe acesta din urmă cum se ridică tulburat, dar luminat și eliberat de povara păcatelor ținute-n suflet multă vreme, încât un imbold l-a împins să-i ceară părintelui Vichentie să-l spovedească și pe el, dar punându-l în gardă că va fi o spovedanie lungă și periculoasă, ce-i va schimba viața definitiv.

A aflat astfel că îl cheamă Aleksandr Litvinenko și că a fost ofițer al serviciilor secrete ruse. Vreme de 8 ore i-a spus despre toate misiunile pe care le-a avut în KGB și FSB, despre grupurile de crimă organizată pe care aceste servicii le-au controlat și coordonat în Rusia și în multe alte țări, despre oligarhii, politicienii, jurnaliștii, oamenii de știință și activiștii civici pe care i-a promovat și protejat în toate statele lumii. Un puhoi de nume, de cifre, de date și de informații se revărsa parcă în capul călugărului într-o formă mai tulburătoare decât în orice roman de spionaj citit până atunci. Se chinuia să rețină cât mai multe și să facă legătura între întâmplările povestite, căci Sașa îl introdusese prin spovedania lui în

epicentrul celor mai mari și mai ascunse jocuri ale geopoliticii mondiale. Își uitase atribuțiile de duhovnic și vedea parcă aieveau toate mașinațiunile serviciilor secrete, înțelegea sensurile ascunse ale celor mai mari acțiuni politice de pe planetă și mai ales din Estul Europei. Evenimentele din ultimele decenii din România căpătau pentru el alt sens, iar Sașa i-a spus sute de nume ale personalităților române aflate în solda Rusiei. Parcă toată istoria țării lui a fost scrisă de niște păpușari cinici, iar el, asemeni tuturor celorlalți locuitori, a trăit cu pasiune un rol stupid, din care nu a putut ieși nici după ce s-a călugărit, căci toată renașterea creștină a fost programată la Kremlin de oameni care îl urau pe Hristos dar voiau să-l folosească în planurile lor de cucerire a lumii. Și i-a vorbit de noul păpușar-șef Vladimir Putin, de jafurile și crimele pe care le-a ordonat și despre pericolul pe care-l reprezintă pentru omenire acest individ.

– Nu te întreb, părinte, dacă mă mai pot mântui după relele pe care le-am făcut. Mai degrabă te-am ales să mă ajuți să le repar, căci de ele oricât voi fugi nu voi putea scăpa. Am fugit în Londra, dar spionii ruși au venit după mine și chiar și aici, pe Muntele Sfânt, au trimis destui agenți. Soluția este să-i neutralizăm fără să-și dea seama, să le anulăm puterea de a face rău. Dacă scoatem de sub controlul rușilor Athosul, România, Polonia și țările baltice, le-am scos toată Europa de Est din subordine! Pentru ideologii ruși, cine controlează Europa de Est controlează întreaga lume și bătlia pe acest colț de lume se va accentua în perioada următoare.

– Ce pot face eu, un călugăr sărac, fără bani și fără relații?

– Îi poți deconspira ca agenți străini unul câte unul pe toți călugării spioni de aici. Apoi pe cei din țara ta și din țările din jur. Totul e să începi cu primii 3–4 oameni, că pe urmă lucrurile vor merge de la sine.

Părintele nu i-a dat niciun canon, căci și-a dat seama că și-a luat singur unul mai mare decât putea duce un om obișnuit, dar nu l-a împărtășit decât după încă 3 zile de spovedit și de povestit, ca să poată înțelege mai bine cum poate opri pericolul rus ce se ivea amenințător la orizont.

După ce Litvinenko a plecat spre Londra, Vichentie i-a cerut părintelui Petroniu Tănase de la schitul românesc Prodromu să-l spovedească și i-a spus cele relatate de spionul rus, știind că starețul era un anticomunist convins, un duhovnic respectat în tot muntele și cu putere de influență în rândul autorităților. Cu discreție și cu tact, acesta i-a alungat din Athos pe toți agenții ruși din mănăstirea Marea Lavră, trimițându-i sub porunca ascultării în diverse țări din Asia, America de Sud sau Africa pentru a propaga acolo credința ortodoxă. Cu sprijinul câtorva stareți din Sfânta Chinotită, a reușit să-i îndepărteze și pe alți călugări și pe falșii lor discipoli, iar pe unii să-i izoleze în chilii aflate departe de centrele de putere ale Athosului. Nu a fost o acțiune ușoară și chiar patriarhul Moscovei s-a plâns de hărțuirea la care sunt supuși călugării ruși, dar Vichentie a adus în locul lor tot ruși de la mănăstirea Solovetsky din arhipelagul aflat în nordul Rusiei, de la Sfântul Chiril din Belozersky de pe malul lacului Siverskoye, de la Lavra Sfântului Serghe de Radonej din Posad, de la Lavra Pecerska din Kiev, de la mănăstirea Sergheev de lângă Sankt Petersburg și de la alte mănăstiri rusești de mare faimă.

La un an de la acea întâlnire, a fost chemat la Londra să spovedească și alți ruși aflați acolo în exil. Pe 15 ianuarie 2006 l-a cunoscut pe Boris Berezovski, un miliardar rus, fost oficial guvernamental, apropiat al președintelui Boris Elțin, deputat, matematician, inginer și academician, evreu botezat ortodox după ce a scăpat în mod miraculos dintr-un atentat pus la cale de cineva din serviciile secrete rusești subordonat vechiului lui adversar Vladimir Putin. Spovedania lui a fost mai scurtă, dar mai riguros organizată, despre generalii care l-au lovit și pe care i-a distrus sau cu care încă se confruntă, despre complicatele afaceri cu petrol, gaze, ciment, automobile, media și calculatoare. Faptul că unul din cei mai bogați oameni ai lumii l-a ales pe el, unul dintre cei mai săraci oameni de pe fața pământului, să-i fie duhovnic, îl umplea de mirare, dar și de bucurie, căci vedea că renunțarea la lumea lui i-a deschis alte lumi mai complicate, mai dificil de înțeles, dar în care vedea că este util, oferind înțelegere și iertarea de păcate.

Rușii și ucrainenii care gravitau în jurul miliardarului s-au spovedit și ei la părintele Vichentie, iar faima călugărului athonit anticomunist s-a răspândit cu repeziciune în lumea londoneză, mai ales după ce Boris Berezovski i-a publicat în limba engleză o antologie de poezii. Vreme de două luni a fost asaltat continuu de curioși veniți să vadă cum arată un pustnic din Sfântul Munte, de oameni dornici să se spovedească pentru prima oară în viață. După ce tabloidul britanic *The Sun* i-a făcut o scurtă prezentare, iar *BBC Two* a prezentat un reportaj despre ascetul athonit poliglot, poet, jurist, inginer constructor și teolog, care trăiește de mulți ani fără bani, împărtășind deopotrivă miliardari și sărăntoci, ce a

convertit la ortodoxie sute de creștini anglicani și adună la slujbe atât de mulți credincioși, încât nu au loc nu doar în biserică, dar nici măcar pe străduțele din jurul ei, călugărul Vichentie a fost nevoit să părăsească Londra în fața avalanșei de curioși. A revenit însă la câteva luni, când Aleksandr Litvinenko l-a anunțat că a fost iradiat și că nu crede că va scăpa cu viață din acel atentat. Moartea celebrului spion a înrăutățit relațiile dintre Regatul Unit și Rusia, iar Vichentie a fost anchetat de serviciile secrete engleze și filat o vreme datorită refuzului de a spune informații aflate sub pecetea tainei spovedaniei.

S-a retras din nou în pustia athonită de la Sfânta Ana, dar sufletul îi era tulburat de evenimentele prin care trecuse și de lucrurile pe care le aflate. Oamenii lui Berezovski l-au mai căutat de câteva ori și l-au rugat să-i sprijine, devenind duhovnicul lui Victor Iușcenko și Ruslana Lijiciko în Kiev, Anatoli Ciubais și Boris Nemțov în Moscova. Călătorea dintr-un loc în altul, ascultând secretele unor mari oameni ai lumii. Simțea că Estul Europei a început să fiarbă, că centrele de putere se întăresc pentru a ataca și a cuceri noi spații și resurse, că formațiuni atee, islamice, mafiote, se adună pentru a da un asalt valorilor creștine ale bătrânului continent și că el are o misiune grea: să țină piept acestui asalt. Deseori își reproșa că a devenit un călugăr vagabond, folosit de serviciile secrete în bătălii murdare și își dorea să se oprească, să se retragă la schitul lui din Sfântul Munte, dar de fiecare dată își aducea aminte de miracolul salvării lui de către Maica Domnului și de vorbele spuse atunci, că va călători mult.

– Poate ăsta este destinul meu – își zicea adeseori – să colind lumea și să-i fac pe mai marii țărilor

să nu uite de Hristos. Nu mai sunt un călugăr de mănăstire, ci un călugăr al palatelor puterii.

De multe ori le spunea românilor pe care-i întâlnea că președintele Traian Băsescu este un fals democrat, că s-a înconjurat de o mafie securistă de sorginte rusească, că în România nu există partide creștine, ci doar ramuri ale aceluiași partid comunist. Dar puțini îl luau în serios, căci unii voiau să creadă că există formațiuni anticomuniste, iar alții nu voiau ca oamenii Bisericii să abordeze chestiuni politice. Nu mică le-a fost mirarea celor care-l cunoșteau când au văzut că se implică în bătălia politică din vara anului 2012 de partea președintelui Băsescu.

– E un asalt împotriva lui Hristos, nu al unui președinte, le spunea el tuturor. Priviți cu atenție cine se află în spatele celor care vor să-l dărâme pe Băsescu. E un asalt al Rusiei împotriva României, sprijinită de forțe islamice, care vor să distrugă Europa creștină. Aici nu e doar o bătălie între două forțe românești. Profitând de acest război, s-a pornit un alt război nevăzut. Nu doar că statele s-au pus în mișcare, interesate în slăbirea României, dar și sus, în cer, au început să se miște duhurile necurate pentru a-l alunga pe Hristos din Europa.

Văzând că nici măcar cei din partidul prezidențial nu se mobilizează și-și acceptă înfrângerea, fără să fi făcut măcar o rezistență formală, părintele Vichentie a pornit spre Berlin, hotărât s-o convingă pe cancelara Angela Merkel să se opună asaltului antihristic de la București. Cu sprijinul oamenilor importanți pe care ajunsese să-i cunoască, ușile Cancelariei Germaniei i s-au deschis, doamna Merkel l-a ascultat cu interes și nu doar

că l-a crezut dar, ca adevărată fiică de preot, a simțit că este datoră să oprească lovitura de stat socialistă. De față cu el, l-a sunat pe președintele SUA Barack Obama și i-a cerut să-și asume public sprijinirea lui Traian Băsescu și apoi a ieșit în conferință de presă, alături de părintele Vichentie, denunțând atacul asupra statului de drept de la București. I-a cerut telefonic președintelui român să saboteze referendumul de suspendare și să organizeze rezistența prin boicotarea participării la vot. Victoria împotriva comuniștilor români era fragilă, președintele și cei din anturajul lui erau corupți și urâți de populație și un lider creștin încă nu se făcuse remarcat. Cu ajutorul unui sociolog, Vichentie l-a identificat pe primarul orașului Sibiu, neamțul Klaus Iohannis, ca un potențial președinte puternic și a început să vorbească despre promovarea lui în toate mediile internaționale.

Asasinarea lui Boris Berezovski în martie 2013 l-a făcut pe Vichentie să se retragă în chilia lui athonită. Frica începuse să pună stăpânire pe el. Doi din fii lui duhovnicești au murit în condiții suspecte și se temea că vor urma și alții în acest război al lumilor. Cu doi ani înainte, moartea starețului Petroniu Tănase îl răvășise mai mult decât voia să recunoască. Nu reușea să găsească un alt preot la care să se spovedească și care să-l înțeleagă, să-l îndrume, să-l sprijine. Mulți călugări priveau cu suspiciune lungile lui ieșiri în afara muntelui. Pentru ei, un călugăr este înșurat cu mănăstirea și prin tunderea în monahism a făcut legământul despărțirii de lume. Agățarea lui Vichentie de lume li se părea o îndepărtare de canoanele ortodoxe, iar sprijinul pe care i-l arătau fățiș unii stareți și mari pustnici fără nicio explicație, li se părea unora ceva ocult. Pentru mulți

călugări, el era cel care le-a cerut să boicoteze vizita pe Athos a patriarhului Kiril al Moscovei și al întregii Rusii, lucru care nu li se părea în ordine, căci unii visau la o armonie a tuturor ortodocșilor și nu agreau facțiuni naționaliste printre creștinii de rit oriental.

Ar fi vrut să se ascundă, să se topească în masa călugărilor anonimi ai Muntelui și de multe ori încerca acest lucru, dar diverși oameni veneau să-l caute și trebuia să iasă la lumină și să pornească din nou la drum. Acea vânzoleală crescândă de pelerini din ultimul deceniu pe Athos îi era atribuită, în mare măsură, lui Vichentie și mulți se plâneau că Muntelui Sfânt i-a dispărut liniștea tradițională, atât de necesară pentru a ajunge la trăiri mistice înalte.

La sfârșitul lunii decembrie 2013, părintele se porni spre Kiev pentru a petrece sărbătoarea Crăciunului alături de fiii lui duhovnicești de acolo, sperând să se întoarcă repede la chilia lui athonită de la Sfânta Ana. Ajuns în capitala Ucrainei a văzut mulțimi de tineri scandând împotriva președintelui filorus în piața Maidan. Mitingul prelungit i-a adus aminte de Piața Universității din București, de modul în care a fost distrusă acea mișcare, de umilințele la care au fost supuși liderii ei și de refuzul Bisericii Ortodoxe de a se implica în susținerea revendicărilor lor democratice. Și în Kiev – la fel ca aproape un sfert de veac în urmă în București – ierarhii bisericilor ortodoxe susțineau fățiș politica președintelui, acuzându-i pe manifestanți că sunt manipulați de dușmanii occidentali sau spunând că se țin departe de jocurile politice. Doar greco-catolicii hotărâse să fie alături de popor, lăsând deschise bisericile 24 de ore din 24, oferind adăpost și mese calde și celebrând

Sfânta Liturghie în mijlocul protestanților aflați în piața Maidan. Părintele Vichentie a ridicat și el într-un cort o capelă ortodoxă cu altar, crucifix și icoane, spunându-le manifestanților că slujitorii Bisericii Ortodoxe trebuie să asculte cu atenție vocile oamenilor aflați în grija lor duhovnicească.

– Dacă preoții ortodocși refuză să fie alături de voi, înseamnă că nu înțeleg esența creștinismului – spunea el la microfon, iar vocea lui puternică se auzea în toată piața. Dumnezeu este întotdeauna alături de cei care luptă pentru dreptate. Prin acțiunea voastră, recreștinați Ucraina și arătați lumii că valorile europene care au fundamente creștine nu au pălit în inima voastră, oricât s-au luptat pentru acest lucru ateii aflați la putere în ultimul secol!

Vestea că în mijlocul protestanților din Maidan a venit un călugăr tocmai de la Athos s-a răspândit cu iuțeală și mai mulți preoți și călugări s-au alăturat lui. În jurul lui s-au strâns și catolici, greco-catolici, ortodocși de rit vechi sau nou, aparținând patriarhiei de la Moscova sau Kiev. Solidarizarea unor reprezentanți din toate bisericile creștine și slujbele ținute împreună într-o armonie nemaiîntâlnită până atunci au dat un nou suflu mișcărilor protestatare din piață. Oameni din diverse localități din Ucraina, dar și din alte țări, veneau să participe la manifestațiile antiprezidențiale, iar în multe orașe piețele centrale au început să fie ocupate de demonstranți.

Trei ofițeri din forțele speciale Berkut l-au atacat într-o noapte pe Vichentie în cortul în care dormea în piață, dar țipetele lui i-au trezit pe manifestanți, care au reușit să-l salveze. A doua zi, cortul lui a fost țința unor

rafale cu gloanțe de pe clădirile învecinate, răbind doi călugări de la mănăstirea Sfântul Iona care slujeau alături de el. Înțelegând că asaltul asupra manifestațiilor este iminent, primarul Kievului Vitali Kliciko – fiul lui duhovnicesc, un cunoscut boxer devenit lider al manifestațiilor – l-a scos în secret din piață, iar un om de-al lui de încredere l-a condus sute de kilometri până la granița cu România.

Participând mai bine de două săptămâni la manifestațiile anticomuniste și antirusești din Kiev, Vichentie a înțeles cu mai multă claritate că Vladimir Putin are un plan de recucerire a țărilor din Estul Europei și că se bazează foarte mult pe sprijinul bisericilor ortodoxe. Trebuia să-i convingă pe mitropoliții români să oprească sprijinul electoral acordat comuniștilor și știa că era ceva foarte greu de făcut, căci comuniștii se arătasera foarte prietenoși față de Biserică în ultimii ani, finanțându-i toate proiectele.

Se opri mai întâi la Festivalul de poezie „Mihai Eminescu” din Botoșani pentru a-și saluta vechii prieteni scriitori și pentru a-i anunța despre iminenta lansare a cărții *Ctitorii și așezăminte românești la Sfântul Munte Athos*. Manuscrisul ei a fost citit și primit cu bucurie de mulți scriitori prezenți. Unii au vrut să ciocnească un pahar de vin pentru această carte care urma să aibă un succes garantat. Cele trei zile ale Festivalului l-au deconectat și a trăit într-o petrecere cum n-a mai cunoscut de multă vreme. Timp de un sfert de veac n-a băut niciodată mai mult de jumătate de pahar de vin, dar acum băuse în fiecare seară câte 3–4 pahare. Tot povestind despre minunile athonite, despre întâmplările din Ucraina, despre oamenii lângă care a stat, a uitat

măsura băuturii, iar gerul de afară parcă-l îndemna să mai bea. Pentru prima dată de când s-a călugărit a lipsit de la Sfânta Liturghie de duminică. Dimineată s-a trezit cu capul greu, mahmur, și cu un puternic sentiment de vinovăție.

A plecat din Botoșani spre Iași pentru a ajunge la mitropolie. Căra cu el câteva sticle de vin athonit de împărtășanie și icoane pictate de prietenii lui care reproduceau marile icoane făcătoare de minuni ale Muntelui. S-a oprit să-și tragă sufletul la statuia lui Eminescu. Gerul de-afară îl trezise definitiv și-i alungase mahmureala, dar parcă nu-și găsea cuvintele pentru discuțiile pe care urma să le aibă cu superiorii Bisericii. Ceva în interiorul lui îi spunea să se-ntoarcă din drum și să meargă mai târziu, când se va simți pregătit, dar, cum niciodată nu a dat înapoi, chiar și când s-a dus la întâlniri mai grele, așa că s-a ridicat de pe soclul statuii marelui poet și s-a pornit la drum. Traversând strada în fugă a alunecat pe gheață, bagajul din mână i-a căzut peste picior lovindu-l și pierzându-și echilibrul s-a prăvălit cu toată greutatea peste piciorul accidentat. A auzit osul cum s-a rupt și nu s-a mai putut ridica de jos. S-a târât până pe trotuar, trăgând după el sacoșa cu vin și icoane. Un trecător s-a grăbit să-l ajute să se ridice și înțelegând că nu poate, a sunat la Salvare. Observând cu câtă grijă își verifică sticlele de vin, a bănuț că e un călugăr beat și asta le-a spus medicilor de pe ambulanță. Mirosind a vin de la băutura din seara precedentă, dar și de la sticla ce i s-a vărsat pe haină în cădere, medicii s-au convins că au de-a face cu un călugăr beat și au anunțat prin stație că vin cu un individ care a batjocorit haina monahală. Doctorul de gardă a chemat un jurnalist de la presa locală

să vadă ciudatul personaj. Asistenta s-a grăbit să-i smulgă sticlele de vin din sacoșă să le verse la chiuvetă.

– Nu faceți asta, o ruga el insistent. E vin de împărtășanie.

– Ești beat, tataie, ce vin de împărtășanie – l-a luat la rost femeia, trăgând și mai vârtos să-i smulgă sacoșă din mâini.

Părintele Vichentie a început să se agite, să țipe. Strigătele lui erau însoțite de strigătele personalului medical la adresa lui, iar de la strigăte au trecut la agresiuni, încercând să-l imobilizeze cu forța. În camera de gardă era o vânzoleală și un asurzitor cor de înjurături și vulgarități, iar ziaristul aflat acolo a scris ulterior că toate îi aparțin călugărului beat. Adormit imediat în urma unei injecții, a fost dus în sala de operații, unde piciorul i-a fost pus rapid în ghips.

Când s-a trezit, infirmiera i-a pus în brațe un teanc de ziare care relatau pățania lui. Televiziunile și posturile de radio transmiteau cazul călugărului beat la fiecare jurnal de știri într-un mod eronat. „Bărbatul care se recomandă drept călugărul Vichentie”, „bețivul îmbrăcat în veșminte de călugăr”, „un călugăr mort de beat s-a dat în spectacol la Urgențe”, „un pseudo-călugăr beat turtă a pus pe jar cadrele medicale de la Urgențe”, „a început să se certe cu asistenta care încerca să-i ia sticla de vin din mână”, „în ciuda durerii, bărbatul a ținut aproape sticla de vin, pe care a «salvat-o» atunci când a căzut pe gheață”, „ispita a fost mai puternică decât rugăciunile”, „băutura l-a făcut să uite de Dumnezeu”, „a uitat de credință și, preț de câteva ore, s-a desfătat cu licori balice în cantități care l-au făcut să nu mai știe cine e”, „a înjurat pe toată lumea”, „a început să-i înjure pe

asistenți și pe medici, ca la ușa cortului, neținând cont de straiile duhovnicești sau de legământul de mănăstire”, „în timp ce încerca să se schimbe în pijamale pentru a putea fi internat, călugărul a lăsat sticla pe podea. În acel moment o asistentă i-a luat sticla și a vărsat-o, moment în care bărbatul a început să înjure din nou”.

Ca om care lucrase o vreme în presă, atent mânuitor al cuvintelor, Vichentie a înțeles imediat că eticheta „călugărul beat” s-a lipit puternic de el și nu va putea să o dea jos cu ușurință. I-a chemat pe jurnaliști la spital să le explice varianta lui, dar niciunul nu a vrut să vină, deoarece știrea lor făcuse *rating* și nu doreau să o dezmință. Mai târziu, când s-a externat, s-a dus personal la redacțiile ziarelor și posturilor de radio și tv pentru a obține un drept la replică, dar niciun jurnalist nu i l-a acordat, deși unii au recunoscut că au scris ceea ce le-a spus asistenta, fără să verifice personal și fără să ceară și opinia lui.

Operația de la picior – făcută fără aprobarea lui – a fost realizată în bătaie de joc, osul fiind sudat prost, producându-i dureri la fiecare pas așezat pe podea. Ar fi necesitat câteva săptămâni de spitalizare, dar a fost externat rapid pentru că nu avea asigurarea medicală plătită în România, ci în Grecia. Târându-și cu greu piciorul în ghips, Vichentie s-a dus la mitropolie pentru a explica accidentul și a cere sprijin pentru repararea prejudiciului de imagine adus Bisericii. Discuțiile despre implicarea în politică alături de comuniști a vrut să le lase pentru altă dată, dar cei de-acolo l-au luat în primire cu o vehemență neașteptată.

– Ai făcut de rușine Biserica! – i-a reproșat unul.

– Ai batjocorit rasa monahală! – i-a spus altul cu dispreț.

– Așa v-a învățat Iustin Pârvu: să fiți legionari și să vă îmbățați ca porcii! Rămâne să mai faceți și crime, ca să fie completă spălarea pe creier!

A înțeles cu amărăciune că scandalul iscat de el în presă a fost pretextul pentru destructurarea „cuiburilor de legionari” de la cele 20 de mănăstiri ctitorite de Iustin Pârvu în toată țara. Și-a dat seama nu doar că nu va găsi sprijin în Biserica pe care o slujise cu toată ființa lui, ci și că numele lui a fost dat în consemn la mănăstiri să fie refuzat în cazul în care va bate la ușa lor pentru sprijin.

La ieșirea de la mitropolie picioarele au început să-i tremure; i se părea că toată lumea se întoarce împotriva lui cu ură și dispreț. Se așeză pe o bancă din apropiere. Ar fi vrut să-și sune cunoscuții, dar pierduse telefonul mobil în căderea pe gheață și nu mai avea altundeva salvate datele de contact. Editura ce urma să-i tipărească noua carte a anulat contractul de editare în urma scandalului din presă. Prietenii scriitori îi întorceau spatele jenați. Rămăsese fără niciun ban, fără adăpost, fără haine de schimb, fără prieteni, fără niciun sprijin. Dormea la un azil de bătrâni, iar ziua căuta pe internet la biblioteca publică să dea de urma unor oameni binevoitori la care apelase în trecut. A început să cerșească pentru a strânge bani să ajungă pe Athos, dar, sunându-și vechii colegi de la Sfânta Ana a aflat că i s-a interzis accesul pe Sfântul Munte, iar chilia i-a fost dată altui călugăr. A plecat în București, însă norocul nu i-a surâs nici acolo. Ar fi vrut să se angajeze într-un post cât de mic, dar care să-i permită să-și plătească o cazare, mesele zilnice și tratamentele medicale, dar nimeni nu îl

angaja: fie era prea calificat cu trei facultăți și un master absolvite, fie îl respingeau când îl vedeau în haina monahală, fie citeau pe internet despre scandalul în care fusese implicat. În fiecare zi, bătea la ușa a 4–5 instituții care anunțau că fac angajări, dar mereu era refuzat sub un pretext oarecare. Se culca de multe ori flămând, căci cantinele pentru săraci erau închise seara.

A găsit într-un târziu de lucru ca profesor suplitor de limba engleză într-un sat din județul Constanța, dar și acolo renumele de „călugărul beat” l-a ajuns curând din urmă. La ieșirea din biserică, unii copii aruncau după el cu pietre, îl întrebau dacă merge șchiopătând pentru că e beat. Gura lumii în sat era mai puternică decât la oraș, iar directorului școlii începuse să-i pară rău că l-a angajat, din cauza reacțiilor pe care le stârnea.

Încet-încet, prin rugăciune, șocul căderii a început să fie atenuat. Oamenii au văzut că nu este bețiv și au fost dispuși să-i asculte explicațiile. Când încrederea a început să se consolideze, le-a vorbit despre răul pe care îl pregătește Rusia pentru România și despre obligația pe care o are de a-l opri. Văzuse la televizor masacrul din piața Maidan, ocuparea Crimeei, luptele din vestul Ucrainei, iar aceste fapte produceau îngrijorare tuturor locuitorilor comunei. Au început să strângă bani pentru a-i plăti deplasările pe la diverse episcopii, cu scopul de a-i convinge pe înalții ierarhi să se desolidarizeze public de comuniști.

Alegerile pentru președinția României se apropiau și Vichentie era conștient de miza lor pentru Estul Europei. Vedeă sondajele în care candidatul comuniștilor era favorit, dar știa că ele sunt false, publicate pentru a

induce o altă opinie și a face posibilă fraudarea alegerilor, așa cum se întâmplase în trecut în România și în multe țări din jur. I-a convins pe liderii partidelor care-l susțineau pe Klaus Iohannis să facă eforturi pentru securizarea voturilor. La propunerea lui, a fost elaborat un soft care identifica voturile multiple și toți delegații au fost obligați să trimită codul numeric personal al celor care votau pe liste suplimentare. Cu ajutorul acestui soft, au fost identificate mii de voturi multiple, iar multe alte zeci sau sute de mii de persoane au fost împiedicate să voteze de mai multe ori.

Călătorind mult în toată Europa, a înțeles că democrația presupune participarea masivă la alegeri și s-a hotărât să-i aducă la urne pe cât mai mulți români. Reușise să ia legătura cu mulți din discipolii lui Iustin Pârvu care erau risipiți prin toate județele țării. I-a rugat să îi trimită datele de contact – telefoane, adrese de email – ale românilor plecați la muncă în Occident, cu domiciliul în localitățile din jurul mănăstirilor lor. În câteva săptămâni, a strâns informații despre aproape jumătate de milion de oameni. Toți au fost sunați de respectivii călugări și rugați să facă efortul să se ducă la vot pentru a salva democrația în România, să nu lase toată puterea în mâinile unui singur om și să sune în țară doi cunoscuți care nu vor să voteze, cerându-le să meargă la urne. Au fost rugați să le dea datele de contact ale celor doi cunoscuți, care au fost apoi și ei sunați de călugări, ce le-a spus că sunt responsabili în fața lui Dumnezeu dacă lasă țara pe mâna comuniștilor. Vichentie centraliza răspunsurile în cămaruța lui din comuna constănțeană și căuta noi persoane care să se implice benevol în campanie. În săptămâna dinaintea turului doi al alegerilor

prezidențiale sute de călugări și mireni au sunat la telefon mai mult de două milioane de persoane din țară și din străinătate. În ziua alegerilor, i-a rugat pe toți preoții cunoscuți să accentueze în pilda bunului samaritean din pericopa evanghelică duminicală modul în care Dumnezeu ne salvează cu ajutorul unor străini de neam și religie, cum ne-a ridicat pe noi ca neam cu ajutorul regilor germani și al altor cărturari străini.

Sunând un sociolog pentru a afla rezultatele *exit-poll*-urilor la ora 12 și văzând că balanța înclină în favoarea lui Iohannis, nu s-a putut abține și le-a spus vestea enoriașilor aflați la Sfânta Liturghie.

– Ai fost învins, Putine! – tuna el din amvon. Ai crezut că poți păcăli neamul românesc cu aparatul tău propagandistic! Cu toată forța pe care o ai, nu poți învinge credința adevărată în Dumnezeu cel Viu!

Vestea că Vichentie s-a implicat în câștigarea alegerilor de către Klaus Iohannis a ajuns pe muntele Athos la mulți stareți și călugări. Sfânta Chinotită a hotărât să-i ridice interdicția de intrare pe munte și să-i redea chilia spre folosință.

– E nevoie de sprijinul tuturor călugărilor și preoților noștri pentru a pune stavilă războiului ce stă să vină peste Europa – le-a spus el stareților adunați în Parlamentul athonit din Kareia. Războiul este un eșec al evanghelizării. Gândiți-vă că ortodocșii sunt atacați de alți ortodocși, de oameni care împărtășesc același botez! E vina noastră că nu i-am făcut să-l trăiască pe Hristos în inima lor. Toată suflarea ortodoxă privește spre Athos ca spre cel mai înalt reper al credinței! Trebuie să spuneți tuturor preoților și călugărilor ortodocși că stă în puterea lor să oprească războiul; să arunce anatema asupra lui

Putin și a celor care atacă alte state și popoare ortodoxe; să-i acuze de război fratricid; să iasă cu icoana lui Hristos în fața atacatorilor așa cum au făcut în piața Maidan, căci în fața acestui gest și președintele Ianukovici s-a declarat învins! Nu mai puteți să-i lăsați să se ascundă sub masca neutralității politice – aici Hristos e atacat și vor răspunde în fața Lui pentru lașitate și abandonarea fiilor lor duhovnicești!

Plânsul unui politician

Am cunoscut un deputat care avea o mare dragoste pentru Sfântul Dimitrie. Spunea deseori că Sfântul l-a ajutat să câștige alegerile și l-a salvat din multe necazuri. Era supărat că în provincie Sfântul nu era cinstit așa cum se cuvenea și puțini oameni aveau icoana lui, așa că, atunci când mergea prin alte orașe și sate, dăruia oamenilor icoana lui, încurajându-i să-i ceară ajutor și sprijin în viață.

La scurtă vreme după ce a ajuns deputat, vizitând o mănăstire din Moldova, a întâlnit o măicuță care fusese mușcată de căpușe, căpătând boala *lyme*. Crezând că o poate ajuta, căci soția lui era doctor, deputatul a luat-o la el acasă și a dus-o la mulți medici. Dar boala ei se agrava și doctorii nu știau ce să-i facă pentru a o vindeca. A dus-o și la câteva spitale din occident, însă fără efect. Măicuța se stingea pe zi ce trece, devenind legumă, neputându-se ține pe picioare, apoi neputând măcar să țină o lingură în mână, ajungând rapid înconștientă și intrând apoi în comă. Doctorii nu îi mai dădeau decât maximum două zile de trăit. Deputatul s-a dus la mănăstire să-l anunțe pe duhovnicul ei și pe celelalte măicuțe că viața bolnavei se va încheia curând.

– I-am promis lui Dumnezeu că o salvez – plângea el în fața duhovnicului. Ea e pașaportul meu spre mântuire. Cum mă voi duce la Dumnezeu dacă ea moare?

Salveaz-o, Sfinte Dimitrie! – a strigat el cu lacrimi în ochi.

Părintele duhovnic plângea și el, cunoscând efortul uriaș pe care l-a făcut deputatul pentru salvarea bolnavei. Celelalte măicuțe s-au apropiat și ele și au început să se roage, plângând.

Deputatul a plecat spre casă să stea la căpătâiul ei ultimele ore de viață, dar, spre seară, măicuța a început să dea semne de revenire. A cerut o supă, după ce zile îndelungate a fost hrănită doar intravenos cu perfuzii. A doua zi s-a ridicat din pat, iar după o săptămână s-a întors viaie la mănăstire.

Vorbind cu ea despre ce a simțit în perioada în care era în starea de inconștiență, mi-a povestit că multă vreme s-a gândit la viața ei de până atunci, fiind tristă că i se sfârșea fără să fi făcut ceva deosebit, fără să fi lăsat amintiri frumoase în mințile celor care au cunoscut-o. I se părea că trecuse tern prin viață, că nimeni nu îi va simți lipsa pe pământ. Și se ruga lui Dumnezeu să o ia mai repede și să-i curme suferințele. În starea de rugăciune neîntreruptă, a simțit cum se desprinde încet-încet de lume și se duce spre o lumină care o atrăgea tot mai sus. La un moment dat i-a apărut Sfântul Dimitrie care i-a făcut semn să privească înapoi și ne-a văzut pe toți în curtea mănăstirii cum plângeam pentru ea. Într-o clipă și-a dat seama că ea a însemnat ceva pentru niște oameni și a hotărât că merită să lupte să trăiască.

Acel plâns al deputatului i-a salvat viața măicuței, iar lui i-a dat mântuirea. Plânsul lui a cutremurat cerul și pământul; cerul – pentru că Dumnezeu s-a milostivit de curățenia devotamentului lui pentru măicuță și pentru

biserică; pământul – pentru că lumea monahală este cu totul alta în urma acelui miracol, ajungând să fie cunoscut în multe mănăstiri, fiindu-mi povestit de un călugăr de pe Athos și de o călugăriță din Banat, fără ca ei să știe că am fost martor al producerii lui.

O dragoste neobișnuită

Cu mulți ani în urmă, am întâlnit în penitenciarul Rahova o frumoasă blondă care venea în vizită la un deținut țigan. Ea, stilată, elegantă, manierată, îl sorbea din ochi pe el, tuciuriu, neîngrijit, care înfuleca tot ce-i aducea de mâncare de acasă. Un gardian mi-a șoptit că el este infirmierul care a violat-o când a ajuns moartă la morga spitalului Sfântul Ioan. Știrea asta făcuse furori la vremea ei: echipajul de descarcerare a adus la morgă o victimă a unui accident de mașină. Când doctorii au venit să facă autopsia, l-au găsit pe infirmier călare pe moartă, care a înviat în timpul violului. Întâlnindu-mă de mai multe ori cu ea în camera de așteptare a penitenciarului, am convins-o să-mi spună povestea așa cum a trăit-o și a înțeles-o ea.

– Eram la volan, mă duceam să mă întâlnesc cu șeful meu. Urma să mă mărit cu el, dar erau împotriva acestei căsătorii și părinții mei și ai lui. Nu știu cum m-am răsturnat cu mașina, dar îmi aduc aminte că medicul de la descarcerare se chinuia să mă aducă la viață. „O pierdem” – îl auzeam ca prin vis. Apoi, totul s-a întrerupt. Când m-am trezit i-am auzit pe medici cum discutau despre formele de depunere a mea la morgă. Strigam revoltată că nu sunt moartă, dar ei nu mă auzeau. Am încercat să mă ridic și am văzut că plutesc deasupra corpului meu. Mă învârteam în jurul medicilor, țipând la ei că sunt vie, să facă ceva să mă salveze, dar ei m-au

abandonat într-o cameră în care erau mai multe cadavre. Eram revoltată de neglijența lor și mă vedeam prizonieră încă vie în afara corpului meu mort. Apoi a apărut o lumină care mă atrăgea spre ea tot mai sus printr-un tunel. Parcă eram într-un aspirator care mă smulgea cu forță de lângă corpul meu din sala de la morgă, trecând prin ziduri deasupra spitalului. Zborul ăsta a încetat brusc și m-am văzut depusă într-o sală mare, albă, luminoasă. Într-un capăt al ei, pe un scaun mare, ca un tron, stătea cineva care mă privea cu severitate. Am vrut să mă apropiu, dar parcă eram ținută pe podea. M-a întrebat de ce n-am fost atentă la toate semnele pe care mi le-a dat să nu mă avânt pe un drum greșit, căsătorindu-mă cu cine nu trebuie. „Du-te înapoi – mi-a poruncit – și cel asupra căruia vei deschide ochii va fi bărbatul tău.” Într-o clipă, am ajuns în același tunel care, ca într-un lift, m-a coborât înapoi în spital, în camera de morgă și în corpul meu. Când am deschis ochii l-am văzut pe el deasupra mea. L-am zâmbit și l-am îmbrățișat căci știam că al meu va fi și așa fi stat așa multă vreme, dar ușa camerei s-a deschis și doctorii ne-au găsit făcând dragoste. Pe el l-au arestat pentru violarea unui cadavru, dar eu nu sunt cadavru, sunt vie. E nedreaptă arestarea lui, eu am dat declarații că n-am fost violată de el și că vreau să fie eliberat. Dar degeaba – uitați-l aici, în pușcărie, umilit și ajuns batjocura unor criminali!

După câțva timp, am reușit să stau de vorbă și cu el, profanatorul de cadavre, și să ascult varianta lui.

– Eu nu sunt, dom'le, de-ăsta care violează cadavre la morgă. Să moară mama că n-am mai făcut așa ceva niciodată înainte. Le aranjam, le pregăteam pentru disecție, curățam ce ieșea din ele, dar nu mă spurcam,

dom'le, cu moarte. Dar când au adus-o pe ea era altceva. Era în ea o lumină care voia să iasă afară. Parcă lumina toată sala! Am încercat s-o resuscitez, s-o aduc la viață, dar n-aveam multe cunoștințe medicale. Am făcut respirație gură la gură, am apăsător pe inimă, am răsucitor pe toate părțile, dar lumina din ea se făcea tot mai slabă și parcă mă implora să fac ceva să nu se stingă. Niciun doctor nu venea să mă ajute și eu îi dădeam palme peste față, peste corp să se trezească, dar degeaba – se făcea tot mai rece, mai flască. Cum stătea goală în fața mea, mă uitam între picioarele ei și mă gândeam să încerc pe-acolo s-o readuc la viață, dacă prin respirație gură la gură n-am reușit. Am simțit că se încălzește și pulsul îi revine încet-încet. Mă mișcam mai vârtos să-i pun sângele în circulație, că simțeam că dacă inima o să-i bată mai tare o să se trezească. Și s-a trezit, dom'le, dintr-o dată, ca și cum aș fi apăsător pe un întrerupător! I-a țâșnit viața pe gură și a deschis ochii. Mi-era că o să țipe când m-o vedea așa negru cum suntem noi, țigani, dar mi-a zâmbit și m-a îmbrățișat. Am dat să mă ridic de pe ea, dar nu m-a lăsat și mă sorbea din ochi și mă mângâia. Dintr-o dată, în morgă au intrat medicii și asistentele și m-au găsit deasupra ei. „E vie, vedeți, am înviat-o” – le-am spus, dar ei m-au acuzat că m-am purtat necuviincios cu cadavrele, că le-am batjocorit. „Care cadavru! – le spuneam. Ea era vie! Ar fi murit până veneați voi sau ați fi omorât-o când ați fi tăiat-o. Eu am salvat-o de la moarte.” Poliția m-a arestat și aici unii își bat joc de mine. „Bă, țigane – mi-a spus un deținut – putea să fie soacră-mea și dacă mi-o aduceai înapoi îmi făceai căsnicia un calvar!” Ei nu înțeleg că a fost un miracol toată această întâmplare. Unii vor să mă violeze crezând că așa o să simt și eu ce a

simțit ea, dar eu pe ea n-am violat-o. Corpul ei îmi cerea să fac ceva. Am făcut ce trebuia – rezultatul contează, nu-i așa?

Într-una din zile, am văzut-o la vorbitor pe fată împreună cu părinții ei. Îl îmbrățișau așa cum n-am văzut vreodată ca niște socri să-și îmbrățișeze ginerele.

– Uite-așa o să te ținem pe brațe, dragule, cât vom trăi și o să-ți facem tot ce vei dori – îi spunea mama ei, sărutându-l zgomotos pe obraji. Îți place prăjitura cu nuci? O să-ți fac oricând o să ceri!

Până la eliberarea din pușcărie, avocata lui a organizat nunta în închisoare. Era prima nuntă între gratiile de la Rahova și acest eveniment a trezit la viață toată suflarea deținuților. Fiecare căuta să le facă un cadou din puținul pe care-l avea: din cutii de conserve au făcut un avion de jucărie, au brodat așternuturi pentru noaptea nunții, au strâns bani să le cumpere verighete. Cadrele s-au zbatut și au obținut autorizație pentru funcționarea primei camere de „vorbitor sexual” din istoria închisorilor românești. Au obținut aprobare și pentru meniul festiv de la nuntă. A fost cea mai emoționantă petrecere pe care am văzut-o: deținuții dansau între ei, spuneau bancuri, s-au format *ad-hoc* zeci de formații de muzică. Nimeni nu stătea posac la masă și deținuți pe care nu-i văzusem vreodată zâmbind radiau și se bucurau ca niște copii de bucuria mirilor. Mulți voiau să fie nașii copilului ce urma să se nască în urma acelei întâmplări de la morgă și fiecare propunea diverse nume. A fost chiar un concurs legat de numele copilului și la sfârșit mirii au fost de acord cu numele ieșit câștigător.

De-atunci nu i-am mai văzut niciodată. Avocata mi-a spus că el a fost eliberat și i s-au retras toate

acuzățiile aduse de conducerea spitalului. Am uitat demult de ei, dar cazul lor mi-a revenit zilele trecute în minte citind o știre despre un adolescent olimpic. Numele lui e la fel ca numele copilului ieșit câștigător la concursul de la nunta din penitenciarul Rahova și vârsta lui se potrivește cu vârsta copilului pe care urma să-l nască înviata. Nu doar că ar fi prea frumos să fie adevărat că au un copil olimpic – ar fi o dovadă în plus a modului în care lucrează Dumnezeu, ridicând destine din cele mai imposibile situații de viață.

Cronica unei minciuni minore

Vacanța de Paști se apropia și noi nu reușisem încă să ne hotărâm unde vom pleca. Prietenii noștri își luaseră bilete pentru Siria și ne lăsaseră într-o stare de incertitudine pe zi ce trecea tot mai stresantă. De altfel, apropierea vacanțelor îmi producea mereu o stare de agitație. Trebuia să strâng bani și să-i risipesc cu o mărinimie care să nu mă facă să par ultimul calic de pe fața pământului. Cât am fost student am profitat din plin de taberele gratuite pe care un bun prieten din sindicatul studenților mi le oferea cu regularitate. Apoi am căutat câțiva ani să particip la tot felul de simpozioane și conferințe ce se țineau la mare și la munte și în care era inclusă cazarea și masa. Dar vremurile acestea au trecut, acum devenisem un om înșurat, la casa lui, proaspăt președinte al unui institut de cercetări și cadru didactic universitar. În plus, împlineam de Paști doi ani de când mi-am cunoscut soția, iar asemenea eveniment trebuia sărbătorit cum se cuvine, într-o zonă exotică, așa cum exotică ne plăcea să credem că este și relația noastră.

În ultima zi de lucru, în vinerea dinaintea Săptămânii Mari, am trecut pe la o agenție de turism, iar atenția mi s-a fixat pe o excursie în Grecia. Nu era foarte scumpă și presupunea un circuit pe la cele mai importante locuri turistice. Mi-am sunat soția și am anunțat-o că sunt hotărât să cumpăr biletele.

– Să nu cumva să iei locuri în spate, în autocar, că eu nu merg. Adu-ți aminte ce urât a fost drumul în

Turcia de anul trecut. N-am văzut nimic și am fost tot timpul zdruncinați pe scaunul de pe roată – mi-a spus ea.

Dar reprezentanta agenției m-a anunțat, parcă făcându-mi în ciudă, că nu au mai rămas decât două locuri libere în autocar, ultimele, pe roata stângă din spate.

– Ați venit târziu, rezervările s-au făcut cu mult timp în urmă. Măine este plecarea, iar cele două locuri sunt, de regulă, destinate șoferilor, ca să se odihnească. Dacă le vreți, bine, dacă nu, tot bine.

Și atunci mi-a ieșit din gură minciuna salvatoare:

– Doamnă dragă, soția mea este însărcinată și nu poate călători decât pe un scaun din primul rând. Va avea probabil vărsături și va trebui să coboare rapid din autocar. Așa că vă rog să ne dați primele locuri de lângă șofer.

Am mințit probabil prost, dar cu atâta convingere, că am reușit s-o înduplec pe femeia de la agenție.

– Uite cum facem: decalăm toate rezervările și vă punem pe voi în primele locuri. Dar ar fi bine ca burta soției tale să fie vizibilă, că altfel veți avea probleme. În ce lună zici că e însărcinată?

– Într-a treia – am răspuns rapid, fără să mă gândesc prea mult.

Și am plecat spre casă bucuros, cu biletele de călătorie ținute ca un trofeu pe care l-am obținut cu mare efort.

Acasă i-am povestit nevestei cum am primit cele mai bune locuri în autocar, bucurându-ne împreună de succesul pe care l-am avut, care nu ar fi fost posibil decât dacă făceam rezervare cu vreo 4–5 luni înainte. Agitați

de o sticlă de vin roșu Pinot Noir de Murfatlar, ne și imaginam ce priveliști minunate vom avea, ce locuri deosebite vom vizita și ce frumos vom sărbători cel de-al doilea an al iubirii noastre. Grecia antică mă fascinasese din primul an de facultate și știam ce statui vom vedea în fiecare muzeu, cum arată Acropole și ce semnificații au toate coloanele și ruinele pe lângă care vom călca plini de pioșenie. Ne-am iubit cu bucuria că un vis frumos ni se împlinea. Așa cum aveam să aflăm la câteva săptămâni de la întoarcerea din călătorie, un alt vis ni s-a împlinit în acel moment: soția mea rămăsese însărcinată.

*

A doua zi ne-am înființat în fața agenției, pentru îmbarcarea în autocar. Călătorii auziseră că s-au decalat locurile și vociferau nemulțumiți. Mă gândeam că ar fi trebuit ca nevastă-mea să-și pună o pernă pe sub tricou și să meargă puțin legănat, cu burta în față, ca să stingă furia celorlalți, dar mi-am dat seama că în 12 zile cât dura excursia tot ne-ar fi depistat și ne-am fi făcut de râs. Vociferările s-au stins din fericire destul de repede. În spatele nostru am auzit însă câteva remarci răutăcioase:

– Asta numai gravidă în luna a treia nu e – spunea o femeie la vreo 50 ani.

– O să ne strice excursia, tot cerând să oprească din jumate în jumate de oră – se plângea o alta.

– E nebună femeia asta. Riscă să-și piardă sarcina – comenta iritată o alta.

În fața autocarului, așteptând să urcăm, l-am întâlnit pe decanul de la facultatea unde predam. Își

însoțea mama – o femeie de 87 de ani – căreia îi făcuse cadou o excursie în Grecia. A venit spre mine bucuros.

– Te rog, dragul meu coleg, să ai grijă de mama mea. Să mergeți împreună în toate locurile și să mă suni dacă se întâmplă ceva. Deși este vîioaie și o să vă întrecă pe orice traseu veți merge, este totuși în vîrstă și mă tem pentru ea. Gîndește-te însă ce întâmplare fericită a făcut să plecați împreună în această excursie, căci mama a fost medic pediatru 45 de ani și îi va da cele mai utile sfaturi soției tale.

Și, întorcându-se spre grupul femeilor cărcotașe, le spuse că ar trebui să arate mai multă considerație unei tinere doamne însărcinată. Prestanța lui, autoritatea cu care a vorbit, le-a făcut pe acestea să se schimbe radical față de soția mea. Pe toată durata călătoriei, de fiecare dată când deschideau un pachet de bomboane, o ciocolată sau un sandwich, o invitau și pe soția mea să se servească.

– Nu fi rușinoasă fetițo, și eu știu cum e să ai poftă.

– Iese copilul pătat, dacă dorești ceva și nu primești.

– Acum e momentul în care poți cere orice fără să-și fie rușine.

Mai ales în prima zi a călătoriei, aproape toată lumea din autocar venea spre nevasta mea să o îmbie cu tot felul de bunătăți. Ba cozonac făcut în casă, ba o tabletă de ciocolată elvețiană, ba napolitane, biscuiți, piersici sau tot felul de alimente. Deși enervată de situația creată, ea nu putea să le spună acestor oameni amabili că totul a fost o minciună pentru un loc mai bun în autocar, așa că a fost nevoită să joace rolul femeii gravide toate

cele 12 zile. La fiecare oprire la un *fast-food* pe autostradă, era invitată prima să comande și îi lăsau posibilitatea să aleagă prima masa și locul unde să stea.

Sarcina ei a fost prilejul ca oamenii să se cunoască mai repede. Fiecare femeie a început să povestească prin ce a trecut când a fost însărcinată, iar bărbații îmi spuneau, complici, cum să fac față situațiilor care vor urma. Bancurile cu doctori și maternități ne-au însoțit tot traseul prin Bulgaria, făcând atmosfera destinsă pentru ceilalți, dar destul de crispată pentru noi. La fiecare oprire, mama decanului venea spre noi și ne spunea de ce să ne ferim și cum să ne comportăm corect din punct de vedere medical.

Odată cazați la Paralia Katerini (primii din grup și în cea mai bună cameră din hotel) certurile dintre noi nu au așteptat prea mult ca să izbucnească. Enervată de prea marea atenție care i s-a dat, soția m-a bătut la cap toată seara pentru situațiile cărora a trebuit să le facă față, neputându-se bucura de locurile bune, pe nedrept obținute. În toate zilele, s-a ținut la distanță față de grup, iar în autocar se prefăcea că este adormită, ca sfaturile și atențiile să înceteze. În toate stațiunile vizitate s-a abținut să intre în apa mării, de teamă să nu fie făcută iresponsabilă de către ceilalți. Și nici în piscinele de la hotel nu și-a băgat decât picioarele, deși mare poftă ar fi avut să se ia la întrecere cu mine să vadă cine înoată mai bine.

– Ți-ai bătut joc de mine în toate zilele astea – mi-a reproșat la întoarcerea acasă. Am dat o grămadă de bani pe excursia asta și nu am putut să mă bucur de nimic. Am stat toată ziua după fundul unei babe să-i ascult amintirile din tinerețe și sfaturile medicale de care

nu aveam nevoie. Am zâmbit prefăcută la toți cretinii care mă bombardau cu dulcéțuri și povești din maternitățile lui Ceaușescu. Știi cum e să-ți stea în gât toate astea? Și mai zici că mi-ai făcut un cadou? Halal sărbătorire! De Înviere a trebuit să stau lângă moșii din Focșani, care se chinuiau să mă facă să nu mă sperii de artificiile aruncate de localnici. La masa festivă m-au îmbuibat ca pe un porc de Ignat, înainte de tăiere, cu friptură de miel, care știi că nu-mi place deloc. Am mâncat din porțiile de la 7 turiști, de-mi venea să vărs și ăia se bucurau, crezând că sunt simptomele sarcinii. Tu râdeai cu ei, dar știi cum m-am simțit eu? Groaznic, groaznic, groaznic! Îmi venea să le spun tuturor că ai mințit, dar mi-era că o încurci la facultate. I-ai făcut o mie de poze mamei decanului tău și cu noi nu ai făcut niciuna.

*

La câteva săptămâni de la excursia buclucașă am aflat că soția a rămas însărcinată. Bucuria noastră ar fi trebuit să ne facă să uităm aventurile din Grecia. Dar n-a fost să fie așa. Colegii de la Facultate m-au felicitat imediat după întoarcerea acasă, căci aflaseră de la decan ce soție curajoasă am, care a suportat fără să se vaiete greutățile călătoriei. La examenele studențești din septembrie m-am trezit cu cadouri pentru copilul nou născut. Mama decanului calculase că sosise deja momentul și eram deja un fericit tătic și dăduse vestea la toți profesorii. În aceeași zi m-a sunat să ne felicite. Cu greu am putut să-i spun că încă nu i-a venit sorocul soției. M-a întrebat însă cu care doctor urmează să nască,

deoarece voia să-l atenționeze despre pericolul întârzierii nașterii. Prins în corzi, nu am putut să ascund numele doctoriței Badea – o doctoriță cunoscută, la care soția mea făcuse deja programarea pentru sfârșitul anului. Telefonul babei mi-a înghețat însă sângele în vene. O și vedeam sunând-o pe doamna Badea și aflând că nevasta mea e gravidă doar în luna a 6-a, ea nefiind deloc însărcinată în excursie. Mi-o și imaginam cum îi va spune fiului ei ce mincinos și șarlatan sunt și cum vor afla colegii mei că mi-am bătut joc gratuit de o femeie cinstită și de un grup de 40 de oameni.

De ce mi-a fost frică nu am scăpat. La ședința săptămânală de miercuri, toți mă priveau ca un ciumat, refuzând să stea de vorbă cu mine. Am încercat să iau cuvântul și să le explic tărășenia, dar fără succes.

– Tu să taci! – mi-a retezat-o scurt șeful de catedră. Mincinosule!

La câteva zile, decanul a dat un comunicat de presă împotriva celui mai recent sondaj de opinie coordonat de mine la institutul pe care-l conduceam. Cu o vehemență rar întâlnită, a atribuit sondajului meu toate erorile posibile și imposibile ale unui sondaj, a făcut legătură între informații care nu aveau nici o legătură, m-a acuzat de escrocherii metodologice, fără să catadicsească măcar să vină la institut să vadă cum s-a făcut sondajul. Fiind o somitate în materie, iar sondajul stârnind de câteva zile comentariile politicienilor și jurnaliștilor, toate ziarele au preluat pe prima pagină acuzele care mi s-au adus. Dintr-o trăsătură de condei îmi spulberase toată credibilitatea pe care mi-o construisem cu multă râvnă ani îndelungați.

L-am sunat să-l întreb de ce a scris acele minciuni în comunicat.

– Mă faci mincinos? Tu ești mincinosul, nu eu. Ce încredere să mai aibă cineva în ce faci tu, dacă minți oameni nevinovați? Trebuia să trag un semnal de alarmă împotriva unora ca tine.

La ședința săptămânală de la facultate, șeful de catedră mi-a cerut să-i înmânez demisia, căci nu putea concepe să fie coleg cu un șarlatan. Iar colegii care erau membrii partidului ieșit prost în sondajul meu i-au ținut partea, jigniți de rezultatele murdare pe care le-am produs. Ca în ședințele staliniste, eram condamnat fără nicio probă împotriva mea. Cum nu îmi dădeau posibilitatea să le explic, simțindu-se ofensați că încerc pe mai departe să îmi bat joc de inteligența și profesionalismul lor, am simțit că cea mai bună apărare e atacul. Așa că am anunțat că refuz să-mi dau demisia și că institutul meu va da în judecată Facultatea și pe decanul ei, pentru prejudiciile morale și materiale aduse.

Odată deschise ostilitățile cu toți colegii (în fapt, doar cu câțiva politrucii, care credeau că, acuzându-mă, cresc în ochii partidului lor) simțeam că pericolul pierderii postului de la catedră a dispărut, dar nu și șicanele la care urma să fiu supus. Și, într-adevăr, răutățile lor le-am trăit ca și cum ar fi mușcat din carnea mea. O serie de articole defăimătoare la adresa institutului meu au apărut în presa centrală și în revistele de specialitate. Clienții tradiționali au încetat să mai semneze contracte cu mine, iar alții cărora le făceam oferte de finanțare, îmi trânteau ușa în nas. Reducerea drastică a fondurilor și imaginea negativă a institutului i-a făcut pe mai toți angajații să mă părăsească, acuzându-

mă și ei de un management defectuos. În scurt timp, am rămas singurul cercetător al institutului, asistat doar de contabilă care trebuia să pregătească formalitățile falimentului.

Ca și cum acestea nu erau de-ajuns, profesorul la care eram doctorand, a refuzat să mai coordoneze lucrarea unui cercetător dubios, deși tema lucrării era dintr-un domeniu diferit de cel al sondajului criticat.

Dezaastrele din plan profesional s-au răsfârnt inevitabil și în viața casnică. La început am încercat să le minimalizez, râzând de oportuniștii mei colegi de la catedră, care îi cântau în strună decanului, acuzându-mă fără să aibă cele mai mici informații despre ceea ce blamau. Invidia că eu reușisem să înființez un institut și să-l conduc o vreme cu succes îi făcea să mă critice cu atâta răutate. Dar soția mea nu mai dădea crezare explicațiilor mele optimiste. Simțea că pământul îmi fuge de sub picioare și nu putea face nimic să îl oprească. O auzeam prin bucătărie sau baie blestemând:

– Mama ei de excursie! Mai bine stăteam acasă!

Chiar și în somn tresărea speriată, spunându-mi că a visat cum poliția mă aresta pentru tot felul de vini, generate de aceeași babă nebună.

Dacă de arestare am scăpat, în schimb de controalele fiscale trimise la institutul meu de partidul de la putere (ieșit prost în sondajul cu pricina) nu am avut cum să scap. Toate instanțele cu atribuții de control mi-au călcat biroul, ca toți specialiștii să afle ce pățesc dacă mai prezintă rezultate negative la adresa partidului. De la Ministerul de Finanțe, Garda Financiară, Curtea de Conturi și până la Casa de Sănătate, de Șomaj, de Pensii și Camera de Muncă – toate mi-au răscolit actele în

căutarea unor nereguli. Și toate au cerut ciubuc ca să mă scape cu amenzi mai mici. Unii au venit și de trei ori într-o lună, amendându-mă că nu am plătit amenzile anterioare, pe care le contestasem în instanță.

În scurt timp am ajuns unul din cei mai săraci sociologi și probabil unul din cei mai proscriși dintre ei. Până și prietenii mă ocoleau, iar colegii de facultate nu ezitau să mă acuze de față cu alții că sunt un escroc și un mincinos. Doi dintre ei au publicat în reviste articole care criticau alte articole mai vechi ale mele, fiind foarte apreciați pentru acest curaj și pentru profunzimea științifică demonstrată.

În această situație amărată, singura bucurie a fost nașterea copilului meu, în ajunul Crăciunului, cu trei luni mai târziu decât calculase mama decanului.

*

Presat de disperare, de sărăcie și de spectrul ratării prelungite, m-am înființat la ușa rectorului Universității, cerându-i să mă primească în audiență. I-am povestit pe larg toată trășenia, cum am mințit-o prima dată pe femeia de la agenția de turism, apoi cum ea le-a spus celorlalți călători minciuna, pe care eu și soția mea am confirmat-o pe durata întregii excursii. Cum mi-am stricat călătoria din cauza acestei minciuni și cum mama decanului mi-a stricat relațiile cu toți ceilalți colegi de la catedră. Cum am fost respins la doctorat și cum sunt perceput ca șarlatan de cei mai mulți sociologi. I-am cerut să-mi acorde șansa unei reabilitări și să-mi permită să mă înscriu la el la doctorat. M-a ascultat cu atenție, a

râs și mi-a întins mâna. Am simțit că însuși Dumnezeu îmi întinde mâna lui salvatoare.

M-am apucat cu o râvnă nemaiîntâlnită de noul doctorat, pe care speram să-l termin într-un timp scurt. Am devorat toate cărțile pe care le-am găsit, chinuindu-mă să citesc în limbi străine despre care nu aveam nici cele mai elementare cunoștințe. Am citit pe Internet toate studiile publicate în ultimii ani. Și am scris câteva luni cu o viteză pe care nu o credeam posibilă.

Între timp, viața politică a început să fie tot mai agitată în apropierea alegerilor parlamentare și prezidențiale. Toți colegii de catedră, mai toți colegii de facultate și cei mai mulți specialiști s-au apucat de lucru în slujba partidului aflat la putere. Un politician al opoziției care avea nevoie de un sociolog m-a chemat să se lămurească asupra scandalului în care am fost implicat. Deși i-am spus toată tărășenia, el a povestit celorlalți oameni politici că eu sunt de fapt o victimă a partidului aflat la putere. Iar vestea s-a dus și în rândul celorlalte partide din opoziție. Am fost rapid curtat de mai toți politicienii dornici să ia locul celor de la putere. Așa am ajuns în *staff*-ul celor mai importanți opozanți. Am făcut pentru ei sondaje și i-am consiliat în alegerea strategiilor electorale. Bucuros că mi se ivise ocazia să mai muncesc, am dat tot ce am putut mai bun din mine.

Opoziția a câștigat alegerile, iar eu m-am trezit cu o faimă la care nici măcar nu puteam visa. Ea a reaprins însă vechiul scandal cu sociologii fostei puteri, care mă acuzau de pierderea vechilor privilegii și resurse financiare, îndreptate abuziv și răzbunător spre mine. În forme pretins savante și profund științifice, numeroase articole mă prezentau într-o lumină odioasă, deturnând

fonduri și făcând cercetări de mântuială, prostituând știința și trăgându-i în jos pe proaspeții politicieni veniți la putere. Nedorindu-și scandaluri imediat după preluarea guvernării, aceștia nu au pregetat să mă abandoneze și să-și îndrepte atenția și fondurile spre aceiași sociologi care lucrase împotriva lor în campania electorală. Colac peste pupăză, și rectorul a refuzat să mai coordoneze doctoratul unui ins din ce în ce mai controversat.

Cum nu mai găseam pe nimeni care să mai lucreze cu mine, am hotărât să emigrez. După multe discuții, soția mea a înțeles că nu am altă șansă să supraviețuiesc profesional. Iar în alte domenii nu reușeam să pătrund într-un mod care să-mi ofere speranța afirmării. Am plecat în Statele Unite ale Americii, la sora mea care trăia în Phoenix de câțiva ani. Cu mare greutate am reușit să mă angajez operator de interviu la un institut, muncă pe care în țară refuzam să o mai fac încă din anul II de studenție. Norocul însă mi-a surâs repede, căci am reușit să-l conving pe șeful institutului de greșelile metodologice făcute. Am ajuns coordonatorul rețelei de operatori, apoi coordonator al unor cercetări și director adjunct. Mai parcusesem pașii aceștia în urmă cu vreo 15 ani în România, așa că mi-a fost ușor să avansez fără să îmbătrânesc în funcții mărunte. În scurt timp, am ajuns să fac parte din conducerea unuia dintre cele mai cunoscute institute americane de sondaje. Aveam grijă să nu intru în scandaluri cu datele pe care le produceam, încercând să dau sondajelor o greutate științifică deosebită, rodul unei munci rigurose efectuate.

Dar trecutul din patria natală a revenit în actualitate cu și mai mare vehemență. Nemulțumiți de rezultatele unei cercetări despre războiul din Irak, unii

politicieni americani au republicat articolele negative apărute împotriva mea în România, încercând să demonstreze astfel neseriozitatea mea și a datelor produse.

Îmi vedeam deja cariera făcută țândări, retrăind aceleași mizerii, cu scuze necrezute de nimeni, cu acuze nedemonstrate de nimeni, dar certe pentru toată lumea. Mă vedeam din nou cu traista în băț, plecând în alte țări, încercând din nou să-mi construiesc o carieră, care se spulberă la prima rafală de vânt. Atunci m-am hotărât să stau de vorbă cu baba, cu mama decanului, cu femeia de la care a pornit toată tărașenia. Nu știam ce vreau să-i spun, dar în mintea mea se înfiripase ideea că dacă de la ea a pornit tot răul, tot de la ea se poate opri. Așa că am pus mâna pe telefon și am sunat-o, rugându-mă lui Dumnezeu să o găsec în viață.

*

Iar Dumnezeu mi-a ascultat ruga. Mi-a răspuns chiar ea la telefon. I-am cerut insistent să mă asculte, dar a spus că nu vorbește cu mine la telefon, că vrea să îmi vadă fața atunci când îi vorbesc. Fără să-i spun nimic nevestei, am luat primul avion și am venit în țară.

A doua zi dimineață eram postat la ușa ei. M-a primit rece, cu un dispreț pe care nu se obosea să-l ascundă. Am încercat s-o înduioșez, spunându-i că am mințit la agenția de turism deoarece țineam morțiș să-i fac nevestei un cadou cu ocazia aniversării noastre. I-am povestit toate consecințele minciunii mele, spunându-i că toate acestea mi-au afectat nu numai cariera, ci și viața de familie, căsnicia fiindu-mi la un pas de destrămare. M-a

ascultat mai bine de o oră fără să mă întrerupă, apoi a început ea să vorbească.

– Excursia în Grecia a fost cel mai minunat lucru care mi s-a întâmplat în ultimii vreo 30 de ani. De când s-a prăpădit bărbatu-meu, Dumnezeu să-l odihnească, nimeni nu m-a mai băgat în seamă. Trăiam parcă așteptând clipa când o să mor, fără să mai cred că un lucru bun mi s-ar putea întâmpla în viață. Băiatul meu e mereu ocupat, are familia lui și îmi dă din când în când telefon parcă să vadă dacă n-am murit. Mi se părea că m-a trimis în Grecia să-mi rup oasele pe-acolo și eram convinsă că excursia îmi va scurta zilele. Dar v-am întâlnit pe voi, pe tine și pe frumoasa ta soție. V-ați purtat așa de frumos cu mine cum nu s-a mai purtat nimeni de multă vreme. Mi-ați făcut în 12 zile mai multe poze decât mi-a făcut regretatul meu soț în 30 de ani de căsnicie. Nici pacienții pe care i-am avut nu mi-au ascultat sfaturile cu mai multă atenție ca voi. Mă și gândeam să vă propun să acceptați să vă botez eu copilul și să mă primiți ca bonă. Așteptam sorocul nașterii ca să vă propun aceste lucruri. Ca apoi să aflu că totul a fost o minciună. Am simțit că pică cerul pe mine. Toate visele mi s-au spulberat, toate planurile s-au dus pe apa sâmbetei. V-ați bătut joc de mine într-un mod atât de cinic și de gratuit, încât nu puteam să vă las nepedepsiți.

După îndelungi perorații morale despre minciună, presărate cu lamentații despre binele pe care l-a făcut în viață și care a trecut neobservat de toată lumea, a acceptat să vorbească cu fiul ei, în vederea unei reconcilierii.

A doua zi am fost primit și de decan acasă. Amețit de *whisky*-ul făcut cadou, de promisiunile publicării lui în marile reviste americane, de bursele de

cercetare alocate lui și facultății lui, dar gândindu-se și la eșecurile recent suferite de el și acoliții lui, lăsați de izbeliște de noua putere (care îmi trimitea în ultimul timp bezele de simpatie prin presa locală, solicitându-mi revenirea pe scena științifică românească) și convins că destinul căsniciei mele stă în mâinile lui, a acceptat să dea un interviu filmat în care a povestit cum a fost îmboldit de maică-sa să scrie acel articol devastator, cum l-a scris fără să se uite măcar pe baza de date sau pe nota metodologică a sondajului, cum i-a împins și pe ceilalți trepăduși de la catedră să scrie tot felul de mizerii împotriva mea. În final, o ruga pe nevastă-mea să îl ierte și să nu părăsească un savant atât de cinstit ca mine.

Impulsionat și de o mică sumă primită ca avans la deplasarea în America, i-a convins și pe ceilalți colegi de la catedră să i se alăture, cu declarații filmate către nevasta mea. Unul câte unul, au trecut toți prin fața aparatului de filmat, recunoscând și alte lucruri pe care nici măcar nu le știam. Mai mult decât atât, unii au spus și lucruri făcute de către alți sociologi, pe care nu îi credeam implicați. Decanul le-a promis că îi voi angaja la noul institut pe care îl voi înființa în România, dacă îmi salvează căsnicia.

Cu ajutorul unui operator tv am reușit să fac un film despre mizeriile sociologiei. Filmul a avut un succes răsunător, primind un premiu internațional. În urma difuzării lui, decanul a fost demis, iar eu am fost numit în locul lui. I-am dat afară pe toți colegii implicați în scandal, aducând o echipă tânără la catedră. Acum conduc facultatea din Statele Unite, păstrându-mi și postul la institut, cu un renume mult sporit. Și nicicând nu mi-a mers căsnicia mai bine.

Ochelarii

Încă de când am cunoscut-o, nevastă-mea avea niște apucături ciudate: îi vedea pe toți oamenii hidoși și cu ticuri. Și nu se sfia să le spună în față aceste lucruri: „Nu vezi ce cap uriaș ai?”, „Ce te bălângăni toată ziua?”, „Vai, ce diform ești!”. Le spunea când unuia, când altuia. La început am crezut că se purta într-adins așa, ca să-mi încerce răbdarea. Dar, după nuntă, acuzele la adresa celor din jur n-au conținut, așa încât m-am trezit curând părăsit de toți prietenii, rudele și cunoscuții. Bineînțeles că eu eram cel mai hidos și cu cele mai multe ticuri dintre toți oamenii: ba mi se zbăteau ochii, ba îmi zvâcneau nările, ba aveam o burtă cât un frigider, ba urechile-mi clăpăuge erau ca niște elice la capul umflat ca un dovleac de ziua recoltei, ba picioarele îmi erau crăcănate de putea trece porcul printre ele lejer și multe altele de acest gen.

Încetul cu încetul orice dragoste dintre noi a dispărut, așa că am hotărât să ne despărțim. În timp ce ne întorceam de la tribunalul la care intentasem acțiunea de divorț, ne-am oprit întâmplător la un cabinet de oftalmologie pentru un control de rutină. Așa a descoperit doctorul că ea avea niște pete pe ochi care o făceau să-i vadă pe oameni diformi și cu ticuri. I-a recomandat să poarte ochelari cu dioptrii mari și lentile groase. Pe drumul spre casă s-a produs un miracol: îi vedea pe toți oamenii foarte frumoși. Voiam chiar să cred că problemele noastre s-au rezolvat, dar a doua zi m-a

părăsit lăsându-mi un bilet prin care mă anunța că ne vedem peste două luni la tribunal pentru divorț.

În sala de judecată a venit însoțită de un tip urât, gras, chel, chior și bătrân, pe care mi l-a prezentat ca fiind viitorul ei soț. Mi-am dat seama că l-a cunoscut când n-avea ochelarii pe nas. Părerea asta mi-a fost confirmată și de ieșirile ei față de ceilalți oameni din sală care „se bălângăneau și erau hidoși”. Am întrebat-o de ce nu mai poartă ochelarii.

– Când am ieșit de la doctor, toți oamenii mi se păreau frumoși și normali, dar când m-am uitat acasă în oglindă am văzut pentru prima oară ce urâtă și diformă eram și ce ticuri aveam, așa că am aruncat ochelarii. Defectele astea să le aibă ceilalți, nu eu.

Pantofii

De câțva timp stau în fața Templului Miresei așteptând să descopăr înaintea pețitorilor coreeni care femeie mi-a fost aleasă pentru nunta colectivă de pe stadion. Mă întreb de multe ori cum am avut curajul să pășesc în aventura asta. Acasă, în România, am o nevastă ce habar nu are că aici, în Coreea, eu mă mai însor o dată. Am crezut multă vreme că sunt un om rațional, că judec și cântăresc de multe ori lucrurile înainte de a lua o decizie. Iar acum nu pot să-mi explic de ce m-am angrenat cu atâta ușurință în afacerea asta.

În urmă cu câteva săptămâni un prieten sosit de curând din străinătate mi-a povestit aventurile lui. Aflase de pe Internet că organizația coreeană Moon facilitează celor singuri găsierea partenerilor de viață, după care le oferă locuri de muncă bine plătite în mai multe țări ale lumii. Le-a scris că i-ar plăcea o nevastă asiatică, iar ei l-au invitat în Coreea să cunoască o vietnameză care corespundea cerințelor lui. Pentru că i-au asigurat drumul și cazarea timp de o săptămână a plecat bucuros. Acolo a întâlnit-o pe Wi Ling. S-a lăsat în voia organizatorilor, care au pus la cale un întreg ceremonial. După trei zile de probă urmau alte trei pentru pregătirea nunții pe un stadion înaintea ritualului colectiv, împreună cu alte 300 de perechi. În a cincea zi, de teamă ca lucrurile să nu ia o întorsătură prea serioasă, a contramandat nunta pentru că Wi avea un cusur incompatibil cu firea lui: râdea prea

tare în pat în momentele lui de extaz. Politicoși, coreenii l-au trimis înapoi în țară, iar după o lună l-au chemat iarăși să se însoare cu o chinezoaică Xiu Ciang. Cu ea, istoria s-a repetat: după cinci zile a refuzat-o pentru că nu voia să învețe deloc românește. S-a întors din nou în țară, apoi iar a fost invitat și tot așa a anulat cinci nunți la rând. La cursurile despre cum să fii un soț model nu s-a dus decât prima dată, iar atunci când se făceau pregătirile de căsătorie se plimba pe străzile din Seul făcându-și zeci de prieteni.

Era convins că tipii de la Moon sunt niște fraieri și că poți să cutreieri lumea pe banii lor, bucurându-te chiar de mângâierile unor frumoase orientale, fără să plătești nimic în schimb. Când ne-am reîntâlnit acum 3 săptămâni mi-a povestit cu lux de amănunte aventurile lui, ce tertipuri folosea pentru a-i păcăli pe coreeni și cum a câștigat în două rânduri bani de la ei când a făcut-o pe supăratul pentru că i-au adus odată o fată cu ochelari și altă dată una cu un defect la picior.

– Hai cu mine! – mi-a zis. Stai aici în sărăcia asta din România fără să te bucuri de viață! Ai cumva o căsnicie perfectă? Te știu în certuri permanente cu nevastă-ta. Zi-i că mergi la un congres în Asia și apoi, dacă vrei – te întorci, dacă nu – te ajută ei să pleci în orice colț de lume.

Puteam să refuz o asemenea ofertă? Am spus de la început că vreau o europeană, dacă se poate chiar o româncă, înaltă, cu părul lung, până-n 22 de ani, cu facultate, din familie înstărită. Și iată-mă acum în Seul, abia sosit de două ore, postat în fața Templului Miresei, curios să știu de mai înainte ce nevastă mi-au găsit gazdele. Prietenul meu mi-a povestit în avion că fetele și

femeile din toată lumea care acceptă să se mărite în stilul Moon trebuie să vină în Coreea și să participe la ritualul de purificare înainte de a fi date de probă soților aleși.

La intrare în Templu stau aliniate zeci de perechi de încălțări pentru femei: pantofi, sandale, saboti, papuci, cizme, espadrile, bocanci, ghete de mărimi și culori diferite. Negre, maro, vișinii, gri, albe, roșii, verzi, bleumarin. Niciodată n-am văzut până acum atâtea perechi de încălțăminte purtate. Tot uitându-mă la ele m-am gândit că pot să-mi dau seama ce fel de femei sunt cele care le poartă. Ele își lasă amprente în pantofi, după cum forma și tipul pantofilor spun ceva despre personalitatea lor. Espadrilele cu siguranță aparțin unor chinezoaice care trăiesc din cultura orezului. Pantofii aceia verzi sunt probabil ai unei sud-americance de până-n 18 ani. Așa cum erau juliți păreau a fi ai unei puștoaice veselă și zglobie.

Ca să-mi treacă plictiseala, m-am gândit să descopăr care încălțări aparțin celei care mi-a fost aleasă. Cu puțină fantezie și logică pot să ghicesc ce fel de persoană este proprietara fiecărei încălțări. N-am făcut degeaba atâtea cursuri de psihologie în școală.

Tot plimbându-mi privirea de la o pereche la alta, atenția mi-a fost atrasă de niște pantofi vișinii cu toc. Erau decupați mai mult decât ceilalți, iar tocurile erau mai înalte decât la cele mai multe perechi. Cu siguranță aparțin unei tipe foarte mândră și plină de ea. După mărimea lor trebuia ca ea să aibă peste 1,70 metri. Asta este femeia care mi-a fost aleasă – am tresărit deodată. Are pantofi europeni, chiar românești, pentru că am mai văzut undeva unii la fel, dar nu pot să-mi aduc aminte la cine.

M-am apropiat de ei să-i studiez cu mai multă atenție. I-am luat chiar în mână și i-am dus la nas să-i miros, convins că mirosul lor îmi spune ceva despre tipă. I-am lăsat însă repede jos, rușinat, de teamă să nu mă vadă cineva. *Calul de dar nu se caută la dinți* – mi-am spus în gând proverbul nostru național. Dar am zâmbit fericit: nu miroseau urât. După urmele lăsate de ea, mi-am închipuit că are niște picioare demential de frumoase. Adânciturile păreau identice în fiecare pantof, semn că fata obișnuia să meargă des în astfel de încălțăminte. Cu siguranță e o tipă distinsă, elegantă, cu personalitate complexă, probabil obișnuită cu recepțiile. Un fir de păr căzut pe perechea stângă îmi dădea să înțeleg că are o podoabă capilară bogată, ondulată, frecvent coafată. Bag mâna-n foc că și-a dat cu fixativ, că e șatenă și are ochii verzi.

Câte lucruri poți spune despre un om numai uitându-te la pantofii lui! Tocul drept fusese cândva julit, dar pielea de pe el a fost întinsă la loc, lipită și revopsită. Individa era deci atentă cu lucrurile ei, era adică ordonată, meticuloasă, scrupuloasă. Ceilalți pantofi erau juliți în vârf, prăfuiți, pe când ai ei erau dați recent cu cremă și păreau strălucitori. Talpa interioară era puțin decolorată. O și vedeam în mintea mea pe tipă cum se va descălța în fața patului peste câteva ore, mișcându-și cu voluptate șoldurile, lăsând pantofii să-i cadă cu senzualitate din picioare. Mă și gândeam că mi-ar plăcea să beau șampanie din pantofii ei.

Dar de ce a venit la un templu ca ăsta? – a năvălit brusc în mintea mea o întrebare. Ce caută o tipă ca ea să se mărite aici? Cu siguranță a suferit o decepție în dragoste în țara ei și vrea să-și refacă rapid viața. Asta

înseamnă că este o ușuratică. Dacă a refuzat să-și găsească bărbat în țara ei, poate că nu are un renume prea bun. Poate este o prostituată și mulți bărbați o știu și de aceea vrea să-și ia viața de la capăt, întorcând spatele trecutului. Da, așa trebuie să fi stat lucrurile în viața ei, iar pantofii ăștia cine știe ce bețiv i-o fi făcut cadou. Îmi erau așa de cunoscuți, dar nu știam nici acum de unde. Femeilor cu care mai ieșeam din când în când înainte să mă însor le făceam cadou pantofi negri, nu vișinii. Uitându-mă la culoarea lor, mi-am dat seama că tipa trebuie să aibă un sânge clocotitor în vene, o inimă de țigăncușă tânără, șireată, jucăușă și pofticioasă.

Un alt gând m-a străfulgerat deodată: dacă tipa e frigidă? De obicei intelectualele astea simt mai mari satisfacții când discută la recepții și petreceri decât în pat. O tipă după gustul meu trebuie să fie atentă mai mult cu bărbații decât cu ea, trebuie să se lase pe ea pentru a dăruii dragoste. Dacă poartă asemenea pantofi e deci prea plină de ea, are prea multe ifose și nici în pat nu se dăruiește cu pasiune. Femeile, așa cum mi le-aș dori eu, sunt mai puțin sofisticate, mai simple, mai neglijente, cu pantofii curați și noi, dar nu așa de decupați. Poate că și decolteul bluzei ei era la fel de decupat și provocator.

Absorbit de studiul pantofilor, nici n-am observat când s-a apropiat de mine gazda Kai Yu.

– Sunteți un mare specialist, domnule – mi-a spus zâmbind. Cum de v-ați dat seama că posesoarea acestor pantofi v-a fost aleasă ca mireasă?

– Simplu – am răspuns zâmbind. Dexteritatea profesională.

În acest timp, un zgomot din interiorul Templului Miresei m-a făcut să înțeleg că slujba a luat sfârșit. M-am

retras cu domnul Kai după coloanele templului urmărind femeile cum se încălțau. Când în pantofii vișinii au intrat o pereche de picioare, am făcut instinctiv un pas înainte pentru a o vedea pe tipă.

– Tu aici? – am strigat amândoi odată.

Era soția mea din România. În același timp, mi-am adus aminte de unde știam pantofii aceia: îi făcusem eu cadou în urmă cu doi ani, de ziua ei.

Pătlăgica

O poreclisem Pătlăgica. Nu mai știu dacă ideea mi-a aparținut mie sau lui Mihai, dar a venit natural când am început s-o observăm în preajma noastră ba pe coridoarele liceului, ba pe terenul de tenis ori pe cel de fotbal sau prin imensa curte prin care ne plimbam în recreații. Când o vedeam venind spre noi ni se părea ca o sacoșă cu roșii care se bălăngănea în mâna unei gospodine ce se întorcea agale de la piață. Fesele, sânii, obrații și alte părți moi ale corpului se mișcau în toate părțile și noi râdeam că mai întâi își făcea apariția o bucată din corpul ei moale și abia apoi acea bucată îi aducea întregul corp lângă noi. Nu era neapărat grasă, dar arăta ca un ciorchine de roșii prea coapte pentru vârsta ei de 14-15 ani. Fetele din clasa noastră erau toate foarte slabe, cu sânii abia înmuguriți, svelte, ba chiar copilandre, pe când ea era dezvoltată prematur. Nu doar corpul o luase înaintea timpului, ci toată ființa ei era maturizată, intrată abrupt într-o adolescență ce-i impunea un alt comportament, un fel – neobișnuit pentru noi – de a privi lumea și de a ne privi pe noi. Se uita la noi, provocator, lasciv, senzual, ochii îi râdeau și ne chemau spre ea, gura îi stătea întredeschisă, dezvelindu-i dinții neobișnuit de albi, umezindu-și buzele cu limba, zâmbind la toate lucrurile pe care le spuneam.

– E îndrăgostită de unul dintre noi – îi spuneam lui Mihai. Dar pe el Pătlăgica nu-l interesa deloc. Era în stare să stea o oră întreagă lângă ea fără să-i adreseze nici

un cuvânt. Dar nu pentru că era plinuță, ci pentru că ideea îndrăgostirii i se părea o prostie, o rătăcire a minții, ca o boală de care voia să se țină departe.

– Când încep să se îndrăgostească, oamenii se comportă ca niște proști. Nu-i mai interesează lucrurile savante, discuțiile elevate, noile descoperiri științifice. Stau și se hlizesc unii la alții, râd la toate prostiile celuilalt, aprobă toate platitudinile de parcă li s-a scurtcircuitat inteligența. Pătlăgicăi i s-a stins becul – n-ai ce discuta cu ea.

Gândeam la fel ca el în multe privințe și asta ne-a și apropiat de când ne-am cunoscut în prima zi de liceu. Stăteam în aceeași bancă din fundul clasei ca doi puștani neajutorati, azvârliți într-o lume în care învățam să se descurcăm sprijinindu-ne unul pe celălalt, confirmându-ne sau infirmându-ne reciproc temerile, părerile despre profesori și colegi, ori despre cărți, filme sau orice altceva ne trezea interesul. Mie îmi plăcea istoria, iar lui literatura și eram în stare să ne ascultăm ore nesfârșite unul pe celălalt vorbind ba despre politica din perioada interbelică, ba despre câte un poet demult uitat. Ne puneam amândoi în pielea politicianilor din vremea războiului și ne imaginam ce decizii am fi luat dacă eram în locul lor și cum am fi salvat țara de catastrofa care a urmat. Ori scriam împreună poezii în același stil ca al Anei Blandiana ori al lui Alexandru Macedonski. Țin minte că eram îndrăgostit de o colegă de clasă și voiam să-i scriu poezii. Îmi făcusem câteva caiete de versuri tematice: unul despre ochi, altul despre păr, un al treilea despre sâni, altul despre șolduri și încă vreo câteva despre alte părți ale corpului iubitei mele pe care voiam să i le cânt în versuri. Și în fiecare caiet voiam să scriu

20-30 de poezii, fiecare imitând stilul câte unui poet de care-mi plăcea. Și împreună cu Mihai rafinam fiecare strofă, ba chiar fiecare vers, ca el să semene cât mai bine cu stilul lui Marin Sorescu, Mihai Eminescu, Heinrich Heine, Charles Baudelaire, Paul Valery, Nichita Stănescu sau al altor poeți. Iar când caietele s-au umplut de versuri, i le-am dat să le citească fetei de care eram îndrăgostit. "Le-am compus pentru tine" – i-am scris pe un bilețel. Ea a deschis în pauză caietul despre sâni și a început să citească. Noi o urmăream înfrigurați și ne așteptam să fie încântată de rafinamentul nostru literar. Dar ea s-a ridicat brusc și a început să dea cu caietele în mine.

– "Ai sâni să spargi alune cu ei." Atâta ai putut să scrii tâmpitule despre sâni mei? Sunt mici și trebuia să mă jignești în felul ăsta? Perversule – țipa ea lovindu-mă cu caietul în cap, pe umeri, de față cu celelalte colege care se prăpădeau de râs. I-auziți ce scrie idiotul ăsta: "Cuminiți, plutind lejer sub sarafan". Așa-s bă sâni mei? "Cu sfârcurile ca niște năsturași discreți"?

– Ai văzut că fetele nu pot aprecia efortul literar?
– mă consola Mihai după ce mă scosese din clasă roșu ca racul și umilit în fața a 20 de fete. Tu ai surprins exact stilul lui Marin Sorescu în poezia aia. Dacă ea nu l-a citit n-avea de unde să știe că el te-a inspirat, nu sâni ei.

Pătlăgica a venit a doua zi spre mine cu caietele de poezii în brațe.

– Le-am cules de pe jos, că le aruncase scârbită și celelalte fete voiau să râdă mai departe de poeziile tale. Să știi că l-ai imitat foarte bine pe Marin Sorescu în poezia aia despre sâni. Le-am citit pe toate cât a fost noaptea de lungă, dar nu mi-am dat seama ce poeți ai

imitat la poezia a șaptea și a doisprezecea. M-am gândit că pe Nina Cassian și Serghei Esenin. Am ghicit?

Erau Omar Khayam și Rabindranath Tagore, dar nu i-am spus, căci mi-era greu să-i povestesc cât de mult am lucrat să șlefuiesc versuri precum: ”iubirea-mi nu e decât o umbră / ce-ți pune în valoare firea mândră” ori ”mi-am îmbrăcat inima-n zdrențe / și am trimis-o să-ți cerșească dorul”. Știam că doar Mihai putea aprecia întortocheatele feluri de a se exprima ale acestor poeți orientali și dificultatea de a-i imita fără să-i plagiez. Dar nu puteam să nu admir că Pătlăgica i-a recunoscut pe Fernando Pessoa, Pablo Neruda, Thomas Eliot sau pe Emil Brumaru.

– În poeziile despre șolduri ar fi trebuit să bagi mai mult erotism, mai multă poftă carnală, senzualitate, excitare. Sunt prea romantice, prea livrești, prea contemplative. Nu se simte dorința, focul interior. Parc-ai fi scris despre niște flori sau chiar despre un sac de cartofi. Uite cum aș transforma aici poezia despre ochi care o imită pe cea a lui Radu Stanca: ”Ți-a pus o vrăjitoare-n ochi tăciuni / ca să mă perpelești ca pe cărbuni / încinși, arzând puternic sub obroc / zvârliți spre mine ca-ntr-un tainic joc”.

O ascultam uimit și nu-mi venea să cred cât de multe corecturi și adnotări făcuse pe caietele mele de poezii.

– La ce se gândesc fetele când citesc astfel de poezii? – am întrebat-o.

– La sex, dacă sunt bine scrise. Dar tu nu te-ai gândit la sex. N-ai scris nici un caiet de versuri despre sex.

– Nu voiam să fiu vulgar.

– Nu voiai s-o cucerești, ci doar să-ți admire talentul de epigon. Greu de admirat așa ceva. Și Mihai scrie poezii de-astea?

– Nu, el mi le-a corectat. Lui îi place să-i citească pe poeți, nu să-i imite. Dar simte poezia mai bine decât mine.

– Lui ce poeți îi plac?

Din felul în care mă-ntreba se vedea că pe Mihai îl plăcea, nu pe mine. Și-a dat seama că și eu am ”citit-o”. Nu știu ce expresie aveam atunci pe chip, dar probabil că i-am dat să înțeleagă că nu are nici o șansă.

–Ai văzut și tu cum este să iubești pe cineva care te ignoră. E foarte neplăcut. Mi-e greu și nu suport. Mă străduiesc să nu se vadă, dar cel mai trist e că el vede și nu zice nimic. E o dragoste fără speranțe, lipsită de perspective. Acum, că știi, mă simt mai liniștită. Vrei să fii duhovnicul meu? O să-ți povestesc tot ce simt pentru Mihai. În schimb o să te-nvăț cum să le cucerești pe fete, ce zici?

Pătlăgica a rămas câteva momente tăcută, tristă, fără zâmbetul ei veșnic arborat în prezența noastră. Tăcerea ne-a apropiat rapid. Și eu respins și ea respinsă. Și eu poet și ea poetă. Având în ea încă un complice, am intrat în clasă fără să mă rușinez de glumele colegelor. O vedeam pe rândul de la geam în banca a doua în timpul orei de literatură universală și abia așteptam să vină pauza să vorbim mai mult. În scurtele răgazuri dintre ore reușeam să discutăm nu doar generalități, ci și câteva lucruri personale. Avea o fire sinceră și reușea să se descrie așa cum era, fără părtinire, fără vanitate. Nu-i era jenă să-și exprime frustrările, visele, pasiunile.

– Sunt grasă, dar mă simt bine-n pielea mea, mă mișc ușor, am multă energie și respingerea unora m-a făcut de mică dornică să învăț, să fiu deșteaptă. Credeam că mintea mă va ajuta să nu mă îndrăgostesc prea mult de cineva, dar se pare că nu m-am deșteptat suficient. Poate că dacă-mi vorbești mai mult de Mihai voi găsi antidotul potrivit să mi-l scot din minte. Mergem împreună spre casă să mai povestim una-alta?

Liceul la care învățam era în centrul Bucureștiului, fostă Școala Centrală de Fete, rebotezat după război cu numele unei rusoaice Zoia Kosmodemianskaia. Eu locuiam într-un cartier mărginaș – Drumul Taberei, iar ea într-alt cartier vecin – Drumul Sării, așa că aveam jumătate de drum de mers împreună cu troleibuzul. Părinții ei erau doctori și munceau mult, iar după ce a intrat la liceu au cam lăsat-o din mână. Și-a petrecut copilăria prin spitale împreună cu ei, prin camere de gardă, saloane sau cabinete medicale. Văzuse multe cazuri și-i plăcea să-mi vorbească despre ele. Eu eram străin de lumea medicală, nu fusesem niciodată bolnav, nu aveam medici în familie și nu stăpâneam nici noțiuni prea multe de anatomie, darămite despre boli, tratamente sau operații. Însă îmi plăcea să o ascult, ba chiar nu mă săturam de poveștile ei din spitale și deseori i le repetam lui Mihai a doua zi. Mai ales că multe dintre poveștile ei erau despre dragostea dintre diverși medici, asistente și pacienți, manifestată în ipostaze și locuri cât mai neobișnuite și mai hilare.

Într-una din după-amiezile în care ne întorceam acasă de la liceu într-un troleibuz ticsit de oameni, profitând de mulțimea care ne-mpingea, Pătlăgica și-a lipit sâni de mâna mea. Simțeam cum mă furnic din cap

până-n picioare, iar excitația mă făcea să roșesc – mi se părea că toată lumea din troleibuz se uită la umflătura din pantalonii mei și la Pătlăgica ce mi-a provocat-o. Încercam să mă feresc de ea, dar vedeam că era încântată de ce-mi făcea. S-a apropiat și mi-a șoptit la ureche:

– Lui Mihai i-ar place să simtă ce simți tu?

Până a coborât parcă am stat pe ace și tot restul zilei m-am gândit la ea. Noaptea tot pe ea am visat-o, ca pe o meduză uriașă ce lipea de mine pentru a mă mânca. M-am hotărât să o evit, așa că plecam de la școală împreună cu Mihai. El locuia aproape de liceu, într-un bloc vechi de lângă parcul Ioanid. Îl conduceam până acasă și apoi mă întorceam să iau troleibuzul din fața liceului, gândind că Pătlăgica a plecat cu alt mijloc de transport înaintea mea. Dar într-o zi am văzut-o așteptându-mă în parc.

– Aici stă Mihai? Ce-ar fi să intrăm odată în casa lui? Ai mai intrat vreodată în casa altcuiva fără să fie el acolo?

– Nu. Și nici nu mă gândesc să fac așa ceva. Ți dai seama că ne prinde Miliția, ne exmatriculează și ne trimite la școala de reeducare?

– N-ai nici un spirit de aventură? Tu chiar nu vrei să riști nimic în viață?

N-avea rost să-i spun că intrarea în apartamentul lui Mihai nu era ceva pentru care merita să-mi risc libertatea. Mai intrasem în el când colegul meu m-a chemat să-i admir colecția de soldăței și altă dată când l-am ascultat cântând la pian. Nu era ceva deosebit în acea casă, care să mă atragă să intru în ea prin efracție și nu aveam de fel înclinații delincvente. Dar a doua zi, în

pauza de la ora 9, când urma să ne schimbăm pentru sport, Pătlăgica m-a tras după ea:

– Hai să chiulim. Hai în parc.

Deși nu voiam, n-am putut să opun rezistență. Credeam că are ceva important să-mi spună. La capătul parcului era intrarea în blocul lui Mihai. M-a tras de mână până am intrat în bloc.

– Nu vreau. Eu fug – i-am spus șoptit speriat.

– Stai de șase. Faci ca pisica dacă vine cineva - mi-a spus și a urcat scările la etaj. Rămăsesem înlemnit în scara blocului. Voiam să plec dar trebuia s-o protejez să nu o prindă cineva. Am urcat în fugă pâna la etajul trei și am văzut-o cum căuta ceva sub preșul de la intrare. A scos de acolo o cheie.

– Ce simplu e – mi-a șoptit. Mai toți oamenii din cartierul ăsta liniștit își lasă cheia sub preș pentru membrii familiei. Pe aici nu se dau spargerii. Înseamnă că nu e nimeni acasă.

A descuiat și a intrat în hol, lăsând ușa deschisă. Eu o priveam de pe casa scării și mă uitam în jos la parter să văd dacă intră cineva în bloc. S-a descălțat și a început să se plimbe prin camere. Frica pusese stăpânire pe mine. Mă gândeam că un vecin de palier mă privește pe vizor și sună la Miliție și ascultam cu atenție orice mișcare din apartamentele din jur. Au trecut minute bune, deși poate că nu au fost chiar așa de multe, când o pisică a vecinilor a început să miaune. Pătlăgica a ieșit repede, a încuiat ușa și am zbughit-o împreună pe scară, oprindu-ne din fugă doar în fața unei bănci din parcul Ioanid.

– Ce-ai făcut acolo?

Din hol a intrat în sufragerie și de acolo a deschis alte uși. A recunoscut imediat camera lui Mihai. Curată și

ordonată, fără haine azvârlite în toate părțile, fără caiete aruncate neglijent pe undeva. Toate erau aranjate la locul lor și reflectau nu doar firea mamei lui – sigur că ea fusese cea care făcuse curat – ci și firea lui Mihai. Ar fi vrut să fie mai multă dezordine căci urmele ei s-ar fi pierdut, așa că a fost foarte atentă să nu lase amprente. Voia să ia ceva ca amintire, ceva care-i aparținea lui Mihai, dar nici un lucru nu o încânta. Hainele erau aranjate în șifonier, creioanele și caietele i se păreau prea impersonale. Ar fi vrut să găsească un jurnal, câteva scrisori, o revistă cu femei dezbrăcate ascunsă sub saltea sau o fotografie cu vreo fată. Dar nimic nu i s-a ivit în cale. La baie a găsit în coșul cu rufe o pereche de chiloți bărbătești. Și-a dat chiloții jos și i-a pus printre rufe, apoi și-a tras rapid chiloții bărbătești pe ea când a auzit miorlăitul.

– Și dacă ai luat chiloții lui taică-su? Nu ți-e silă de ei murdari?

– Ce contează? Hai să vedem ce o să se-ntâmples.

Am fugit înapoi în școală. Eram fericit că am scăpat fără nici un incident. Nu mai voiam să se apropie de mine. O vedeam însă în timpul orelor radiind. Din când în când îmi făcea semn cu coada ochilor, dar eu o evitam mereu. Când a văzut că fug de ea m-a lăsat în pace, dar după o săptămână s-a apropiat iar de mine înaintea orei de sport.

– Trebuie să vorbim. Hai să chiulim – mi-a spus ea, trăgându-mă în curtea școlii.

O săptămână a trăit cu o satisfacție nebună, tot așteptând un semn de la mine, să afle ce mi-a spus Mihai.

– Nu prea multe. A fost cam supărat. Părinții lui sunt în certuri și el e trist.

– De la chiloții mei s-au luat la ceartă. Sigur i-a văzut maică-sa la baie.

Gândul ăsta o încita la culme, dar chiloții lui Mihai o excitau peste măsură. Îi purta și-acum pe ea ("Așa murdari? Nu i-ai spălat între timp?"), iar mirosul bărbătesc, puternic, înțepător o făcea să se frece mereu între picioare.

– Hai să mai intrăm odată – mi-a spus Pătlăgica și s-a ridicat trăgându-mă de mână împotriva voinței mele. Îi spuneam că nu vreau, dar parcă nici mie nu-mi mai funcționa mintea așa cum trebuie, lăsându-mă târât într-o aventură care nu era a mea.

Ca și data trecută, a luat cheia de sub preș. Am intrat amândoi în casa în care domnea aceeași liniște și ordine. S-a întins înfiorată pe patul lui Mihai. S-a dezbrăcat de toate hainele și a început să se foiască în pat. O vedeam prima oară goală și eram excitat, dar și înspăimântat că cineva va deschide brusc ușa și ne va prinde acolo. S-a ridicat și a început să caute ceva în buzunarul din sarafan, de unde a scos o cărțuție mică. Ea cu poze cu femei goale. S-a lungit din nou în pat și mi-a făcut semn să vin lângă ea.

– Ce le-or place bărbaților femeile așa de slabe? Astea de uscate ce sunt nici nu pot să se excite. Pune mâna să vezi cum sunt – mi-a spus ea și mi-a așezat mâna între picioarele ei.

Era prima oară când atingeam sexul unei fete. Mi-era frică să pun mâna, de parcă era un bibelou ce putea să se spargă. Voiam să mi-o retrag de acolo, dar ea nu m-a lăsat. Mi-am smucit mâna speriat și m-am ridicat de pe pat.

– Cum e? – m-a întrebat râzând.

– Miroase – am răspuns tâmp.

– Porcule, prostovane, ești un cretin – a sărit ea și a început să mă bată cu perna lui Mihai. Nu știi să te porți cu o fată.

Am fugit pe ușa camerei, am părăsit apartamentul, dar am coborât scările liniștit, să nu atrag atenția unor vecini. M-am dus direct la școală, dar m-am ferit să vorbesc ceva cu Mihai. Am văzut-o pe Pătlăgica venind după câteva minute. Mi-a făcut un semn obscen cu degetul în sus, dar nu-mi păsa. Bucuros că am scăpat și de data asta, voiam s-o rup cu ea. Mîntea nu-mi stătea deloc la învățătură și vedeam că nici ei nu-i stătea mîntea la așa ceva. Era când radioasă, când pierdută în visare, uitându-se pe geam în direcția blocului lui Mihai.

A doua zi voiam să vorbesc cu Mihai, să-i povestesc cum am intrat în camera lui, să-mi cer iertare, dar el era cu gândul în altă parte.

– Ce-i cu tine? Te supără ceva?

N-a vrut să-mi răspundă. A mormăit ceva de genul ”Nu mă simt prea bine”. Aș fi vrut să-i spun că eu sunt cauza problemelor lui, dar era absorbit de griji și nu se uita la mine.

Am continuat să intrăm prin efracție în apartamentul lui Mihai, târât de Pătlăgica, asemeni unui cățel atras de o cățea cu coada-n sus, negândindu-se la altceva decât la sex. După o vreme pasiunea ei s-a domolit ușor, deși mie parcă îmi creștea temperatura în prezența ei. Cred că și alții au trecut măcar o dată-n viață printr-o perioadă de nebunie. Peste ani, când m-am ocupat de delincvența juvenilă am observat că cei mai mulți arestați și-au început cariera infracțională într-un mod similar. Pe mine m-a ferit Dumnezeu și nu am fost

prins. După multe decenii, duhovnicul mi-a spus să mă rog pentru fiecare persoană care a făcut ceva important pentru mine. Mi-am făcut un pomelnic lung și mă rog pentru numele trecute-n el cu mult patos, cu frângerea inimii, cu durere sau cu dragoste, în funcție de lucrurile pe care le știu despre fiecare sau de starea de spirit din acel moment. Dar când ajung la numele Pătlăgicăi o văd parcă aievea cum mă dezbrăca în patul lui Mihai și se juca cu sexul meu, sărutându-l ca pe un trofeu.

– Aceasta este esența dragostei – spunea ea. Crezi că lui Mihai i se va juca cineva mai frumos cu esența dragostei lui?

Iubirea din copilărie

La scurt timp după cutremurul din 1977 părinții au hotărât să ne mutăm din cartierul Berceni în Drumul Taberei – o schimbare majoră în viața familiei, după ce tatălui meu îi fuseseră recunoscute eforturile depuse pentru salvarea vieților unor oameni aflați sub dărâmături. Am fost înscris la o școală de băieți din apropierea blocului. În spatele pieței Moghioroș se construise în cadrul unui experiment două școli generale cu profil sportiv – una de băieți și alta de fete, fiecare cu curte proprie, despărțite printr-un gard mare, dar care aveau în comun terenul de atletism.

Venit de la o școală de muzică și continuând în paralel orele de vioară, pian și canto, mă simțeam stingher într-o clasă numai de băieți. Eram cel mai mic de înălțime, nu făcusem sport până atunci și ieșeam ultimul la toate întrecerile. Pentru că nu eram în stare nici măcar să pasez bine mingea vreunui coechipier, colegii mă puneau portar la orele de fotbal, iar când primeam câte un gol îmi dădeau toți castane în cap cu încheieturile degetelor. Dacă se întâmpla să-mi țâșnească lacrimile cei mai mulți începeau să râdă de mine și îmi dădeau castane cu și mai multă putere. Printre lacrimi și suspine îl rugam pe tata să mă scoată de la școala aia, unde violența era naturală, dar tata îmi spunea că trebuie să învăț să mă lupt, să nu mă calce nimeni în picioare, căci viața va fi grea și mai târziu castanele pe care le voi primi vor fi

mult mai dureroase. Mama venea uneori să vorbească cu directorul să îmi obțină scutire de la orele de fotbal, motivând că există riscul să-mi rup degetele și să nu mai pot cânta, iar eu făceam muzică și dădeam spectacole la sfârșitul fiecărui trimestru pe scenele Ateneului.

Uram școala aia cu multă intensitate, iar în apropierea orelor de fotbal deveneam posac, depresiv. Luam note mici, nu-mi plăcea de nici un profesor, nu mă atrăgea nici o materie, dar la fel de dezinteresați erau mulți colegi, așa că nu atrăgeam atenția nimănui decât prin lenea de la orele de sport. Colegii se înviorau brusc la orele de atletism, căci ele se desfășurau pe stadionul comun cu școala alăturată și întâlneau mereu pe teren alte clase de fete. Ce-și mai arătau mușchii atunci! Se luau la întrecere care să iasă primii, căci întrecerile erau urmărite și câștigătorii erau aplaudați de grupuri de fete, la fel cum și noi le aplaudam pe cele care ieșeau primele la probele de 2.000 metri, la săritura cu prăjina, la cursele cu obstacole sau la alergăturile cu genunchii la gură.

– Ai văzut-o pe brunețica aia mică ce sus își ridică picioarele? Mamă, ce tipă! – comentau colegii ce se uitau atenți la toate fetele.

Pe terenul de atletism se desfășura pe ascuns o altă competiție la ”cuibul rândunicilor” de la dușuri: cine urina cel mai departe. Acesta era evenimentul cel mai important din ambele școli, organizat de băieții profesorilor de sport, în pauzele dintre ore când profesorii plecau de pe teren. Un băiat mergea pe la geamurile claselor și zdrăngănea dintr-un clopoțel. Imediat o fată făcea același lucru în școala de alături. Era semnalul că peste o oră începea competiția. Cei care voiau să participe își umflau burta cu apă, să aibă presiunea mare

și luau bani din fondul clasei ca să plătească taxa de participare. Fiecare trebuia să plătească 10 lei – o sumă uriașă pentru orice copil pe vremea aceea, din care 2 lei îi reveneau băiatului profesorului de sport care organiza concursul, iar restul se împărțeau la numărul fetelor care participau ca spectatoare. Fetele care voiau să asiste la întrecerea băieților trebuiau să-și dea jos fusta și chiloții și să-și lase sexul la vedere. Doar băieții care plăteau puteau să le vadă timp de maximum 10 minute de la o distanță de aproximativ doi metri. Fetele se așezau pe culoarul ce ducea la vestiare, aflat la un metru deasupra solului, un culoar îngust în care nu încăpeau decât 10 fete. Locul băieților era mare, dar nu participau decât rareori mai mult de 15 copii. Se aliniau la dunga unei gresii, stăteau la distanță între ei, își dădeau jos pantalonii și chiloții, iar la startul anunțat de clopoțel începeau să urineze, întotdeauna cu ochii sus, cu privirea ațintită între picioarele fetelor. Excitați cum erau unii nici nu reușeau să urineze, dar erau tare mândri să le arate fetelor ce ascund în pantaloni. Ele râdeau, se uitau la toți băieții, comentau și apoi stabileau primii trei câștigători, își primeau banii și fugeau imediat spre școala lor când clopoțelul anunța venirea vreunui profesor sau încheierea concursului. Băieții spălau repede cu jetul de apă gresia pe care urinaseră, iar unii din ei rămâneau încă o oră la antrenament.

Puțini copii aveau bani să participe la întrecerile astea. Părinții nu le dădeau bani, iar ca să facă rost de ei mergeau în piață la furat fructe și legume de la tarabe, ori în depozitele de pe calea ferată ce despărțea cartierul Drumul Taberei de Militari. Mergeau la furat toți copiii din clasă. Cel care refuza era ”sifonul”, cel care

intenționa să-i toarne la miliție sau la directorul școlii pe ceilalți. Imediat ce deschidea gura să găsească un pretext să scape era luat pe sus, ba chiar și bătut. Rolurile în acțiune erau imediat distribuite: unii creau diversiunea îndepărtând atenția vânzătorilor, alții se luau la ceartă în altă parte pentru a dubla diversiunea, alții șterpeleau ce puteau, alții vindeau ce furau ceilalți. În fiecare zi toți copiii plecau după terminarea orelor la furat, unii chiuleau de la alte ore ca să nu se aglomereze în piață sau la depozite. În maximum o oră toți trebuiau să ajungă la casele lor, ca să nu se îngrijoreze părinții prea mult de absența lor. Rareori se adunau în fondul clasei mai mult de 50 lei în urma unei acțiuni, căci furturile erau de valori mici.

Pe mine m-a prins Miliția repede. Sediul ei era chiar în piață și cred că mulți comercianți făceau plângeri pentru deseale furtișaguri făcute de copii. Tata a fost chemat la secție, dar până să ajungă, milițienii ne urecheau pe toți și îi lăsau pe vânzători să ne lovească. Când a ieșit din biroul șefului de secție eram convins că o să mergem acasă să-mi tragă o bătaie zdravănă, dar n-a fost așa. Sectoristul ne-a pus pe toți copiii prinși atunci să spălăm tarabele din piață și să cărăm gunoaiele, în huiduielile și râsetele vânzătorilor și ale clienților, unii dintre ei vecinii noștri de bloc. Umiliința era așa de mare că mulți dintre noi plângeam și probabil ne juram în gând că nu vom mai fura niciodată.

Când am ajuns acasă seara târziu m-am dus direct în baie să mă spăl, apoi m-am culcat fără să vorbesc cu nimeni nimic. Nici până în ziua de azi nu am povestit vreunui membru al familiei cum a fost ziua aceea pentru mine. Îmi venea să-l rog pe tata să mă scoată de la școala

aia și să mă înscrie la alta, dar am tăcut pentru că știam că și el căuta o soluție.

La școală viața a intrat în același ritm ca în zilele precedente, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat: aceleași competiții pe terenul de fotbal și la ”cuibul rândunicilor”, același program de furat imediat după terminarea orelor – de data asta din fabricile aflate în apropiere și din alte piețe. Eu am scăpat de mersul la furat pentru că imediat după ore intram la cenaclul artistic, dar asta m-a împiedicat să particip vreodată la competițiile de la dușuri.

Cenaclul artistic se desfășura în școala fetelor și eu primisem aprobare de la director să intru acolo, ceea ce mi-a ridicat prestigiul în ochii colegilor. Profesoara care îl coordona m-a ascultat cu atenție cum cânt la vioară, la pian și din gură și mi-a spus că voi face parte din câteva echipe, cu care trebuie să fac repetiții separat în fiecare zi. Pentru numărul folcloric trebuia să cânt la vioară într-o formație cu un băiat care cânta la acordeon și cu o fată care cânta din gură. Băiatul s-a nimerit să fie Andrei, vecinul meu de bloc, ce fusese prins și el de miliție și cu care mergeam la școala de muzică. Profesoara a ieșit din sală și a revenit după scurt timp cu o fată ce avea o coadă mare, prinsă cu un pampon roșu, îmbrăcată în costum popular.

– Cu ea o să faceți repetiții împreună până la spectacol. O cheamă Tudorița.

Avea niște ochi atât de pătrunzători, de calzi și de veseli că m-a încercat un sentiment nemaîntâlnit până atunci. Ea ne-a privit pe amândoi la fel – cu curiozitate și încredere că vom face o echipă bună, dar eu am rămas îndată fascinat de ea.

– Împreună veți cânta ”Trandafir de la Moldova” și ”Mărioară de la Gorj”, apoi veți face parte din tariful școlilor noastre. Ia faceți o probă să vedem cum merge.

Când a început Tudorița să cânte amândoi am rămas muți de admirație, uitând să o acompaniem. Măiculiță! Ce voce avea fata asta! Și frumoasă și talentată cum nu întâlnisem nici o fată la școala de muzică. Am aplaudat-o amândoi, însuflețiți pe neașteptate.

Am fost repartizați într-o clasă să facem repetiții. Eram așa de fericiți că stăteam doar noi trei într-o cameră în fiecare zi, că ne zâmbeam unii altora fără să ne oprim. Îi admiram ochii aceia negri ca niște boabe de struguri, fețișoara ei veselă ce râdea cu gura până la urechi, trupul ei de copil zvelt, ce se mișca așa de bine pe scenă de parcă era născută pentru spectacole. Și ea ne privea pe amândoi cu aceeași admirație, iar asta ne dădea aripi să cântăm așa cum nu cântasem până atunci vreodată. La școala de muzică exersam partituri grele, iar muzica populară mi se părise până atunci urâtă, dizarmonică, vulgară.

Odată cu intrarea în cenaclul artistic viața mi s-a părut mai frumoasă ca oricând. De-abia așteptam să ne vedem. Mă temeam când se apropia sfârșitul săptămânii că vor trece câteva zile fără să o văd. Plecam de la repetiții împreună cu Andrei și tot drumul spre casă vorbeam despre cât de mult ne place de Tudorița, fără să existe nici o gelozie între noi. În week-end parcă îmi pierdeam sufletul – nu aveam chef nici să învăț, nici să mănânc. Urcam la apartamentul lui Andrei și îl scoteam să ieșim la plimbare, dând târcoale blocului în care stătea ea. Ne uitam la geamul ei de la etajul 8 și ne rugam să

apară, să ne vadă cum stăm pe trotuar. Plecam târziu spre casă cântând împreună melodia Ioanei Radu: "Cine te-a făcut pe tine, Tudorițo nene / Așa-naltă și subțire, Tudorițo nene / Parcă m-a-ntrebat pe mine, Tudorițo nene / Parcă m-a-ntrebat pe mine, Tudorițo nene // Tudorițo să-ți spun drept, Tudorițo nene / Mi-ai făcut o rană-n piept, Tudorițo nene / Nu e rană de cuțit, Tudorițo nene / Ci e rană de iubit, Tudorițo nene".

Într-un târziu am întrebat-o dacă n-ar vrea să iasă sâmbăta și duminica în parc împreună cu noi. Ne temeam că va spune că nu o s-o lase părinții, dar n-a fost așa. Am alergat în parcul Moghioroș până am obosit, ne-am spus toate lucrurile pe care mințile noastre de copii și le puteau închipui. Părea că ne simpatizează pe amândoi la fel, iar asta crea un echilibru în trei. Până-ntr-o zi, când s-a prins galeș de brațul meu, apoi a început să se joace în părul meu. Andrei s-a simțit exclus și n-a mai ieșit de atunci cu noi în parc, dar nici noi n-am suferit prea mult. Ni se părea că ni se deschid ușile către o relație cum nici nu puteam visa. Eu nu știam cum să fac pașii următori, căci nu vorbisem cu nimeni despre dragoste și despre ce se întâmplă într-o relație, dar Tudorița a fost mai curajoasă și m-a sărutat pe obraz. Am simțit mii de pișcături pe față și furnicături în tot corpul, dar și ea se făcuse roșie toată. A râs și m-a pupat apoi pe buze. Îmi bătea inima și n-aveam habar cum să reacționez. Mi se pusese un nod în gât și dădeam din mâini de parcă voiam să explic cu ele ce simțeam.

– Ce te foiești așa? Ai mâncărici în fund?

Și-a înfășurat coada în jurul gâtului meu și m-a tras spre fața ei, sărutându-mi buzele și vârându-și limba în gura mea.

– Mi-a spus soră-mea că ăsta e sărutul franțuzesc și că trebuie exersat ca să iasă așa cum trebuie. Ce zici, exersăm ca în formația artistică?

Datorită ei am prins curaj nebun. Am lipit-o de mine și așa de mult îmi plăcea să o ating, să pun mâna pe corpul ei încât nu-mi venea să mă mai dezlipesc de ea.

– Crezi că or să-mi crească vreodată sânii? Îți place de mine cu pieptul așa plat?

Îi dădeam toate asigurările că îi vor crește, așa cum au crescut la toate femeile.

– Vine o vreme în care ei cresc fără să faci nimic.

– Dacă-mi pun la spectacol un sutien cu bureți o să-mi stea bine?

A fost o perioadă în care ne-am pipăit și ne-am sărutat cu multă pasiune, dar mai ales am vorbit despre subiecte pe care nu îndrăzneau să le abordez cu altcineva. Am devenit prietenul ei oficial și copii din clasă mă vedeau adesea împreună cu ea, ceea ce mă făcea să fiu tare mândru.

Într-o zi mi-a spus că părinții ei au aranjat să emigreze curând în Germania și că va trebui să ne despărțim.

– Și pe mine cui mă lași? – am izbucnit eu în plâns. Nu e drept. Ce mă fac fără tine?

– O să ne scriem și poate o să emigrați și voi. Sigur ne vom mai vedea.

Eram zguduit. Ființa pe care o iubeam cel mai mult pleca din viața mea ca și când dragostea mea nu conta deloc pentru ea. Parcă se pregătise înainte pentru vestea asta și încerca puțin să-mi aline suferințele.

– Cum e la ”cuibul rândunicilor”? – m-a întrebat într-un târziu. N-am fost niciodată acolo, că și nouă ne cere bani băiatul profesorului de sport.

– Se iau la întrecere băieții care se pișă cel mai departe în timp ce se uită la fete. Iar ele se hlizesc de sus, dincolo de balustradă. Vrei să-ți arăt ce jet puternic am?

Voiam să-mi dau pantalonii jos să-i arăt cât de departe pot să urinez.

– Ce naiba faci? – a zis ea cu voce aspră.

A zbughit-o repede din parc și n-am mai prins-o până a ajuns în fața blocului. Abia așteptam ziua de luni să văd în ce ape se scaldă, să-mi cer iertare dacă mai era supărată pe mine. Eram convins că depășisem o linie pe care doar adulții aveau voie să o treacă. Dar credeam că și ea vrea s-o treacă înainte de plecarea din țară.

Luni ea nu a venit la repetiții. Nici marți și nici zilele următoare. Profesoara de muzică ne-a spus că Tudorița a plecat la altă școală. Eu știam adevărul pentru că văzusem luni după-amiaza un camion în fața blocului ei în care se încărcău diverse lucruri și îl văzusem și pe tatăl ei lângă camion. Aș fi vrut ca ea să-mi facă măcar un semn la plecare și am stat multe ore în jurul camionului pe trotuar, pândind ieșirea din scara blocului. Dar probabil a părăsit apartamentul dimineața, când eu eram la școală.

Am fost pustiit și depresiv multă vreme atunci. La cenaclul artistic nimic nu mai era interesant fără ea, iar pasiunea mea pentru muzică se stingeă văzând cu ochii. La scurt timp tata m-a retras de la școala de băieți cu profil sportiv și m-a înscris la o școală mixtă din cartier. Activitățile cotidiene au făcut ca amintirea Tudoriței să se șteargă încet-încet.

Anul acesta am fost implicat într-un proiect în Germania, fiind nevoit să interacționez cu mulți oameni în diverse localități. Nu știu cum am luat virusul COVID, dar forma lui de manifestare a fost violentă. La Stuttgart n-am mai putut să rezist și am chemat ambulanța să mă ducă la spital. Am fost internat într-o aripă izolată a spitalului, singur într-o rezervă, iar în camera alăturată era o pacientă pe care asistenta ce se ocupa de noi mi-a prezentat-o ca fiind doamna Glauber. Era o femeie trecută de 50 ani, cu părul scurt, vopsit blond, cu un piept uriaș ce părea să o facă masivă, chiar dacă – atât cât se zărea conturul sub cearceaf – burta și șoldurile păreau să fie slabe. Masca de oxigen de pe față a împiedicat-o să-mi răspundă verbal la salut; a clipit din ochi în semn de ”bună ziua”. Asistenta mi-a spus că boala ei este într-o fază mai avansată decât a mea. Aș fi vrut să fac conversație cu doamna Glauber pentru a face să treacă timpul mai ușor, dar mormăielile ei de sub mască erau neinteligibile, scurte, așa că am abandonat ideea. Eu puteam să-mi mișc mâinile, chiar dacă simțeam tot corpul ca și când ar fi fost bătut centimetru cu centimetru.

Lungit în pat, îmi petreceam timpul pe telefon urmărind postările unor cunoscuți pe Facebook și diverse site-uri de știri. Când mă suna cineva îmi dădeam jos masca de oxigen și răspundeam scurt. Nu voiam s-o deranjez pe doamna Glauber cu conversațiile mele în limba română, dar mi s-a părut la un moment dat că ochii ei mă priveau cu mai multă curiozitate din rezerva alăturată. Pe seară am simțit că nu mai pot respira nici măcar cu masca de oxigen, așa că am apăsat butonul de urgență. În scurt timp au venit medicii și asistentele, care m-au scos din salon și m-au dus la terapie intensivă. În

jurul meu a fost multă agitație o vreme, iar apoi mi s-a părut că aiurez. Am văzut-o ca prin ceață pe doamna Glauber venind pe un scaun cu roțile lângă mine, ținând în brațe tubul de oxigen, vorbindu-mi ceva în limba română despre școala generală, iar mai târziu a început să cânte "Trandafir de la Moldova" și "Mărioară de la Gorj". Mi-am zis că așa ceva nu este posibil, nu o cunosc pe nemțoaica aia, mintea mea a luat-o razna. Am adormit pe repertoriul Mariei Tănase interpretat de o pacientă ciudată.

Când m-am trezit era deja ziuă afară. O doctoriță foarte amabilă mi-a spus că am trecut printr-o fază severă a bolii, dar că am avut un înger păzitor care m-a salvat.

– Mi-a cerut numărul dumneavoastră de telefon, căci voia să vă trimită un mesaj. Sper că nu vă supărați că am îndrăznit să i-l dau, dar a spus că vă cunoaște de mult.

Am deschis curios telefonul. De la un număr necunoscut am primit următorul mesaj:

"Dragul meu. Mi-am dat seama că nu m-ai recunoscut. Au trecut mai bine de 4 decenii de când nu ne-am văzut. Sper ca poza atașată să-ți aducă aminte de spectacolele noastre artistice și de momentele din Parcul Moghioroș. Ți-am cântat azi noapte melodiile pe care le repetam împreună atunci. Ții minte că ți-am promis că ne vom revedea? Tudorița. Acum doamna Glauber."

Zodia vibratoarelor

O iubeam enorm. Era frumoasă, temperamentală, dispusă mereu să-și schimbe ideile, să accepte noul, să aducă provocări în relația noastră. Se îndrăgostea de câte o idee și o trăia cu pasiune, cu o intensitate care mă obliga să fac loc acelei idei în sistemul meu de valori, chiar dacă mă opuneam puternic la început.

Într-o zi a început să fie interesată de zodii. „O altă fantezie a ei” – mi-am zis prima dată, crezând că o să-i treacă repede, așa cum au trecut și altele. Casa ni se umpluse de cărți de astrologie, de tratate despre zodii, de planșe și desene cu așezarea planetelor.

– Nu ne potrivim deloc – mi-a spus într-o zi. Zodia ta cu zodia mea sunt total incompatibile. Uite, ieri aș fi putut întâlni iubirea vieții mele, dar am fost prinsă în relația cu tine și mi-am ratat destinul.

Citea pe tot felul de *site-uri* cât de defazați suntem pentru că ne-am născut în zodii antagonice. Inițial, se amuza și ea de toate acele scorneli, dar, puțin câte puțin, a început să creadă în ele. Fiind chestiuni de maximă generalitate, predicțiile astrologice mi se părea că puteau fi valabile pentru orice cuplu, dar ea le vedea altfel decât mine. Începuse să mă vadă așa cum îi spuneau ei astrele sau diverse cititoare în stele. Trebuia musai în ziua X să fiu depresiv, în ziua Z să am probleme cu colegii de serviciu, în ziua Y să fiu șarmant în relație cu clienții. Dacă eram vesel când astrele mă scoteau depresiv, pentru ea însemna că eram un prefăcut, iar dacă se întâmpla să

nu mă văd cu niciun coleg de serviciu, ea credea că încercam să fug de destinul care-mi era pecetluit în ceruri.

Așteptam răbdător să-i treacă toana asta cu zodiile, dar pasiunile îi creșteau, iar din cauza lor mă privea tot mai mult ca pe un îns nepotrivit pentru viața ei. Refuzam judecățile ei, dar oricât mă opuneam nu aveam cum s-o conving că eu sunt altfel decât mă descriu unii astrologi fără să mă cunoască.

Relația noastră se deteriora accelerat și orice încercare de a o salva o rupea și mai mult. Încercasem s-o fac să devină pasionată de filme, de anumite romane de dragoste, de șah, chitară, biserică, patinaj, de jocul de go, neuroștiințe sau psihologie. Nici nu mai știu câte alte pasiuni am încercat să-i provoc, pentru a lăsa uitării zodiile, dar pe toate le privea cu indiferență.

– Degeaba – suntem incompatibili, ce nu înțelegi? Trebuie să ne despărțim.

Ca să salvez relația am luat bilete la Paris. Credeam că dacă o scot din casă și o duc în orașul iubirii va vedea lumea altfel.

Pe strada unde ne-am cazat – aproape de biserica Sacre Coeur, în cartierul Montmartre – s-a nimerit să fie multe magazine *sexy shop*.

– Poate că n-ar strica să încercăm niște jucării erotice, care să redeștepte pasiunea dintre noi – i-am spus. Hai să ne uităm cu mai multă atenție. Sigur găsim ceva interesant.

Atenția i s-a fixat pe rafturile cu vibratoare. Erau de zeci de ori mai multe tipuri de vibratoare decât sortimente de mâncare găseam într-un supermarket. Cu luminițe, cu intensități diferite, cu nervuri și grosimi

variate, cu funcții pentru excitarea vaginului, anusului și clitorisului în același timp.

L-a luat pe cel mai scump și a vrut să-l scoată din cutie să se uite mai bine la el.

– Puteți să-l probați – i-a spus vânzătoarea. Avem cabină de probă să alegeți ce model vi se potrivește. Folosiți vă rog un prezervativ.

A intrat în cabină, în timp ce eu am stat dincolo de draperie. O auzeam gemând și mi se părea că vânzătoarea se uită la mine cu dispreț. O jenă mă cuprinsese, dar îmi spuneam că trebuie să-mi treacă – sunt într-o țară străină și nu o să mai calc pe-acolo prea curând.

Într-un târziu a ieșit din cabină. Era roșie, fierbinte și avea în ochi sclipirea unei femei satisfăcute.

A început să citească ce scria pe ambalaj.

– Când a fost fabricat? – a întrebat-o pe vânzătoare.

– Pe 15 ianuarie – e din gama cea mai nouă pe care am primit-o. E cel mai performant pe care îl avem pe stoc.

– Nu aveți unul fabricat în luna august? Un Capricorn am și acasă. Eu sunt compatibilă cu zodia Leului.

În colecția **Proză Contemporană** a Editurii

Bibliotheca au apărut:

- Alecu Vaida Poenaru – *Pavană pentru dragoste și adevăr*
- Alexandru George – *Dimineața devreme*
- Mircea Horia Simionescu – *Târgoviște – scurt excurs sentimental*
- Alexandru George – *Caiet pentru...*
- Mircea Horia Simionescu – *Cum se face*
- Virgil Necula – *Medic în lumea contemporană*
- George Coandă – *Clipa și istoria*
- Alecu Vaida Poenaru – *Șansa*
- Alexandru George – *În treacăt, văzând, reflectând*
- Ioan Vișan – *Capcane pentru ochi deschiși*
- Theodor Nicolin – *Târgoviștea mea*
- Alexandru George – *Consemnări în curs și la fine*
- Mihai Stan – *Clone*
- Alecu Vaida Poenaru – *Între două lumi*
- Dumitru Radu Luca – *Poveste simplă și duioasă*
- Mihai Gabriel Popescu – *Scrieri din trecut*
- Gheorghe Penciu – *Nemuritorii*
- Costache Olăreanu – *Fals manual de petrecere a călătoriei*
- Emil Stănescu – *Cameleonul*
- Theodor Nicolin – *Periplu târgoviștean (vol I și II)*
- Victor Davidoiu – *Destin și pasiune*
- Mircea Horia Simionescu – *Asediul locului comun*
- Rodica Anca – *Dedelhi jurnal*
- Emil Stănescu – *Strada Quinet și eu sau Între Litere și Arhitectură*
- Alecu Vaida Poenaru – *Firava lumină a zorilor*
- Mihaela Ciocodeică – *Mixtum compositum sau Cum se fabrică un roman cu Dracula*

- Corneliu Popescu – *Bulevardul Castanilor*
- Gheorghe Petcu – *O viață de preot*
- Corin Bianu – *Zidul cel mai lung (roman de dragoste)*
- Mircea Horia Simionescu – *Vârstele*
- Dan Gîju – *Fantometele nu răspund la salut*
- Gheorghe Duță-Micloșanu – *Masa „hoților”. Povestirile vânătorului*
- Corin Bianu – *Agremin și încă ceva (metaroman)*
- Mihail Iurcu – *În umbra cortinei politice. Dulce și amar*
- Dan Gîju – *Și pace va fi în inima mea*
- Alexandru George – *Simplex*
- Mihail Iurcu – *În umbra cortinei politice. Confesiuni neterminate*
- Victor Davidoiu – *Tatina. O cronică de familie*
- Nicolae Neagu – *Apologia preludiului*
- Niculae Ionel – *Scrisori din toate zilele anului*
- Valerică Nițu – *Plouă în hohote*
- Grigore Dominte – *Pelerin într-o lume nebună*
- Mircea Bădoiu – *Dincolo de Arcadia*
- Viorica Vlad-Ghica – *Zoopovestiri*
- Ion Sorin Ivașcu – *În suavul azi*
- Victor Davidoiu – *Mona*
- Mihail Iurcu – *În umbra cortinei politice. Valet cu dame. Jocuri murdare*
- Victor Davidoiu – *Focul aspirațiilor înalte*
- Dan Gîju – *Femeia ca obiect de studiu*
- Ionuț Cristache – *Emo-kids și efectul de lac în America*
- Mihai Stan – *Exodul. Clone 2*
- Mihai Gabriel Popescu – *Amintirea amintirilor*
- Constantin P. Popescu – *Marmură neagră*
- Felix Iancu Brezoianu – *Portretul arhitectului echilibrist pe o sârmă roșie ghimpată sau Visul cel frumos și orașele de aer*

- Mihail Iurcu – *Decăderea condiției umane*
- Corin Bianu – *Văcăreștii la amiază*
- Rodica Anca – *Jurna Lamar*
- Adrian Melicovici – *Noaptea speranțelor*
- Mihai Stan – *Paradis • ieșirea din Paradis, ediția a II-a*
- Mihai Gabriel Popescu – *Amintirea amintirilor, vol. II*
- Constantin P. Popescu – *Marmură albă*
- Ina Mar – *Șotronul*
- Ionuț Cristache – *Rumegând între antilope*
- George Toma Veseliu – *Colonia. vol. I Sărutul copacilor, vol. II Noi exilați la Pontul Euxin, vol. III Moartea unui președinte*
- Victor Davidoiu – *Iasmina. o cronică de familie*
- Adrian Melicovici – *Pribeag pe drumul viselor*
- Adrian Munțiu – *Praful de pe tobă. Cartea Mamei*
- Aurel Iordache – *Nimeni nu trebuia să moară (schife, evocări, nuvele)*
- Mihai Stan – *Clone. Invazia. Exodul*
- Kotzbacher Erich – *Conacul*
- Savian Mur – *Povestea unui marginal*
- Iarman Popaart – *Uncubus*
- Armani Apparto – *Excubus*
- Inmaar Popaart – *Dæcubus*
- Corin Bianu – *Roaba cu motor*
- Mircea Bădoiu – *Reflux în oglindă*
- Samson Iancu – *Țigării, aurul și diamantele*
- Savian Mur – *Lut*
- Constantin P. Popescu – *Anul tăcerii și alte povestiri*
- Ioan Vișan – *Capcane pentru ochi deschiși: vol. 1 – Testamentul mistic; vol. 2 – Noua mea capcană – regretul sau Neliniștea așteptării*
- Georgiana Mirea – *Vers și proză pentru prietenii mei*
- Maria Mirea – *Urletul vieții*

- Ștefan Dorgoșan – *Casino și alte povestiri*
- Savian Mur – *Eu, agenția mea de știri*
- Maria Mirea – *Ecaterina*
- Raiman Paporta – *Concubus*
- Nicolae Vasile – *Ioșca, Sică și Mitică*
- Iulian Pașol – *Nu pot să-i uit*
- Mirela Haralambie – *Erji sau jurnalul unui coșmar în reluare*
- Carmen Georgeta Popescu – *Dublu sens unic*
- Tudor Cristea – *Porțile verii*
- Iulian Moreanu – *Am venit să mor lângă tine*
- Carmen Georgeta Popescu – *Zepeline*
- Ionuț Cristache – *Patru povești despre singurătate*
- Shirley Kemp – *Portretul femeii iubite* (tradus în română de George D. Piteș)
- Ștefan Dorgoșan – *Zbor orb. Cele o mie de fețe ale dictaturii*
- Iolanda Mănescu – *Ceasul a stat*
- Carmen Georgeta Popescu – *Amar(a)*
- Nicolae Vasile – *Teatru*
- Ortansa Lica – *Amintiri dintr-o Târgoviște sentimentală*
(Alexandra întreabă și bunica răspunde)
- Mihail-Florin Stan – *Cine zice ăla e*
- Ana-Maria Țîrlea – *Haz de necaz*
- George D. Piteș – *Drumul literelor. Vol. V*
- Ana Andreescu – *Bucuria colecționarului de tristeți*

EDITURA *Bibliotheca* Târgoviște

N. Radian, KB 2/3, Târgoviște, 130062

Tel: 0761 136 921; 0724 636 300

e-mail: biblioth@gmail.com • www.bibliotheca.ro

- Acreditată CNCS în anul 2012, pe domeniile CNATDCU: Filologie, Teologie, Istorie și studii culturale,
- Prezentă în lista B – edituri clasificate de CNCS pe domeniile: Istoria economiei, Istoria științei și a tehnologiei, Istorie socială, economică și politică, Istorie militară, Științe juridice, Limba și literatura română, Mituri, ritualuri, reprezentări simbolice, teologie și studii religioase, Etnografie.
cod depunere PN-II-ACRED-ED-2011-0095;
PN-II-ACRED-ED-2011-0096; PN-II-ACRED-ED-2011-0097.
- Atestată de Ministerul Culturii și Cultelor cu avizul nr. 4363/27.05.1997
- Membru al Societății Editorilor din România – SER
(Romanian Publishers Society – RPS)

Tiparul BIBLIOPRINT Târgoviște

Tel: 0761 136 921; 0724 636 300

e-mail: biblioprint@yahoo.com

La prețul de vânzare se adaugă 2% reprezentând valoarea
timbrului literar ce se virează Uniunii Scriitorilor din România.
Cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001
BCR Sucursala Unirea București

Prozele lui Bruno Ștefan sunt scrise cu o vizibilă empatie a autorului pentru personajele sale, mai ales cele din copilărie și adolescență. Navigând dinspre realitate spre fantastic, atent la realitatea imediată, dar plonjând cu imaginația chiar și în lumea de Dincolo, sociologul devenit scriitor surprinde cititorul cu inedite incursiuni în

lumea credinței (vezi povestirile dedicate schimnicilor de pe Muntele Athos). Tehnica acumulării, frazarea amplă, surpriza construirii discursului epic a cărui cheie se ascunde în final, fac din lectură o adevărată cursă captivantă, plăcută. Vocația de prozator o dublează pe aceea de sociolog, care ar fi în stare să facă sondaje și pe lumea cealaltă...

Georgeta Adam

Colecția PROZĂ
CONTEMPORANĂ